

Г. і А. Щепанські, Т. Кунда

Святе Письмо заперечує навчання свідків Єгови

ЗМІСТ

1. БОЖЕСТВЕННОСТЬ ИСУСА ХРИСТА.....	2
2. СВЯТИЙ ДУХ.....	9
3. ПРЕСВЯТА ТРОИЦА.....	12
4. ИМ'Я БОГА.....	15
5. ХРЕСТ.....	20
6. ВОСКРЕСЕНИЕ ИСУСА ХРИСТА.....	23
7. ЖИЗНЬ ПОСЛЕ СМЕРТИ.....	32
8. СВЯТЫ ТАИСТВА.....	45
9. МАРИЯ – БОЖА МАТЕРЬ.....	72
10. ОБРАЗИ.....	85
11. АПОКРИФИ.....	90
12. ХРИСТИАНСКИЙ ПИСТ.....	98
13. ДРУГОЙ ПРИХОД ИСУСА ХРИСТА.....	100
14. ИСТОРИЯ СВИДКОВ ЕЖОВИ.....	106
15. ЗАКОНЧЕНИЕ.....	114
Дорогий читачу.....	119

Читаючи цю книжку, виявіть терпеливість, до якої закликають апостоли, і, відкидаючи різноманітні застереження, глибоко вникніть у її зміст. Спробуйте прочитати її до кінця. Не личить ганьбити чи вихвалити те, чого не знаєш.

Перш ніж візьметеся читати, приготуйте Святе Письмо і одночасно звіряйтеся з ним, тоді й переконаєтеся, що свої висновки автори базували на Святому Письмі. Ми не раз проводили дискусії зі Свідками Єгови, читали їхні брошури та порівнювали зі Святим Письмом, тому дійшли висновку, що навчання Христа варто подати так, як воно є в Біблії. Водночас матимете змогу прочитати такі вірші Святого Письма, про існування яких, можливо, Ви взагалі не здогадувалися.

Якщо уважно вникнете в зміст біблійних текстів, швидко зрозумієте, що Святе Письмо заперечує навчання, яке Ви проповідуєте. Погодьтеся, що двох правд у Святому Письмі немає, інакше Біблія суперечила б сама собі.

Читаючи видання Свідків Єгови, знайдіть час прочитати і цю книжку. Напевно, Ви натрапите на спротив своїх керівників. Не зважайте на це, а лише вимагайте від них пояснити аргументи, що заперечують науку Свідків Єгови. Будьте певні, що переконливої відповіді, яка б ґрунтувалась на Біблії, від них не почуєте.

Відаємо цю працю на Ваш суд і подаємо братню руку допомоги. Нехай Всемогутній Господь дасть Вам ласку краще пізнати Святе Письмо і віднайти Правду.

АВТОРИ

1. БОЖЕСТВЕННОСТІ ІСУСА ХРИСТА

«ГОСПОДЬ МІЙ І БОГ МІЙ»... «ПОБАЧИВ МЕНЕ, ТО Й ВІРУЄШ. ЩАСЛИВІ ТІ, ЯКІ, НЕ БАЧИВШИ, УВІРУВАЛИ!» (Йо. 20, 28-29).

Свідки Єгови переконано твердять, що Христос не є Богом. Згідно з їхнім ученням, Він є лише Сином Божим і тому не має повноти божественности, притаманної Його Небесному Отцю – Єгови. Вони навчають, що Ісус перед втіленням був архангелом Михаїлом, але пізніше, народившись з невісти людського роду, став людиною.

Свідки Єгови вперто дотримуються назви «Син Божий» і без усяких вагань відкидають ті цитати зі Святого Письма, які вказують на Христа як Бога. Однак уже той факт, що Він є Сином Божим (див. Євр. 1, 5), свідчить про Його божественність.

Загляньмо до Святого Письма і знайдемо, що Христос є не лише людиною, але й правдивим Богом. Святе Письмо говорить, що є один Бог – Творець неба і землі, який не має ані початку, ані кінця. Господь існує в трьох Особах: Отця, Сина і Святого Духа. Свідки Єгови визнають Бога Отця, але відкидають божество Сина, вважаючи Його не співістотним з Отцем. Ісус, згідно з їхнім ученням, не є Творцем, а першою істотою, сотвореною Богом.

Проповідування подібних теорій не має нічого спільного з Євангелієм, з навчанням апостолів і зі словами Бога Отця. Адже Він чітко називає свого Сина, Ісуса Христа, – Богом:

«Оповіщу про постанову. Господь сказав до мене: “Син мій еси ти, я породив тебе сьогодні”» (Пс. 2, 7).

І далі: «Сказав Господь Владиці моєму: “Засядь праворуч мене, доки не покладу ворогів твоїх тобі підніжком”» (Пс. 110, 1).

До Сина: «Престол твій, Боже, по віки вічні: берло правоти – берло царства твого. Ти любиш справедливість і ненавидиш беззаконня: тому помазав тебе Бог, Бог твій, миром радості над друзями твоїми» (Пс. 45, 7-8).

Також: «Ти, Господи, напочатку заснував землю і небеса – діло рук Твоїх» (Євр. 1, 10).

Сам Бог Отець звертається до Сина: «Боже». Свідки Єгови відмовляються наслідувати Бога Отця, котрий визнає Бога в особі Ісуса Христа, не слухають того, що говорить сам Христос, аби люди визнавали Сина на рівні з Отцем:

«ЩОБ УСІ ПОЧИТАЛИ СИНА ТАК, ЯК ОТЦЯ ПОЧИТАЮТЬ. Сина хто не почитає, той не почитає Отця, який послав Його» (Йо. 5, 23).

Отже, коли прославляємо Отця, то так само треба прославляти й Сина, бо, як вчить нас Ісус Христос у наведеному вірші, це є воля Отця. Хто не визнає Христа як Бога, той не виконує волі Отця.

Свідки Єгови навчають, що ці вислови не слід розуміти буквально, тому що Святе Письмо і диявола називає богом (див. 2 Кор. 4, 4). Справді, Святе Письмо називає диявола богом, але богом «цього світу». Писання подає сумний факт про те, що багато людей служать дияволу, не Богові, і визнають його своїм богом. Зате в Біблії немає вірша, в якому Господь звертався б до диявола так, як звертається до Христа: «Ти, о Боже», «Ти, о Господи». Цими словами Небесний Отець визнає свого Сина Ісуса Богом.

Святе Письмо підтверджує, що так Бог не назвав жодного з ангелів (див. Євр. 1, 5), не кажучи вже про диявола. Біблія називає диявола богом цього світу лише тому, що багато людей всупереч волі Бога служать і поклоняються йому. Писання також наголошує, що Ісус, якому, згідно з правом Божим, всяке створіння служить, і перед яким «всяке коліно приклонилося, на небі, на землі й під землею» (Флп. 2, 9-10), є Богом усіх. Цю правду підтверджує сам Отець, коли звертається до Ісуса: «Ти, Господи», «Ти, Боже». У такій формі Він не звернувся до жодного створіння, лише виключно до другої Особи Божої – Ісуса Христа.

Якщо висловлюємо свою любов до Бога Отця словами, які вжив Його Син у

Господній молитві, то також повинні висловити свою любов до Сина словами, якими возвеличив Його Бог Отець, називаючи Богом. Отже, якщо Свідки Єгови заперечують докази Бога Отця про божество Сина, то таким чином виправляють Бога Єгови: «Помилився Ти, Боже Єгово, називаючи свого Сина Богом. Ми, свідки Твої, глибше вникаємо в зміст Святого Письма і знаємо, що Христос є лише Твоїм Сином, але ніколи Богом!»

У Діяннях апостолів читаємо:

«Був у Дамаску один учень, на ім'я Ананія. Господь сказав до нього у видінні: “Ананіє!” Той озвався: “Ось я, Господи”. Тоді Господь до нього: “Встань та йди на вулицю, що зветься Простою, і шукай у домі Юди Савла на ім'я Тарсянина: он він молиться”. І бачив (Савло) у видінні чоловіка, на ім'я Ананія, як він увійшов і поклав на нього руки, щоб прозрів знову. Ананія ж відповів: “Господи, чув я від багатьох про того чоловіка, скільки він зла заподіяв твоїм святим в Єрусалимі...” Але Господь сказав до нього: “Іди, бо він для мене вибране знаряддя...” Відійшов Ананія і, увійшовши в дім та поклавши на Савла руки, мовив: “Савле, брате! Господь послав мене, Ісус, що з'явився тобі в дорозі...”» (Ді. 9, 10-17).

Із цього вірша бачимо, що це Господь Бог покликав до себе Ананію, котрий Йому відповів: «Ось я, Господи». А наступні вірші доводять, що тим Богом, який покликав Ананію, був Ісус Христос.

Чи потрібні ще докази на підтвердження божественности Христа? Однак, Свідки Єгови відкидають і це. Відкидають таке вагоме підтвердження Святим Письмом божественности Ісуса Христа тільки тому, що відстоюють ті погляди стосовно особи Христа, які подають їм засновники їхньої організації.

Процитуймо інші вірші Святого Письма, які доводять, що Христос є Богом. У Старому Завіті Господь через пророка говорить:

«Так говорить Господь, цар Ізраїля, його Відкупитель, Господь сил: Я – перший, я й останній: крім мене, нема Бога!» (Іс. 44, 6).

Ісус те саме говорить про себе, наголошуючи, що цей «Перший і Останній», – це також Він, бо ж Бог Єгова не вмирав:

«Ось що говорить перший і останній, хто був мертвий, і є живий» (Од. 2, 8).

Якщо «Перший і останній» підтверджує через пророка Ісаю, що «Крім мене, нема Бога!», і якщо Христос говорить про себе, що Він є «Перший і Останній», то кожний, хто не визнає Христа Богом, перечить Біблії. Бачимо, що і в цих віршах Святе Письмо ставить знак рівності між Богом Отцем і Христом.

Свідки Єгови все одно наполягають на своєму, стверджуючи, що Ісус Христос за життя на землі ніколи не називав себе Богом. Із цього можна зробити висновок, що вони недостатньо знають Святе Письмо. Якщо б вони уважно прочитали чотири Євангелія, то помітили б, що Ісус Христос не раз вказував на те, що Він є Богом. На це звернули увагу навіть фарисеї:

«“Я і Отець – одно”. Юдеї знов ухопили за каміння, щоб каменувати Його. Тоді мовив до них Ісус: “Багато добрих діл появив я вам від Отця мого. За котре з тих діл каменуете ви мене?” А юдеї відповіли Йому: “За добре діло ми тебе не каменуємо, але – за богохульство! За те, що, людиною будиши, Бога з себе робиш!”» (Йо. 10, 30-33).

«За те ж юдеї ще дужче заповзялися, щоб убити Його – не тільки за те, що суботу порушував, а й за те, що Бога своїм Отцем називав, робивши себе рівним Богові» (Йо. 5, 18).

Чому Ісус не сказав: «Я є Богом», – з'ясовує євангелист Йоан:

«А коли був Він на свято Пасхи в Єрусалимі, то численні, бачивши Його чуда, які Він творив, увірували в Його ім'я. Але не зв'язався їм Ісус, бо знав усіх їх» (Йо. 2, 23-24).

Коли знав усіх, то також знав, що є Богом і за прилюдне визнання цього міг бути покараний смертю ще перед тим, як докінчить проповідкування своєї науки. Знаючи серця всіх, усвідомлював, що якщо юдеї не вірили Мойсееві, то не повірять і Йому, коли казатиме, що є Богом.

«Бо якби вірили ви Мойсееві, то й мені б ви вірили: про мене бо писав він! Не віривши ж його писанням – як моїм словам повірите?» (Йо. 5, 46-47).

Протягом трьох років Ісус звертав увагу на певні вірші Святого Письма, які стосуються Його Особи. Чинив чуда, яких ніхто не робив, а також, у деяких ситуаціях, своєю поведінкою свідчив, що є Богом. Тайну своєї божественности відкривав крок за кроком. Дияволові, що Його спокушав, Христос відповів:

«Ісус сказав до нього: “Написано також: Не будеш спокушати Господа, Бога твого”» (Мт. 4, 7).

У другій книзі Виходу Господь говорить про себе «Ягве», що означає «Я той, хто є» (Вих. 3, 13-15). Христос про себе говорить євреям так само:

«І сказав їм Ісус: “Істинно, істинно кажу вам: ПЕРШЕ, НІЖ БУВ АВРААМ, Я Є”» (Йо. 8, 58).

Він не говорить: «Я був», – а лише – «Я є», – і знову ототожнює себе з Богом, говорить про себе як про Бога. Це правильно зрозуміли євреї, бо відразу хотіли тоді каменувати Христа як богохульника (див. Йо. 8, 59).

Коли самарянин відчув, що його оздоровлено, то повернувся до Христа і, впавши перед ним, почав дякувати.

«Один же з них, побачивши, що видужав, повернувся, славлячи великим голосом Бога. І припав лицем до ніг Ісуса, почав Йому дякувати. Він був самарянин. Озвався Ісус і каже: “Хіба не десять очистилось? Де ж дев’ять?”» (Лк. 17, 15-18).

Ісус, який про себе сказав: «Господу, Богу твоєму, поклонися і Йому єдиному будеш служити» (Мт. 4, 10), у цій ситуації не каже самарянинowi, який припав до Його ніг: «Та слава належить тільки Богові, я є лише Йому Сином». Приймає поклони, які Йому складають люди, бо є Богом і Йому належить поклоніння. Слова Христа вказують на те, що Він, запитавши самарянина: «Хіба не десять очистилось? Де ж дев’ять?» – одержує такі почесті.

У світлі наведених віршів твердження Свідків Єгови, що Христос не говорив про себе як про Бога, не узгоджується зі Святим Письмом. Як бачимо, це не фальшива наука католицьких священників визнає Христа Богом, як твердять Свідки Єгови, а Богом Його називають пророки й апостоли.

Те, що Христос є Спасителем, підтверджує апостол Павло в Посланні до Тита:

«Бо Божя благодать з’явилася спасенна всім людям і навчає нас, щоб ми, зрікшись нечестя та грішних бажань цього світу, жили тверезо, праведно і благочестиво у нинішньому віці, чекаючи блаженної надії і славного з’явлення великого Бога і Спаса нашого Ісуса Христа» (Тит. 2, 11-13).

Про божество Христа говорить також пророк Ісаїя:

«Скажіть тим, у кого серце полохливе: “Будьте мужні, не бійтесь! Ось Бог ваш! Помста надходить, відплата Божя: Він прийде і спасе нас”» (Іс. 35, 4).

Якщо Спасителем є Христос і Спасителем є Бог – це значить, що Христос є Богом. Хто всупереч доказам Святого Письма не визнає цієї правди, той, за словами ап. Павла, поневолений фальшивою наукою.

«Вважайте, щоб ніхто вас не збаламутив філософією та пустим обманством, за людським переданням та за первнями світу, а не за Христом. У НЬОМУ бо враз з людською природою ЖИВЕ ВСЯ ПОВНОТА БОЖЕСТВА» (Кол. 2, 8-9).

Божество вічне в цілій досконалості своєї Істоти. Бог є невидимим Духом. Забажав і створив людину. Дав їй безсмертну душу і дозволив жити з собою в раю. Забажав і прийняв людську природу. Протягом тридцяти трьох років перебував на землі серед людей, відчуючи їхні утиски. Ось як про це говорить у Посланні до филип’ян ап. Павло:

«Плекайте ті самі думки в собі, які були й у Христі Ісусі. Він, існуючи в Божій природі, не вважав за здобич свою рівність з Богом, а применшив себе самого, прийнявши вигляд слуги, ставши подібним до людини. Подобою явившись як людина» (Флп. 2, 5-7).

Бачимо, що Христос, будучи Богом, не вважав цю рівність з Ним як привласнену, а лише мав її з Божої природи.

Свідки Єгови, пояснюючи цей вірш, кажуть, що Святе Письмо доводить, ніби Христос не вважав себе рівним з Богом. Кожна розумна істота, зокрема і духовна, за своєю

природою є слугою Бога. Тільки Бог не є слугою, а добровільно прийняв на себе природу слуги. Якщо Він не був слугою – значить був Богом – рівним з Отцем. Цитата з Послання до филип'ян говорить, що Христос не знищив себе самого, своєї Божої природи, як це стверджують Свідки Єгови, тільки применшив її. САМ применшив себе, САМ прийняв людську природу. Христос із власної волі як Логос–Слово зійшов на землю і до своєї Божої природи приєднав людську природу. Став Людиною, не перестаючи бути Богом.

Вірш з Послання до филип'ян (2, 6-7) заперечує навчання Свідків Єгови про те, що Христос уже перед віками служив Богові Єгови. Вони вчать, що Бог послуговувався своїм Сином при створенні світу. А якщо так, то ще перед віками Божий Син мав би мати природу слуги, оскільки служив Отцю. Цей вірш виразно говорить, що Христос є Син Бога і, маючи Божу природу, придбав на землі те, чого ще не мав перед віками, – вид слуги. Божий Син, будучи Богом, не служив, як впливає з цього вірша, а почав служити аж на землі.

Заслуговує на увагу і те, що Христос, як пише ап. Павло, тільки «прийняв вигляд слуги, став подібним до людини». Значить, Він не був лише людиною. Якщо би Він був тільки людиною, то сумнівним було би твердження: «Подобою явившись як людина, Він понизив себе».

На початку дискусії Свідки Єгови не визнають божественности Христа. Наполягають на тому, що Він не є Сотворителем, а першою створеною Богом істотою. Як доказ подають біблійний вірш із Євангелія від св. Йоана: «Споконвіку було Слово, і з Богом було Слово, і Слово було – Бог» (Йо. 1, 1). Свідки Єгови цей вірш інтерпретують так: для створення світу Богові було потрібне Слово. Тому Бог і створив Слово, аби послуговуватися Ним при створенні всесвіту. У їхньому розумінні, Христос є першим створінням Бога. Свідки Єгови вважають, що слово «споконвіку» нівечить наступну частину цього ж вірша про те, що «Слово було – Бог». Якщо «Слово» Біблія відносить до Особи Христа, то тим стверджує, що Він є Богом. На основі своїх тверджень, не беручи до уваги логіки мислення і навчання Святого Письма, Свідки Єгови дотримуються тільки власних висновків, що базуються зазвичай на спекулюванні людськими думками. Результат цього очевидний: що не вигідно, те відкидають або надають іншого значення, без огляду на те, чи витримує це критику біблійних аргументів, чи ні. Хоча Святе Письмо говорить, що Богом було Слово, Свідки Єгови твердять, що «Слово» (Христос) не може бути Богом, тому що Бог не має ані початку, ані кінця. Натомість, хоча Христос і буде вічно, але мав початок. Однак Святе Письмо говорить, що це Слово було в Бога, а сам Бог завжди був у повноті своєї досконалости. Зродження «Слова» (Христа) було вічне як і Бог є вічний. Чи можна собі уявити всемогутнього Бога, який потребував допомоги у створенні світу? Подібне розуміння Бога невластиве для Святого Письма. У Посланні до євреїв читаємо:

«Він – відблиск Його слави, образ Його істоти, – підтримуючи все своїм могутнім словом, здійснив очищення гріхів і возсів праворуч величі на вишині» (Євр. 1, 3), див. (Пс. 110, 1).

За наукою Святого Письма, Христос є «образом Божої Істоти» – значить уособленням Бога в повноті Його досконалости, маючи всі прикмети божественности.

Свідки Єгови вперто твердять, що Христос не може бути Богом, бо в Посланні до колоссян говориться, що Він є «первородний усякого створіння» (Кол. 1, 15). Тому, відповідно до змісту цього вірша, роблять висновок, що Христос є першим створінням Бога. На жаль, вони запліщують очі на наступні вірші цього ж розділу, які заперечують таку інтерпретацію:

«Він – образ невидимого Бога, первородний усякого створіння, бо в Ньому все було створене, що на небі і що на землі, видиме й невидиме: чи то престולי, чи господства, чи начала, чи власті, все було Ним і для Нього створене. Він раніш усього, і все існує в Ньому» (Кол. 1, 15-17).

Цей вірш говорить про Ісуса Христа, і такі ж слова в Посланні до римлян св. Павло скеровує до Особи Бога:

«О глибино багатства, мудрости і знання Божого! Які незбагненні Його постанови і

недослідимі Його дороги!... Хто був Його дорадником? Або хто дав Йому наперед, щоб воно знову було Йому віддане? Все бо від Нього, через Нього і для Нього. Йому слава навіки. Амінь» (Рим. 11, 33-36).

Порівнюючи два останні вірші, бачимо, що все є через Христа і все є у Христі (див. Кол. 1, 17) і, одночасно, Святе Письмо говорить, що все через Бога і все є в Бозі (див. Рим. 11, 36). Чи Біблія може перечити сама собі? Ні! Вона тільки дає свідчення того, що Христос є Богом, а не створінням. Попри все, Він не може бути створінням, бо є Єдинородним Сином (див. Йо. 3, 18), а серед створінь є багато Божих синів оскільки всі люди названі синами Бога (див. Бут. 6, 2).

У разі, якщо Христос – тільки Первородний Син Бога, можна було б думати, що Він був створений ще на початку, перед іншими створіннями. Якщо ж Святе Письмо чітко говорить, що Христос є Єдинородним Сином Бога, то тим самим виділяє Його серед створінь і ставить на рівні з Богом, оскільки Бог не є створінням.

Щоби краще зрозуміти значення слів «Він є первородний усякого створіння», варто взяти до уваги не лише половину вірша з першого розділу Послання до колоссян (15 вірш), як це роблять Свідки Єгови, але також треба подумати над усіма Божими словами, які Святе Письмо скеровує до Особи Христа, зіставляючи їх і порівнюючи між собою. Тоді отримаємо правдивий образ дійсності.

Подібно, як малюнок самого вуха чи ока не дасть нам досконалого портрета людини, так само один вірш або його половина, ніколи не покаже нам усієї Правди, а особливо правди, яка стосується тайни Божої природи.

Христос не є створений, а зроджений (Євр. 1, 5). Бог Отець породив Сина, рівного собі в усьому. Існування Божого Сина не має початку, як і існування Бога. Він дав початок усьому створінню. Чи важко це зрозуміти? Чи легше зрозуміти той факт, що Бог взагалі не має початку і є вічно? Цього розум не збагне, у це віримо. Подібно і таємницю Божих Осіб треба прийняти з вірою.

Однак якщо Свідки Єгови надалі бажають вперто притримуватись лінгвістичного значення слова «початок» як певного моменту діяння, у якому через Бога Єгови постав створений Христос, то також мусіли б надати лінгвістичного значення слову «кінець», яке Христос вживає, говорячи про себе:

«От, приходить із хмарами і побачить Його кожне око, і ті, що Його прокололи... Я – Альфа і Омега, початок і кінець...» (Од. 1, 7-8).

Отож, чи подібна думка, що Христос перестане існувати, узгоджується зі Святим Письмом, яке вчить, що Христос буде вічно жити і Його Царству не буде кінця? Такі ж самі слова говорить про себе Бог Отець: «Я – перший, я й останній: крім мене, нема Бога!» (Іс. 44, 6).

«Імени мого заради відтягав я гнів мій... Я, я перший, я й останній» (Іс. 48, 9-12).

Перш ніж прийняти як правду науку Свідків Єгови про те, що Христос є створений, треба одночасно повірити і в те, що Бог Єгова мав початок і колись матиме кінець. Принаймні так говорить Біблія, що Єгова є перший – так, як і Христос, є також останній – так, як і Христос.

Коли під час дискусії Свідкам Єгови навести аргументи Святого Письма, яких не можуть не визнати з огляду на їх очевидність, все ж таки не визнають істини (бо мусили б визнати себе фальшивими вчителями), то, щоби викрутитись, починають наївно пояснювати, що Христос як Син Божий має від Отця силу, владу і могутність, але Він не є всемогутній. Живучи на світі, Він був лише людиною – проповідують Свідки Єгови, – тому не міг бути Богом. Вони кажуть, що змінив свою небесну природу на земну. Тим часом Біблія виразно говорить, що Христос поєднав у собі дві природи: Божу і людську. Під час життя на землі Він сам себе називає Сином Божим і Сином Чоловічим. Він є Богом і водночас Людиною (див. Флп. 2, 6-11; Кол. 2, 8-9).

Ось що читаємо в Діяннях апостолів:

«Зважайте на самих себе і на все стадо, над яким Дух Святий поставив вас

єпископами, щоб пасли Церкву Божу, що її Він придбав кров'ю власною» (Ді. 20, 28).

Не Бог Отець пролив свою кров за нас, а Христос. І цю кров, ціною якої ми відкуплені, Святе Письмо називає Божою. Отже, ціле Тіло є Божим Тілом, тобто Богочоловік є в одній Особі.

Тому не буде ідолопоклонінням визнати Бога в тій особі, про яку говорить нам Біблія. Навпаки, заперечення Його божественности є не що інше, як зневага Бога. Христос є Всемогутнім Богом, про що дізнаємося з поданих віршів Святого Письма.

Про другий прихід Христа говорить нам євангелист Лука. Ісус не каже, що прийде Його Небесний Отець, тільки – Він сам.

«Тоді побачать Сина Чоловічого, що йтиме у хмарі з силою і славою великою» (Лк. 21, 27).

«Мужі галилейські! Чого стоїте дивлячись на небо? Оцей Ісус, який від вас був взятий на небо, так само прийде, як Його ви бачили відходячого на небо» (Ді. 1, 11).

Одкровення св. Йоана Богослова так подає другий прихід Ісуса Христа:

«От, приходить із хмарами і побачить Його кожне око, і ті, що Його прокололи... Я – Альфа і Омега, початок і кінець – говорить ГОСПОДЬ БОГ, хто єсть і хто був і хто приходить, Вседержитель» (Од. 1, 7-8).

«І двадцять чотири старші, що перед Богом сидять на престолах своїх, упали ниць лицями своїми і поклонились Богу, говорячи: “Дякуємо Тобі ГОСПОДИ, БОЖЕ ВСЕДЕРЖИТЕЛЮ, хто суший і хто був, що Ти узяв владу свою велику і воцарився”» (Од. 11, 16-17).

Оці цитати Святого Письма Свідки Єгови відносять до Бога Єгови. Вони твердять, що Христос отримає владу від Бога Єгови і почне царювати. Але таким твердженням суперечать самі собі.

Із останніх зацитованих віршів бачимо, що вони стосуються особи Ісуса Христа. Йдеться там про Всемогутнього Бога, котрий зійде з хмар і котрого побачать усі, навіть ті, що Його вбили. До хреста був прибитий Христос (див. Йо. 19, 34), а не Ягве. Бог Єгова не брав собі тіла, тому не міг бути прибитий. А Ісуса, якого прибили, Біблія називає Всемогутнім Богом.

Якщо Святе Письмо говорить про Христа, який був, є і має прийти «Всемогутній Господь Бог», то як тоді Свідки Єгови сміють стверджувати, що Він не є Богом?

Чи тих двадцятьох чотирьох старшин, про яких йдеться у книзі Одкровення, вони також вважатимуть за богохульників та ідолопоклонників, як вважають християн, котрі віддають Божу славу Ісусові? Адже старші поклонилися Христові, називаючи Його Всемогутнім Богом.

Якщо Свідкам Єгови навести незаперечні аргументи зі Святого Письма, то, боронячись, вони кажуть, що Всемогутній Бог – це Бог Отець, а Христос також є Богом, але меншим. Отже, з цього їхнього твердження випливає, що є два Боги. Але Біблія твердить, що є один Бог у трьох Особах собі рівних, які мають ту саму природу.

Не визнають Свідки Єгови Сина Божого Богом ще тому, що Святе Письмо не називає Його ім'ям Єгова, а Ісусом Христом. Ось, що подає нам пророк Ісаїя:

«Оце ж сам Господь дасть вам знак: Ось дівиця зачала і породить сина і дасть Йому ім'я Еммануїл» (Іс. 7, 14).

«Ось, діва матиме в утробі і породить сина, і дасть Йому ім'я Еммануїл, що значить: З нами Бог» (Мт. 1, 23).

В іншому розділі пророк Ісаїя каже:

«Бо хлоп'ятко нам народилося, сина нам дано; влада на плечах у Нього; і дадуть Йому ім'я: Чудесний порадник, сильний Бог, Отець довічний, Князь миру» (Іс. 9, 5).

Отже, якщо ім'я Бога – Ягве, а ім'я Христа – Бог, то чи не є це доказом того, що Ісус Христос є Богом, співістотним з Отцем? Коли запитати Свідків Єгови, чи Сотворителем усього є Бог, – дадуть відповідь: так. А коли запитати, чи Сотворителем всього є Христос – найчастіше скажуть: ні. Вони не хочуть визнати Христа Сотворителем, бо змушені були б

визнати, що Він – Бог.

Святе Письмо ще раз нам виразно говорить, що Христос є Сотворителем «всього видимого і невидимого».

«Було у світі, і світ Ним виник – і світ не впізнав Його» (Йо. 1, 10).

«А до Сина: “Престол Твій, Боже, віковичний, і берло правоти – берло Твого царства... тому помазав Тебе, Боже, Бог Твій... Ти, Господи, напочатку заснував землю і небеса – діло рук Твоїх”» (Євр. 1, 8-10).

Відповідаючи на таке чітке висловлювання Святого Письма про те, що Христос є Богом, Свідки Єгови вдаються до маніпуляцій і пояснюють: «Так, спочатку Бог створив Христа і скористався Його допомогою у створенні світу». Вони говорять, що Христос є Сотворителем, але не є Богом, бо Бога ніхто не бачив, а Христа бачили люди. Нехай і на цей закид дасть відповідь Святе Письмо:

«Тоді сказав Ісус на весь голос... хто Мене бачить, той бачить Того, хто послав Мене» (Йо. 12, 44-45).

«“Якщо б ви Мене пізнали, то й Отця Мого пізнали б. Відтепер знаєте Його і бачили”. А Филипп Йому: “Господи, покажи нам Отця, і вистачить для нас”. “Скільки часу Я з вами, – каже Ісус до нього, – а ти Мене не знаєш, Филиппе? Хто Мене бачив, той бачив Отця. Як же ти говориш: Покажи нам Отця?”» (Йо. 14, 7-9).

Господь Ісус Христос особливо підкреслює свою божественність. Якщо б Він, відповідаючи Филиппові, не мав на увазі своєї божественности, то цей вірш не мав би значення. Якби Христос вважав інакше, то заперечував би сам собі, коли казав: «Хто Мене бачив, той бачив Отця».

Апостоли, до яких Він промовив ці слова, знали Його як Ісуса Христа, Сина Божого.

«І зараз же спонукав учнів увійти до човна... А тоді ті, що були в човні, вклонилися Йому до ніг, кажучи: “ТИ ІСТИННО – СИН БОЖИЙ!”» (Мт. 14, 22-33).

«Озвався Симон Петро і заявляє: “ТИ – ХРИСТОС, БОГА ЖИВОГО СИН”» (Мт. 16, 16).

Майже ніхто, крім апостолів, не визнав Його за Сина Божого. А хто й визнавав, не міг до кінця зрозуміти як, будучи людиною, Христос міг одночасно бути Богом. Тому Ісус і каже до Филиппа: «Невже не віруєш, що Я в Отці, а Отець у Мені?» (Йо. 14, 10). Не будучи Богом, Ісус Христос не говорив би так. Навпаки, Він і надалі наголошує на своїй божественности: «Відтепер знаєте Його і бачили». Так і сталося, що невдовзі апостоли пізнали Його. Ось що каже Святе Письмо про день Христового воскресіння:

«І відказав Тома, мовивши до нього: “ГОСПОДЬ МІЙ І БОГ МІЙ!” І каже йому Ісус: “Побачив Мене, то й віруєш. Щасливі ті, які, не бачивши, увірували!”» (Йо. 20, 28-29).

Визнання Томи «ГОСПОДЬ МІЙ І БОГ МІЙ» є сповненням Христової заповіді, що невдовзі пізнають Його як Бога. Христос був покірним, не вивищував себе; коли народ хотів проголосити Його царем, віддалився (див. Йо. 6, 15), але, коли Тома визнав Його Богом, не заперечував цього. Він не каже: «Як можеш і смієш називати Мене Богом, коли Я є лише Сином Божим?» Навпаки. Христос підтверджує визнання Томи: «Побачив Мене, то й віруєш» (Йо. 20, 29).

Ми, як і апостоли, мали змогу переконатися, що Ісус Христос є Всемогутнім Богом рівним з Отцем. Його сутності притаманні не лише деякі Божі елементи, а вся повнота божественности:

«Вважайте, щоб ніхто вас не збаламутив філософією та пустим обманством, за людським переданням та за первнями світу, а не за Христом. – У НЬОМУ БО ВРАЗ З ЛЮДСЬКОЮ ПРИРОДОЮ ЖИВЕ ВСЯ ПОВНОТА БОЖЕСТВА» (Кол. 2, 8-9).

Пам’ятаючи Христові слова «щасливі ті, які, не бачивши, увірували!» (Йо. 20, 29), мусимо припинити подальший аналіз Його Особи, тому що подібно, як Тома дотиком, так і ми на підставі Святого Письма мали можливість пересвідчитись розумово, що Ісус Христос є правдивим Богом.

Маємо, як і ап. Тома, з покірою визнати: «Вірую, Христе, що Ти є моїм Богом!» Якщо

ап. Павло твердить, що через Його спосіб життя Христа було визнано за людину, то тим більше вимагає, щоб через Божий спосіб діяння (створення, спасіння) Його визнали Богом. Отже, кожна наука, яка не визнає Христа Богом, є фальшивою.

Божественність Христа нам ще раз стверджує ап. Павло, кажучи в Посланні до римлян, що Христос є Богом, благословеним на віки:

«Їхні отці, з них і Христос тілом, який над усім – Бог, благословений повіки. Амінь» (Рим. 9, 5).

2. СВЯТИЙ ДУХ

«ІСТИННО КАЖУ ВАМ: УСЕ БУДЕ ВІДПУЩЕНЕ СИНАМ ЛЮДСЬКИМ, ГРІХИ ТА БОГОХУЛЬСТВА, СКІЛЬКИ Б ВОНИ НЕ ХУЛИЛИ. АЛЕ ХТО ХУЛУ ВИРЕЧЕ СУПРОТИ СВЯТОГО ДУХА, – ТОМУ ПОВІКИ НЕ ПРОСТИТЬСЯ: ТОЙ ПІДПАДЕ ПІД ГРІХ ДОВІЧНИЙ» (Мр. 3, 28-29).

Одна з брошур Свідків Єгови, «Переконуйтеся у всьому» у першій частині (с. 63) подає, що Дух є лише подихом або чимось схожим на вітер. Саме на цій підставі Свідки Єгови відкидають Духа як Особу. У їхньому розумінні, Дух не є свідомою істотою, а силою чи енергією. Таке формулювання достосовують також до Святого Духа. Трактують Його як Божий подих, вплив, енергію Єгови.

Якщо подібне трактування прийняти за правдиве, то ангелів, про яких Біблія говорить, що є духами, також треба приймати як подих сили чи енергії. Але Біблія заперечує це. Оскільки людина, хоча і менша від ангелів, є особою, то і дух (ангел) також є особою, як стверджує Святе Письмо:

«Ввійшовши до неї ангел сказав їй: “Радуйся благодатна, Господь з тобою!”» (Лк. 1, 28).

«Нараз з’явився ангел Господній, і у в’язниці засяяло світло. Він, вдаривши Петра по боці, збудив його, кажучи: “Вставай чимскорше!”» (Ді. 12, 7).

На основі цих цитат можна вважати ангела за особу. Ангели виконують, як досконалі істоти, Божі завдання, їх відзначає швидкість і сила діяння. Не можна також вважати Святого Духа, чи, за словами Святого Письма, «Духа Господнього» за Божий «дух», подих або силу. Він є Божою Особою. Про Нього часто згадує Святе Письмо. Такі великі діяння, як освячення, зміцнення у святій вірі, утішительство, Святе Письмо приписує Святому Духові:

«І всякому, хто скаже слово проти Сина Чоловічого, воно проститься йому; а тому, хто хулитиме Святого Духа, не проститься» (Лк. 12, 10).

Так промовляє до нас сам Христос, остерігаючи перед гріхами проти Святого Духа. Коли «розкласти» богохульства на полочки, то на найвищій із них буде твердження, що як Божа Особа і Бог – Святий Дух не існує.

Під час дискусій зі Свідками Єгови на підставі Святого Письма можна легко довести, що Святий Дух не є подихом, вітром чи чимось іншим. Зате вони пояснюють, що Святий Дух є діючою силою Бога, і на підтвердження цього подають вірш із Книги Буття:

«...Дух Божий ширяв над водами» (Бут. 1, 2)

Усі твердження щодо Особи Святого Духа, які подають Свідки Єгови, не мають жодного віддзеркалення у Святому Письмі, котре доводить, що Святий Дух є не тільки Особою, але й Богом:

«Тоді Петро сказав: “Ананіє, чому то сатана наповнив твоє серце, щоб обманути СВЯТОГО ДУХА... ТИ ОБМАНУВ НЕ ЛЮДЕЙ, А БОГА”» (Ді. 5, 3-4).

Апостол Петро в цьому вірші виразно говорить, що Святий Дух – це Бог, а не вітер чи якась сила. Не визнаючи божества Святого Духа, ап. Петро сказав би: «Обманув діючу силу Бога», – або, як кажуть Свідки Єгови: «Діючу силу Бога Єгови».

Беручи до уваги твердження Свідків Єгови, що Святий Дух є діючою силою Бога, мусимо погодитися з тим, що ап. Петро ганьбив Ананія за обман однієї з Божих прикмет. Таке пояснення очевидно є смішним. Перевірмо це на підставі ще інших віршів:

«Ангел, відповідаючи, сказав їй: “Дух Святий зійде на тебе і сила Всевишнього тебе отінить”» (Лк. 1, 35).

Святе Письмо, як видно з цього вірша, розмежовує Святого Духа і Божу силу: «ДУХ СВЯТИЙ ЗІЙДЕ І СИЛА ВСЕВИШНЬОГО отінить». Якщо зійде – значить хтось, а якщо хтось – значить Особа. У цьому випадку Святий Дух.

Святий Дух – це свідомо істота, яка відрізняється чимось від того, що Святе Письмо називає Божою силою. Особа Святого Духа завжди виступає в Біблії як Святий Дух. Коли йдеться про силу, то завжди виділяємо її як Божу силу, силу Всевишнього, силу Святого Духа. Ось ще як говорить нам Святе Письмо про Святого Духа:

«Та ви приймете силу Святого Духа, що на вас зійде...» (Ді. 1, 8).

Якщо би Святий Дух не був Особою, а лише силою, то Святе Письмо подало б зрозуміло: «Приймете силу, яка “сходить” на вас». Але там сказано: «Приймете силу Святого Духа, що на вас зійде», – що означає – отримаєте силу Того, що сходить. У цьому випадку – силу Святого Духа.

Розуміючи Святого Духа лише як Божу силу, треба відразу визнати, що до цього часу всі перекладачі Біблії припускались грубої помилки. Замість подавати «Сила Божа», «Сила Всевишнього», вони подавали «Приймете Силу Святого Духа», – тобто силу сили. Прочитаймо поданий далі вірш, замінивши умовно слова «Святий Дух» на слово «сила», тобто замість «Святий Дух» читаємо «сила»:

«Бо наша до вас євангельська проповідь була не тільки у слові, але й у силі і в Дусі Святим... прийнявши слово посеред численних утисків, з радістю Святого Духа» (1 Сол. 1, 5-6).

Цікаво, як може виглядати радість сили? Як може веселитись сила, будучи не особою, а прикметою? Ось що говорить про Святого Духа євангелист Матей:

«Ідіть, отже, і зробіть учнями всі народи: хрестячи їх в ім'я Отця і Сина і Святого Духа» (Мт. 28, 19).

Отже, якщо прочитати ці вірші, дотримуючись вчення Свідків Єгови, можемо зробити висновок, що Бог Отець не є Всемогутнім, тобто не має повноти божественности, бо є поменшений в силу, яка діє сама по собі; але так бути не може хоча би тому, що Святе Письмо виразно говорить про Святого Духа як про окрему рівну Отцеві і Синові Особу. Не може так бути й тому, що ім'ям Святого Духа Христос каже навчати і хрестити. Таким же ім'ям, як імена Отця і Сина.

Часто можна почути від Свідків Єгови такий закид: «Хреститесь в ім'я Отця і Сина і Святого Духа, а не знаєте, яке є в Отця ім'я». Він також безпідставний, бо знаємо, що ім'я Ягве, на якому наголошують Свідки Єгови, є одним із імен Отця. Чому тоді вони не закидають нам, яке ім'я має Святий Дух? Чому не вчать про ім'я Святого Духа, як вчать про ім'я Отця? Адже при хрещенні на рівні з іменем Отця згадуємо й ім'я Святого Духа.

Якщо Дух Святий є діючою силою, тоді треба було би говорити: «В ім'я Отця і Сина і в ім'я діючої сили Отця». Залишаючи «в ім'я діючої сили», треба одночасно погодитися з тим, що ім'я Єгови є недостатнім. Біля імени Отця-Єгови мусить бути ім'я діючої сили Отця... Тут йдеться не стільки про власне буквальне ім'я, скільки про здійснення в ім'я Отця тих повноважень, які здійснюються не самі від себе, а лише в ім'я Єдиного в Пресвятій Трійці Бога.

Подаємо ще кілька віршів, які свідчать, що Святий Дух є Богом – третьою Особою Пресвятої Трійці:

«Що ж до духовних дарів, то я, брати, не хочу, щоб ви про них не знали... Є і між дарами різниця, але Дух той самий; різниця теж і між служінням, але Господь той самий. Різниця є і між ділами, але Бог той самий, який усе в усіх робить. Одному бо дається через Духа слово мудрости... А все це чинить один і той же Дух, що розподілює кожному, як Він

хоче» (1 Кор. 12, 1-11).

Хотіти і давати, може особа, яка має що дати, Бог – Святий Дух, що роздає благодать, а також свою силу. Натомість, силу Божу може вділяти тільки Бог, бо прикмета не може сама нав'язуватися кожному, як хоче. Це доступно лише Богові Отцеві, Богові Синові, Богові Святому Духові. Із цього випливає, що Святий Дух дає кожному благодати стільки, скільки забажає. Про божество Святого Духа читаємо у Святому Письмі:

«І проситиму я Отця, і дасть Він вам іншого Утішителя, щоб з вами був повіки, Духа істини, якого світ не може сприйняти, бо не бачить Його і не знає. Ви ж Його знаєте; бо перебуває Він з вами, і буде в вас» (Йо. 14, 16-17).

Хто, як не особа, може втішити? Адже ані вітер, ані інша прикмета, якою є сила, не мають дару думати, не можуть утішати. Наступним доказом того, що Святий Дух – Особа, є такі вірші:

«Зважайте на самих себе й на все стадо, над яким Дух Святий поставив вас єпископами, щоб пасли Церкву Божу» (Ді. 20, 28).

Як при покликанні апостолів не вистарчало самої сили, а мусила бути Особа Ісуса Христа, щоб це зробити, так і єпископів не могла настановити сама сила, вітер або подих – мусила бути Особа: Бог – Святий Дух:

«Вони пройшли через Фригію і Галатський край, а Дух Святий заборонив їм звіщати слово в Азії» (Ді. 16, 6).

Якщо заборонив, то спочатку мав обдумати, прийняти рішення, а вже потім забороняти. Такі властивості має лише розумна істота. Будь-який предмет чи вітер не можуть робити висновки, наказувати, а тим паче забороняти. Якщо повірити, що Святий Дух є силою Бога Отця, то треба визнати, що сама від себе сила не могла забороняти їм звіщати. Отець мусив заборонити звіщати своєю силою. Тоді згаданий вірш мав би звучати так: «Бог своєю силою заборонив їм звіщати». Зате Святе Письмо чітко подає, що заборонив Святий Дух.

«Хіба ж не знаєте, що ваше тіло – храм Святого Духа, який живе у вас? Його ви маєте від Бога, тож уже не належите до себе самих. Ви бо куплені високою ціною! Тож прославляйте Бога у вашому тілі!» (1 Кор. 6, 19-20).

Чи потребує цей вірш ще якогось коментаря? Тут сам Святий Дух наголошує, що Він є Богом.

«Нам же Бог об'явив Духом, бо Дух досліджує все, навіть глибини Божі» (1 Кор. 2, 10).

Вникнути в Божі глибини (думки, плани) може тільки хтось рівний Йому. Хто ж може бути рівний Богові, як не Бог, котрий має повноту божественности? Сила, вітер чи щось подібне до подиху не може вникнути, бо навіть не є особою. Не в змозі цього зробити людина, котра є особою. Це під силу Всемогутньому Богові, а згаданий вірш говорить, що тим Богом є Святий Дух.

«...Через Святого Духа, посланого з неба, вам проповідували; на що навіть і ангели гаряче прагнуть споглядати» (1 Пт. 1, 12).

На вітер і на невидиму силу прагнуть споглядати ангели, чи на Особу Бога – Духа Святого? Прагнення кожної розумної істоти може задовольнити лише Бог. Якщо ж ангели прагнуть споглядати на Святого Духа – це значить, що вони прагнуть дивитися на Бога, який був, є і буде щастям усіх.

Зацитовані вірші дуже виразно доводять суперечність поглядів Свідків Єгови. Не можна прирівнювати їхню науку до навчання Святого Письма, котре вчить, що Дух Святий є Богом. А до того, хто це заперечує, воно промовляє:

«Істинно кажу вам: Усе буде відпущене синам людським, гріхи та богохульства, скільки б вони не хулили. Але хто хулу вирече супроти Святого Духа, – тому повіки не проститься: той підпаде під гріх довічний» (Мр. 3, 28-29).

Цей вірш було написано під натхненням Святого Духа і тому має свій сенс і свою логіку. Якщо його сприймати так, як вчить Церква, то зрозумілим стає те, що Святий Дух –

це Бог, третя Особа Пресвятої Тройці.

3. ПРЕСВЯТА ТРОЙЦЯ

«ІДІТЬ, ОТЖЕ, І ЗРОБІТЬ УЧНЯМИ ВСІ НАРОДИ: ХРЕСТЯЧИ ЇХ В ІМ'Я ОТЦЯ І СИНА І СВЯТОГО ДУХА» (Мт. 28, 19).

Хто прочитав два попередні розділи і керується власним розумом, незапрограмованим брошурками Свідків Єгови, той мав можливість переконатись, що Ісус Христос є Всемогутнім Богом. Святий Дух також є Богом. Свідки Єгови не заперечують, що Бог Отець є Богом. Святе Письмо нас вчить, що є три Божі Особи: Бог Отець, Бог Син і Бог Дух Святий.

Сина Божого і Святого Духа Свідки Єгови не визнають за Бога. Тому часто можна від них почути, що католики вірять у трьох Богів. Подібний закид не має жодної підстави, тому що Святе Письмо розрізняє три Божі Особи. Вони складають нерозривну єдність – Пресвяту Тройцю. На цій єдності часто наголошує Біблія, у чому переконуємось з перших сторінок Старого Завіту:

«Тож сказав Бог: сотворімо людину на НАШ образ і на НАШУ подобу... І сотворив БОГ людину на свій образ...» (Бут. 1, 26-27).

Кажучи слова «сотворімо людину на наш образ і на нашу подобу», Бог виразно вказує на більшу кількість Божих Осіб, подаючи їх у множині. Святе Письмо далі каже: «І сотворив Бог людину», – і тим підкреслює, що в тих трьох Божих Особах є ОДИН БОГ. Воно не каже, що Боги сотворили людину, а – Бог, хоча і пише, що в створенні брало участь більше осіб. Отже, не одна особа творила, а один Бог.

Під час дискусії часто чуємо закид, що слово «сотворімо» ніяк не підтверджує існування Тройці, а свідчить про вищу гідність Бога. Така гідність у народів Сходу виражалась через множину.

Ми не заперечуємо, що множина застосовувалась для наголошення гідності, але і не погоджуємось, що слово «сотворімо» не підтверджує існування Пресвятої Тройці. Якщо не підтверджує, то, тим більше, і не заперечує. Не заперечує хоч би тому, що коли висловлювалась одна особа, то мусила бути друга, тобто та, яка її слухала. Слово «сотворімо» не тільки не заперечує, але підтверджує те, що при створенні людини було більше осіб, які створювали.

Свідки Єгови погоджуються з тим, що людину створювало більше осіб, адже Бог Єгова скористався допомогою свого Сина. Коли ще перед віками, як Слово–Логос, Христос не був Богом, то Бог Отець, кажучи слово «сотворімо», сказав би так: «Сотворімо людину на МОЮ подобу». Якщо ці слова казав Христос, не будучи Богом, то вони звучали б приблизно так: «Сотворімо людину на образ і подобу ТВОЮ». Але ніяк не «нашу», бо людина була сотворена на подобу Божу:

«І сотворив Бог людину на свій образ; на Божий образ сотворив її; чоловіком і жінкою сотворив їх» (Бут. 1, 27).

У розділі «Божественність Ісуса Христа» йшлося про те, що Сотворителем є Христос, співістотний Богові Отцю. Книга Буття каже, що при створенні була присутня третя Особа Божа – Святий Дух:

«Земля ж була пуста й порожня та й темрява була над безоднею, а Дух Божий ширяв над водами» (Бут. 1, 2).

Отже, уся Пресвята Тройця причинилась до створення.

Господь Ісус Христос, перебуваючи на землі з метою спасти світ, у своїй науці подає таке порівняння:

«...Отець бо більший, ніж Я» (Йо. 14, 28).

Інший вірш говорить так:

«Я і Отець – одно» (Йо. 10, 30).

У першому вірші понижує себе перед Отцем тому, що прийняв на себе людську природу. В іншому – наголошує, що між Ним і Богом Отцем немає жодної різниці. Отець і Син становлять єдність у божестві. Про цю єдність ап. Йоан пише:

«Щоб усі почитали Сина так, як Отця почитають. Хто Сина не почитає, той не почитає Отця, який послав Його» (Йо. 5, 23).

Як людина Христос понижує себе навіть перед людьми, вмиваючи їм ноги (див. Йо. 13, 4-6). Святе Письмо чітко говорить, що в Христі разом з людською природою живе вся повнота божественности (див. Кол. 2, 9). Чи таке пониження Христа перед людьми свідчить, що Він є нижчим від них? Зовсім ні! Подібно, як Христос понижує себе перед своїм Отцем – і це не означає, що Він є меншим у божественности за Нього. Якщо Він понижується, то тільки зі своєї природи, як Син Чоловічий, а не з Божої природи, яка рівна Богові Отцю.

Підтверджує цю рівність і сам Бог Отець, коли звертається до Ісуса словами:

«...Помазав Тебе, Боже, Бог Твій єлеем радости...» (Євр. 1, 9-10).

Із цих слів випливало б, що Бог Отець також понижується перед Сином. Але це не є жодне пониження Осіб між собою, а підтвердження рівності і єдності божества.

Ось ще два вірші, в яких також ідеться про єдність Отця з Сином і Святим Духом:

«Як прийде Утішитель, якого зішлю вам від Отця, Дух істини, який від Отця походить, то Він і свідчитиме за Мене» (Йо. 15, 26).

«А Утішитель, Святий Дух, якого Отець в ім'я моє зішле, той навчить вас усього і все вам нагадає, що я сказав вам» (Йо. 14, 26).

У першому вірші Христос говорить, що Він сам зішле Утішителя – Духа Святого від Отця. Уже в другому вірші каже, що Отець зішле Утішителя, Духа Святого, в Його ім'я, тобто в ім'я Ісуса Христа. З цього випливає, що, чи то через Особу Отця, чи через Особу Сина, зійде один Бог. Далі в своїй науці Ісус говорить:

«І коли хтось каже слово проти Сина Чоловічого, йому проститься. Коли ж хтось скаже проти Святого Духа, йому не проститься ні в цьому світі, ні на тому» (Мт. 12, 32).

Ісус хоче показати нам гідність третьої Особи Пресвятої Тройці більшою, ніж та, яка належить Сину Чоловічому. В іншому місці Біблії ставить себе перед Особою Святого Духа:

«Ідіть, отже, і зробіть учнями всі народи: хрестячи їх в ім'я Отця і Сина і Святого Духа» (Мт. 28, 19).

Біблія не раз вказує нам на діла, що їх чинять Божі Особи, показуючи їх Божество і Особовість. На цілості Пресвятої Тройці наголошує ап. Петро, починаючи своє послання словами:

«Згідно з передбаченням Бога Отця, освяченням Духа, на послух і на скроплення кров'ю Ісуса Христа...» (1 Пт. 1, 2).

Цей вірш наголошує на єдності в діянні трьох Осіб: Бог Отець вибрав, Святий Дух освятив і Бог Ісус Христос відкупив своєю Кров'ю.

Подібно представляє Пресвяту Тройцю св. Матей, описуючи хрещення Ісуса Христа:

«А охрестившись, Ісус зараз же вийшов з води. І ось розкрилось Йому небо, і Він побачив Духа Божого, який спускався, мов голуб, і зійшов на Нього і голос пролунав з неба: “Це Син Мій любий, що Його Я вподобав”» (Мт. 3, 16-17).

Тут також Бог Отець промовляє, Святий Дух сходить, а Божий Син починає справу Божого відкуплення прийняттям хрещення.

Бачимо велику гармонію любови, взаємного розуміння і єдності. Кожну з трьох Осіб рівну у величчі, всемогутності, любові та божестві. Спільно творять маєстат Єдиного Бога – Пресвяту Тройцю. Правду про Пресвяту Тройцю треба сприймати вірою, оскільки людським розумом її збагнути неможливо.

Використати людський розум для пізнання Божої тайни про існування Пресвятої Тройці – це те саме, що і вникати в саму суть Бога. Цього людина своїм розумом ніколи не збагне. Подібно, як тваринний світ не може проникнути розумом у світ людини.

Коли ми буваємо в звіринці, то милуємося найрізноманітнішими звірами, птахами, і

хоча звірі чекають від нас частування, та все ж таки вони нас не розуміють. Не можуть зрозуміти, що ми є людьми, користуємося електрикою, телебаченням, їздимо на авто. Не розуміють, що ми можемо вивільнити атом, полетіти в космос. Усе це не може вмістити їх розум, хоча вони й дивляться на нас. Так само й ми маємо обмежений щодо Божих таїн розум. Лише можемо подивляти красу природи і всесвіту, їхню таємничу гармонію. Це вказує нам на всемогутність Бога. Але ніколи не зрозуміємо Його, Єдиного в Пресвятій Тройці. Подібно, як звірі не розуміють людської істоти, хоча вона й існує, так і ми своїм розумом не можемо зрозуміти Пресвятої Тройці. Усе, що подає нам Святе Письмо про Пресвяту Тройцю, має бути для нас достатнім. Решту нехай доповнює віра, її суть полягає в увіруванні в те, чого ми не бачили. Якби ми все дослідили, то не було б віри, а лише факт. Однак Христос говорить:

«ЩАСЛИВІ ТІ, ЯКІ, НЕ БАЧИВШИ, УВІРУВАЛИ!» (Йо. 20, 29).

Ось як апостоли пишуть про існування Пресвятої Тройці:

«Ви ж, любі, що будетеся вашою найсвятішою вірою і молитесь у Святім Дусі, бережіть себе самих у любові Божій, очікуючи милости Господа нашого Ісуса Христа для вічного життя» (Юди 20-21).

Цю ж думку подає ап. Павло:

«Благодать Господа Ісуса Христа й любов Бога і причастя Святого Духа з усіма вами!» (2 Кор. 13, 13).

Обидва апостоли в одному короткому вірші виразно представляють усі три Божі Особи.

Навіть Мартин Лютер, наукою котрого часто користуються Свідки Єгови, так говорить у своєму катехизмі про Пресвяту Тройцю: «Чи багато є богів? Відповідь: Тільки один, але три Особи: Отець, Син і Дух Святий» (д-р Ян Крюгер, «Пояснення малого катехизму д-ра Мартина Лютера», 1913, с. 15).

Лютер не заперечував існування Пресвятої Тройці. Зате цю відвагу мають Свідки Єгови, заперечуючи відвічні правди. Свідок Єгови, якщо заглибиться у Святе Письмо, не прийме вчення своїх керівників, відкине фальшивість і облудність «Вартової Башти». А зробивши це, не наважиться виступити проти правди про Пресвяту Тройцю, яку вони подають.

Свідок Єгови обмежується тільки перевіркою у Святому Письмі цитати, поданої «Вартовою Баштою», щоб упевнитися, чи така цитата існує. І вважає, що цього досить. Вдоволений, не задумується над змістом і значенням цього вірша. Для нього важливо те, що такий вірш є і що його згадує «Вартова Башта»; а вона завжди має рацію, навіть якщо неправильно його пояснює.

Під час однієї дискусії ми намагалися показати суперечність вчення Свідків Єгови з Біблією щодо Святого Духа як третьої Особи Пресвятої Тройці. Для цього ми скористались цим віршем:

«Та ви приймете силу Святого Духа, що на вас зійде...» (Ді. 1, 8).

Згодом запитали, чи апостоли отримали силу сили. Відповідь була такою: «Очевидно, що отримали силу сили». Скільки необдуманості і наївної впертості містилося в цій відповіді – важко висловити. Коли дискусія закінчилась, то та сама особа сказала до третьої сторони: «Може, ці люди й мають рацію, зате розмовляти з ними більше не хочу. За такі дискусії старші брати виключають з організації».

Інша особа чітко пояснювала, що розмовляти з нами не може. Як виявилось, її старші брати вже мали з нами дискусію і сказали, що розмовляти з нами на тему Святого Письма – чужоложити Святому Духові.

Дивно, як можна чужоложити силі? Над цим не задумувалась ані ця особа, ані її старші брати.

4. ІМ'Я БОГА

«ТО НЕХАЙ БУДЕ ВІДОМО ВСІМ І ВСЬОМУ НАРОДОВІ ІЗРАЇЛЬСЬКОМУ, ЩО ІМ'ЯМ ІСУСА ХРИСТА НАЗАРЯНИНА, ЯКОГО ВИ РОЗП'ЯЛИ... НИМ ЦЕЙ СТОІТЬ ЗДОРОВИЙ ПЕРЕД ВАМИ... І НЕМА НІ В КОМУ ІНШОМУ СПАСІННЯ, БО Й ІМЕНІ НЕМАЄ ІНШОГО ПІД НЕБОМ, ЩО БУЛО ДАНЕ ЛЮДЯМ, ЯКИМ МИ МАЄМО СПАСТИСЯ» (Ді. 4, 10-12).

Свідки Єгови у своєму вченні доводять, що люди вилучили зі Святого Письма ім'я Боже «Єгова». У їхній брошурці «Дійове представлення Доброї Новини» (с. 22) читаємо: «На сторінках старосєврейської Біблії воно (ім'я Ягве) виступає більше ніж 6823 рази. З остраху перед вимовою цього імени жиди, котрі переписували Біблію, викинули його, замінивши словом “Адонай” (Господь)».

Але обличмо брошурки Свідків Єгови і перейдімо до Святого Письма. Переконаємось, що Ягве (Єгова) не є єдиним ім'ям Бога, яке Він подає через натхненних авторів. Святе Письмо подає багато імен Бога, кожне з яких наголошує якісь Його прикмети. У книзі Виходу Бог називає себе ім'ям Ягве (Я є), як Бог, який є вічно. З ім'ям Викупитель з'являється Бог пророкові Ісаї:

«“...Наш Викупитель споконвіку” – Твоє ім'я» (Іс. 63, 16).

Вмираючи на хресті, Ісус не кликав Бога: «Єгово, Єгово, чому залишив мене», – але називає Його (ім'ям) Елої.

«О дев'ятій же годині Ісус скрикнув голосом сильним: “Елої, Елої, лама савахтані?”» (Мр. 15, 34).

У Книзі Виходу читаємо:

«І сказав Мойсей до Бога: “Як прийду ж оце я до синів Ізраїля і скажу до них: Бог батьків ваших прислав мене до вас, а вони запитують мене: Як Йому на ім'я? – то що мені їм відповісти?” І промовив Бог до Мойсея: “Я той, хто є”. І додав: “Так промовиш до синів Ізраїля: «Я – є» післав мене до вас”. І сказав Бог знов до Мойсея: “Так промовиш до синів Ізраїля: Господь Бог батьків ваших, Бог Авраама, Бог Ісаака і Бог Якова післав мене до вас. Таке моє ім'я навіки, і таке моє найменування з роду в рід”» (Вих. 3, 13-15).

У гебрєйській мові «Я – є» звучить «Ягве». Оскільки оригінал Біблії написано гебрєйською мовою, то первісний текст звучав так: «Ягве, Бог батьків ваших прислав мене до вас», або «“Я – є” післав мене до вас». Дещо пізніше жиди з поваги до Бога не вимовляли ім'я «Ягве», хоча воно й писалось, а читали «Адонай» (Господь).

У латинському перекладі Біблії св. Єроніма замість «Ягве» написано «Домінус» (Господь). Найновіші видання пишуть дослівно – «Ягве».

Якщо католики не називають Бога ім'ям Ягве, то це не означає, що вони заперечують це ім'я. Вони не вимовляють його за прикладом Ісуса і апостолів. Бог дав своє ім'я не для того, щоб ним хизуватися, а для того, щоби люди зрозуміли Його властиву Істоту. «Ягве» – це той Єдиний, «Я – є». Його сутність – існування, буття. Усе інше, що існує, чи все, що «є», має початок і кінець. Зате Бог «Є» тією Особою, якої не може не бути.

Свідки Єгови використовують текст Псалма 21, 23:

«Я сповіщу моїм братам про Твоє ім'я, хвалитиму Тебе серед громади».

Вони вважають, що ми, християни, чинимо велику кривду Богові, якщо не називаємо Його ім'ям Бог Єгова. Зате Свідки Єгови виправляють цю «кривду» і тому вимовляють це ім'я за кожної нагоди.

Візьмімо Святе Письмо і простежмо всі слова Ісуса Христа. Зробивши це, пересвідчимося, що в жодному вірші Ісус не вимовив ім'я Єгова. Проте називав Його новим ім'ям. Це ім'я – Отець, про яке писали пророки:

«...Я думав: Ти зватимеш мене: Мій Батьку! – і зо мною не перестанеш ходити» (Єр. 3, 19).

Євреї забули ім'я «Отець», а Бог хотів би, щоб Його так називали. Бог хоче від свого народу сердечної любови, вчить, щоб ми забули про себе і робили те, що миле любій особі. Маючи в пошані ім'я «Отець» і шануючи самого Бога, люди навчилися б виконувати право Боже (Закон). З любов'ю і пошаною, а не зі страхом маємо сприймати Божі заповіді.

Євреї занедбали поняття «Отець» стосовно Бога, впроваджуючи штучні форми Його величання. Поставили перед собою не доброго Отця, а грізного Ягве, голос котрого навіть страшно слухати.

«І сказали Мойсееві: “Ти говори до нас, і ми слухатимемо, а Бог нехай до нас не промовляє, а то повмираємо”» (Вих. 20, 19).

Якщо ім'я Ягве наголошує потугу і Божу всемогутність, то ставлення людей до свого Бога мало б мати ознаки страху. Отже, Бога треба більше боятися, ніж любити. Але Бог не хотів, щоб лякалися Його потужного імени. Це видно хоч би з цих віршів:

«І ось тепер хіба не кличеш ти до мене: Мій батьку! Ти – друг мого юнацтва» (Єр. 3, 4).

«Якже сповнився час... Бог послав у ваші серця Духа Сина свого, який взиває: “Авва, Отче!”» (Гал. 4, 4-6).

Справді, Ісус починав кожную справу не в ім'я Єгови, а в ім'я Отця. Чи це була молитва, чи навчання – все робив в ім'я Отця. Даючи наказ хреститися, не наполягає, щоб робили це в ім'я Бога і Сина, і Святого Духа, чи в ім'я Єгови і Сина, і Святого Духа, а в ім'я Отця і Сина і Святого Духа. Христос сам звертається до Бога «Отче», навчаючи цього інших:

«Тож моліться так: Отче наш, що єси на небі...» (Мт. 6, 9).

Свідки Єгови, молячись, самовільно додали до цієї молитви ім'я «Отче Єгово».

«Ісус закликав сильним голосом: “Отче, у Твої руки віддаю духа мого!” Сказавши це, Він віддав духа» (Лк. 23, 46).

Не сказав: «Отче Єгово», а: «Отче».

«Як Отець Мій Мене знає, і Я знаю Отця, і життя своє кладу Я за Моїх овець» (Йо. 10, 15).

«Ісус же їм: “Казав Я вам, та ви не віруєте. Дії, що чиню їх в ім'я Отця мого, – вони свідчать за мене”» (Йо. 10, 25).

«Відкотили отже камінь. І звів Ісус очі вгору й мовив: “Отче, тобі подяку складаю, що вислухав єси мене”» (Йо. 11, 41).

Не говорить: «Отче Єгово, дякую Тобі».

Христос не тільки не навчав у ім'я Єгови, про що свідчать подані вище вірші, але також наказував навчати всіх в ім'я Ісуса Христа:

«Потім Ісус до них промовив: “Це власне ті слова, що Я, будучи ще з вами, сказав вам: Треба, щоб сповнилось усе написане про Мене в законі Мойсея, в пророків та у псалмах”. Тоді відкрив їм розум, щоб вони розуміли Писання, і до них мовив: “Так написано, що треба було, щоб Христос страждав і третього дня воскрес із мертвих, І ЩОБ У ЙОГО ІМ'Я проповідувалось покаяння на відпущення гріхів усім народам, почавши від Єрусалиму”» (Лк. 24, 44-47).

Не думаємо, щоб Ісус Христос помилився, кажучи голосити Боже ім'я від Єрусалиму. Адже в Єрусалимі добре знали ім'я Ягве, на якому так залежить Свідкам Єгови. Натомість – не знали імени «Ісус». У Діяннях апостолів читаємо:

«Але Господь сказав до нього: “Іди, бо він для Мене вибране знаряддя, щоб занести МОЄ ІМ'Я ПЕРЕД ПОГАН, ЦАРІВ І СИНІВ ІЗРАЇЛЯ. Я бо Йому покажу, СКІЛЬКИ ВІН МАЄ ВИТЕРПТИ ЗА МОЄ ІМ'Я”» (Ді. 9, 15-16).

Ідучи за прикладом свого Учителя, апостоли навчали не в ім'я Єгови, а в ім'я Ісуса:

«Петро промовив: “Срібла й золота нема у мене; що ж маю, те тобі даю: В ІМ'Я ІСУСА ХРИСТА НАЗАРЯНИНА, встань і ходи!”» (Ді. 3, 6).

На таке Свідки Єгови відповідають, що немає під небом іншого імени понад ім'я Ісус. Зате в небі найвищим є Єгова і лише після Армагедону ім'я Єгова буде вповні славиться на небі і на землі.

На землі через Мойсея було дано людям ім'я Ягве. Подібне твердження, що ім'я Єгова є і буде найвеличнішим, не узгоджується зі Святим Письмом:

«...Що повірили, за діянням могутности Його сили, яку Він здійснив у Христі, коли воскресив Його з мертвих і посадив на небі праворуч себе, вище від усякого начала, влади, сили й володарства та всякого імени, яке б воно не було, не тільки на цьому світі, АЛЕ Й НА ТОМУ, ЩО БУДЕ» (Еф. 1, 19-21).

«Тому і Бог Його, вивищив і дав Йому ім'я, що понад усяке ім'я, ЩОБ ПЕРЕД ІМЕНЕМ ІСУСА ВСЯКЕ КОЛІНО ПРИКЛОНИЛОСЯ НА НЕБІ, НА ЗЕМЛІ Й ПІД ЗЕМЛЕЮ» (Флп. 2, 9-10).

Якщо ім'я Ісус перевищує інші імена, то воно не є меншим від імени Єгова. В Діяннях апостолів читаємо:

«Нехай буде відомо всім і всьому народові ізраїльському, що ім'ям Ісуса Христа Назарянина, якого ви розіп'яли, а якого Бог воскресив із мертвих, – ним цей стоїть здоровий перед вами. Він – отой камінь, яким ви, будівничі, знехтували, який став головним на розі. І нема ні в кому іншому спасіння, бо ІМЕНІ НЕМАЄ ІНШОГО під небом, що було дане людям, яким ми маємо спастися» (Ді. 4, 10-12).

Свідки Єгови намагаються нам пояснити, що ім'я Ісус є найвищим на землі, а ім'я Єгова – на небі. Якщо погодитися з цим, то виходить, що на землі не треба промовляти жодного імени, крім імени Ісуса Христа.

Але вищеподаний вірш доводить нам, що, визнаючи це ім'я, можна спастись. Не досягнемо спасіння, живучи на небі, але на землі, на котрій найвищим ім'ям є Ісус. Понад ним немає жодного імени (Еф. 1, 20-21).

Отже, Свідки Єгови суперечать Святому Письму, проповідуючи ім'я Єгова. Адже Святе Письмо не згадує про спасіння в ім'я Єгови, а виразно наголошує, що спасіння є можливим в імені Ісуса Христа.

Щоправда, є вірш, котрим, вириваючи з контексту, користуються Свідки Єгови. Вони намагаються довести нам, що Святе Письмо Нового Завіту проповідує ім'я «Єгова». У своєму Посланні до римлян, апостол Павло покликається на пророцтво Йоїла 3,5:

«Кожний, хто призове ім'я Господнє, спасеться» (Рим. 10, 13).

«Будь ласка, – кажуть самовдоволені Свідки Єгови, – навіть Новий Завіт проповідує ім'я Єгова». У цьому вірші немає слова «Ягве», і не сказано: «Хто призове ім'я Єгова, той спасеться». Зате наголошує, що спасеться той, хто призове ім'я Господнє, ім'я Бога. А Бог має не тільки ім'я Ягве. Свідкам Єгови варто прочитати весь десятий розділ Послання до римлян, а не задовільнятися тринадцятим віршем. Прочитавши, зрозуміли би сенс посилання ап. Павла на пророцтво Йоїла. У цьому десятому розділі ап. Павло одинадцять разів користується книгами Старого Завіту. У перших трьох віршах цього ж розділу виразно пише чому так робить. Щоб це знати, слід прочитати не лише тринадцятий вірш. Ось, що говорить апостол Павло в цьому розділі:

«Бо коли ти твоїми устами визнаватимеш Господа Ісуса і віруватимеш у твоїм серці, що Бог воскресив Його з мертвих, то спасешся» (Рим. 10, 9).

Бачимо, що апостол у цьому вірші, як і в інших своїх посланнях проповідує Ісуса Христа. Наголошує, що коли визнаєш Ісуса Христа і увіруєш у своєму серці, – будеш спасений. Зрештою, Біблія говорить про це і акцентує на цьому. Але апостол Павло не суперечить ані науці Христа, ані науці інших апостолів. Навпаки, він би перечив, коли б розумів пророцтво Йоїла так, як розуміють його Свідки Єгови. Апостол Павло добре усвідомлював те, що проповідував.

Подивімося на цей вірш з іншого боку. Ось про що пише брошушка Свідків Єгови «Боже ім'я, котре буде завжди» (1987). Вона намагається переконати читача (с. 23-25), що, пишучи Євангеліє гебрійською мовою, св. Матей мусив подати ім'я «Ягве». Анонімний автор робить такий висновок безпідставно. Він не може нічим підтвердити свої докази, обмежуючись поясненням, що оригінал Біблії безслідно пропав. А наступні переклади були зроблені погано. Далі читаємо: «Так, жиди не хотіли вимовляти ім'я Бога. Церква

відступників – псевдохристиян цілком викорінила це ім'я з грецьких копій Біблії, як і з іншомовних перекладів». Так аргументує брошура.

Що ж, Свідки Єгови не можуть довести конкретними аргументами те, що євангелісти, апостоли і навіть сам Ісус Христос не вживав цього імені. Подають лише припущення, хапаючись, як потопаючий, за соломину. Твердять, що там, де в Біблії подається слово «Господь», має бути «Єгова». Але чи це справді так?

Зацитуємо кілька віршів, заперечуючи Свідкам Єгови.

«І звідкіля мені це, що прийшла до мене мати Господа мого?» (Лк. 1, 43).

Мати Ісуса чи Ягве? Або:

«...Побачивши це Симон Петро, припав до колін Ісуса й каже: “Іди від мене Господи, бо я грішна людина”» (Лк. 5, 8).

Також:

«Побачивши її, Господь зглянувся над нею і сказав до неї: “Не плач”» (Лк. 7, 13).

Кого, отже, стосується ім'я «Господь» у цих віршах: Ісуса Христа чи Єгови? У багатьох місцях Біблія подає нам, що слово «Господь» у Новому Завіті стосується Ісуса.

Нехай Святе Письмо словами Ісуса Христа ще раз відповість, яке ім'я Він казав проповідувати ап. Павлові. Ми вже згадували, що апостол Павло отримав велике післанництво від Бога, згідно з яким мав проповідувати поганам ім'я Бога. Перевіримо як воно звучить: «Ягве» чи «Ісус».

«Ананія ж відповів: “Господи, чув я від багатьох про того чоловіка... він має владу від архиєреїв в'язати всіх, що прикликають Твоє ім'я”. Але Господь сказав до нього: “Іди, бо він для мене вибране знаряддя, щоб занести МОЄ ІМ'Я перед поган, царів і синів ІЗРАЇЛЯ. Я бо йому покажу, скільки він має витерпіти за МОЄ ІМ'Я”. Відійшов Ананія і, увійшовши в дім та поклавши на Савла руки, мовив: “Савле, брате! ГОСПОДЬ послав мене, ІСУС, що з'явився тобі в дорозі...” І зараз же почав по СИНАГОГАХ ПРОПОВІДУВАТИ ІСУСА...» (Ді. 9, 13-20).

Чи достатньо цього фрагменту з життя ап. Павла, щоби закінчити розмову про ім'я Бога?

Свідкам Єгови подобається ставити запитання: «Яке ім'я Отця, коли ми, хрестячись, промовляємо: в ім'я Отця і Сина і Святого Духа?» І відразу доводять нам, що саме «Єгова» є цим ім'ям.

Християни знають, що ім'я «Ягве» стосується Бога. Тому й розуміють слова: «в ім'я Отця і Сина і Святого Духа», як «в ім'я Єдиного Бога». Тобто в ім'я, яке подав сам Ісус Христос, в ім'я Бога в трьох Особах: Отця і Сина і Святого Духа. Якщо Свідки Єгови настільки вперто тримаються самого імені, замість Божої істоти, то нехай дадуть відповідь на запитання: «Яке ім'я Святого Духа?» Ім'я Бога – Ягве, Сина – Ісус. А яке ім'я Святого Духа? Хрещення відбувається в ім'я Отця – і Він має ім'я, в ім'я Сина – і Син має ім'я, в ім'я Святого Духа. Значить і Дух Святий мусить мати ім'я, якщо розглядати це питання з лінгвістичного боку так, як це роблять Свідки Єгови. Але тут не розходиться лише в імені чисто буквальному «Ягве» чи «Ісус». Маємо хреститися в ім'я Єдиного Бога в Пресвятій Трійці.

Свідки Єгови суперечать Христові, коли прикриваються шануванням імені Божого, і тим противляться самому Богові. Подібно вони маніпулюють і словами Господньої молитви: «Нехай святиться ім'я твоє». Пояснюють, що Господня молитва стосується імені Єгови. Тим часом апостол Петро наголошує, щоби святити Ісуса Христа:

«А Господа Христа святити у ваших серцях...» (1 Пт. 3, 15).

Не кажуть апостоли святити ім'я «Єгова», а лише – ім'я Ісус!

Християни віддають Божу хвалу Христові, прославляючи Його ім'я, котре є ім'ям Бога. Також славлять Боже ім'я як і Божу істоту. Роблять це згідно з волею Бога – Христа, яку Він висловив у Євангелії:

«Щоб усі почитали Сина так, як Отця почитають. Хто Сина не почитає, той не почитає Отця, який послав Його» (Йо. 5, 23).

«Я вам писав це, щоб ви знали, що маєте життя вічне, – ви, що віруєте в ім'я Сина Божого» (1 Йо. 5, 13).

Але Свідки Єгови приходять до християн, що вірять в ім'я Божого Сина і величають Його, як наказує Святе Письмо, і навчають, що спасеться той, хто вступить до організації Свідків Єгови і буде ревно нести людям ім'я «Єгова».

«А ось Його заповідь: ВІРУВАТИ В ІМ'Я ЙОГО СИНА ІСУСА ХРИСТА й любити один одного, як Він дав був нам заповідь» (1 Йо. 3, 23).

Подібно вчили й апостоли:

«Ті відповіли: ВІРУЙ У ГОСПОДА ІСУСА, І СПАСЕШСЯ ТИ І ТВІЙ ДІМ» (Ді. 16, 31).

Апостоли звертаються цими словами до поганина, який не знав Бога Ягве. Не вчать його апостоли, подібно як Свідки Єгови, пізнавати ім'я «Єгова». Учні Христа говорять про Христа і вчать вірити в Нього, а не в ім'я Єгови. Навіть поганин увірував в Ісуса Христа через науку апостолів:

«Як же запровадив їх до себе в господу, то накрив стіл і веселився з усім домом, ЯКИЙ УВІРУВАВ В БОГА» (Ді. 16, 34).

Ось ще фрагмент Святого Письма, де апостоли проповідують ім'я Ісуса Христа, а не ім'я «Єгова»:

«Він [Павло], отже, розмовляв з юдеями й побожними у синагозі... Дехто навіть із філософів епікурейців та стоїків з ним дискутували. А деякі казали: “Що він, отой торохтій, хоче сказати?” Інші ж: “Та щось так виглядає, немов би він був проповідник чужих богів”. А це тому, що проповідував ІСУСА Й ВОСКРЕСІННЯ» (Ді. 17, 17-18).

«Чимало днів вона так робила. Набридло це Павлові й, повернувшись, він сказав до духа: “Велю тобі ім'ям Ісуса Христа вийти з неї!” (Ді. 16, 18).

«Деякі з юдейських мандрівних заклиначів пробували й собі призвати ім'я Господа Ісуса на тих, що мали злих духів, кажучи: “Заклинаю вас Ісусом, якого Павло проповідує”. То були сім синів якогось Скеви, юдейського первосвященника, які так робили. Злий дух озвався до них, кажучи: “Ісуса я знаю і Павла знаю; ви ж, хто такі?” І наскочив на них той чоловік, в якому був злий дух, і перемігши їх – одних і других, – подужав так їх, що вони голі і поранені втекли з того дому. Довідались про це всі юдеї і погани, що мешкали в Ефесі, і страх напав на них усіх, і славилося ім'я Господа Ісуса» (Ді. 19, 13-17).

«Чому ж іще зволікаєш? Встань, охрестися та обмий твої гріхи, призвавши Його ім'я» (Ді. 22, 16).

«Щасливі ви, як вас ганьблять за Христове ім'я, бо Дух слави і Божий на вас покоїться!» (1 Пт. 4, 14).

Свідки Єгови тішаться з того, що зносять зневаги і переслідування, однак не можуть сказати, що терплять в ім'я Ісуса, бо не Його проповідують, але ім'я «Єгова» і прихід раю на землю після Армагедону (Армагедон – катаклізми описані в Одкровенні св. Йоана Богослова). Якщо вони навіть вмирали, то задля імени Єгови. Своє мучеництво підтверджують книжкою «Спогади Рудольфа Гесса – коменданта концтабору в Освенцімі».

Тим часом апостоли і їх правдиві наступники, вмираючи за віру, не вимовляли імени «Єгова», а ім'я – Ісус:

«І каменували Стефана, який взивав, мовивши: “Господи Ісусе, прийми дух мій!”» (Ді. 7, 59).

Апостоли і християни віддавали своє життя не задля імени «Єгови», а за Ісуса Христа:

«То ми й постановили однодушно вибрати мужів і їх до вас послати разом з любим нам Варнавою та Павлом, людьми, що душі свої віддали ЗА ІМ'Я ГОСПОДА нашого ІСУСА ХРИСТА» (Ді. 15, 25-26).

Жида, котрі не визнавали Бога в особі Ісуса Христа (подібно, як сьогодні не визнають цього Свідки Єгови), вірили в Бога Ягве. Тому Ісус так промовив до них:

«Ось дім ваш лишиться вам порожній» (Мт. 23, 38).

Ці слова однаково стосуються усіх, хто дотримується лише зовнішніх ознак віри,

забуваючи про її внутрішній, духовний зміст. Для Свідків Єгови ім'я «Єгова» служить як виправдання і дорога до спасіння. Свою увагу вони зосереджують на другорядних проблемах.

5. ХРЕСТ

«БО СЛОВО ПРО ХРЕСТ – ГЛУПОТА ТИМ, ЩО ПОРИВАЮТЬ, А ДЛЯ НАС, ЩО СПАСАЄМОСЯ, СИЛА БОЖА» (1 Кор. 1, 18).

Символ нашої християнської віри, нашого спасіння – святий хрест, є предметом нападів Свідків Єгови. Вони не мають жодних сумнівів, коли твердять, що Христос не був розп'ятий на хресті, а помер на palі.

Святе Письмо неодноразово виразно говорить про хрест, до страти на якому був засуджений Ісус і до якого був прибитий. На хресті Його повішено, і на ньому вмер, даючи спасіння світові (див. Ді. 2, 23; Флп. 2, 8; Йо. 3, 14-15). Наші гріхи Ісус взяв на хрест, тому, дивлячись на знак хреста, дивимось на правду, що в особі Христа був переможений гріх.

«Він сам у своїм тілі виніс наші гріхи на дерево...» (1 Пт. 2, 24).

«Він знищив розписку, що була проти нас, що нас осуджувала, разом з приписами; Він її зробив нечинною, прибивши до хреста» (Кол. 2, 14).

Розписка, про яку пише ап. Павло, була знищена на хресті. Тому конкретне хресне дерево, на котрому вмер Христос, є знаком, який вказує кожному на те, що той, хто дивиться на нього і має віру в спасительну смерть Ісуса, не вмер вічною смертю. З хвилиною смерті Ісуса, Його хрест став надією людства, острахом для пекла, предметом ненависти слуг диявола і знаком спасіння для віруючих.

Свідки Єгови повчають християн, що до хреста не можна ставитися з пошаною і прославляти, бо він є символом ганьби. Оскільки слово «хрест» часто зустрічається на сторінках Євангелія, не визнавати його неможливо. Тому Свідки Єгови замінили слово «хрест» на «стовп». Тому і їхня наука говорить про смерть Ісуса Христа на дерев'яному стовпі. Адже у Святому Письмі написано:

«...Бо повішений (на palі) – то прокляття Боже» (Втор. 21, 23), (див. Гал. 3, 13).

Якщо повішено на palі, то не на хресті, – говорять Свідки Єгови. Грецьке слово *stauros* подібне до латинського *stux* (хрест) означало вертикальний стовп. До нього прив'язували приречених на смерть. Щодо поперечної частини, яка разом із стовпом утворює властиво хрест, то вона з'явилась дещо пізніше. За часів Ісуса Христа вже використовували такі хрести.

Так само пишуть всі чотири Євангелія, Діяння апостолів і Послання, що Господь Ісус Христос ніс хрест, а не palю. Був прибитий до хреста, а не до palі:

«Отого (Ісуса), згідно з визначеною постановою і передбаченням Божим, ви видали і вбили руками беззаконних, прибивши до хреста» (Ді. 2, 23).

Вороги, глузуючи, кричали, щоби зійшов з хреста... – а не з palі. Дивним з цього погляду є навчання Свідків Єгови. Перші публікації Расселла і Ратерфорда вчили, що Христос був прибитий до хреста і вмер на хресті. Доказом цього є ілюстрації (с. 114) в книжці Франкліна Ратерфорда «Арфа Божа», виданій у 1929 р. А на с. 140 читаємо: «Коли Христос умер на хресті на Кальварії, то приготував спасіння». Уже пізніше, наприклад в брошурі «Переконуйтеся у всьому» (рік видання приблизно шістдесятий), під заголовком «Хрест» читаємо: «Символ, що фальшиво використовується християнами для підтвердження християнства. На підставі неправильної науки прийняли, що Христові заподіяли смерть на стовпі з поперечкою» (ч. 2, с. 112). інша книжка «Від втраченого до віднайденого раю» (с. 53, 114) ілюструє Христа, прибитого до palі.

Як знаємо, Божа наука є незмінною. Зате Свідки Єгови протягом короткого часу впровадили зміни, встигли навіть змінити своє вчення в такій істотній ділянці, якою є

спасаюча смерть Ісуса Христа на хресті. Уривки у Святому Письмі, де апостоли і євангелісти повчають про хресну смерть Христа, замінюють на «смерть через прибиття до стовпа». Сьогодні Свідки Єгови намагаються приховати факти своєї непостійності в навчанні. Вилучають з обігу попередні публікації засновників своєї організації, зокрема «Арфу Божу», яка є доказом того, що вчення, яке вони проповідують, не є Божою наукою.

Свідчення Євангелія про хрест Свідки Єгови перекручують, твердячи, що хрест означає не Христове дерево, а Його страждання. Свої твердження вони аргументують словами Ісуса Христа:

«Звертаючись до всіх, (Ісус) промовив: “Коли хто хоче йти за Мною, нехай себе зречеться, візьме щодня на себе хрест свій і йде за Мною”» (Лк. 9, 23).

Пояснюють цей вірш так: «Оскільки Христос був живим, коли казав ці слова, то це означало, що цей Його хрест – переслідування і невігоди, які Він терпів у своєму житті».

Слово «хрест» Ісус вживає у цьому вірші в переносному значенні, як символ страждання і праці, що мають велику силу, коли з'єднані зі стражданням і працею Христа, які були довершені Його смертю на дереві хреста.

Ісус каже: «Коли хто хоче йти за Мною, нехай себе зречеться, візьме щодня на себе хрест СВОЙ». Не «мій»! Коли ми без вагань приймаємо наші страждання, то повинні це трактувати як свій хрест, беручи приклад з Ісуса. Він страждав і працював для нас, взяв свій хрест, покладений воїнами Пилата, і вмер прибитий до нього:

«Він сам у своїм тілі виніс наші гріхи на дерево, щоб ми, вмерши для гріхів, жили для справедливости...» (1 Пт. 2, 24).

Також: «Він знищив розписку, що була проти нас, що нас осуджувала, разом з приписами; Він її зробив нечинною, прибивши до хреста» (Кол. 2, 14).

Приймаючи пояснення Свідків Єгови, що хрест Христа це тільки символічне окреслення страждань, а не дерево, мусимо теж погодитися, що Ісус був прибитий до... «страждання». Замість того, щоби вмерти на хресті, вмер на стражданні. Марія стояла під «стражданням», а не під хрестом. Євангеліст Лука пише:

«І як вони Його повели, схопили якогось Симона Киринея, що повертався з поля, і поклали хрест на нього, щоб ніс за Ісусом» (Лк. 23, 26).

Яке ж «страждання» (якщо хрест не є Хрестом) поклали на Симона Киринея і в який спосіб? (див. Мт. 27, 32). Як можна було вмістити напис Пилата над «стражданням» Ісуса Христа, якщо хрест то не хрест, а тільки страждання? Євангеліст Йоан пише:

«Пилат же звелів написати напис і на хресті його примістити. Написано було: “Ісус Назарянин Цар Юдейський”. Багато з юдеїв читали той напис, місце бо, де розп'ято Ісуса, було близько міста. Написано ж напис було по-єврейському, по-грецькому і по-римському» (Йо. 19, 19-20).

У Діяннях апостолів читаємо:

«А коли виконали все, що було про Нього написане, знявши Його з хреста, поклали до гробу» (Ді. 13, 29).

Коли Його знімали – вже не жив. А зняли Його з хреста. Зрештою, страждання Ісуса Христа почались не від хреста. Він страждав ще перед хрестом, коли Його, допитуючи, били й знущались, кували воїни Пилата, коронуючи терновим вінком (див. Мт. 26, 36-37; 27, 26-31; Мр. 15, 16-20).

Навіть енциклопедія Аркта, якою, до речі, користуються Свідки Єгови, не подає, що хрест – це страждання. Знаємо зі Святого Письма, а також зі стародавньої історії, що до хреста прибивали ноги і руки жертви, і та, повішена в такий спосіб, вмирала у страшних муках. Цілий світ знає, що протягом перших трьох століть існування Церкви сотні вірних, що визнавали Христа, вмерли розп'ятими на хресті.

Страждання на хресті добре знали християни, що вмирали на ньому. Також знали це і погани, приглядаючись до смерті тих, хто був розп'ятий на хресті. Лише тоді, коли перестали переслідувати християн, таку кару смерті відмінили.

Саме від того часу хрест вважається символом слави. Тому хрест є нагородою за

геройські вчинки. Якщо апостоли тільки страждання Христа окреслювали словом «хрест», то чому апостол Павло пише:

«Щоб спізнати Його й силу Його воскресіння і участь в Його муках, уподібнюючись Йому у смерті» (Флп. 3, 10).

Коли хрест є символом, який окреслює страждання (муки), то чому ап. Павло розмежує тих два поняття? Чому в одних місцях Святе Письмо користується словом «хрест», а в інших вживає слово «страждання»? Відповідь проста: ці два поняття істотно між собою відрізняються і не означають однієї і тієї ж самої речі. Хрест – хресне дерево, на якому вмер Христос, а страждання – це великі муки і труднощі. Наші страждання ми маємо розуміти як хрест, котрий, подібно до Христа, маємо прийняти без нарікань.

Наші страждання можна символічно назвати хрестом. Але хрест Христа був не символом, а дійсністю.

Свідки Єгови проповідують, що треба спиратись на Святе Письмо, а не на людські перекази. На підставі цього твердження вони відкидають Передання Церкви. Тоді нехай дадуть відповідь на запитання: «Чи є Святим Письмом енциклопедія, з допомогою якої хочуть “вчинити” з хреста стовп?» Якщо відповідь буде негативною, то на якій основі вони користуються нею, відкидаючи при цьому Передання. Апостол Павло на цю тему пише:

«Тож стійте, брати, і тримайтеся передань, яких від нас навчилися чи то усно, а чи листовно» (2 Сол. 2, 15).

Щодо енциклопедії, то упорядкували її світські люди. Передання, натомість, не виникло в результаті досліджень, його перейняли від апостолів їх наступники. Оскільки ми за апостольською радою визнаємо Передання правдивим, то будемо ним користуватись. Будемо дотримуватись попередніх засад і подаватимемо аргументи, користуючись Святим Письмом Старого і Нового Завітів. Цих аргументів є достатньо, щоб чітко з'ясувати правду про хрест Ісуса Христа, яку проповідує Церква. Отож, як аргументи, подаємо декілька віршів, які вказують на те, що Христос вмер не на палі, а на хресті:

«Ті ж закричали: “Геть! Геть! РОЗІПНИ ЙОГО”. А Пилат їм: “Маю я вашого царя розп'ясти?” І відповіли первосвященики: “Нема в нас царя, тільки кесар!” І тоді видав він Його їм на розп'яття. І забрали вони Ісуса; і, несучи для себе ХРЕСТ, вийшов Він на місце, зване Череп, а по-єврейськи Голгота, де Його і РОЗП'ЯЛИ, а з Ним двох інших: по одному з кожного боку, Ісуса ж – посередині. Пилат же звелів написати напис і на хресті його примістити... А при хресті Ісусовім стояли Його мати, сестра Його матері, Марія Клеопова та Марія Магдалина» (Йо. 19, 15-19. 25).

«“Христос, цар Ізраїля – хай зійде тепер із хреста, щоб ми побачили й увірували”. Та й ті, що були з Ним розп'яті, зневажали Його» (Мр. 15, 32).

«...Якщо ти Син Божий, зійди но з ХРЕСТА» (Мт. 27, 40).

«Він понизив себе, ставши слухняним аж до смерти, смерти ж – ХРЕСНОЇ» (Флп. 2, 8).

«Бо слово про ХРЕСТ – глупота тим, що погибають, а для нас, що спасаємося, СИЛА БОЖА... ми проповідуємо Христа РОЗП'ЯТОГО: – ганьбу для юдеїв, і глупоту для поган» (1 Кор. 1, 18-23).

Дискутуючи зі Свідками Єгови, не раз чуємо, що Христос не був прибитий ані до палі, ані до хреста, а був прив'язаний до стовпа. Очевидно, і тут підтверджують свою науку словами ап. Павла, який у Посланні до галатів пише, що проклятим є той, хто висить на дереві. Якщо висить, то не є прибитий, а прив'язаний.

Що ж, подамо ще декілька аргументів зі Святого Письма, які доводять, що Господь Ісус Христос був прибитий до хреста:

«Тома ж... відрік: “Якщо не побачу на Його руках ЗНАКІВ ВІД ЦВЯХІВ і не вкладу свого пальця у місця, де були цвяхи, а й руки моєї не вкладу в бік Його, – не повірю!”» (Йо. 20, 24-25).

«Отого (Ісуса), згідно з визначеною постановою і передбаченням Божим, ви видали і вбили руками беззаконних, ПРИБИВШИ ДО ХРЕСТА» (Ді. 2, 23).

«Я бо через закон для закону вмер, щоб для Бога жити: я – РОЗП'ЯТИЙ З ХРИСТОМ» (Гал. 2, 19).

Замало і цього Свідкам Єгови, тому й закидають знову, що хрест – це шибениця, то чому ми, християни, віддаємо шану шибениці, адже вона є символом ганьби. Те, що Свідки Єгови не відрізняють Ісусового хреста від шибениці злочинців, – це їхня справа.

Ми, християни, вшановуємо як найдорожчу реліквію хрест, на якому вмер Ісус Христос, освятивши його своєю Найдорожчою Кров'ю, про яку Святе Письмо пише, що вона є Божою Кров'ю (див. Ді. 20, 28). Як можна, не розуміючи таких простих речей, розуміти складніші.

Отже, бачимо, що для Свідків Єгови хрест є згіршенням. Одночасно простежуємо велику розбіжність між їх наукою і Святим Письмом. Ось як вчить про хрест ап. Павло:

«Мене ж не доведи, Боже, чимсь хвалитися, як тільки ХРЕСТОМ ГОСПОДА НАШОГО ІСУСА ХРИСТА...» (Гал. 6, 14).

«БО СЛОВО ПРО ХРЕСТ – глупота тим, що погибають, А ДЛЯ НАС, ЩО СПАСАЄМОСЯ, СИЛА БОЖА... Коли юдеї вимагають знаків, а греки мудрости шукають, – МИ ПРОПОВІДУЄМО ХРИСТА РОЗП'ЯТОГО: – ганьбу для юдеїв, і глупоту для поган, а для тих, що покликані, – чи юдеїв, чи греків – Христа, Божу могутність і Божу мудрість» (1 Кор. 1, 18. 22-24).

Для юдеїв хрест є ганьбою, для поган глупотою. Зате для покликаних – могутністю і Божою мудрістю. Як Свідки Єгови можуть вважати себе за покликаних Богом, коли хрест для них, як і для юдеїв та поган, є знаком ганьби і згіршення? Апостол Павло наголошує, що він проповідує Христа розп'ятого (див. 1 Кор. 2, 2; Флп. 3, 18-19; Гал. 6, 14), а Свідки Єгови, всупереч його науці, проповідують, що хрест є ганьбою. Висміюють хрест, замість того щоб нести людям славу про розп'ятого Христа. Їхня наука зовсім відмінна від науки апостолів.

Ось як говорить Святе Письмо про таких проповідників:

«Дивуюся, що ви так швидко покинули того, хто вас покликав Христовою благодаттю, і перейшли на іншу євангелію; не те, щоб вона була справді інша, АЛЕ ДЕЯКІ БАЛАМУТЯТЬ ВАС, БАЖАЮЧИ ПЕРЕМІНИТИ ЄВАНГЕЛІЮ ХРИСТОВУ. Та коли б чи ми самі, чи ангел з неба проповідували вам іншу, більше за те, ніж ми вам проповідували були, нехай буде анатема! Як ми казали перше, так і нині повторюю: Коли хтось вам проповідує іншу Євангелію, ніж ту, що ви прийняли, – нехай буде анатема!» (Гал. 1, 6-9).

6. ВОСКРЕСІННЯ ІСУСА ХРИСТА

«А ЯК ХРИСТОС НЕ ВОСКРЕС, ТО МАРНА ВІРА ВАША, – ВИ ЩЕ У ГРІХАХ ВАШИХ» (1 Кор. 15, 17).

Марною була б наша віра, коли б Христос не воскрес. Апостол Павло промовляє це до всіх людей протягом багатьох століть.

«А коли Христос не воскрес, то марна проповідь наша, то марна й віра ваша. І ми являємося неправдивими свідками Бога, бо свідчили проти Бога, що воскресив Христа, якого Він не воскресив, якщо не воскреснуть мертві. Бо як не воскреснуть мертві, то і Христос не воскрес. А як Христос не воскрес, то марна віра ваша, – ви ще у гріхах ваших» (1 Кор. 15, 14-17).

Воскресіння Ісуса Христа було підставою правдивої віри апостолів і їх послідовників. Новий Завіт переповнений цитатами про воскресіння Христа. Апостолам і Євангелистам залежало, щоб усі народи землі від перших днів воскресіння аж до кінця світу не були позбавлені правди, що Ісус Христос воскрес своєю Божою силою, перемагаючи смерть. Цією силою Він відкупив нас від вічної смерті, щоб ми мали воскресіння в Його воскресінні. Читаючи Євангеліє, відчуваємо бажання апостолів переконати і утвердити нас у цій великій правді.

Апостоли наголошують не тільки на факті воскресіння, але й на подіях, пов'язаних з воскресінням. Віру у воскресіння людських тіл вони проповідували на підставі правди про воскресіння Ісуса Христа. Тому важко зрозуміти, чому дослідники Біблії, що ними вважають себе Свідки Єгови, заперечують цю правду.

Дивну версію вигадали керівники організації Свідків Єгови щодо воскресіння Ісуса Христа. Вони наполягають, що Христос умер і Його тіло, котре Він віддав за відпущення наших гріхів, покладено в гріб. Пізніше Він ожив, але як дух. Тіло натомість розпалося на атоми, піддаючись процесові розкладу в прискореному темпі, оскільки для Бога Єгови немає нічого неможливого. Саме з Його допомогою тіло Христа протягом трьох днів зникло з гробу, розкладаючись на невидимі атоми. Як міг Ісус воскреснути тілом, – питають Свідки Єгови, – якщо Його не впізнали після воскресіння ті, хто знав Його живим? Як міг, будучи в тілі, з'явитись апостолам, коли переходив через зачинені двері?

Що ж, спробуймо знайти пояснення у Святому Письмі.

«А як вони розмовляли та сперечалися між собою, сам Ісус, наблизившись, ішов разом з ними, АЛЕ ОЧІ ЇМ ЗАСТУПИЛО, ЩОБ ЙОГО НЕ ПІЗНАЛИ» (Лк. 24, 15-16).

Не тому не впізнали Христа, що Він не був у своєму тілі, а тому, що силою Божою був їм заступлений зір, аби Його не впізнали.

Ось що читаємо у наступному розділі:

«ТОДІ ВІДКРИЛИСЯ В НИХ ОЧІ, І ВОНИ ЙОГО ПІЗНАЛИ. А Він зник від них» (Лк. 24, 31).

Бачимо, що апостоли не впізнали Христа, але щойно їм відкрилися очі, то одразу ж Його впізнали. Уважно читаючи Біблію, побачимо, що учні з Емаусу не згадують про те, що йшли з духом, бачили його і з ним розмовляли. Вони чітко кажуть, що йшли з чоловіком, котрий пояснював їм Святе Письмо.

Щось подібне діється з тими, хто не вірить у тілесне воскресіння Ісуса Христа, – їхні очі заступлені. Але як тільки увірують, то заслона впаде з їх очей і вони побачать, що Христос воскрес своїм тілом, як каже Святе Письмо.

Чому Марія не впізнала Христа, коли побачила Його після воскресіння? Відповідь на це знайдемо в Євангелії св. Йоана:

«І кажуть вони їй: “Жінко, чого плачеш?” – “УЗЯЛИ МОГО ГОСПОДА, – відвічає їм вона, – і не відаю, де покладено Його”. Сказавши це, обернулась і бачить: Ісус там стоїть! Та не знала вона, що то Ісус. І каже їй Ісус: “Жінко чого ж ти плачеш, кого шукаєш?” Гадавши ж вона, що це садівник, говорить йому: “Пане, коли ти забрав Його, то повідай мені, куди ти Його поклав, – а я заберу Його”. Мовить до неї Ісус: “Маріє!” А та обернулась та до Нього по-єврейському: “Раввуні”, – що у перекладі означає: “Учителю!”» (Йо. 20, 13-16).

Не сподівалась Марія, як і учні з Емаусу, побачити воскреслого Христа. Євангеліє пише, що: «Вони бо ще не знали Писання, за яким мав Він з мертвих воскреснути» (Йо. 20, 9).

Минуло три дні з того часу, як Марія була свідком страшного злочину, вчиненого над її Учителем. Вона бачила, як Він умер, але її серце, переповнене любов'ю, спішило туди, де лежало мертве тіло Христа, щоб намастити Його пахощами. Побачивши Ісуса живим, вона деякий час не могла впізнати Його, бо думкою була біля Нього розп'ятого. Також була переповнена жалем, коли побачила, що немає тіла Христа. Марію почали переслідувати різні думки, але найбільше її непокоїло те, хто взяв тіло її учителя?

«І каже їй Ісус: “Жінко, чого ж, ти плачеш, кого шукаєш?” Гадавши ж вона, що це садівник, говорить йому: “Пане, коли ти забрав Його, то повідай мені... куди ти Його поклав, – а я заберу Його”» (Йо. 20, 15).

І тому деякий час вона не могла Його впізнати. Гадаючи, що це садівник, мимоволі глянула на Нього, про що говорить Євангеліє. Але коли Він вдруге сказав: «Маріє» – обернулась і, впізнавши, здивувалась, що бачить Його живим. Отже, Марія впізнає Христа після воскресіння, називаючи Його Учителем.

Ця мить невпізнання Марією Ісуса могла виникнути з двох причин: перша – подібно

так, як з учнями з Емаусу (заслона перед очима), а друга причина – цілком природна. Часто в житті так трапляється, що люди не впізнають своїх знайомих на вулиці. І це діється не тому, що не можуть їх впізнати, а переважно під впливом важких переживань. Таку людину не обходить увесь світ і, дивлячись перед себе, вона нікого не бачить. Щось подібне переживала і Марія Магдалина, коли вбили її улюбленого Учителя.

Коли б Христос воскрес у тілі, – кажуть Свідки Єгови, – то як міг перейти через зачинені двері? Він справді зробив це.

«А як вчоріло, того самого дня, першого в тижні, – а двері ж були замкнені там, де перебували учні: страхались бо юдеїв, – увіходить Ісус, став посередині та й каже їм: “Мир вам!”» (Йо. 20, 19).

Дивним виглядає це запитання. Це Ісус міг створити небо і землю (див. Йо. 1, 9-11; Євр. 1, 10), міг перемінити воду на вино (див. Йо. 2, 9), міг нагодувати п'ятьма хлібами п'ять тисяч народу, а рештки зібрати в дванадцять кошів (див. Йо. 6, 9-13). Це Він воскрешав померлих (див. Йо. 11, 17-44), уздоровлював прокажених і сліпих (див. Лк. 17, 14), втихомирював бурю на морі (див. Мр. 4, 39), ходив по поверхні моря (див. Йо. 6, 19-20). Натомість не міг лише перейти через зачинені двері. Свідки Єгови стверджують, що це було неможливо для Христа. Але самі ж проповідують про надання Ісусові великої сили і слави від Бога Єгови після воскресіння.

На запитання: чи Христос міг у своєму тілі перейти через зачинені двері – найкраще відповісти запитанням: чи Божа всесильність обмежена? Чи створення всякої речі з нічого було легшим за перехід через зачинені двері? Чи Ісус Христос ще за свого життя тут на землі не перевищував можливості природи?

Ходіння по морській поверхні є не менш неприродним, аніж перехід через замкнені двері.

Однак під час дискусії Свідки Єгови кажуть, що і Петро також ходив по морю, тому це не є чимось надзвичайним.

А чи можна вважати, що Христос ходив по поверхні моря тільки тому, що подібне робив і Петро? Натомість Святе Письмо чітко говорить, що Петро йшов по воді силою Христових слів. Це ще один доказ Божої всемогутності. Господь Бог може все. Ідучи за Його словом, Петро у своєму грішному тілі перемагає закони природи. Тому як можна думати і стверджувати, що тіло Ісуса Христа, яке є без гріха, не могло перейти через зачинені двері? Апостол Петро, однак, почав тонути, а Христос утримався на поверхні води і витяг з неї маловірного Петра:

«Човен уже був посеред моря і його кидали хвилі, бо вітер був супротивний. О четвертій сторожі ночі (Ісус) прийшов до них, ступаючи морем. Учні побачивши, що Він іде морем, жахнулись. “То привид!” – заговорили й закричали з переляку. Та Ісус тієї ж миті мовив до них: “Заспокойтесь, – це Я, не страхайтесь!” Аж тут Петро озвався до Нього й каже: “Господи, коли це Ти, повели мені підійти водою до Тебе!” “Підійди!” – сказав Ісус. І вийшов Петро з човна, почав іти по воді і підійшов до Ісуса; але, побачивши, що вітер сильний, злякався, почав потопати й крикнув: “Господи, рятуй мене!” Ісус же притьмом простягнув руку, вхопив його і мовив до нього: “Маловіре, чого засумнівався?” І як увійшли до човна, вітер ущух. А тоді ті, що були в човні, вклонилися Йому до ніг, кажучи: “Ти істинно – Син Божий!”» (Мт. 14, 24-33).

З цього оповідання бачимо, що не тільки після воскресіння, але й за життя Ісуса Христа, апостоли думали, що бачать привида. Не впізнали Його, бо не сподівались бачити, як Він буде йти по воді. Подібне було і після воскресіння. Не впізнали Христа, бо не сподівались бачити Його живим, а не тому, що Він був у тілі.

Керівники Свідків Єгови передбачили, що доведеться їм зіткнутися з подібними закидами. Тому вигадали свою теорію про воскресіння Ісуса Христа, щоб знайти «щось», що можна було б вважати хоча б частково за правду. Їхня наука про воскресіння доводить: «Христос міг зматеріалізуватись», – отже, міг щохвилини прибрати собі будь-яке тіло. Міг також змінювати тіло на інше, залежно від того, чи хотів, щоб Його впізнали, чи ні.

Подібна наука безпідставна, оскільки Святе Письмо не згадує про матеріялізацію Христа. Варто звернути увагу на недоречність того, що проповідують Свідки Єгови.

Зрозуміло, що один раз Він узяв собі матеріяльне тіло з Непорочної Діви для того, щоб відкупити людство і знову поєднатися зі своїм тілом при воскресінні. Це чітко стверджує Святе Письмо. Але немає в Біблії згадки про те, що Ісус Христос, аби бути невпізнаним, змінював своє тіло.

Коли Христос хотів, щоб Його не впізнали, то прикрив очі учнів з Емаусу завісою. Чому ж тоді в іншому місці в подібній ситуації мав матеріялізуватися, беручи собі інше тіло?

Ось що пише Святе Письмо:

«А юдеї озвались і мовили до Нього: “Яким знаком доведеш, що таке чиниш?” Ісус відрік їм у відповідь: “Зруйнують храм цей, а Я його за три дні поставлю”. Юдеї ж відказали: “Будовано храм цей сорок і шість років, а ти його поставиш за три дні?” Та Він говорив про ХРАМ СВОГО ТІЛА. ТОЖ КОЛИ ВОСКРЕС ІЗ МЕРТВИХ, то й пригадали Його учні, що Він оте говорив їм, і увірували Писанню та слову, яке Ісус був вірік» (Йо. 2, 18-22).

Чи треба вимагати більшого підтвердження воскресіння Христового тіла? Тіло є святинню, в якій перебував Божий Син. Зруйновано святиню – умертвлено тіло, не зруйновано натомість духа, який взагалі не підлягає смерті. Цей Дух Божий, Христос відбудував святиню, в якій перебував до часу зруйнування її злочинцями. Підняв тіло з мертвих, яке вони вбили, про це йдеться у цитованому вірші. Ці слова Ісуса Христа пригадали Його учні тоді, коли Він воскрес.

В одній із дискусій Свідок Єгови, «припертий до стіни» аргументами зі Святого Письма, сказав: «Так, погоджуюсь з тим, що тіло Ісуса Христа воскресло». Ми подумали, що нарешті він прозрів, що впала з його очей полуда, яка закривала правду. Проте він продовжив: «Встав Ісус із мертвих тілом духовним, а не фізичним». Одначе, що сталось із фізичним тілом, не міг пояснити. Свою думку він базував на словах ап. Павла:

«Сіється тіло тваринне, а постає тіло духовне...» (1 Кор. 15, 44).

Якби цей Свідок Єгови не обмежувався прочитанням тільки одного вірша, який йому підкреслили старші брати червоним олівцем, то дізнався б більше. У попередніх віршах ап. Павло скріплює у вірних віру в воскресіння тіл, говорить про тіла грішні, тлінні:

«Так само й воскресіння мертвих: сіється в тлінні, а встає у нетлінні; сіється в безчесті, а встає у славі; сіється в безсиллі, а встає у силі; сіється тіло тваринне, а постає тіло духовне» (1 Кор. 15, 42-44).

Тіло Христа було нетлінним, бо Ісус Христос був без гріха (див. Йо. 1, 14; 8, 46). Щодо цитованого вірша, то він взагалі не торкається Христового воскресіння, а нашого воскресіння – грішного людського роду. Тіло Христа було нетлінне протягом усього життя. Не тільки нетлінним стало, але таким було.

Свідки Єгови повчають, що коли б Ісус Христос воскрес своїм людським тілом, то це не дало б Йому змоги ввійти до Божого Царства. Свої слова підкріплюють словами Святого Письма із послання ап. Павла, де йдеться про те, що тіло і кров не можуть успадкувати Царства Небесного (див. 1 Кор. 15, 50). Якщо тіло Христа воскресло, то ап. Павло заперечує правду.

Апостол Павло не заперечував науку Ісуса, а ревно проповідував і правдиво навчав. Хоч часом подавав важкі до розуміння думки. Корисно тут подати слова ап. Петра стосовно науки, проповідованої Павлом:

«...як і любий наш брат Павло, за даною йому мудрістю, писав вам, що, зрештою, в усіх листах він робить, коли про це говорить. В них є дещо трудне до розуміння, що люди без освіти й не зміцнені у вірі перекручують, як і інші писання на свою власну погибель. Ви ж, любі, знаючи це наперед, бережіться, щоб не датися збаламутити блудом беззаконних і не відхилитися від своєї непохитності; але ростіть у благодаті та спізнанні Господа нашого і Спаса Ісуса Христа...» (2 Пт. 3, 15-18).

Апостоли повчали, що Христос правдиво воскрес у власному тілі, яке вже не піддається стражданню. Під час життя на землі тіло Христа було нетлінним, але піддавалося

стражданням.

Своїм закидом, що тіло Ісуса Христа не могло воскреснути, бо, за словами ап. Павла, неможливо тілу і крові успадкувати Царства Небесного, Свідки Єгови заперечують самі собі. Їхня наука подає, що багато Свідків Єгови, котрі переживуть Армагедон, будуть жити вічно в природному людському тілі в «новому світі» – Царстві Божому. Там вони будуть споживати страви, одружуватись, народжувати дітей. Про таке «Царство Боже» писав наступник засновника організації Свідків Єгови Джозеф Франклін Ратерфорд у брошурці «Втеча до Царства», виданій 1933 р. в Брукліні.

Апостол Павло наголошує, що тіло і кров не успадкують Царства Небесного. Тоді, на підставі якого права опиняться в Небеснім Царстві Свідки Єгови з тілом і кров'ю? Як це їм вдасться жити нормально і одружуватись, якщо Біблія не передбачає тіла і крові Свідків Єгови.

Зате Ісус Христос воскрес своїм тілом і своїм воскресінням ввійшов до неба. Христос перевершив закони природи, коли ходив по поверхні моря, оздоровлював і чинив це чудесним способом. Вивищення Його над законами природи після воскресіння цілком узгоджувалося з природою Його прославленого тіла.

Свідкам Єгови достатньо відірваного від тексту вірша, щоб сіяти фальшиву науку, що Ісус Христос не міг ввійти в своєму тілі до неба. Але Святе Письмо заперечує таке навчання:

«І як вони дивилися пильно на небо, коли Він відходив, два мужі стали коло них у білій одежі і сказали: “Мужі галилейські! Чого стоїте, дивлячись на небо? Оцей Ісус, який від вас був взятий на небо, так само прийде, як Його ви бачили відходячого на небо”» (Ді. 1, 10-11).

Отже, як бачимо, Христос воскрес у своєму тілі й у нім ввійшов до неба.

Інші вірші Святого Письма пояснюють нам, у якому тілі Ісус є на небі:

«Бо наше громадянство в небі, звідки і Спасителя очікуємо, Господа Ісуса Христа, який перемінить наше понижене тіло, щоб було подібним до Його прославленого тіла, силою, якою Він спроможен усе собі підкорити» (Флп. 3, 20-21).

Свідки Єгови, доводячи своє вчення про духовне воскресіння Христа, подають такий вірш із Біблії:

«Бо й Христос, щоб привести нас до Бога, один раз постраждав за гріхи наші: праведник – за неправедних, умертвлений тілом, але оживлений у дусі» (1 Пт. 3, 18).

Після його прочитання під час дискусій кажуть: «Будь ласка, Святе Письмо виразно говорить, що, хоча тіло умертвлене, зате оживлений дух».

На жаль, вони перекручують цей вірш, як і багато інших. Адже він стверджує, що не «дух став живим», але був оживлений «духом». «Умертвлений тілесною смертю», – означає, що вмер тільки тілом. «Оживлений у дусі», – тобто дух, який не вмер, а оживив умертвлене тіло. Варто прочитати вірш із Послання ап. Павла до римлян:

«І коли Дух того, хто воскресив Ісуса з мертвих, мешкає у вас, то той, хто воскресив Христа з мертвих, оживить і ваші смертні тіла Духом своїм, що живе у вас» (Рим. 8, 11).

Отже, і ми, подібно як Христос, будемо після смерті оживлені Божим Духом.

І ще одна заввага. Біблія говорить: «Праведник – за неправедних, умертвлений тілом», – тобто вмерло тільки тіло і було покладене до гробу.

«І взяли вони тіло Ісуса та обв'язали Його запашним полотном...» (Йо. 19, 40).

Дух не вмирає. Духа Ісус Христос віддав у руки свого Отця:

«Ісус закликав сильним голосом: “Отче, у Твої руки віддаю духа Мого!”» (Лк. 23, 46).

Якщо дух Ісуса був відданий у руки Отця, то не міг він бути покладений у гріб разом з тілом. А оскільки в гробі духа не було, то як міг він воскреснути? Воскреснути із мертвих могло тільки тіло Ісуса Христа, яке лежало в гробі. Саме воно, оживлене Духом, правдиво воскресло!

На запитання, «що сталось з тілом Христа, якого в гробі не знайшли», Свідки Єгови відповідають, що воно мусило розпастись на атоми.

Подібне пояснення дуже контрастує із Святим Письмом, хоча б тому, що залишалося

цілим полотном (див. Йо. 20, 5-7), котрим Ісуса було обгорнуто (див. Йо. 19, 40).

Свідкам Єгови легше повірити в те, що тіло Христа розпалося на атоми, про що Святе Письмо не згадує, аніж у те, що воно воскресло. Але саме цю правду неодноразово наголошує Святе Письмо, коли каже, що Його тіло воскресло, а не розпалося на атоми:

«Мужі брати! Дозвольте мені сміло вам сказати про патріярха Давида, що помер і був похований, і гріб його у нас по цей день. Але бувши пророком і знавши, що Бог клятвою йому поклявся посадити на його престолі потомка з його лона, він предвидів і говорив про Христове воскресіння, що ані його душа не була zostавлена в аді, АНІ ЙОГО ТІЛО НЕ БАЧИЛО ЗІТЛІННЯ» (Ді. 2, 29-31).

«Той же, що Його Бог воскресив, не бачив зітління» (Ді. 13, 37).

Свідки Єгови пояснюють ці вірші з вигодою для себе. Такі слова, як «пекло» і подібні, згідно з їх наукою, означають місце поховання померлих. Вони кажуть, що на Голготі був спільний гріб, який називався геєнною, де ховали злочинців.

Про це ані Святе Письмо, ані археологія нічого не каже. Геєнною жиди називали долину, що лежала на південь від Єрусалиму, де погани поклонялися Молоху. Під час здійснення цього культу приносили в жертву дітей. Новий Завіт під словом «геєнна» розуміє місце покарання грішників після смерті, тобто пекло.

Попри всі докази, Свідки Єгови вперто дотримуються своєї гіпотези: оскільки Христос не був похований у гробі, отже, і Його тіло не зазнало зітління (за Свідками Єгови – зганьблення).

Якщо повірити в це, то доведеться погодитися з тим, що всі, хто не був похований у тій геєнні зі злочинцями, також не піддаються зітлінню. Подібне пояснення заперечує Святе Письмо, стверджуючи, що цар Давид був похований у спеціально виготовленому гробі, неподалік від «геєнни», далеко від злочинців.

Читаємо далі, що гріб його є і по сьогоднішній день:

«Мужі брати! Дозвольте мені сміло вам сказати про патріярха Давида, що помер і був похований, і гріб його у нас по цей день» (Ді. 2, 29).

Однак тіло Давида піддалось тлінності, про що дізнаємося з наступного вірша:

«Давид же, служивши свого часу волі Божій, помер і був прилучений до своїх предків, і зітління бачив» (Ді. 13, 36).

З цього уривка можна зробити висновок, що слово «зітління» не є синонімом слова «зганьблення». На підтвердження прочитаємо вірш із псалма 29, в якому чітко сказано, що зітління є розкладом тіла:

«Яка користь з моєї крові, з того, що в могилу зйду? Чи буде прославляти тебе порошок, чи буде сповіщати твою вірність?» (Пс. 29, 10).

Отже, зітління – це розклад тіла і перетворення його на порошок. Цьому перетворенню на порошок тіло Ісуса Христа не піддалось – каже Святе Письмо:

«Бо не покинеш душі моєї в Шеолі і не даси Твоєму побожному уздріти зітління» (Пс. 15, 10).

«А що Він воскресив Його з мертвих, так що Він більш не повернеться у зітління, то (Бог) так промовив: Я дам вам святощі Давида, речі певні. – Ось чому то в іншому місці він каже: Ти не даси Твоєму Святому побачити зітління. Той же, що Його Бог воскресив, не бачив зітління» (Ді. 13, 34-37).

Цей самий вірш із Діянь апостолів пояснює, що тіло Давида піддалось тлінності, а тіло Христа Господа не перетворилось на порошок, або, як вчать Свідки Єгови, не розклалося на атоми.

Людське тіло піддається тлінню від хвилини смерті. Ісус Христос був умертвлений тілом, але не тлінний. Подібно, як і при зачатті Христос не підлягав законам природи, бо постав втілений із Духа Святого і Діви Марії.

Вірш, який говорить: «А що Він воскресив Його з мертвих, так що Він більш не повернеться у зітління» (Ді. 13, 34), – треба розуміти, що Бог воскресив із мертвих Христа. Він не піддається більше смерті, яка веде до зітління. Ми ж знаємо, що Христос не піддався

цьому процесові.

Читаючи далі Святе Письмо, натрапляємо на докази воскресіння Ісуса Христа. Ось як написано про це в Євангелії від св. Луки:

«Коли ж вони так говорили, сам Ісус став посеред них і до них каже: “Мир вам!” Вони ж, налякані та повні страху, ДУМАЛИ, ЩО ДУХА БАЧАТЬ. Та Він сказав їм: “Чого стривожились? Чого ті сумніви постають у серцях ваших? Гляньте на мої руки та на мої ноги: це ж я сам. Доторкніться до мене та збагніть, що ДУХ ТІЛА Й КОСТЕЙ НЕ МАЄ, ЯК БАЧИТЕ, ЩО Я ЇХ МАЮ”. Сказавши це, Він показав їм руки й ноги. А як вони з радощів не йняли Йому ще віри й чудувались. Він сказав: “Чи маєте ви тут що їсти?” Вони подали Йому кусень печеної риби. Він узяв його й спожив перед ними. Потім Ісус до них промовив: “Це власне ті слова, що я, будучи ще з вами, сказав вам: Треба, щоб сповнилось усе написане про мене в законі Мойсея, в пророків та у псалмах”. Тоді відкрив їм розум, щоб вони розуміли Писання, і до них мовив: Так написано, що треба було, щоб Христос страждав і третього дня воскрес із мертвих, і щоб у Його ім’я проповідувалось покаєння на відпущення гріхів усім народам, почавши від Єрусалиму. Ви – свідки того (всього)» (Лк. 24, 36-48).

Перед нами яскравий опис з’явлення апостолам Ісуса після воскресіння. А як вони сприйняли це об’явлення? Не розуміючи ще добре Писання, як каже євангелист, вони вважали, що це – дух. Будучи Богом, Ісус Христос знав їхні думки, тому промовив: «Чого ті сумніви постають у серцях ваших?» Апостоли не вірили навіть тоді, коли Ісус показав їм свої руки і ноги. Бачачи це невірство, Христос попросив їсти, а коли Йому дали – їв. Саме цієї миті просвітлився розум Його учнів і вони зрозуміли, що так мало статися, щоби Христос страждав і воскрес третього дня.

Чи потрібно ще інше пояснення? Мабуть, достатньо того, що Христос сказав апостолам, які думали так, як Свідки Єгови, що бачать Христового духа, про їхнє невірство?

Якщо вони й далі наполягають, що Ісус не воскрес у тілі, а тільки матеріялізувався, то навіщо Йому кістки? У живій людини їх не видно, достатньо було би мати лише контури людського тіла. Але Ісус Христос не тільки своїм виглядом, а й словами та дотиками доводить, що не є духом. Говорить, що це є те саме тіло, котре було пробите цвяхами і списом, і є тим тілом, яке має кістки і споживає їжу.

Свідки Єгови на це відповідають так: «Те, що Христос їв, – зовсім не означає, що Він був у тілі. Ангели також їли, коли прийшли до Лота, проте ангели – це духи».

«Коли обидва ангели прийшли над вечір у Содом, Лот сидів коло міських воріт. Як тільки Лот їх побачив, став їм навстрічу... і мовив: “Прошу ж вас, люди добрі, заверніть у дім вашого слуги та заночуйте, помивши собі ноги; а раненько встанете й підете далі в дорогу свою”... та увійшли в його дім. А він зробив їм гостину, напикши опрісноків, і вони попоїли» (Бут. 19, 1-3).

Справді, Святе Письмо розповідає про прихід ангелів до Лота і про те, що вони їли в нього, але воно не згадує, щоб вони були духами. Отже, до названих Біблією ангелів Лот не звертається як до духів, а каже: «Люди добрі». Цей вірш чітко змальовує нам цих живих істот, які втомилися подорожжю, мали вмити ноги, відпочити і мандрувати далі. Як звичайні люди вони відчували втому і голод, споживали їжу.

Святе Письмо повчає нас, що духи не можуть їсти їжу і ніколи її не їли. Звертає на це увагу й Ісус Христос, адресуючи своїм учням ці слова:

«Та Він сказав їм: “Чого стривожились? Чого ті сумніви постають у серцях ваших? Гляньте на мої руки та на мої ноги: це ж я сам. Доторкніться до мене та збагніть, що ДУХ ТІЛА Й КОСТЕЙ НЕ МАЄ, як бачите, що я їх маю”. Сказавши це, Він показав їм руки й ноги. А як вони з радощів не йняли Йому ще віри...Він сказав: “Чи маєте ви тут що їсти?” Вони подали Йому кусень печеної риби. Він узяв його й спожив перед ними» (Лк. 24, 38-43).

Ісус Христос споживав їжу перед апостолами, щоб довести їм, що не є духом.

Свідки Єгови не вірять сьогодні у воскресіння Ісуса, як не вірив у це колись апостол Тома:

«Тома ж, один з дванадцятьох, на прізвисько Близнюк, не був з ними, коли то

прийшов був Ісус. Тож повідали йому інші учні: “Ми Господа бачили”. Та він відрік: “Якщо не побачу на Його руках знаків від цвяхів і не вкладу свого пальця у місце, де були цвяхи, а й руки моєї не вкладу в бік Його, – не повірю!” По вісьмох днях знову були вдома Його учні, а й Тома з ними. І ввійходить Ісус, – а двері були замкнені – стає посередині та й каже: “Мир вам!” А тоді промовляє до Томи: “Подай сюди твій палець і глянь на мої руки. І руку твою простягни і вклади її у бік мій. Та й не будь невіруючий, – а віруючий!” І відказав Тома, мовивши до Нього: “Господь мій і Бог мій!” І каже йому Ісус: “Побачив мене, то й віруєш. Щасливі ті, які, не бачивши, увірували!”» (Йо. 20, 24-29).

Чи не ці слова Господа Ісуса Христа є наукою для ап. Томи, який, щоб увірувати, хотів побачити тіло воскреслого Спасителя? Мабуть, слова: «Щасливі ті, які не бачивши, увірували», – звернені і до Свідків Єгови.

Святий Тома засвідчує не тільки те, що бачить перед собою свого Учителя. Визнає також, що бачить живого Бога. Чому Ісус не заперечує цього: «Ти помиляєшся, Томо, я є тільки духом і можу за хвилину змінити це тіло на інше; я не є Богом, як ти це свідчиш. Те, що говориш, є неправдою!» Чому так не сказав Ісус? Він наче ставить печатку під словами Томи: «Побачив мене, то й віруєш. Щасливі ті, які, не бачивши, увірували» (Йо. 20, 29).

Ось, що читаємо в Євангелії від св. Матея:

«Коли ті йшли, деякі з сторожі прийшли до міста й оповіли первосвященикам про все, що сталося. Вони, зібравшись із старшими та скликавши раду, дали воякам досить грошей і звеліли: “Скажіть, що Його учні прийшли вночі й викрали Його, коли ми спали. А як почує це правитель, ми умовимо його й він не буде вас турбувати”. Вони ж, узявши гроші, зробили так, як їх навчили. І рознеслася про це чутка поміж юдеями – аж по цей день» (Мт. 28, 11-15).

Так виразно подає нам Святе Письмо правду про Христове воскресіння. Показує підступність жидівської ради, яка підкупила вояків, аби свідчити фальшиво, що тіло Христа Господа викрали Його учні.

Щоб заперечити правду про воскресіння Ісуса Христа, первосвященики не догадалися вигадати історію, як це зробили Свідки Єгови. Вони лише за гроші підкупили варту і наказали, аби ті свідчили, що тіло Христове викрали, коли вони спали. Вдалися до фальшу, щоб правда про воскресіння не дійшла до людей.

Із цих роздумів виникає, що не тільки Свідки Єгови заперечують воскресіння Христа. Одразу ж після воскресіння заперечили це фарисеї та первосвященики.

Спираючись на Біблію, Свідки Єгови не можуть переконливо відкинути правду про воскресіння Христа. Намагаються це заперечити, використовуючи свою фальшиву теорію про матеріалізацію Ісуса Христа.

Чому Євангелист згадує про підкуп варті? Мабуть, тому, щоб запевнити вірних, що Христос правдиво воскрес у тілі. Євангелист Матей чудово описує страх жидівської ради, первосвящеників та фарисеїв. Вони не знали, що поширення неправдивої інформації про викрадення Христового тіла лише висміє їх, бо цим вони підтвердили правду про Його воскресіння. Проаналізуємо, скільки нелогічних думок виникає з проголошення факту підкупу варті. По-перше, якщо вартові спали, то не могли бачити, як було викрадено тіло, тому не могли свідчити про те, чого не бачили. По-друге, якщо взяти до уваги, що воїни не спали і бачили, як викрадали тіло, то чому допустили це, маючи зброю? Третя нелогічність: чому не покарали варту за невиконання обов’язків, а навпаки, дали їм гроші, щоб ті поширювали неправду? Адже воїни були виставлені, щоби стерегти тіло Христа, а не спати біля гробу.

«На другий день, що після п’ятниці, зібралися первосвященики й фарисеї до Пилата й кажуть: “Ми пригадали собі, пане, що той обманник ще за життя був сказав: Я по трьох днях воскресну. Звели, отже, щоб гробниця була добре забезпечена аж по третій день, щоб часом не прийшли Його учні та не вкрали Його й не сказали людям: Він воскрес із мертвих! І буде ця остання омана гірша за першу”. Пилат каже до них: “Маєте сторожу, ідіть і забезпечте, як знаєте”. Вони пішли й забезпечили гробницю, запечатавши камінь, і поставили сторожу»

(Мт. 27, 62-66).

Що так пильно вони вартували – тіло Ісуса чи дух? Чого боялись – воскресіння тіла чи духа?

Уважно читаючи Святе Письмо, бачимо, що обман первосвящеників і фарисеїв викрився. Подібне діється і з фальшивою теорією Свідків Єгови.

Задумаймося на деякий час над значенням слова «воскресіння». Саме це слово пояснює, що воскресло мертве тіло Христа, яке було три дні в гробі:

«Вони бо ще не знали Писання, за яким мав Він 3 МЕРТВИХ ВОСКРЕСНУТИ» (Йо. 20, 9).

«Коли ж вони налякались і схилили до землі обличчя, ті до них сказали: “Чому шукаєте живого між мертвими? ЙОГО НЕМА ТУТ: ВІН ВОСКРЕС. Пригадайте собі, як промовляв до вас, коли ще був у Галилеї”» (Лк. 24, 5-6).

«А Він до них промовив: “Не жахайтесь! Ви шукаєте Ісуса Назарянина, розп’ятого. ВІН ВОСКРЕС, ЙОГО НЕМА ТУТ. Ось місце, де Його були поклали”» (Мр. 16, 6).

Знову постає багато запитань: що шукали жінки в гробі – духа Христа, чи тіло? Що хотіли намастити пахощами – тіло чи духа?..

Свідки Єгови не визнають безсмертної душі. Згідно з їх наукою, Ісус Христос через народження замінив свою небесну природу на земну, тобто людську. Значить Дух (Слово), котрий був у небі, перестав існувати. Дивно, як міг перестати існувати «Небесний» Дух Божого Сина, про який Святе Письмо говорить, що «в Ньому все було створене... все було Ним і для Нього створене?» (Кол. 1, 16-17). На це запитання Свідки Єгови не можуть відповісти.

Але це не є для них перешкодою, щоби стверджувати, що Ісус Христос перестав існувати як Божий Дух, а став смертною людиною.

Тому слова «Христос Воскрес» не мають жодного значення в науці Свідків Єгови. Якщо вони дотримуються думки, що «Небесний» Дух Божого Сина після воплощення в утробі Діви Марії перестав існувати, то логічно було б вважати, що не міг він бути умертвлений під час природної смерті Ісуса Христа. Цей дух не міг також воскреснути, бо його не існувало.

Дух Ісуса Христа – Людини не міг воскреснути, оскільки в час смерті перейшов у руки Небесного Отця (див. Лк. 23, 46). Тобто не був умертвлений, а тільки вийшов із тіла. У гроб було покладено лише тіло Христове, а дух був поза тілом, в Отця.

Згідно з наукою Свідків Єгови, можна без труднощів дійти до висновку, що воскресіння взагалі не було. Що могло воскреснути, коли Ісус Христос після своєї смерті отримав духовне тіло? Людська логіка підказує, що воскреснути із мертвих могло тільки те, що було мертве.

Святе Письмо вже вкотре доводить нам воскресіння Ісуса. Саме це було в центрі правдивої науки апостолів.

На основі поданих фактів можна дійти до висновку, що воскресіння стосується до умертвленого тіла Христа. Щодо науки Свідків Єгови, то в світлі слів апостола Павла вона виглядає фальшивою. Тому марна їх віра і марне проповідування «нового світу». Ось, що пише ап. Павло у своєму Посланні до коринтян:

«Коли ж про Христа проповідується, що Він воскрес із мертвих, як же ж деякі між вами кажуть, що нема воскресіння мертвих? Коли ж нема воскресіння мертвих, то і Христос не воскрес. А коли Христос не воскрес, то марна проповідь наша, то марна й віра ваша. І ми являємося не правдивими свідками Бога, бо свідчили проти Бога, що воскресив Христа, якого Він не воскресив, якщо не воскреснуть мертві. Бо як не воскреснуть мертві, то і Христос не воскрес. А як Христос не воскрес, то марна віра ваша, – ви ще у гріхах ваших» (1 Кор. 15, 12-17).

Марною є проповідь Свідків Єгови і марною є їхня віра, коли вони сповідують своє, що Христос не воскрес, а розпався на атоми.

7. ЖИТТЯ ПІСЛЯ СМЕРТИ

«ДЛЯ МЕНЕ БО ЖИТТЯ – ХРИСТОС, А СМЕРТЬ – ПРИБУТОК. ОДНАК, ЯК Я ЖИВУ В ЦІМ СМЕРТНІМ ТІЛІ, Я МОЖУ ЩЕ КОРИСНО ПРАЦЮВАТИ; – ТА ЩО ВИБРАТИ, НЕ ЗНАЮ. ТЯГНЕ БО МЕНЕ НА ОБИДВА БОКИ: ХОТІЛОСЯ Б МЕНІ ПОМЕРТИ, ЩОБ ІЗ ХРИСТОМ БУТИ, БО ТАК БАГАТО КРАЩЕ; ТА ЗАДЛЯ ВАС МЕНІ КУДИ КОНЕЧНІШЕ ЗОСТАТИСЯ В ТІЛІ» (Флп. 1, 21-23).

Хто уважно читає Святе Письмо і роздумує над прочитаним, переконується, що після смерти є життя. Святе Письмо вміщує велику кількість віршів, які подають нам опис неба, пекла, вічного життя. Звертає увагу на те, що з хвилиною смерти не все закінчується, як вважають атеїсти чи, подібно до них, Свідки Єгови. Важко виписати всі ті вірші, що говорять про потойбічне життя. Ми подаємо тільки декотрі з них.

Однак зміст тих віршів не має жодного значення для Свідків Єгови. Вони намагаються переконати нас, що життя після смерти не існує. Безсмертна душа є вигадкою диявола. Смерть є найбільшою карою за гріхи і разом з нею все закінчується. Після смерти людина нічого не відчуває, не розуміє і не терпить.

Ось що пишуть Свідки Єгови про людську душу в брошурі «Переконуйтеся у всьому» (ч. I, с. 70), у підзаголовку «Душа»: «Дефініція. Небесна душа або земна є живим (тобто має розум, є свідомим, інтелігентним) створінням, є особою. Небесна, або земна душа має тілесну субстанцію і життєдайну силу, що дає їй життя. Земна душа є людським, або тваринним створінням. Земні душі, чи це душі людини чи тварини, мають тілесний організм, і під час життя його підтримує кругообіг крові».

Так виглядає дефініція Свідків Єгови. Під час дискусій неодноразово доводиться чути, що під словом «душа» розуміють живу істоту, або «кров», яка підтримує тіло і дає йому життя. Після смерти людське тіло розпадається на порошок і припиняє своє існування.

Коли ми запитували їх, чи воскресіння взагалі буде, отримували різні відповіді. Отож, одні вважали, що не буде, інші навпаки, що буде, але тільки для справедливих, які житимуть у «новім світі» на землі. Таке воскресіння буде передовсім для відданих слуг Бога Єгови, для всіх Свідків Єгови і їх попередників – дослідників Святого Письма. Для тих осіб, що не зустрілись перед смертю із Свідками Єгови, хто нічого не чув про них буде тисячолітній час випробування на вірність Богу Єгові після їх воскресіння в «новім світі». Якщо під час випробування вони покажуть себе з позитивного боку, то отримають вічне життя в «новім світі» разом із Свідками Єгови. У протилежному випадку знову зазнають смерті і навіки вмируть. Щодо тих, хто чув про діяльність організації Свідків Єгови, але не став її членом – то такі взагалі не воскреснуть.

Подібне пояснення не можна узгодити з Біблією. Вона виразно вказує, що воскреснуть всі – і добрі, і злі:

«ВСІМ бо нам треба з'явитися перед судом Христовим, щоб кожний прийняв згідно з тим, що зробив, як був у тілі: чи добре, чи зле» (2 Кор. 5, 10).

Коли цей вірш зачитувати Свідкам Єгови, то більшість із них у відповідь мовчать, або пояснюють його незрозуміло та нелогічно, часто твердять, що, справді, воскреснуть усі, але на суд.

Знову виникає запитання: з якою метою люди воскреснуть на суд? Навіть якщо воскреснуть Свідки Єгови, щоб мати вічне життя в «новім світі», то з якою метою воскреснуть злі, або навіть і не злі, але ті, які не повірили в науку Свідків Єгови? Щоб іще раз вмерти? Якщо життя після смерти нема, а свідомість отримають тільки на час суду і після нього знову будуть її позбавлені, то часу, щоби покаятись, пожалкувати за втраченим щастям, за життям у «новому світі», замало.

Неважко помітити, що Свідки Єгови погано знають Біблію, або взагалі її не знають.

Винятком є лише вірші, зазначені старшими братами. Тому вони так незрозуміло пояснюють біблійні тексти; кожний Свідок Єгови коментує їх по-своєму. Зате вони однозгідно приймають твердження, що безсмертної душі не існує. І незалежно від того, чи це проповідник-початківець організації Свідків Єгови, чи особа з відповідним стажем, вони намагаються переконати, що все є вигадкою духовенства. Свою теорію підкріплюють цитатою зі Святого Письма:

«І сказав змій до жінки: “Ні, напевно не помрете”» (Бут. 3, 4).

Як побачимо далі, багато неточностей є в поясненні цього вірша Свідками Єгови. Тим, хто Святого Письма не знає, пояснюють, що це католики на основі цього вірша, зі слів змія, проповідують безсмертність людської душі. Ця ж думка, ведуть вони далі, є від диявола, символом якого є саме змій. Те, що вони кажуть, могло би бути правдою, якщо б християни повторювали за змієм, що людина буде жити вічно, але подібного твердження Свідок Єгови не може почути від християнина. Католики розуміють, що людина, всупереч словам змія, помре. І це стосуватиметься кожної особи, бо тіло її є смертним. Ми, християни, усвідомлюємо правду про те, що наше тіло зазнає фізичної смерті, чого не можна сказати про душу.

Про існування тіла і душі чітко говорить Ісус Христос: «Не бійтеся тих, що вбивають тіло, душі ж убити не можуть; а бійтесь радше того, хто може погубити ДУШУ І ТІЛО в пеклі» (Мт. 10, 28).

Є істотна різниця між тілом і душею. Християни, на відміну від Свідків Єгови, вміють це дослідити. До пізнання цієї правди можна дійти лише маючи віру і уважно читаючи Біблію. Лише тоді Свідки Єгови могли б погодитись, що християни мають рацію, коли б мали одне і виконували друге.

Проаналізуймо вірш із Євангелія від св. Матея (10, 28). Ісус Христос чітко розрізняє «душу і тіло». Далі Він доводить, що «душі ж убити не можуть». Якщо Свідки Єгови вважають, що душа вмирає, то чому Ісус Христос каже, що тіло можна вбити, а душу ні?

Знаємо, що душа перебуває в нашому тілі. А згідно з Христовою наукою, її неможливо вбити водночас із тілом. Вона живе далі після тілесної смерті.

Ісус Христос розділяє душу і тіло. Свідки Єгови навчають, що душа – це кров. Якщо в це повірити, то неправдивими виявляться Христові слова про безсмертність душі, бо після фізичної смерті разом із тілом розкладається і кров. До часу, коли кров рухається в системі кровообігу, тіло живе. Смерть настає, коли цей рух припиняється. Але Ісус Христос має на увазі інше, коли каже, що тіло вбивають, а душі (за Свідками Єгови крові чи людини) вбити не можуть.

Наскільки можливо вбити тіло, щоб залишилась живою кров? Ми переконані, що Свідки Єгови не дадуть відповіді на це запитання.

Під час однієї з дискусій Свідки Єгови пояснювали, що в Євангелії від Матея (10, 28) під словом «душа» потрібно розуміти вічне життя.

Подібним поясненням вони несвідомо підтвердили існування безсмертної душі, оскільки вічне життя треба розуміти як «безсмертність», яку Ісус поєднує з душею, як зрозуміло з цього вірша.

Ця група Свідків Єгови, поставлена перед аргументами із Святого Письма, всупереч науці своєї організації, доводила, що «душа» – значить вічне життя. Так, не кров – а вічне життя.

Утім і цього разу їм вдалося «викрутитись». Згодом з'ясували, що слово «душа» означає вічне життя, але в «новім світі».

Наука Свідків Єгови не має жодної основи в Святому Письмі. Тому в дискусіях вони пояснюють біблійні тексти на свій лад, як кому забагнеться. Часто трапляється, що такі пояснення істотно суперечать науці їхньої організації.

Знаючи ментальність Свідків Єгови, можна припустити, що дехто з них спробує пояснити, що тут йдеться не про вічне життя окремої людини, а взагалі про вічне життя в «новому світі». І знову неточність. Ісус не говорить у множині «тіл і душ», а говорить «тіла і

душі», тобто кожної окремої людини.

У вірші з Євангелія від св. Матея (10, 28) також чітко сказано, що кожна окрема людина має душу, яку ніхто не вб'є. Якщо ж її неможливо вбити, тоді вона безсмертна. Та, зрештою, не про кров чи людину говорить нам Христос, Він каже про безсмертну душу, яка сотворена на образ і подобу Божу.

Свідки Єгови наполягають на своїй теорії про те, що немає безсмертної душі. Людина має душу подібну до душі риб, плазунів, птахів (див. Бут. 1, 20-21. 30).

Хто уважно читає Святе Письмо, той знає, що Бог сказав перед сотворенням людини:

«Сотворімо людину на наш образ і на нашу подобу» (Бут. 1, 26).

Отже, Господь Бог сотворив людину на свою подобу, даючи їй розумну і безсмертну душу. Звірі та птахи були б подібні до Бога, якщо б мали таку душу, але Він лише людину сотворив на свою подобу.

«І сотворив Бог людину на свій образ; на Божий образ сотворив її; чоловіком і жінкою сотворив їх» (Бут. 1, 27).

У чому можна побачити подібність людини до Бога, як не в безсмертній душі? Бог є всемогутньою силою. Бог – всесильний Дух, а людина – це слабка тілесна істота, слабкіша іноді навіть від звіра. Господь є найдосконалішою Істотою – людина є нікчемним грішником. Бог є найрозумнішим. Блюзнірством було би сказати це про людину.

Кожна розумна людина зауважить, що всі прикмети Бога відмінні від людських прикмет. Але Господь сотворив людину подібну до Себе.

Свідки Єгови неодноразово говорять про різницю між людиною і твариною. Ця різниця полягає у відсутності розуму в тварин. Те, що людина має цей розум, зрештою досить обмежений, не свідчить про подібність її до Бога. Але як буде з людиною, котра втратила розум? Чи ця людина не сотворена на подобу Божу? Тому Святе Письмо нічого не говорить про якісь винятки, а чітко зазначає, що люди створені на образ і подобу Божу.

Господь є безсмертним Духом, подібно й ангели також. І душу з зачатками безсмертності дав Бог і людині:

«Бо знаємо, що все сотворіння разом понині стогне і разом страждає у тяжких муках. Не тільки вони, а й ми самі, ЩО МАЄМО ЗАЧАТОК ДУХА, ми самі в собі стогнемо, очікуючи усиновлення, визволення нашого тіла» (Рим. 8, 22-23).

На сторінках Старого Завіту помічаємо й інші сотворіння, які називають «душами». Щодо поданого вірша, то бачимо, що жодне живе сотворіння, не має зачатку духа. Має його тільки ЛЮДИНА. У цьому вірші апостол Павло прагне виділити людину з-поміж інших сотворінь. Цю різницю показав Ісус Христос, про що читаємо в Новому Завіті:

«Об'явлена ж була тепер через появу Спаса нашого Христа Ісуса, який знищив смерть і ОСВІТЛИВ ЖИТТЯ І НЕТЛІННЯ ЄВАНГЕЛІСЮ» (2 Тим. 1,10).

Пояснення про безсмертність душі, вміщене в брошурі Свідків Єгови, не узгоджується із Святим Письмом. У брошурі сказано, що небесна душа, як і земна, складається з якогось тіла. Свідки Єгови стверджують, що Бог Єгова має таке ж тіло, як і земна душа. Ось як говорить нам про це Святе Письмо:

«Господь же – Дух, а де Господній Дух, там воля» (2 Кор. 3, 17).

Також, що Дух не має тіла:

«ДУХ ТІЛА І КОСТЕЙ НЕ МАЄ...» (Лк. 24, 39).

Не має небесної душі із тілом. Є безсмертна душа, і Господь із великої любови своєї обдарував цією душею людину. Про цю душу говорить Христос, перестерігаючи, щоб не згубити її в пеклі.

Те, що пекло існує, Свідки Єгови відкидають. Пекло, на їхню думку, – це звичайний гріб, в якому ховають людину після смерті. Подивімось, що впливає з такого пояснення. Ісус Христос говорить:

«Не бійтеся тих, що вбивають тіло, душі ж убити не можуть; а бійтеся радше того, хто може погубити душу і тіло в пеклі» (Мт. 10, 28).

Свідки Єгови пояснюють цей вірш так: «Не бійтеся тих, що вбивають тіло, душі ж

убити не можуть. Бійтеся тих, хто може душу й тіло поховати в гробі».

У результаті такого пояснення виникає дивна картина. Ісус Христос, нібито, навчає нас боятися тих, хто кладе наше тіло до гробу. Тобто покладення тіла до гробу є чимось страшнішим від смерті. Людина, яка думає логічно, не може прийняти, що пекло – це гріб. Чому померлий має боятися покладення свого тіла до гробу?

Ісус Христос, перестерігаючи нас, говорить:

«Кажу вам, моїм друзям: Не бійтеся тих, що убивають тіло, а потім більш нічого заподіяти не можуть. Я покажу вам, кого треба боятися: бійтеся того, що, вбивши, має владу кинути в пекло. Так, кажу вам: Того бійтеся» (Лк. 12, 4-5).

Цей вірш повчає нас, кого маємо боятися. Ісус Христос недвозначно наголошує, що треба боятися Бога, який має владу кинути до пекла: «Так, кажу вам: Того бійтеся».

Наука нашого Спасителя Ісуса Христа не закликає нас боятися Армагедону і пов'язаних з ним подій, а застерігає перед Божим судом, що буде після смерті. Дотримуючись цієї науки, Католицька Церква проповідує, що після смерті душа кожної людини стає перед Божим судом, щоб отримати те, що заслужила: нагороду або кару:

«Така вже Божа справедливість: відплатити утисками тим, які утискають вас, а вам, що утисків зазнаєте, відпочинок з нами, коли з'явиться з неба Господь Ісус з ангелами своєї сили, у вогні полум'янім, щоб відплатити тим, які не знають Бога і не коряться Євангелії Господа нашого Ісуса. Вони зазнають кари, – вічної погибелі, – віддаленої від обличчя Господа і від Його слави й могутності» (2 Сол. 1, 6-9).

«Для мене бо життя – Христос, а СМЕРТЬ – ПРИБУТОК. Однак, як я живу в цій смертній тілі, я можу ще корисно працювати; – та що вибрати не знаю. Тягне бо мене на обидва боки: ХОТІЛОСЯ Б МЕНІ ПОМЕРТИ, ЩОБ ІЗ ХРИСТОМ БУТИ, БО ТАК БАГАТО КРАЩЕ; та задля вас мені куди кінечніше зостатися в тілі» (Флп. 1, 21-24).

Маємо боятися Бога як свого Судді. Те, чи будемо жити з Богом у вічності, залежить від нас. Що вибрали собі, те й отримаємо. Створивши людину, Господь дав їй свободу. Тому вічність Бог людині не вибирає, вона сама робить цей вибір.

Свідки Єгови іронічно запитують, як можна боятися доброго Бога? Однак Бога треба боятися за порадою Святого Письма:

«І коли Отцем звете того, хто без уваги на особу буде судити кожного за його вчинками, то поведіться з острахом за час вашого вигнання» (1 Пт. 1, 17).

«Маючи ж такі обітниці, о любі, очистьмо себе від усякої скверни тіла і духа, довершуючи наше освячення в Божому острасі» (2 Кор. 7, 1).

«Початок мудрости – острах Господній» (Пс. 110, 10).

«Щасливий чоловік, що Господа боїться, що в Його заповідях вельми милується!» (Пс. 111, 1).

«Усіх поважайте, любіть усіх братів, Бога страхайтесь...» (1 Пт. 2, 17).

Боятися Бога маємо тому, що завинили багатьма гріхами перед Його Божим Маєстатом. Слід пам'ятати, що попри своє безмежне милосердя і любов, Він є безмежно справедливим. Текст святого Євангелія, даючи нам науку Христа, навчає, щоб ми з острахом ставилися до Бога. Адже Він має владу кинути до пекла, а не до гробу, як вчать Свідки Єгови.

«І коли твоє праве око тебе спокушає, вирви його й кинь геть від себе: ліпше тобі, щоб один твій член загинув, аніж щоб усе твоє тіло кинуто в пекло. І коли твоя правиця тебе спокушає, відітни її і кинь геть від себе: ліпше тобі, щоб один твій член загинув, аніж щоб усе твоє тіло пішло в пекло» (Мт. 5, 29-30).

Приймаючи тезу, що пекло – це гріб, треба було б розуміти, що краще людині втратити око чи руку ніж дозволити поховати себе в гробі. Значить, не потрібно ховати людей до гробу, перед чим перестерігає нас Ісус? Якщо думати категоріями Свідків Єгови, то можна дійти до дивних висновків: Христос, будучи Людиною, не мусив лякатися в Гетсиманії катів (див. Мр. 14, 33), котрі знущатимуться над Ним і прибіють до хреста, а боявся лише Никодима і Йосифа Ариматейського, бо саме вони поклали Ісусове тіло до

гробу (див. Йо. 19, 38-42). З любові до Христа Никодим і Йосиф, наражаючись на небезпеку, просили Пилата, щоб він видав їм тіло Ісуса. Намастили Його смирною та алое (див. Йо. 19, 39-40), загорнули в полотно і поклали до гробу. Якщо вірити в твердження Свідків Єгови, то Ісус Христос найбільше витерпів від Никодима і Йосифа Ариматейського, оскільки, як вони навчають, треба боятись не тих, хто вбиває, а тих, хто ховає до гробу (пекла).

Ісус вчить, щоб ми боялися потрапити до пекла, а не до гробу. Пекло є місцем покарання для грішників. Це покарання настає відразу після смерті. Отже, наука Христова розрізняє пекло і гріб. У Старому Завіті також знаходимо розрізнення, коли йдеться про покладення мертвого тіла до гробу:

«Та й померла Рахиль і поховали її при шляху до Єфрати, себто Вифлєсму. Над її гробом поставив Яків стовпа, який є на гробі Рахилі й по нинішній день» (Бут. 35, 19-20).

«Узяли вони Урію з Єгипту та й привели до царя Йоакима, а той звелів стягти його мечем та й кинути труп його на кладовищі для простих людей» (Єр. 26, 23).

«Прибувши, застав Ісус його вже чотириденним у гробі» (Йо. 11, 17).

«І знову жалощі відчув Ісус у собі і подався до гробу... А промовивши те, кликнув на ввесь голос: “Лазарю, вийди сюди!”» (Йо. 11, 38-43).

«Учні ж Його, довідавшись про те, прийшли й узяли Його тіло та поклали Його у гробі» (Мр. 6, 29).

Чому немає в Святому Письмі слова «пекло» на означення слова «гріб»? Чому св. Марко не говорить, що тіло Йоана Хрестителя було поховане в пеклі, тобто у гробі? Подібно, й інші євангелисти не пишуть, що тіло Ісуса Христа було вкинуто до пекла. Вони чітко наголошують, що було покладено до гробу:

«Вони пішли й забезпечили гробницю, запечатавши камінь, і поставили сторожу» (Мт. 27, 66).

«Рано-вранці, першого дня тижня, прийшли вони до гробу, як сходило сонце» (Мр. 16, 2).

«Однак, Петро встав, побіг до гробниці й, нахилившись, побачив лиш пов'язки...» (Лк. 24, 12).

«Марія ж стояла надворі перед гробницею і плакала. А плачучи нахилилась вона до гробу» (Йо. 20, 11).

Євангелист Йоан міг написати, що Марія нахилилася до пекла, якщо слово пекло означає гріб. Але ми читаємо про гріб.

Апостоли також відрізняли гріб від пекла. Про мертве тіло пишуть, що поховане в гробі, а не в пеклі:

«Мужі брати! Дозвольте мені сміло вам сказати про патріярха Давида, що помер і був похований, і гріб його у нас по цей день» (Ді. 2, 29).

Бачимо, що різницю між гробом і пеклом визнають пророки, Ісус Христос, апостоли, євангелисти і християни. Свідки Єгови цього не визнають. Адже визнання цього свідчило б про існування безсмертної душі і вічного життя.

Після смерті людина має свідомість, чує і страждає. Дізнаємося про це, читаючи Святе Письмо:

«...“Істинно кажу вам: Один з вас мене зрадить...”, та горе тому чоловікові, що зрадить Сина Чоловічого. Ліпше було б тому чоловікові не народитись!» (Мт. 26, 21-24).

Не народившись, Юда не існував би. Знаємо зі Святого Письма, що після зради він повісився. Настала смерть. Згідно з думкою Свідків Єгови, найвище покарання сповнилося. Юда розпався на атоми і перетворився на ніщо. Став тим, чим був перед народженням, тобто нічим. Ісус Христос каже, що лихо такій людині, краще було б, щоб вона не народилась. Якщо після смерті нема існування і страждання, то чому Юда мав не існувати?

Під час однієї з дискусій зі Свідками Єгови ми почули, що Юда воскресне і буде жити в «новім світі». Буде йому дано щонайменше сто років життя на час випробування, щоб виявив свою вірність науці Свідків Єгови.

Така відповідь робить незрозумілою науку Свідків Єгови про тисячолітнє життя в

«новім світі», де протягом тисячі років не буде смерті. А для Юди буде виділено лише сто років життя. Якщо не витримає цього випробування, то в певний спосіб помре. Виходить, що або після ста років ввійде смерть на орбіту землі «нового світу», або Юда воскресне на дев'ястот років пізніше, за сто років до кінця останнього тисячолітнього царювання в «новім світі». іншої можливості немає, оскільки протягом тієї тисячі років не буде смерті. Як мало логіки в проповідуванні Свідків Єгови, що в «новім світі» люди не будуть умирати. Адже вони самі твердять лише про столітнє життя Юди, якщо він виявить себе невірним.

Іншим непорозумінням є те, що Свідки Єгови вчать про воскресіння всіх членів своєї організації і тих, хто з ними зустрівся. Щодо ворогів організації, то вони не будуть мати щастя жити в «новому світі». Тоді за яким правом воскресне для життя в цьому ж світі Юда?

Оскільки Свідки Єгови стверджували, що вони походять з Христового грона, а Юда протягом трьох років слухав Його науку, хоча і зрадив Ісуса, то не можуть твердити, що Юда не зустрівся з ними.

Тому робимо висновок, що сьгоднішні проповідники «нового світу» вважають себе вищими від Христа. Хто їх не слухає і не вірить їм – не воскресне, щоб жити в «новому світі». Зате Юда, котрий слухав Христову науку і зрадив Його, воскресне і житиме принаймні сто років.

Ось інші слова Ісуса Христа:

«А хто спокусить одного із тих малих, що вірують у мене, такому було б ліпше, якби млинове жорно повішено йому на шию, і він був утоплений у глибині моря. Горе світові від спокус» (Мт. 18, 6-7).

Смерть, з погляду Свідків Єгови, є найвищим покаранням для грішника, оскільки його остаточно позбавлено життя. Настала смерть – і все закінчилось, бо після неї людина нічого не відчуває. Але Ісус каже, що краще було б такому бути втопленим. Отже, ще гірша доля чекає його після смерті.

Чи не впливає з цього вірша висновок про пекло, як про місце вічного страждання?

В одній розмові про поданий вище вірш ми почули приблизно таку відповідь: «Для справи Божої краще було б його втопити, щоб не приносив згіршення». Однак Ісус Христос наголошує на власному добрі грішника, а не на Божих справах.

Те, що людина після смерті припиняє своє існування, є безглуздом. Хоча така версія для багатьох людей є вигідною, адже тоді не треба буде відповідати за свої вчинки.

Біблія вміщує прості і легкозрозумілі вірші, які вказують на те, що пекло є чимось жахливішим від смерті. Ісус Христос виразно говорить про вічні муки і пекельні страждання.

Свідки Єгови далі навчають, якщо після смерті душа (кров) перестане існувати, то як у пеклі (гробі) зможе страждати чи розмовляти, про що говорять ось ці вірші:

«Наймогутніші вояки, з своїми помічниками з середини Шеолу йому скажуть...» (Єз. 32, 21).

«Ви всі, що розкладаєте вогонь, розжарюєте стріли, ідіть у жар вашого вогню, поміж ті стріли, що їх запалили! Це буде вам з моєї руки: ЛЕЖАТИМЕТЕ В МУКАХ» (Іс. 50, 11).

«Його Бог воскресив, ПОРВАВШИ ПУТА СМЕРТИ...» (Ді. 2, 24).

Отже, після смерті (за твердженням Свідків Єгови – пекла, тобто гробу) люди страждають. Тобто після смерті не втрачають свідомости, не перестають існувати, вічно живуть. Живуть їх безсмертні душі, які є розумними істотами. Після смерті відчувають радість і щастя або страждають.

«І ПІДУТЬ ТІ НА ВІЧНУ КАРУ, а праведники – на життя вічне» (Мт. 25, 46).

«Тоді скаже й тим, що ліворуч: Ідіть від мене геть, прокляті, в вогонь вічний приготований дияволу й ангелам його» (Мт. 25, 41).

«І коли твоя рука спокушає тебе, відітни її. Краще тобі ввійти в життя калікою ніж з двома руками піти у пекло, у вогонь незгасний, де черв'як їхній не вмирає й вогонь не вгасає» (Мр. 9, 43-44); (Див.: Іс. 66, 24).

Повірівши, всупереч логіці, що в гробі є незгасимий вогонь, не можна прийняти, що

мертве тіло, позбавлене свідомости, журиться цим вогнем. Святе Письмо пояснює нам про свідомість, яку має людська душа в пеклі. Найкращим доказом цього є повчання Ісуса Христа, який говорить, що краще втратити руку, аніж потрапити до пекла.

Розмовляючи про безсмертну душу і цитуючи вищеподаний вірш (Мр. 9, 43-44), Свідки Єгови запитують усміхаючись: «Чому в пеклі є черв'яки? Хіба черв'як також безсмертний?».

Святе Письмо чітко вказує не на черв'яка, який плазує в землі, а на ІХНЬОГО, тобто всіх тих, хто є в пеклі, невмираючого черв'яка. Тим черв'яком є гризота душі, яка буде гризти вогнем сумління, що з власної провини втратила вона найбільше щастя – це перебування з Богом у вічності.

Багато ще можна навести віршів про існування пекла, про те, що після смерті людська душа страждає, говорить, відчуває. Але достатньо і цих віршів, які вже зачитували.

Для Свідків Єгови ці вірші означають небагато. Більшість навіть не знає їх. Тому не дивно чути у відповідь, що Ісус Христос лякав людей пеклом, щоб ті не грішили. Подібним поясненням вони опиняються поряд з атеїстами, які вважають релігію опіумом для народу. Ті, майже як і Свідки Єгови, декларують, що релігія існує тільки для того, щоб, залякавши людей пеклом, тримати їх у покорі. Для підтвердження такої науки Свідки Єгови посилаються на притчу Ісуса Христа про багача і Лазаря:

«Був один чоловік багатий, що одягавсь у кармазин та вісон та бенкетував щодня розкішно. Убогий же якийсь, на ім'я Лазар, лежав у нього при воротах, увесь струпами вкритий; він бажав насититися тим, що падало в багатого зо столу; ба навіть пси приходили й лизали рани його. Та сталося, що помер убогий, і ангели занесли його на лоно Авраама. Помер також багатий, і його поховали. В аді, терплячи тяжкі муки, зняв він очі й побачив здалека Авраама та Лазаря на його лоні, і він закричав у голос: Отче Аврааме, змилуйся надо мною і пошли Лазаря, нехай умочить у воду кінець пальця свого й прохолодить язик мій, бо я мучуся в полум'ї цім. Авраам же промовив: Згадай, мій сину, що ти одержав твої блага за життя свого, так само, як і Лазар свої лиха. Отже, тепер він тішиться тут, а ти мучишся. А крім того всього між нами й вами вирита велика пропасть, то ж ті, що хотіли б перейти звідси до вас, не можуть: ані звідти до нас не переходять. Отче, сказав багатий, благаю ж тебе, пошли його в дім батька мого; я маю п'ять братів, нехай він їм скаже, щоб і вони також не прийшли в це місце муки. Авраам мовив: Мають Мойсея і пророків; нехай їх слухають. Той відповів: Ні, отче Аврааме, але коли до них прийде хтось з мертвих, вони покаються. А той відозвався до нього: Як вони не слухають Мойсея і пророків, то навіть коли хто воскресне з мертвих, не повірять» (Лк. 16, 19-31).

Свідки Єгови говорять, що коли страждання з цієї притчі розуміти як пекло, то кожна багата людина повинна терпіти муки в пеклі, а щоби потрапити до неба, потрібно стати подібним до Лазаря. Вони не хочуть зрозуміти цієї притчі і глибше вникнути в її зміст. Ісус Христос наголошує, що через брак любови до ближнього, який страждав і був голодний, багач пішов до пекла, а не за своє багатство.

Зміст Христової науки глибший і зрозуміліший. Свідки Єгови також приділяють увагу притчам, хоча пояснюють їх банально. Декотрі з них вважають, що вищеподана притча взагалі не має жодного значення. Кажуть, що Ісус хотів налякати пеклом своїх учнів.

Звичайно, ця притча не влаштовує Свідків Єгови, бо заперечує їхню науку. Ісус Христос говорить в ній, що пекло не є гробом, що після смерті тіла душа надалі продовжує жити, чує, розмовляє і страждає. Бачимо, як багач просить після своєї смерті перестерегти своїх братів, щоб не дістались до місця вічних мук, де сам перебуває.

Повірно, в супереч логіці і Святому Письму, що Ісус Христос справді хотів у цій притчі налякати пеклом. Але як тоді зрозуміти, в якому наміренні Він подає слова багача про пересторогу для своїх братів? Напевно знав цей багатий чоловік, що тіла померлих ховають до гробу і в разі, коли його брати отримають цю пересторогу, то так чи інше не уникнути їм поховання до гробу після їх смерті.

Якщо багач мав на увазі гріб, а не пекло, як місце мук і страждань, то мав би просити,

щоби його братів не ховали після смерті. Однак він думав про інше. Він прагнув, щоби брати покутували. Для Свідків Єгови таке поняття як покута нічого не важить. Вони вважають, що гріб той нікого не мине, за винятком тих, хто загинув у морі чи в полум'ї вогню. Отже, виявляється, що краще буде тим, хто загинув у воді чи у вогні, аніж тим, хто чинив покуту і помер природною смертю.

Думати, як Свідки Єгови – означає вважати, що Ісус тільки лякав пеклом. Значить – говорив неправду, тому є грішником, бо хто говорить неправду – грішить. Однак з тексту Євангелія дізнаємось, що Ісус Христос є без гріха (див. Йо. 8, 46).

Свідки Єгови також приймають слова Євангелія про безсмертність Христа Господа. Однак достатньо їм навести аргументи зі Святого Письма на доказ існування пекла і його відмінність від гробу, як вони відразу визнають Христа за неправдомовця.

Притча про багача і Лазаря не вигадана для дітей. Ісус Христос не вигадував казок, а говорив правду про існування пекла, вічних мук і життя після смерті.

Не тільки існування пекла доводить про безсмертність людської душі. Святе Письмо подає слова про вічну нагороду, яку душа отримує після смерті. Ось що сказав Ісус до розбійника, коли висів на хресті:

«...Істинно кажу тобі: Сьогодні будеш зо мною в раї» (Лк. 23, 43).

Свідки Єгови перекичують ці слова, як і багато інших. Вони пояснюють, що розділовий знак не є поставлений у належному місці. Згідно з їх наукою, цей вірш потрібно читати так:

«Істинно кажу тобі сьогодні: Будеш зі мною в раї» (через дві тисячі років в «новім світі»).

Свою науку Свідки Єгови виводять з помилково поставленого розділового знаку, хоча в усіх Бібліях розділовий знак є перед словом «сьогодні».

Ісус Христос неодноразово в своїх проповідях звертався до людей словами: «Істинно, істинно кажу вам» (див. Мт. 26, 21; Йо. 6, 47). Натомість не зустрічаємо: «Істинно, істинно сьогодні кажу вам». Тому слово «сьогодні», адресоване розбійникові, використане в тому розумінні, що ще сьогодні той буде в раю.

Євангелист писав цей вірш, як і інші, під натхненням Бога, знаючи, як правильно передати сенс і значення Христових слів. Якщо б Ісус висів на хресті декілька днів, тоді швидше можна було би прийняти те, що Він хоче підкреслити саме той день, коли промовляє свої слова. Але знаємо, що Ісус висів на хресті тільки три години (див. Лк. 23, 44-45). Будучи всемогутнім, знав про свою смерть. Також знав, що в цей же день помре і розбійник (див. Йо. 19, 31-32).

Отже, Він не міг сказати «кажу тобі сьогодні», коли знав, що не зможе цього сказати завтра. Свідки запитують про те, як міг розбійник бути цього ж дня з Ісусом в раю, коли Христос вознісся на небо сорокового дня після воскресіння?

Уже вкотре не хочуть зрозуміти, що рай – це з'єднання після смерті людської душі з Богом. Душа розбійника, визволена з тіла, з'єдналась з Христом – Богом. Про з'єднання людської душі з Богом говорить апостол Павло в Посланні до филип'ян:

«Для мене бо життя – Христос, А СМЕРТЬ – ПРИБУТОК. Однак, як я живу в цій смертній тілі, я можу ще корисно працювати; – та що вибрати, не знаю. Тягне бо мене на обидва боки: ХОТІЛОСЯ Б МЕНІ ПОМЕРТИ, ЩОБ ІЗ ХРИСТОМ БУТИ, бо так багато краще; та задля вас мені куди краще зостатися в тілі» (Флп. 1, 21-24).

Припустімо, що апостол проповідував, подібно до Свідків Єгови, те, що після смерті людина не має свідомости, не відчуває нічого і розпадається на атоми. Тоді чому вважав смерть прибутком для себе? Апостол Павло хотів залишити це життя, щоб бути з Христом, але говорить, що варто йому залишитись у тілі і навчати Ісусової науки.

Ось, що каже Святе Письмо про вічну нагороду на небі:

«У домі Отця мого багато жител. Коли б не так, то я сказав би вам; іду бо напоготовити вам місце» (Йо. 14, 2).

«Радійте і веселіться, бо нагорода ваша велика на небі» (Мт. 5, 12).

«Бо знаємо, що коли земне наше житло, намет, розпадається, то маємо будівлю Божу, будинок нерукотворний, вічний на небі» (2 Кор. 5, 1).

«Задля надії, що вам збережена на небі, що про неї оповіщення ви нещодавно чули у проповіді Євангелії правди» (Кол. 1, 5).

«До спадщини, яка не може ні зотліти, ні заплямитися, ані зів'янути, – збереженої для нас на небі...» (1 Пт. 1, 4).

Нагорода на небі є для тих, хто за життя її заслуговує. Свідки Єгови погоджуються з існуванням вічного життя на небі. Але додають, що це життя призначене тільки для «малої отари вибраних», число якої – сто сорок чотири тисячі. Останні, вибрані Богом Єговою, будуть вічно жити після Армагедону на землі, як вибрана група, в «новім світі».

У третій частині брошури «Переконуйтеся у всьому» (с. 296) у розділі «Життя», Свідки Єгови пишуть: «Життя божє: життя найвищого класу схоже до життя Божої істоти, тобто життя самого Бога Єгови. Передбачене є тільки для Ісуса Христа і ста сорока чотирьох тисяч, які разом із Ним панують в Царстві». У тій самій брошурці (с. 299) пишуть: «Окрім Бога і Ісуса Христа безсмертне життя є обмежене до ста сорока чотирьох тисяч, доступне тільки небесним особам божим». «Божу природу отримує на небі Христос і сто сорок чотири тисячі членів його тіла».

Свою науку вони базують на Одкровенні св. Йоана (див. 14, 1). Цю цифру приймають дослівно, хоча пророцтва в більшості випадків використовували цифри символічно. До цієї «малої отари» буде зараховано тільки декотрих із Свідків Єгови. Тих, хто був найревнішим членом організації і найвідданішим «Вартовій Башті». Ось вірш, яким вони послуговуються:

«І глянув я, і от – Агнець стоїть на горі Сіоні, і з ним сто сорок чотири тисячі...» (Од. 14, 1).

Свідки Єгови оперують виключно цим віршем, попри те, що далі йдеться, що окрім ста сорока чотирьох тисяч були й старші:

«І співають пісню нову перед престолом і перед чотирма істотами і старшими. І ніхто не міг навчитися пісні, крім ста сорока чотирьох тисяч, що викуплені від землі» (Од. 14, 3).

Одкровення св. Йоана згадує двадцять чотири старших, котрі впали і поклонились Йому (Од. 5, 8; 14). З цього випливає, що з Агнцем було сто сорок чотири тисячі двадцять чотири особи.

І це ще не всі. Окрім старших були й інші. У сьомому розділі, в четвертому вірші, вирахована кількість позначених печаттю ста сорока чотирьох тисяч. Це число складається з дванадцяти поколінь синів Ізраїля по дванадцять тисяч від кожного. А далі Одкровення говорить:

«Після цього глянув я, і от – НАТОВП ЧИСЛЕННИЙ, перелічити який ніхто не міг, – від усякого народу і племен, і людностей, і язиків, **СТОЯЛИ ПЕРЕД ПРЕСТОЛОМ І ПЕРЕД АГНЦЕМ**, одягнені в одєжі білі, і пальмові віті в руках їхніх: і викликували гучним голосом: “Спасіння Богу нашому, що сидить на престолі, і Агнцеві!” І всі ангели стояли навколо престолу і старших чотирьох істот, і впали перед престолом ниць і поклонились Богу...» (Од. 7, 9-11).

Отже, бачимо, що крім ста сорока чотирьох тисяч і двадцяти чотирьох старших була ще незліченна кількість різних племен і народів. Книга Одкровення наголошує, що ці решта були на тому самому місці, де і сто сорок чотири тисячі, тобто перед престолом і обличчям Агнця на небі, а не в «новім світі» на землі, як твердять Свідки Єгови. Одкровення не відділяє місця, де була велика кількість людей, від місця, де перебували сто сорок чотири тисячі. На чому тоді базують цю різницю Свідки Єгови? Може, на згадці про викуплення ста сорока чотирьох тисяч із землі. Хто входить у ці сто сорок чотири тисячі, з'ясовує наступний вірш:

«І співають пісню нову перед престолом і перед чотирма істотами і старшими. І ніхто не міг навчитися пісні, крім ста сорока чотирьох тисяч, що викуплені від землі. **ЦЕ ТІ, ЩО З ЖІНКАМИ НЕ ОСКВЕРНИЛИСЯ: ДІВОЧНІ Ж ВОНИ...**» (Од. 14, 3-4).

Отже, це ті, що не співжили з жінками, не користались з жодних розкошів землі.

Зреклись особистих бажань, присвятивши себе виключно служінню Богові. Саме вони будуть особливо вирізнені на небі, про що, зрештою, згадує Одкровення.

Свідки Єгови пояснюють, що не варто сприймати ці слова про дівицтво дослівно. У протилежному випадку, не можна було б зарахувати до ста сорока чотирьох тисяч апостола Петра, тобто він не міг би бути на небі.

Христова Церква не вчить, що спасеними будуть тільки сто сорок чотири тисячі дівичів. Спасуться всі, хто любить Бога. До них також належать: діти, молодь, одружені та заміжні. Небо є для всіх, хто його заслужив при житті. Тому не можна говорити, що апостол Петро чи інші одружені є позбавлені неба.

Згідно зі Святим Письмом, святий апостол Петро не може належати до числа ста сорока чотирьох тисяч дівичів, оскільки мав дружину. Але це не означає, що він не має вічного життя з Богом на небі, де є згаданих сто сорок чотири тисячі. Не зараховують до дівичів тих, хто хотів одружитись чи вийти заміж, але через обставини цього не зробили. Це стосується теж і тих, котрі жили самотньо, вважаючи це за легший спосіб життя. До ста сорока чотирьох тисяч зараховують усіх відданих чистоті з любові до Бога. Про таку цілковиту посвяту дізнаємося із послання ап. Павла до Коринтян у сьомому розділі.

Не варто думати, що це є якась інша небесна «група»; і що в небі є дві групи. Очевидно, що вони будуть вирізнені Богом, але не місцем і групою, як це розуміють Свідки Єгови.

Одкровення подає точно, кого розуміти під числом сто сорок чотири тисячі, але Свідки розуміють під цим числом тих, хто не запламував себе духовно із цим світом.

Духовна пляма – значить вчинення якогось гріха. У той же час немає людини вільної від гріха (див. 1 Пт. 1, 8). Таке пояснення позбавлено логіки. Поза Ісусом Христом, повним благодати (Йо. 1, 14), і благословенної Марії (див. Лк. 1, 28), немає безгрішної особи.

Свідки Єгови не визнають сповіді. І навіть якби її визнавали, то таїнством покаяння могли б очищувати всі свої душі, а не лише ті сто сорок чотири тисячі.

Правильно мисляча людина знає і розуміє як заховується дівицтво. Цікаво, відколи це «дівицтво» втратило своє властиве значення, і вважається незаплямуванням цього світу, тобто невчиненням гріха. Мало того, що цей вірш говорить про сто сорок чотири тисячі дівичів, то ще й підкреслює, що це такі, які не співжили з жінками.

Важко зрозуміти, як можуть Свідки Єгови читати: «ними є ті, котрі не співжили з жінками, бо є дівичами», а розуміти чи пояснювати, що це ті, хто не запламував себе цим світом, тобто не згрішив.

Як завжди, Свідки Єгови знаходять на підтвердження своїх вигадок пояснення в Святому Письмі. Тому дійшли до переконання, що є два класи вибраних: небесний клас на небі і земний клас у «новім світі» на землі. Ось вірш, на основі якого вони будують своє пояснення:

«Ще й інші вівці я маю, що не з цієї кошари...» (Йо. 10, 16).

Це є тільки вирвана частина із вірша. Цілий вірш звучить так:

«Ще й інші вівці я маю, що не з цієї кошари. Я і їх мушу привести, і вчують вони мій голос, – і БУДЕ ОДНЕ СТАДО й один пастир!» (Йо. 10, 16).

Два речення, вміщені в одному вірші, допомагають зрозуміти, що буде одне стадо, тобто одна група вибраних.

Свідкам Єгови вигідніше скористатися частиною вірша. Неважко помітити тут фальш і неправду. Покликаються вони й на інший вірш, де знаходять розділення вибраних на два класи:

«Блаженні вбогі духом, бо їх є Царство Небесне. Блаженні тихі, бо вони успадкують землю» (Мт. 5, 3-4).

Вони намагаються переконати, що в цих віршах Ісус Христос виділяє дві групи. Перша – це «мале стадо» – отримає Небесне Царство, а друга – землю.

Щоб показати безглуздість такого пояснення, треба подати всю науку Ісуса Христа про блаженства, з якої Свідки вирвали тільки два:

«Побачивши ж народ, зійшов на гору. І коли Він сів, підійшли до Нього його учні; а Він, відкривши уста почав навчати їх: “Блаженні вбогі духом, бо їхнє Царство Небесне. Блаженні тихі, бо вони успадкують землю. Блаженні засмучені, бо будуть утішені. Блаженні голодні та спрагли справедливості, бо вони наситяться. Блаженні милосердні, бо вони зазнають милосердя. Блаженні чисті серцем, бо вони побачать Бога. Блаженні миротворці, бо вони синами Божими назвуться. Блаженні переслідувані за правду, бо їхнє Царство Небесне. Блаженні ви, коли вас будуть зневажати, гонити та виговорювати всяке лихо на вас, обмовляючи мене ради. Радійте й веселіться, бо нагорода ваша велика на небі; так бо переслідували пророків, які були перед вами”» (Мт. 5, 1-12).

Якщо розуміти цей текст так, як Свідки Єгови, то довелося б виділити сім груп. Що ж буде з іншими групами, коли тільки між двома з них Господь ділить небо і землю?

Є блаженні, котрі будуть утішені. Хіба «царство утішення» має бути дане їм як нагорода? Де воно буде знаходитись? Різне можна вигадувати і ділити, хто до якої групи належатиме. Зате Ісус Христос, подаючи ці вісім блаженств, каже нам, що всі, про кого згадують блаженства, отримають вічну нагороду на небі:

«Радійте й веселіться, бо нагорода ваша велика НА НЕБІ».

Направду, це буде велика нагорода. І як говорить про це пророк Ісаї, людина не в змозі цього зрозуміти:

«...Чого око не бачило й вухо не чуло, що на думку людині не спало, те наготував Бог тим, що Його люблять» (1 Кор. 2, 9; див. Іс. 64, 3).

Всі, хто любить Бога, отримають нагороду, а не тільки сто сорок чотири тисячі дівичів. Мабуть, протягом стількох століть, починаючи від Адама, аж до кінця світу, багато було душ, котрі любили Бога. Звісно, що їх було значно більше, аніж сто сорок чотири тисячі. Цю незліченну кількість народів нам чітко показує Боже Об’явлення. Ісусові слова: «Радійте й веселіться» – стосуються всіх блаженних, а також тихих, котрим Свідки Єгови хочуть дати лише землю. Всі вони отримають велику нагороду на небі, де, як каже Ісус, буде одне стадо, тобто одна група.

Звичайно, ми, християни, знаємо науку Ісуса Христа про два роди людей, тільки не так розуміємо її, як Свідки Єгови: дві «групи» вибраних – небесна і земна.

Святе Письмо говорить нам лише про одну «групу» вибраних. Нею будуть всі «блаженні», що слухають Божого слова і його дотримуються (див. Лк. 11, 38). Це ті, хто вибрали собі вузьку тернисту дорогу, взяли на себе свій хрест і пішли за Ісусом. До них Ісус скаже:

«...Прийдіть, благословенні Отця мого, візьміть у спадщину Царство, що було приготоване вам від створення світу» (Мт. 25, 34).

До другої «групи» (класу), про яку згадує Святе Письмо, відносяться ті, хто відвернувся від Бога і не дотримався Його заповідей. Вони вибрали широку дорогу. Про них Господь скаже:

«...Ідіть від мене геть, прокляті, в вогонь вічний, приготований дияволу й ангелам його» (Мт. 25, 41).

Треба також віднести до них і тих, про котрих згадує ап. Павло:

«Бо буде час, коли люди не знесуть здорової науки, але за своїми пожаданнями зберуть навколо себе вчителів, щоб уприємнювати собі слух і від правди відвернуть вухо, а повернуться до байок» (2 Тим. 4, 3-4).

Поза цими двома «групами» інших немає. Не буде двох груп вибраних, як це вчать Свідки Єгови.

У Біблії читаємо також про чистилище. Але, оскільки в ній не вживається слово «чистилище», тому Свідки Єгови і заперечують його існування. Та з контексту видно, що ці слова стосуються чистилища. Задумаймося над цими словами:

«Бо коли, отже, йдеш з противником своїм до уряду, намагайся визволитися від нього в дорозі, щоб не потяг тебе до судді, і суддя не видав тебе возному, а возний щоб не кинув тебе до в’язниці. Кажу тобі: Не вийдеш звідти, аж поки не віддаси останнього шага» (Лк. 12,

58-59).

Свідки Єгови кажуть, що в цих словах йдеться про звичайну в'язницю на землі.

Ісус Христос прорік своїм учням, що зустрінуть їх переслідування і муки. Каже їм, що стануть вони задля Його імені перед судом (див. Мт. 24, 9). Але не радить їм уникати цього, як сам не звільнився і не втік від своїх катів.

Подібно до Христа, не боялись в'язниць Його апостоли і свідомо піддавались на різні небезпеки (див. Ді. 4, 17-20). Отже, Ісус не говорить у вищеподаних віршах про земну в'язницю, а про в'язницю, якою є чистилище. У чистилищі людська душа очищується від гріха й недосконалости. Ще краще роз'яснює це ап. Петро:

«Бо й Христос, щоб привести нас до Бога, один раз постраждав за гріхи наші: праведник – за неправедних, умертвлений тілом, але оживлений у Дусі, в якому Він пішов проповідувати навіть тим духам, що в ТЕМНИЦІ; тим, що колись були неслухняні, яких очікувало довготерпіння Боже за часів Ноя, коли будувався ковчег, в якому мало, тобто вісім душ урятувалися водою» (1 Пт. 3, 18-20).

Дізнаємося, що після смерти, ще перед воскресінням, Ісус пішов до духів, котрі були сучасниками Ноя на землі і згинули під час потопу. Цей же вірш говорить також про перебування цих душ у в'язниці. Людина із здоровим глуздом не скаже, що ці душі могли бути в темниці за життя Ісуса Христа. Цей вірш підкреслює, що Христос пішов ПРОПОВІДУВАТИ до духів, які жили ще перед потопом і є у в'язниці. Якщо Свідки Єгови вважають, що людина після смерти не чує, не страждає, не розуміє, то постає запитання: кому ж тоді Ісус проповідував.

Якщо Він промовляв до цих душ, то, значить, вони жили і розуміли Ісуса. Це є беззаперечним доказом безсмертності людської душі. Це також підтверджує існування життя після смерти і вічної нагороди або кари.

Наука Церкви про загробне життя, безсмертну душу, чистилище узгоджується зі Святим Письмом. Подаємо ще один вірш, який переконує нас в існуванні життя після смерти:

«Авраам, ваш батько, сповнений був радощів звидіти день мій – і звидів, і втішився» (Йо. 8, 56).

Історія біблійних наук подає, що Авраам жив при кінці XX – на початку XIX століття перед Христом. З цитованого вірша дізнаємось про те, що Авраам очікував Христа з нетерпінням і вельми зрадів, коли Його побачив.

Як міг радіти Авраам приходу Христа, коли, згідно з наукою Свідків Єгови, нічого немає після смерті? Тим більше, що після його смерти минуло дев'ятнадцять сторіч. Це є ще одним доказом життя душі після смерти. Не можуть Свідки Єгови закинути Ісусові недоречність, бо тут Він не лякає нікого пеклом, лише ще раз доводить існування безсмертної душі.

Коли запитуємо їх, чому, всупереч Біблії, заперечують це, то вони спирають свою науку на вірші із Старого Завіту:

«Той, хто згрішив, той мусить умерти» (Єз. 18, 20).

Чи можна оперувати лише вирваною частиною із вірша? Варто прочитати далі кілька віршів із цього розділу, щоби переконатись, про яку смерть йдеться. Бачимо, що Свідкам Єгови досить лише частини вірша для підтвердження Святим Письмом своєї науки, їх влаштовує те, що «Той, хто згрішив, той мусить умерти». Католики знають, що та душа, котра згрішила, перестає жити для Бога, але це не означає, що вмирає, як тіло. Душа, що згрішила, продовжує життя, тільки це життя для диявола. Умерла для Бога до часу, коли через покаяння повернеться до Нього.

Ось що далі читаємо в пророцтві Єзекиїла:

«Коли ж грішник відвертається від гріхів, що коїв, і чинить суд і правду, ВІН ДОСТОЙНИЙ ЖИТИ» (Єз. 18, 27).

Задумаймося над цим віршем. Чи можна тут говорити про смерть душі, подібно, як про смерть тіла? Аж ніяк! Оскільки дізнаємось, що безбожник буде жити, але за умови, що

відвернеться від своєї безбожності, буде себе осуджувати і чинити справедливість. Крім того, якщо людина померла, то як буде жити, судити і чинити справедливість? Звісно, небіжчик не в змозі робити щось подібне.

Попри все, у вірші (Єз. 18, 20) не йдеться про фізичну смерть душі. Душа втратила життя для Бога, коли почала служити дияволу. Саме про це нам говорить Святе Письмо.

Подібне читаємо в Новому Завіті:

«КОТРА Ж (вдова) РОЗКОШУЄ, ТА ЖИВОЮ ВМЕРЛА» (1 Тим. 5, 6).

«І вас, що були МЕРТВІ ГРІХАМИ і вашим необрізанням тілесним, – ВІН ОЖИВИВ ВАС ІЗ НИМ, ПРОСТИВШИ НАМ УСІ ПРОВИНИ» (Кол. 2, 13).

«Ми знаємо, ЩО МИ ПЕРЕЙШЛИ ВІД СМЕРТИ ДО ЖИТТЯ, бо любимо братів» (1 Йо. 3, 14).

«І ви були МЕРТВІ ВАШИМИ ПРОВИНАМИ Й ГРІХАМИ, в яких ви колись звичаєм цього світу жили...» (Еф. 2, 1-2).

Ці вірші стверджують, що людська душа вмирає для Бога. Це не значить, що вона перестає існувати разом із тілом, котре розсипається і перетворюється на порошок.

Знову недоречність у науці Свідків Єгови: якщо душа вмирає фізичною смертю, то як могла жити вдова, коли була мертвою? Фальшивим є їх пояснення цього вірша про фізичну смерть людської душі.

На доказ, що людська душа вмирає, Свідки Єгови подають ще інший вірш, в якому йдеться про подібність людини і тварини:

«Бо доля людей і доля тварин – одна в них доля: як помирають ці, так помирають і ті, і один дух у всіх них; людина нічим не ліпша від скотини, бо усе – марнота. Усе прямує до одного місця; все з порохи постало і все повертається у порошок. Хто зна, чи людський дух знімається у гору, а дух звірячий сходить наниз додолу?» (Проп. 3, 19-21).

З допомогою цього вірша вони хочуть переконати, що немає безсмертної душі. Якщо так, то можемо сміливо пояснювати, що й Бога немає. Для підтвердження цього маємо навіть вірш із Святого Письма:

«Каже безумний у своїм серці: Немає Бога!» (Пс. 13, 1).

Відкинувши початок «каже безумний у своїм серці», отримаємо вираз «Немає Бога!». Подібно роблять Свідки Єгови, вириваючи вірші із тексту, читаючи Проповідника від сімнадцятого вірша, маємо такі слова: «Я МОВИВ У МОЇМ СЕРЦІ». Саме цього вірша Свідки Єгови не подають. А без нього дійсно, немає різниці між людиною і твариною.

Багато інших слів подає Книга Проповідника: їжмо, пиймо, користаймо з розкошей, але завжди додає: я мовив у моїм серці.

«Я мовив сам до себе: Нум випробую тебе радіщами: заживай добра! АЛЕ Й ЦЕ МАРНОТА» (Проп. 2, 1).

Не значить це, що так було в дійсності, але подібно, як безумний, котрий сказав: «немає Бога». Однак Проповідник на закінчення своєї Книги пише:

«І порошок повернеться у землю, звідки взявся, а ДУХ ВІДІЙДЕ ДО БОГА, що його Він дав. Марнота марнот, каже Когелет, геть усе марнота» (Проп. 12,7-8).

Проповідник, який мовив у своєму серці, що людина може робити все, користуючись розкошами цього світу, додає, що це марнота над марнотами. На кінець навіть заохочує, щоби боятись Бога, оскільки людина стане перед Ним на суді.

Слід задуматись, чи є вартісним проповідування «Доброї Новини» Свідками Єгови, коли вони не дотримуються науки Святого Письма. Адже така «правда» породжує дуже багато сумнівів.

Підсумовуючи цей розділ, можна сказати, що подані цитати зі Святого Письма про життя після смерті дуже відрізняються від навчання Свідків Єгови. Святе Письмо Старого та Нового Завіту, пророки та апостоли відрізняють гріб від пекла, сотворену на Божу подобу людину від тварини, фізичну смерть від смерті духовної. Не бачать цієї різниці тільки Свідки Єгови.

З цих міркувань випливає тільки один висновок: фундаментом науки Свідків Єгови є

виключно людські теорії. Натомість немає в ній Христової науки. Ісус Христос прийшов на світ, щоб спасти наші безсмертні душі. Ці душі є дуже цінними для Бога, про що Ісус так істотно наголошує:

«Яка користь людині, як світ цілий здобуде, а занапастить власну душу? Що може людина дати взамін за свою душу?» (Мт. 16, 26).

Задля спасіння безцінної людської душі Ісус терпів муки і знущання, проливаючи за неї свою Кров і віддаючи життя. Своєю наукою роз'яснив нам правду про безсмертність людської душі:

«Об'явлена ж була тепер через появу Спаси нашого Христа Ісуса, який знищив смерть і ОСВІТЛИВ ЖИТТЯ І НЕТЛІННЯ Євангелією» (2 Тим. 1, 10).

8. СВЯТІ ТАЇНСТВА

«ЯКЩО НЕ СПОЖИВАТИМЕТЕ ТІЛО ЧОЛОВІЧОГО СИНА Й НЕ ПИТИМЕТЕ ЙОГО КРОВ, НЕ МАТИМЕТЕ ЖИТТЯ В СОБІ...

ХТО СПОЖИВАЄ ТІЛО МОЄ І КРОВ П'Є, ТОЙ У МЕНІ ПЕРЕБУВАЄ, А Я – В НЬОМУ» (Йо. 6, 53, 56).

Одним із перших закидів Свідків Єгови стосовно цього є те, що в Біблії немає слова «таїнство».

Справді, слово «таїнство» не вживалось у Новому Завіті євангелистами. Це слово латинського походження «sacramentum» – «таємниця». Грецькою це слово означає «містерія». Церква використовує слово «таїнство» на окреслення сили і благодати, якими нас обдаровує Господь з допомогою видимих знаків.

Саме такими наочними знаками Ісус Христос показував свою Божу силу. Ці знаки були поєднані зі словами та діями:

«І приводять Йому глухонімого й благають Його, щоб на нього руку поклав. І взявши його набік від народу, вклав йому пальці свої в уха і, добувши своєї слини, торкнув йому язика; а глянувши на небо, зідхнув та й каже: “Ефата”, тобто: “Відкрийся!” І зараз же відкрились його вуха і розв'язалися зав'язі його язика, і почав він виразно говорити» (Мр. 7, 32-35).

«Узявши ж сліпого за руку, вивів Він його за село і слиною помастив йому очі, поклав на нього руки і спитав його: “Чи бачиш що-небудь?” Глянув той і каже: “Бачу людей, – наче б дерева ходячі!” Тоді знову поклав Він йому на очі руки і той прозрів, і одужав, і почав бачити усе і здалека, і чітко» (Мр. 8, 23-25).

«Сказавши те, сплюнув на землю, споготовив слиною глей і помазав глеєм очі сліпому. До нього ж сказав: “Іди вмийся в купелі Силоамській”, – що у перекладі означає: “Зісланій”. Отож подався той, умився – і повернувся зрячим!» (Йо. 9, 6-7).

Ісус Христос мав силу і владу чинити чуда без будь-яких дій, достатньо було тільки Його слова:

«Ісус зупинився і звелів привести його до себе. І коли той наблизився до Нього, спитав: “Що хочеш, щоб я зробив тобі?” “Господи”, – сказав той, – “щоб я прозрів!” Ісус сказав до нього: “Прозри! Віра твоя спасла тебе”. І вмить прозрів той і пішов за Ісусом, славлячи Бога. І увесь народ, побачивши те, віддав хвалу Богові» (Лк. 18, 40-43).

Актом своєї волі Христос оздоровив на відстані слугу сотника:

«Коли Ісус увійшов у Капернаум, приступив до Нього сотник, благаючи Його словами: “Господи, слуга мій лежить дома розслаблений і мучиться тяжко”. Ісус каже до нього: “Я прийду й оздоровлю його”. Тоді сотник у відповідь мовив: “Господи, я недостойний, щоб Ти увійшов під мою покрівлю, але скажи лише слово і слуга мій видужає...” І сказав Ісус сотникові: “Йди, хай тобі станеться за твоєю вірою!” І видужав слуга тієї ж години... І як настав вечір, принесли до Нього багато біснுவатих, і ВІН СЛОВОМ

вигнав духів і зміцнив усіх недужих» (Мт. 8, 5-8. 13. 16).

Якщо Ісус оздоровлював словом, то для чого було класти руки на голову, мазати болотом? Чому використовував слину чи болото, оздоровлюючи хворих дотиком? Хіба не мав сили в самому собі?

Чому саме так робив? Ісус хотів цим показати, що бажає уділяти свою силу протягом віків з допомогою наочних знаків.

Подібно ж робили за життя Христа апостоли:

«Вони, вийшовши, проповідували покаяння, і виганяли численних бісів, а й НАМАЩУВАЛИ ОЛІЄЮ чимало хворих та оздоровлювали» (Мр. 6, 12-13).

Так само апостол Яків радить користати вірним з видимих знаків Божої сили, яка є в дійстві помазання хворих. Церква називає це «таїнством елеопомазання».

«Нездужає хтось між вами? Хай прикличе пресвітерів церковних і хай вони помоляться над ним, помазавши його олією в ім'я Господнє» (Як. 5, 14).

У час хрещення видимим знаком є обмивання водою. Це обмивання з гріховного бруду:

«Чому ж іще зволікаєш? Встань, охрестися та обмий твої гріхи, призвавши Його ім'я» (Ді. 22, 16).

Це дійство супроводжується також словами: «Хрещасться раб Божий в ім'я Отця і Сина і Святого Духа».

«Ідіть, отже, і зробіть учнями всі народи: хрестячи їх в ім'я Отця і Сина і Святого Духа» (Мт. 28, 19).

Хоча Ісус Христос не сказав відкрито, що установлює таїнство хрещення, а зате дає пораду хрестити в ім'я Пресвятої Тройці, на відпущення гріхів.

У переддень своїх страстей Ісус перемінив хліб і вино у своє Тіло і Пресвяту Кров. Він заповів, що, хто не споживатиме Тіло Христа і не питиме Його Крові, не отримає вічного життя.

«Хто тіло моє їсть і кров мою п'є, той живе життям вічним, і я воскрешу його останнього дня. Бо тіло моє – їжа правдива, і кров моя – правдивий напій. Хто споживає тіло моє і кров мою п'є, той у мені перебуває, а я – в ньому» (Йо. 6, 54-56).

Бачимо, що Ісус Христос не вживає слова «таїнство». Але Він наповнив його змістом. Під виглядом хліба і вина є втаємничена Божа сила, сам Христос. Тому й зобов'язує нас Ісус споживати Його Тіло і пити Його Кров.

Чи істотно значення має назва предмету, чи сам предмет? Хіба хліб крає назва «ніж», а не загострений черенець, який ми називаємо ножем? Напевно, суть і властивість ножа не змінилась би, коли б назвали його «різак»? Зрозуміло, що ніж не перестане краяти хліб, коли назвемо його «різак».

Наївним і дитячим є твердження Свідків Єгови, що святі таїнства вигадали священики. Жоден священик не вчив і не вчить вірити в слово «таїнство» як освячуюче і таке, що дає нам благодать. Церква повчає, що освячує нас не назва таїнства, а Господь Бог, який діє через видимі знаки – таїнства:

«Не смію бо говорити про те, чого Христос не сподіював через мене для послуху поган, словом і ділом, СИЛОЮ ЗНАКІВ І ЧУДЕС...» (Рим. 15, 18-19).

«Ознаки апостола виявилися між вами: в усякому терпінні, В ЗНАКАХ, ЧУДАХ ТА СИЛАХ» (2 Кор. 12, 12).

Тими знаками є святі таїнства, які й до сьогодні служать доказами апостольського післанництва Христової Церкви.

Свідчень із Святого Письма замало для Свідків Єгови. Не зважають вони і на чуда, вчинені Божою силою через видимі знаки. Вперто тримаються своєї науки, що святі таїнства вигадали священики.

Варто запитати Свідків Єгови, чому вони відкидають слово «таїнство», а вживають «апокриф», навчаючи, що Христос застерігав народ перед читанням апокрифів? Адже слово «апокриф» також є назвою, яку вживають на окреслення неканонічних текстів Біблії, тобто

ненатхнених. Цього слова також не зауважуємо в Святому Письмі.

Христос ніколи не вживав цього слова, як і апостоли. Проте Свідки Єгови дуже часто використовують це слово, щоби знищити невинні їм Божі правди. Не обходить їх і відсутність слова «апокриф» у Біблії.

Свідки Єгови відповідають, що коли Ісус Христос казав: «Притримуйтеся передання людського», то мав на увазі апокрифи. (Про це детальніше в розділі «Апокрифи». Нас поки що цікавить тільки слово «апокриф»). Але Ісус також сказав: «Кому відпустите гріхи – відпустяться їм» (Йо. 20, 23). Значить Свідки Єгови мусять прийняти ці слова як установлення таїнства покаяння. А слова: «Беріть, їжте: це моє тіло... Пийте з неї всі, бо це кров моя (Нового) Завіту...» (Мт. 26, 26-28) – треба вважати встановленням таїнства Євхаристії.

Після цього вступного пояснення, коротко розглянемо деякі святі таїнства, починаючи від першого.

ТАЇНСТВО ХРЕЩЕННЯ

На початку подамо деякі закиди Свідків Єгови, які вони висувують проти цього таїнства.

Ісус Христос прийняв хрещення в дорослому віці, а в Церкві хрестять немовлят. Згідно із Христовими словами, щоб охреститись для спасіння, треба увірувати. Щоб вірити – треба розуміти. Мала дитина не в змозі збагнути науку Ісуса Христа.

Хрещення повинно відбуватись через повне занурення у воду. Католицькі священники поливають водою лише голову. Якщо хрещення знищує первородний гріх, який приніс смерть на землю, то чому люди, охрестившись, вмирають?

Намагатимемось коротко пояснити безсенсовність вищеподаних закидів.

Ісус Христос охрестився, маючи тридцять років. Саме в цей час св. Йоан Хреститель почав приготувати Йому дорогу (див. Мр. 1, 2-3).

У Старому Завіті обрізання було формою хрещення. Під час обрізання давали ім'я. Подібне помічаємо в Новому Завіті. Ісус Христос був обрізаний в дитячому віці:

«Як сповнилися вісім день, коли мали обрізати хлоп'ятко, назвали Його Ісус – ім'я, що надав був ангел, перше, ніж Він зачався в лоні» (Лк. 2, 21).

Кожна особа чоловічої статі на знак належності до вибраного ізраїльського народу, піддавалась обрізанню (Бут. 17, 12). Якщо входив до цієї спільноти будучи дорослим, також приймав обрізання як доросла людина:

«Ось мій союз, що його маєте берегти між мною й вами, і між потомками по тобі: кожного чоловіка серед вас обрізати... й це буде знаком союзу між мною й вами» (Бут. 17, 10-11).

Ізраїльтяни вводили своїх дітей у спільноту вибраного народу через обрізання. Цьому піддавались восьмиденні немовлята, котрі не розуміли ще обов'язків, які пізніше мали виконувати: «На восьмим дні (життя) мусить бути обрізане в вас кожне ваше хлоп'я, у ваших поколіннях; і той, хто народився в господі та куплений за гроші від якого-небудь чужинця, себто не з твого роду» (Бут. 17, 12).

Отже, обрізували малих дітей, котрі нічого не розуміли. Йоан Хреститель отримав від Бога місію приготувати Ісусові дорогу (див. Мт. 11, 7-10); приготувати також людські серця і розум до зустрічі з Богом, що зійшов із неба.

Старий Закон наблизився до кінця. Прийшов час сповнення пророцтва Єремії:

«То й потомство Якова й Давида, раба мого, я ВІДКИНУ й не братиму більш з його роду володарів над потомками Авраама, Ісаака та Якова! Але я зміню їхню долю й змилюсерджуся над ними» (Єр. 33, 26).

Тепер приходить час Нового Закону:

«Так перша заповідь скасована через її неміч і безкорисність – закон бо не зробив нічого досконалим, – уведено ж кращу надію, яка зближає нас до Бога» (Євр. 7, 18-19).

Настає новий союз Бога з людьми:

«Бо Господь, докоряючи їм, каже: “Ось надходять дні, мовить Господь, і я укладу з

домом Ізраїля і з домом Юди новий завіт: не за завітом, що я уклав був з їхніми батьками в день, коли я вхопив їх був за руку, щоб вивести з Єгипетської землі. А що вони при моїм завіті не zostалися, то і я їх занехаяв”, – говорить Господь. Ось той союз, що я заключаю з домом Ізраїля: “По тих днях, каже Господь, я, поклавши мої закони їм в ум, напишу їх у них на серці й буду їм Богом, а вони будуть моїм народом. Ніхто не матиме потреби навчати свого співгромадянина, – ніхто свого брата, кажучи: Пізнай Господа! Усі бо вони, від найменшого й до найбільшого, будуть мене знати. Я бо буду милостив супроти їхньої несправедливості і їхніх гріхів не буду згадувати більше”. А коли каже “новий”, то об’являє перший старим. А що передавнене й застаріле – те близько зникнення» (Євр. 8, 8-13).

Не обрізаний на тілі, а душа котрого вмиа водою святого хрещення, – творитиме нову Божу спільноту. На арену виходить духовний Ізраїль, про що пише ап. Павло:

«Як Авраам “увірував у Бога, і це було зараховано йому за оправдання,” – тож зрозумійте, що тільки віруючі – правдиві сини Авраама. Тому й писання, бачивши наперед, що Бог оправдає поган вірою, дало Авраамові цю добру звістку: “У тобі будуть благословенні всі народи”. Так, отже, ті, що вірують, благословляться з вірним Авраамом. Усі бо, які покликаються на діла закону, – під прокляттям, бо написано: “Проклят усякий, хто не пильнує, щоб виконати все, що написано в книзі закону... щоб благословення Авраама перейшло в Ісусі Христі на поган і щоб ми вірою прийняли обіцяного Духа”» (Гал. 3, 6-10. 14).

Духовним Ізраїлем є християнство, всі ті, хто з допомогою таїнства хрещення ввійшов до спільноти християн:

«Бо всі ви сини Божі через віру в Христа Ісуса. Всі бо ви, що у Христа хрестилися, у Христа одягнулися. Нема юдея ані грека, нема невільника ні вільного, немає ні чоловіка ані жінки, бо всі ви одно у Христі Ісусі. А коли ви Христові, то ви потомство Авраама, спадкоємці за обітницею» (Гал. 3, 26-29).

Ісус виступив як засновник тієї спільноти. Він сам уділяє хрещення, про що говорить Йоан Хреститель:

«Але Йоан спротивлявся Йому, кажучи: “Мені самому треба хреститися в Тебе, а Ти приходиш до мене?”» (Мт. 3, 14).

Християнську спільноту Ісус Христос заснував уже будучи дорослим. Тому не міг охреститися в дитячому віці, оскільки хрещення як таїнство бере свій початок від Нього. Хрещення Йоана ще не було таїнством.

Ісус Христос, згідно із словами Йоана Хрестителя, не мусив приймати хрещення (див. Мт. 3, 13-15). Але зробив це для того, щоб дати людям зрозуміти, що немає дороги до Бога без хрещення. Ісус тим підкреслив, що хрещення стирає пляму первородного гріха, котра відділяє нас від Сотворителя.

Хрещення потребує кожна людина, а в тім і мала дитина. Людина приходить на світ з первородним гріхом у душі. В хрещенні ця душа народжується для Бога. Обов’язком батьків є якнайшвидше з’єднати дитину з Богом через освячуючу благодать таїнства хрещення. Святе Письмо повчає, що хрещення змиває гріхи (див. Мр. 1, 4), всі, без винятку.

Прочитаймо ще інші слова Ісуса:

«І приносили до Нього дітей, щоб доторкнувся їх, але учні забороняли їм. Бачивши Ісус те, виявив незадоволення і сказав їм: “Пустіть дітей приходити до мене, не бороніть їм: таких бо Царство Боже. Істинно кажу вам: Хто Царства Божого не прийме, як дитина, – не ввійде до нього”. І обнявши їх, поклав на них руки і благословив їх» (Мр. 10, 13-16).

Знаємо, що до Христа можна прийти тільки охрестившись. Гріх є тією перешкодою, яка заважає нам з’єднатися з Ним. Тому якщо батьки-християни занедбують хрещення, то цим перешкоджають дітям прийти до Христа.

Апостоли з любові до свого Учителя, бажаючи, щоб Він відпочив, забороняли дітям приходити до Нього. Але далі читаємо, що Ісус посоромив їх за це.

Сьогодні Свідки Єгови проповідують, що хрещення треба приймати тільки в дорослому віці. Поширюючи свою науку, вони не допускають дітей до Господа. Для Свідків

Єгови хрещення є тільки «символом». Вони говорять, що мала дитина не може прийняти науку Христа, тому що не може повірити, якщо її не розуміє. А Христос говорить: «Хто Царства Божого не прийме, як дитина, – не ввійде до нього» (Мр. 10, 5). Тоді, якщо дозрілі люди мають приймати віру з простотою, почуттями і довір'ям дитини, то дитина зі своєї природи здатна вірити і прийняти хрещення.

Не розуміли науки Христа (див. Мт. 16, 22-23) апостоли. Не розуміли також дорослі люди (див. Мр. 9, 31), а були охрещенні, бо хоча й не розуміли, але вірували.

Після Петрової проповіді (див. Ді. 2, 14) три тисячі народу охрестились:

«Ті ж, що прийняли його слово, ОХРЕСТИЛИСЬ, і того дня до них пристало яких ТРИ ТИСЯЧІ ДУШ» (Ді. 2, 41-42).

Невже три тисячі після однієї проповіді більше зрозуміли, ніж апостоли, котрі перебували з Ісусом три роки? А все ж таки більшість охрестилась.

Цікаво, що зрозумів скопєць, не знаючи навіть, про кого говорить пророк? Не багато міг зрозуміти з розмови із Филипом:

«Озвався скопєць і мовить до Филипа: “Скажи, будь ласка, про кого це пророк говорить? Про себе самого, чи про іншого кого?” Тоді Филип відкрив уста свої і, почавши від цього Писання, благовістив Ісуса йому. А коли вони їхали шляхом, прибули до води якоїсь, і скопєць каже: “Он вода! Що забороняє мені охреститись?” Сказав же Филип: “Коли віриш з усього серця, – можна”. Відповідаючи, сказав: “Вірую, що Він є Син Божий”. І повелів, щоб колісниця стала, і вони обидва – Филип та скопєць – зійшли у воду і він охрестив його» (Ді. 8, 34-38).

Филип питає скопця, чи він вірує щирим серцем.

Отже, умовою прийняття хрещення є віра. Користаючи з Божої благодати, людина поглиблює не тільки віру, але й розуміння.

Ісус Христос наголошує на вірі дітей, а якщо вони вірують, то й повинні охреститись:

«Ісус покликав дитину, поставив її серед них – і каже: “Істинно кажу вам: Якщо ви не навернетеся і не станете, як діти, не ввійдете в Небесне Царство. Хто, отже, стане малим, як ця дитина, той буде найбільшим у Небеснім Царстві. Хто приймає дитину в моє ім'я, той мене приймає. А хто спокусить ОДНОГО З ТИХ МАЛИХ, ЩО ВІРУЮТЬ У МЕНЕ, такому було б ліпше...”» (Мт. 18, 2-6).

Знаємо із Святого Письма, що хрещення приймали всі віруючі, без огляду на вік і стан: «А слухала нас одна жінка, на ім'я Лідія, купчиха кармазином з міста Тіятир, що почитала Бога. Господь відкрив їй серце так, що вона вважала на слова Павлові. КОЛИ Ж ОХРЕСТИЛАСЯ ВОНА І ЇЇ ДІМ, запросила нас, кажучи: “Як ви мене визнали за вірну Господеві, ввійдіть і перебувайте у моїм домі”. І примусила нас» (Ді. 16, 14-15).

«А він, узявши їх тієї години вночі, обмив їхні рани Й ОХРЕСТИВСЯ З УСІМА СВОЇМИ» (Ді. 16, 33).

Отже, хрестились усі без винятку, старші і діти, чоловіки і жінки. Святе Письмо уточнює, що Господь відкрив Лідії не розум до розуміння Павлових слів, але відкрив її СЕРЦЕ, щоб вона «вважала на слова Павлові».

Припустімо, що Лідія зрозуміла науку ап. Павла і охрестилась. Далі дізнаємось про прийняття хрещення її родиною. Але ж родина не слухала Павлової науки – значить не розуміла її. Однак читав, що вони всі охрестилися.

«Озвався ж Ісус і мовив до нього: “Істинно, істинно кажу тобі: Коли хтось не вродиться з висоти, не бачити йому Божого Царства”. Никодим же йому: “Як може чоловік уродитись, коли вже старий? Чи спроможен же він увійти знову в утробу матері своєї та й народитись?” Відрік Ісус: “Істинно, істинно кажу тобі: Коли хтось не вродиться з води та Духа, не спроможен увійти у Царство Боже»» (Йо. 3, 3-5).

Никодим думав про народження з лона матері, а Ісус говорив про хрещення, яке очищує душу людини від гріха.

Свідки Єгови ототожнюють Царство Боже з «новим світом».

У їх брошурі «Переконайтеся у всьому» (ч. 1, с. 30) у розділі «Хрещення» читаємо:

«Цілковите занурення, замочення, а не покроплення. По-грецьки baptista – замочити, занурити».

Слово «хрещення», по-латині «baptistum», походить від грецького «baptidzo» або «barto», що в дослівному перекладі означає «занурюю». У первісних християнських спільнотах хрестили, занурюючи у воду або поливаючи нею. Але ніколи не кропили, як пише брошура.

Сама вода не змиває гріх, а суть святого хрещення – Бог, діючий у таїнстві.

Господь Бог через видимий знак хрещення своєю Божою силою може проявити акт спасіння в одній краплині води, як і у великій водоймищі.

Якщо суть хрещення мала полягати в зануренні у воду, а не в суті таїнства, то всі погани, купаючись у воді, прийняли б хрещення і стали б християнами.

У Церкві чин хрещення ніколи не відбувається через покроплення. В час хрещення голівку дитини поливають водою. Одного разу ми запитали Свідків Єгови, де у Святому Письмі йдеться про хрещення через цілковите занурення у воду. Як приклад вони навели цей вірш:

«А й Йоан хрестив – в Еноні біля Салиму, бо там води було багато, тож приходили туди і хрестилися» (Йо. 3, 23).

У тому ж Євангелії є також такий вірш:

«І мовив Ісус: “Веліте людям сісти”. Було ж багато трави на тому місці. Отож посідали чоловіки – числом тисяч із п’ять» (Йо. 6, 10).

Євангелист не тому підкреслює, що було багато трави на тому місці, що мусили обов’язково ховатись в ній, але хоче нам показати, що багато людей могло сісти на тому місці, так щоб відпочити і щоб апостоли мали можливість краще ходити поміж ними, роздаючи хліб. Подібну картину хрещення подає св. Йоан. Велика кількість води – означає також кращий доступ до людей Йоана Хрестителя і його учнів в час хрещення.

Немає у Святому Письмі згадки про те, що там було глибоко, а йдеться про велику площу водойми. Св. Йоан пише: «води було багато». Коли б мав на увазі цілковите занурення в часі хрещення, то цей вірш був би такого змісту: «вода там була глибока».

Іншим біблійним доказом про цілковите занурення в час хрещення Свідки Єгови вважають потоп. Саме ці води потопу є символом хрещення. В час потопу всі люди повністю були занурені у воду. Тому Свідки Єгови стверджують, що так само треба чинити під час хрещення.

Води потопу як символ хрещення прийшли на землю у вигляді дощу, тому обмили людські голови ще перед заглибленням. Оскільки це було тільки символом, то потоп не змив гріхи з людей. Вони чекали в чистилищі аж до часу, коли прийшов Спаситель, вчинивши цей символ реальністю. Христос визволив цих людей з-під влади гріха і права. Після смерті Ісус зійшов до тих душ (див. 1 Пт. 3, 19-21).

Подібно людські душі на землі, котрі вмерли гріховно (Еф. 2, 5), Ісус оживив через хрещення. Тому символ перестав бути символом, а став реальністю, таїнством, яке змиває гріхи. Христос Господь заповів нам приймати це таїнство, а не символ.

Хто бажає приймати тільки символ, а не реальність, то його надія на Боже Царство може стати для нього лише символом.

Якщо хрещення очищує від первородного гріха, то чому люди надалі вмирають? Важко це зрозуміти Свідкам Єгови. В їхньому розумінні людина є лише матеріальною істотою. Хоча розрізняють у ній тіло і душу, але душа, як вважають, – це кров, яка дає тілу життя, тобто знову матерія.

Святе Письмо вчить нас, що таїнство хрещення очищує від гріха, даючи освячуючу благодать. Завдяки цій благодаті ми маємо можливість знову з’єднатись з Богом, відновити з Ним зв’язок, втрачений через гріх. Хрещення поборює смерть духовну, а не тілесну.

ПОКАЯННЯ-СПОВІДЬ

Таїнство покаяння не приймають не тільки Свідки Єгови. Проти неї виступають інші віровизнання. Сповідь є проблемою навіть для багатьох католиків.

Звідкіля ця нехоть і упередження щодо сповіді? Причиною є людська гординя, яка не дає місця найважливішій чесноті – покорі. Підтримує в людському серці ворожість до цього таїнства, котре потребує упокорення людини перед Богом і визнання перед священником вчинених провин. Противники сповіді повчають, що Ісус Христос не встановив жодного таїнства покаяння. Тому сповідь треба сприймати виключно як чергову вигадку католицьких священників.

Тим часом Євангеліє пише нам про інше. Ісус Христос забажав собі для нашого спасіння, щоб відпущення гріхів сходило на людей за посередництвом священника. Будучи Архиєреєм, Він дав взірець поведінки.

Ісус прийшов на землю у вигляді людини, щоб дати життя людським душам, котрі загинули через гріх:

«Та Бог, багатий милосердям, з-за великої своєї любови, якою полюбив нас, мертвих нашими гріхами, оживив нас разом із Христом... І разом з Ним воскресив нас, і разом посадовив на небі у Христі Ісусі» (Еф. 2, 4-6).

До Христа приносили важкохворих людей, котрих Він оздоровлював.

«І от принесено до Нього розслабленого, що лежав на ношах. Побачивши їхню віру, Ісус сказав розслабленому: “Бадьорися сину, ТВОЇ ГРІХИ ВІДПУСКАЮТЬСЯ”» (Мт. 9, 2).

Ці слова не були обов’язкові для оздоровлення тіла, а для зцілення душі. Подібно звернувся Ісус Христос до Марії Магдалини, котра страждала не фізично, а духовно:

«Підвівсь Ісус, а нікого, крім жінки, не побачивши, мовить до неї: “Де ж вони, жінко, оті твої обвинувачі? Ніхто не осудив тебе?” “Ніхто, Господи”, – відповіла. Тоді Ісус до неї: “То і я тебе не осуджую. Йди та вже віднині не гріши”» (Йо. 8, 10-11).

Попри оскарження, Ісус не осуджує грішницю, а відпускає їй гріхи. Це було прообразом таїнства покаяння.

Подібно є і з нами, коли впадемо у гріх, також каємось у вчиненому. Йдемо до священника і визнаємо свою хворобу (гріх).

Хоча він є людиною, зате має, як священник Господній, силу, щоб вилікувати нашу душу від цієї хвороби. Кожна людина, котра згрішила, втратила освячуючу Божу благодать, її душа впадає в смертельну хворобу. Лише приступивши до сповіді, можна вилікуватись.

Святе Письмо дає нам докази того, що Ісус Христос, живучи на землі, прощав людям їх провини. Тому сповідь – відпущення гріхів, чи іншими словами таїнство покаяння, встановив Христос.

Коли євреїв згіршувало, що Ісус Христос відпускав гріхи, Він їм відповідав:

«Та щоб знали, що СИН ЧОЛОВІЧИЙ МАЄ ВЛАДУ НА ЗЕМЛІ ГРІХИ ВІДПУСКАТИ» (Мт. 9, 6; Мр. 2, 10).

Чітко підкреслено, що Син Чоловічий має ВЛАДУ НА ЗЕМЛІ гріхи відпускати.

Ісус досконало знав людську натуру, також знав, що після Нього людські душі також хворітимуть. Щоб вилікувати наші душі, Христос залишив таїнство сповіді-покаяння. Владу відпускати гріхи передав своїм наступникам у Церкві – священникам – по всі віки:

«Це промовивши, показав їм руки й бік. І врадувались учні, побачивши Господа. І ще раз Ісус їм каже: “Мир вам! Як мене послав Отець, так я посилаю вас”. Це промовивши, дихнув на них і каже їм: “Прийміть Духа Святого! КОМУ ВІДПУСТИТЕ ГРІХИ – ВІДПУСТЯТЬСЯ ЇМ, КОМУ Ж ЗАТРИМАЄТЕ – ЗАТРИМАЮТЬСЯ”» (Йо. 20, 20-23).

Бачимо, що апостоли та їх наступники уповноважені відпускати гріхи всім народам:

«І щоб у Його ім’я проповідувалось ПОКАЯННЯ НА ВІДПУЩЕННЯ ГРІХІВ УСІМ НАРОДАМ, почавши від Єрусалиму» (Лк. 24, 47).

Син Чоловічий відпускав гріхи на землі силою, яку черпав зі своєї божественности. Подібно і священник, хоча є людиною, може відпустити нам гріхи Божою силою, даною йому в таїнстві священства Богочоловіком. Про цю силу апостол Павло пише:

«Усе ж від Бога, який примирив нас із собою через Христа і ДАВ НАМ СЛУЖБУ ПРИМИРЕННЯ. Бо то Бог у Христі примирив собі світ, не враховуючи людям їхніх переступів, поклавши в нас слово примирення. Ми ж ПОСЛИ ЗАМІСТЬ ХРИСТА, НЕМОВ

БИ САМ БОГ НАПОУМЛЮВАВ ЧЕРЕЗ НАС. Ми вас благаємо замість Христа: ПРИМИРІТЬСЯ З БОГОМ!» (2 Кор. 5, 18-20).

Цією нагодою примирення є сповідь, тобто визнання гріхів. Апостоли ревно виконували цю місію. Уже в першому столітті християнства єпископ Єрусалиму апостол Яків, котрий сам слухав науку Ісуса Христа, радив своїм вірним визнавати гріхи перед священиком. Наголошував, що не може бути це визнавання тільки перед самим Богом, як це практикують деякі релігійні визнавання. Радить розкаюватись у своїх гріхах перед людиною – священиком:

«Нездужає хтось між вами? ХАЙ ПРИКЛИЧЕ ПРЕСВІТЕРІВ ЦЕРКОВНИХ і хай вони помоляться над ним, ПОМАЗАВШИ ЙОГО ОЛІЄЮ В ІМ'Я ГОСПОДНЄ, і молитва віри спасе недужого, та й Господь його підійме; і як ВІН ГРІХИ ВЧИНИВ, ВОНИ ЙОМУ ПРОСТЯТЬСЯ. СПОВІДАЙТЕ, ОТЖЕ ОДИН ОДНОМУ ГРІХИ ВАШІ й моліться один за одного, щоб вам видужати. Ревна молитва праведника має велику силу» (Як. 5, 14-16).

Свідки Єгови відповідають, що цей вірш не наголошує на визнанні гріхів перед священиком, але закликає визнавати їх один одному. Таке пояснення перечить віршеві, в якому читаємо: «Хай прикличе пресвітерів церковних» і далі: «і як він гріхи вчинив, вони йому простяться».

Христос не всім, хто слухав Його науку, дав владу відпускати гріхи, а саме апостолам, до котрих сказав: «Кому відпустите гріхи – відпустяться їм, кому ж затримаєте – затримаються». Щоб апостоли могли відпустити гріхи, мусили про них знати, і тому вірні визнавали їх. Лише розслаблений і Марія Магдалина не визнавали їх, тому що їм відпускав гріхи Ісус. Він знав їхні гріхи і знає наші, а також думки кожної людини. Священики їх не знають, тому гріхи перед ними треба визнавати.

Святе Письмо подає, що визнавання гріхів практикували ще за життя апостолів:

«Багато з тих, що увірували, приходили і признавались та об'являли свої вчинки» (Ді. 19, 18).

З вірша знаємо, що багато вірних ПРИХОДИЛИ, а це означає, що не йшли до сусідів чи знайомих, проти яких завинили, щоб їм відпустили, але приходили до апостолів. Так, не достатньо зробити рахунок своїх гріхів і визнати їх Богові в душі, щоб вони були прощені, тому що Ісус чітко говорить:

«Кому відпустите гріхи – відпустяться їм, кому ж затримаєте – затримаються» (Йо. 20, 23).

«Хай прикличе пресвітерів церковних... Сповідайте, отже, один одному гріхи ваші» (Як. 5, 14. 16).

Зрозуміло, що до хворої людини потрібно прикликати священика, щоб вона могла висповідатись перед ним. Здоровою людиною мусить йти сама до священика і визнати свої гріхи, щоб отримати розрішення.

Сповідь не була впроваджена в XVI сторіччі, як вчать цього Свідки Єгови. У їхній брошурі «Переконуйтеся у всьому» (ч. III, с. 24) читаємо, що Католицька Церква впровадила сповідь у 1551 році.

Така наука не є правдивою. Церква не могла в тому столітті запровадити сповіді, тому що вона існувала і до XVI сторіччя.

Уже в перші століття найрізноманітніші секти виступали проти сповіді. Тому Церква, піклуючись про здоров'я душ своїх вірних на Тридентському Соборі (1551) зобов'язувала кожного християнина-католика під тяжким гріхом, принаймні раз у рік у час Великодня приступити до таїнств покаяння та Євхаристії. Це не було введенням сповіді, а наказом виконувати те, що вже давно було настановлене Ісусом Христом.

Припустімо, що в певній державі є початкові школи, але не всі хочуть скористатись з них. Щоб знищити безграмотність, міністр освіти видав наказ про обов'язкову початкову освіту в цих школах. Чи можна сказати, що цей міністр винайшов початкову школу?

Часто Свідки Єгови, поставлені перед аргументами із Святого Письма, відповідають, що треба визнавати гріхи одні одним. Тобто треба визнати гріх тій особі, проти якої було

його вчинено, а Господь вибачить. Практикуючи подібний метод, не вдасться визнати всіх гріхів. Перед ким визнавати такі гріхи як: пожадання, ліниство, захланність, неуміркованість і подібні?

Наприклад, йдучи вулицею пожадливо спогляне хтось на дівчину, згідно із Святим Письмом вже вчинив перелюб у своєму серці (див. Мт. 5, 28).

А як визнати цей гріх, коли ти більше не побачиш цієї особи? Перед ким вибачатись у такій ситуації?

Не зустрівшись з цією дівчиною, не зможе визнати свого гріха, гріх не буде відпущений і людина не увійде до Божого Царства, адже «неправедні Царства Божого не успадкують» (1 Кор. 6, 6-10).

Але це у Свідків Єгови тільки на словах. Колишні члени організації стверджують, що подібної практики ніхто не застосовує. Нам довелося розмовляти з одним паном, котрий протягом багатьох років був Свідком Єгови. Він признався, що був ревним слугою, два-три рази на тиждень брав участь у зібраннях. Натомість жодного разу не бачив, щоб хтось із «співбратів» визнав перед іншими якийсь гріх.

Отже, Свідки Єгови не чинять за порадою Ісуса Христа й апостолів і не визнають своїх гріхів. Про сповідь говорять тільки тоді, коли їх запитують про це.

У Католицькій Церкві всі сповідаються згідно з наукою Христа, не виключаючи папи римського. Кожний священник, незалежно від сьєрархічного становища, має право уділяти розрешення. Тому папа може сповідатись у нововисвяченого священника, єпископа чи кардинала.

Є Свідки Єгови, котрі інакше пояснюють, чому не визнають гріхів. Вони аргументують це тим, що взагалі не грішать, бо після прийняття символу хрещення, отримують особливий дар від Бога Єгови, завдяки якому не грішать.

Подібні слова не тільки суперечать Біблії, але є блюзнірськими.

До таких зухвальців Святе Письмо говорить:

«Нема на світі такого праведника, що чинить добро, ніколи не згрішивши» (Проп. 7, 20).

«Коли ми кажемо, що ГРІХА НЕ МАЄМО, ТО МИ САМИХ СЕБЕ ОБМАНЮЄМО, І ПРАВДИ В НАС НЕМАЄ. Якже ми ВИЗНАЄМО ГРІХИ НАШІ, то Він (Бог) – вірний і праведний, щоб нам простити гріхи наші й очистити нас від усякої неправди. КОЛИ МИ КАЖЕМО, ЩО НЕ ЗГРІШИЛИ, МИ ЧИНИМО ЙОГО НЕПРАВДОМОВНИМ, і слова Його в нас немає» (1 Йо. 1, 8-10).

Якщо член організації провиниться перед Богом Єговою, а отже й перед організацією, то відразу ж перестає бути Свідком Єгови, хоча й вчинив гріх, будучи ним. Його виключають з організації. Позбавлення членства триває кілька місяців або цілий рік, що є для цього грішника покаранням. Після закінчення терміну він може звернутись до старших братів із проханням про поновлення членства в організації. Очевидно старші брати найперше зважають на те, чи «грішник» став покірним. Коли покараний Свідок Єгови протягом цього часу помре, то втрачає право на воскресіння. Також ця особа, згідно з наукою Свідків Єгови, не переживе Армагедону. Після вигнання грішника, організація Свідків Єгови знову очищується. Вони не пам'ятають слів Святого Письма, де йдеться про те, що, окрім явних гріхів, є також заховані перед людським оком, потаємні.

«Гріхи деяких людей явні ще перед судом, а в інших виявляються опісля» (1 Тим. 5, 24).

А Ісус Христос говорить:

«А я кажу вам, що кожний, хто дивиться на жінку з пожаданням, той вже вчинив перелюб з нею в своїм серці» (Мт. 5, 28).

Ось ще один приклад із життя Свідків Єгови. Із Святого Письма знаємо, що Христос приніс на землю любов і прощення:

«Тут підійшов Петро й каже до Нього: “Господи! Коли мій брат згрішить супроти мене, скільки разів маю йому простити? Чи маю до сімох разів прощати?” Ісус промовив до

нього: “Не кажу тобі: До сімох разів, але – до сімдесяти раз по сім”» (Мт. 18, 21-27).

Вся Христова наука ґрунтується на любові та прощенні.

Ісус закликає нас вибачати один одному завжди, незалежно від того, скільки разів провинились. Свідки Єгови з цим не поспішають, чекають, коли закінчиться час покарання, їх особливо не хвилює, що в цей час може наступити смерть і бідна овечка згине навічно.

Хоча Ісус вчить прощати сімдесят сім разів денно, Свідки Єгови змушують очікувати на це декілька місяців.

ТАЇНСТВО ЄВХАРИСТІЇ

Свідки Єгови заперечують це таїнство тільки тому, що слова «Євхаристія» не знаходимо у Святому Письмі.

Новий Завіт також не вміщує слова «Вартова Башта», яку Свідки Єгови вважають за свою духовну їжу. Не хвилює їх те, що Ісус Христос ніколи не скористався словом «Вартова Башта». Вони відкидають правдиву поживу душі, присутність Господа під видами Хліба і Вина в цьому таїнстві. Ісус віддає себе на поживу наших душ у причасті, пригадуючи в час Божественної Літургії хресну Жертву. Це таїнство Свідки Єгови вперто заперечують виключно тому, що на її означення Церква вжила слово «Євхаристія».

Євхаристія – це правдиве Тіло і Кров Господа Ісуса Христа. Він заповів її встановлення відразу ж після чудотворного помноження хлібів:

«Працуйте не на ту їжу, яка проминає, лише на ту їжу, яка залишається на життя вічне, – яку ж дасть вам Син Чоловічий, бо Його Бог Отець назнаменував» (Йо. 6, 27).

«“Я – хліб живий, що з неба зійшов. Коли хтось цей хліб їстиме, житиме повіки. І хліб, що я дам, це – ТІЛО МОЄ ЗА ЖИТТЯ СВІТУ”». Отож юдеї заходилися сперечатися між собою, кажучи: “Як отой може нам своє тіло дати їсти?”» (Йо. 6, 51-52).

Ісус Христос встановив це таїнство на Тайній Вечері:

«Якже вони їли, Ісус узяв хліб, поблагословив, розламав і дав учням, кажучи: “Беріть, їжте: ЦЕ МОЄ ТІЛО”. Потім узяв чашу, воздав хвалу і подав їм, кажучи: “ПИЙТЕ з неї всі, БО ЦЕ КРОВ МОЯ (НОВОГО) ЗАВІТУ, яка за багатьох проливається на відпущення гріхів”» (Мт. 26, 26-28).

Замінивши хліб і вино в Тіло і Кров свою, Христос наказав споживати їх під загрозою втрати спасіння:

«А Ісус їм: “Істинно, істинно говорю вам: Якщо НЕ СПОЖИВАТИМЕТЕ ТІЛО ЧОЛОВІЧОГО СИНА Й НЕ ПИТИМЕТЕ ЙОГО КРОВ, НЕ МАТИМЕТЕ ЖИТТЯ В СОБІ. ХТО ТІЛО МОЄ ЇСТЬ І КРОВ МОЮ П’Є, ТОЙ ЖИВЕ ЖИТТЯМ ВІЧНИМ”» (Йо. 6, 53-54).

Не тільки апостоли мають споживати Тіло Господнє і пити Його Кров, але всі, хто прагне вічного життя. Це є вимогою для кожного християнина.

Саме так розуміли Христові слова апостоли, коли годували людей хлібом, який Ісус помножив (див. Мр. 6, 35-44). Подібно робили після Його смерті, роздаючи вірним Хліб, перемінений їхніми руками в час Божественної Літургії силою Святого Духа в Тіло і Кров Христову:

«Ті ж, що прийняли його слово, охрестились, і того дня до них пристало яких три тисячі душ. Вони постійно перебували в апостольській науці та спільності, НА ЛАМАННІ ХЛІБА Й МОЛИТВАХ» (Ді. 2, 41-42).

Вже ап. Павло радить всім приймати Пресвяту Євхаристію:

«Я бо, що прийняв від Господа, те й передав вам: Господь Ісус тієї ночі, якої був виданий, узяв хліб і, віддавши подяку, розламав і сказав: “Це моє тіло, воно за вас дається. Це робіть на мій спомин”. Так само й чашу по вечері, кажучи: “Ця чаша – Новий Завіт у моїй крові. Робіть це кожний раз, коли будете пити, на мій спомин”» (1 Кор. 11, 23-29).

Святе Письмо каже, що християни, починаючи від перших століть, споживали Євхаристію, тобто Тіло і Кров Господню.

Свідки Єгови твердять, що не йдеться про споживання правдивого Його Тіла і Крови, а цією духовною їжею є слово Боже. В ролі годувальниці виступає «Вартова Башта», даючи Свідкам Єгови їжу на вічне життя. Але це тільки думки редакторів «Вартової Башти» і тих,

хто сліпо їм вірить. Хоча Святе Письмо й говорить, що не хлібом єдиним житиме людина, а кожним словом, що виходить з Божих уст, але не згадує про вічне життя людини із Божого слова.

Знаємо, що Господь Ісус Христос завжди підтверджував свою науку життєвим прикладом. Тому євангелист наголошує на такому важливому моменті:

«Вийшовши, Ісус побачив силу народу – і змилосердився над ними, були бо вони, немов вівці, що пастуха не мають. І він навчав їх чимало» (Мр. 6, 34).

Ісус промовляв до народу, насичуючи його Божим словом. Але чи зупинився тільки на цій поживі? Ось про що йдеться в наступному вірші:

«А коли була вже пізня година, приступили до нього Його учні й кажуть: “Місце самотнє тут, та й час уже пізній. Відпусти їх, хай собі підуть в околишні слободи й села та куплять собі щось із’їсти”» (Мр. 6, 35-36).

Що зробив Ісус? Чи може сказав, що «не самим хлібом живе людина»? Зовсім ні, оскільки далі читаємо:

«А він у відповідь їм: “Дайте ви їм їсти...” Узяв Він п’ять хлібів і дві риби та й, поглянувши на небо, поблагословив, розломив хліби й став роздавати учням, щоб клали перед тими... І їли всі – й наситились... Тих же, що їли хліби, було п’ять тисяч чоловік!» (Мр. 6, 37. 41-44).

Наситивши їх, Ісус Христос відійшов на другий берег моря. Далі Святе Письмо говорить, що за деякий час люди почали Його шукати. Коли знайшли Ісуса, Він їм сказав:

«Істинно, істинно говорю вам: Ви шукаєте мене не тому, що чуда бачили, а тому, що хліб їли та й наситилися. Працюйте не на ту їжу, яка проминає, лише на ту їжу, яка залишається на життя вічне, – яку ж дасть вам Син Чоловічий...” “Я – хліб живий, що з неба зійшов. Коли хтось цей хліб їстиме, житиме повіки. І хліб, що його я дам, це – тіло моє за життя світу...” А Ісус їм: “Істинно, істинно говорю вам: Якщо не споживатимете тіло Чоловічого Сина й не питимете Його Кров, не матимете життя в собі. Хто тіло моє їсть і кров мою п’є, той живе життям вічним, і я воскрешу його останнього дня. БО ТІЛО МОЄ – ЇЖА ПРАВДИВА, і КРОВ МОЯ – ПРАВДИВИЙ НАПІЙ. Хто споживає тіло моє і кров мою п’є, той у мені перебуває, а я – в ньому. Як мене Отець живий послав, і я Отцем живу, так і той хто споживає мене, житиме мною”» (Йо. 6, 26-27. 51-58).

Бачимо, як Ісус наголошує, що правдивою їжею є Його Тіло. Таїнство Євхаристії Христос заповів словами:

«Працюйте не на ту їжу, яка проминає, лише на ту їжу, яка залишається на життя вічне, – яку ж дасть вам Син Чоловічий» (Йо. 6, 27).

Ці слова Ісус промовив після чудесного помноження хліба. Істотним є те, що помноження відбулося під час проповідання науки, тобто несення Божого слова. Слова «їжу... яку ж ДАСТЬ ВАМ Син Чоловічий» – у цьому вірші виступають у майбутньому часі (Йо. 6, 27).

Отже, як знаємо, під час Тайної Вечері Ісус Христос дав нам цю життєдайну їжу, перемінюючи хліб у своє Тіло і вино у свою Кров (див. Мт. 26, 26-28).

На ці достатньо переконливі аргументи Свідки Єгови відповідають цитатою з «Вартової Башти», що слова «це моє» не варто розуміти як «є» Тілом Христовим, а «означає», їх зовсім не хвилює те, що Ісус Христос однозначно сказав: «Це моє тіло», підтвердивши цим правдиву присутність свого тіла.

Це не є жодним символом, ані не вжито в переносному значенні. Присутність Тіла Христового під видом хліба є реальністю, недоступною людському розумові тайною. Подібно як Бога неможливо збагнути і дослідити нашим розумом:

«О глибино багатства, мудрости і знання Божого! Які незбагненні Його постанови і недослідимі Його дороги! Хто бо коли зрозумів думку Господню? Хто був Його дорадником?» (Рим. 11, 33-34).

Ця реальність є доступною тільки для серця, яке живе вірою, і розуму, випробуваного правдивою покірною.

Свідки Єгови намагаються розумом збагнути тайну, яку слід прийняти вірою. Забувають, що людський розум є обмежений. Важко зрозуміти те, чого неможливо побачити. Так Свідки Єгови відкидають присутність Ісуса Христа у Пресвятій Євхаристії. Відкидають, хоча Святе Письмо так зрозуміло повчає:

«Віра є запорукою того, чого сподіваємося – доказ речей невидимих» (Євр. 11, 1).

Вони намагаються зраціоналізувати таку істотну правду, стверджуючи, що апостоли не могли прийняти правдивого Тіла і Крови, коли Ісус був ще разом з ними?

Подібний закид спрямовували до Христа маловіри, як і сьогодні Свідки Єгови закидають Церкві. Відлуння цього закиду підхопила «Вартова Башта». Саме його знаходимо у словах:

«Отож юдеї заходилися сперечатись між собою, кажучи: “Як отой може нам своє тіло дати їсти?”... “Жорстока ця мова! Хто може її слухати?”» (Йо. 6, 52, 60).

Що відповів Ісус Христос на це нерозумне запитання?

Чому не пояснив як «Вартова Башта», що слова «це є» – треба розуміти як «означає»? Ісус бачив, як люди відходять від Нього. Навіть апостолів запитував, чи і вони хочуть відійти. І не пояснює, що той хліб, про який говорить, «означає» Його тіло, але наполегливо і неодноразово повторює нам:

«Я – ХЛІБ ЖИВИЙ... ХТО ТІЛО МОЄ ЇСТЬ І КРОВ МОЮ П'Є... Бо тіло моє – ЇЖА ПРАВДИВА, а кров моя – ПРАВДИВИЙ НАПІЙ... Хто ЦЕЙ ХЛІБ СПОЖИВАТИМЕ, той повіки житиме» (Йо. 6, 51-58).

Мою – значить цілу істоту, а не тільки слово. Результатом цього яскравого вияснення було те, що багато Його учнів відійшло (див. Йо. 6, 61-68). Залишились ті, які, добре не зрозумівши, увірували Ісусові. До них Він промовив: «Оживлює Дух, тіло ж не допомагає ні в чому. Дух – ті слова, що їх я вимовив до вас, вони й життя» (Йо. 6, 63).

Апостоли вірили словам, якими воскрешали померлих, втихомирювали бурю, помножували хліб і перемінювали воду у вино. Ці слова також мають силу перемінити хліб і вино в Його Тіло і Кров.

Варто погодитись з цими аргументами із Святого Письма, аніж слухати недовірків. Хіба не вони кричали до Пилата: «Геть, Геть! Розіпни його!» (Йо. 19, 15).

Але для чого здібності редакторів «Вартової Башти»? Вони знайшли слова, які також сказав Ісус. Те, що ця цитата не стосується Євхаристії, цим Свідки Єгови не переймаються. Для них істотним є віднайти якусь зачіпку. Євангеліє, подаючи притчу про сівбу, говорить:

«Вийшов сіяч сіяти своє зерно. І як він сіяв, одне впало край дороги й було потоптане, і птиці небесні його видзьобали. Друге упало на камінь і, зійшовши, висхло, бо вогкості не мало. Інше впало між тернину, і тернина, вигнавшись з ним вкупі, його заглушила, врешті, інше впало на добру землю і, зійшовши, сторицею вродило». Кажучи це, Ісус голосно мовив: “Хто має вуха слухати, нехай слухає”. Учні Його спитали, що б вона могла значити, оця притча. Він сказав їм: “Вам дано знати тайни Божого Царства; іншим же в притчах, щоб вони, дивлячись, не бачили, і слухаючи, не розуміли. Ось що значить оця притча: зерно це слово Боже. Тії, що край дороги, це ті, що слухають, та потім приходиться диявол і вириває геть з їх серця слово, щоб вони не увірували та й не спаслися...”» (Лк. 8, 5-12).

Тож однак знайшли! Це вже не є слова маловірів, – пояснюють Свідки Єгови, – а слова, котрі сказав Ісус Христос. Приваблює їх в цій цитаті те, що Ісус ужив слова «ЦЕ ті». Таке Він сказав і на Тайній Вечері: «Це є Тіло моє». Слово «ЦЕ...», згідно із думкою Свідків Єгови, тільки частково означає якусь дійсність, не даючи повного окреслення. Тому Ісус Христос мав на увазі підкреслити не дійсність, а тільки символ.

Не можуть Свідки Єгови відрізнити притчі від реальності. Зерно в цьому випадку тільки символізує слово. Відповідаючи апостолам, Ісус сказав: «Ось що ЗНАЧИТЬ оця притча...» (Лк. 8, 11).

Слушним є вжити на початку пояснення притчі слово ЗНАЧИТЬ. Отже, зерно не є словом, а символом.

Не варто поєднувати притчі з реальністю. Коли Ісус встановлював Пресвяту Євхаристію, то не послуговувався притчами, але чітко підкреслював, що правдивою їжею є Тіло, яке дасть Син Чоловічий.

Замислившись, жодна людина не може не визнати того, про що свідчить Святе Письмо. Вірує у Христові слова, що Він своїм Божим словом перемінив хліб і вино в Тіло і Кров.

Віруючий християнин не робитиме закидів, як маловіри, а буде з великою вдячністю користати з цього великого скарбу і якнайчастіше споживати Хліб, «що з неба сходить» (Йо. 6, 50).

СХОДИТЬ... тобто не один раз зійшов у I сторіччі після народження Христа, а СХОДИТЬ ЩОДЕННО під час Божественної Літургії. Вона є безкровною згадкою кривавої жертви Христа:

«Бо кожного разу, як їсте хліб цей і п'єте цю чашу, звіщаєте смерть Господню, аж доки Він не прийде» (1 Кор. 11, 26).

Найважливішим моментом Божественної Літургії є пересуществлення, тобто сходження на престіл, Христа (див. Йо. 6, 50), котрий устами священика жертвує Самого Себе за відпущення наших гріхів. Це Ісус Христос через священика промовляє слова:

«Беріть, їжте: це моє тіло... Пийте з неї всі, бо це кров моя (Нового) Завіту...» (Мт. 26, 26-28).

Вже немає хліба – є тільки Тіло, як і немає вина, – а є Кров. Господь приходить до нас, щоб ми мали в собі Боже життя.

Прийняття Пресвятої Євхаристії практикували вже перші християни, про що дізнаємось із Біблії:

«Хай, отже, кожний випробує себе самого і тоді ЇСТЬ ЦЕЙ ХЛІБ І П'Є ЦЮ ЧАШУ... Як хтось голодний, хай їсть удома, щоб вам не сходитися на засуд» (1 Кор. 11, 28. 34).

Не слід пояснювати цей вірш так, що люди збирались для спільного споживання їжі, як це розуміють Свідки Єгови. Апостол Павло зосереджує нашу увагу на тому, що їсти треба вдома, а спільно зібравшись маємо споживати Тіло і Кров Господню в таїнстві Євхаристії. Так робили перші християни, приймали причастя перебуваючи в єдності з Христом.

Свідки Єгови виробили свою концепцію Євхаристії. Вони вважають, що згадувати Господню Вечерю (символічне прийняття Євхаристії) треба один раз протягом року. І, як правило, підкріплюють це віршем із Святого Письма:

«Це моє тіло, воно за вас дається. Це робіть на мій спомин» (1 Кор. 11, 24).

Якщо «на спомин» – значить раз у році. Вони не беруть до уваги наступний вірш:

«Так само й чашу по вечері, кажучи: “Ця чаша – Новий Завіт у моїй крові. Робіть ЦЕ КОЖНИЙ РАЗ, КОЛИ БУДЕТЕ ПИТИ, на мій спомин”. Бо кожного разу, як їсте хліб цей і п'єте цю чашу, ЗВІЩАЄТЕ СМЕРТЬ ГОСПОДНЮ, АЖ ДОКИ ВІН НЕ ПРИЙДЕ» (1 Кор. 11, 25-26).

Тому Божественна Літургія, яку відправляють у Церкві, є безкровною Жертвою, під час якої приймаємо Євхаристію – Тіло і Кров Христову. Апостоли сходились не тільки раз у рік на споживання хліба-Євхаристії. У Діяннях апостолів читаємо:

«Ті ж, що прийняли його слово, охрестившись, і ТОГО ДНЯ до них пристало яких три тисячі душ. Вони постійно перебували в апостольській науці та спільності, НА ЛАМАННІ ХЛІБА й молитвах» (Ді. 2, 41-42).

Святе Письмо пояснює, що ті, хто охрестився, не чекали, коли надійде день пам'яті (річниця Тайної Вечері), а приймали Євхаристію відразу ж після охрещення. Далі читаємо:

«...Щодня вони однодушно перебували у храмі, ламали по домах хліб...» (Ді. 2, 46).

З інших рядків Діяннь апостолів видно, що ап. Павло також часто приймав Пресвяту Євхаристію, а не раз у рік, як стверджують Свідки Єгови.

«Ці вирушили перед нами й чекали в Троаді; ми ж відплили від Филиппів після днів Опрісноків і за п'ять день прибули до них у Троаду, де ми сім день перебули. А першого дня тижня, як ми зібралися, щоб хліб ламати, Павло, що мав вибратися в дорогу наступного дня,

розмовляв з ними і затягнув бесіду до півночі» (Ді. 20, 5-7).

Апостол Павло виїхав від Филиппів, де було ламання хліба, після свята Опрісноків. Через п'ять днів прибув до Троади, де перебував сім днів. Першого ж дня, після шабату, зійшлися на ламання хліба. Отже, минуло всього декілька днів після Пасхи (Опрісноків), як ап. Павло споживав з іншими Христове Тіло.

Ось, як відбувають день Тайної Вечері Свідки Єгови. Збираються раз на рік чотирнадцятого дня нізан (квітня) ввечері. Сідають за стіл, на якому приготовано неквашений хліб і вино. Старший зібрання бере хліб і вино та подає цей символ учасникам вечері. При цьому зауважує, що спожити його може тільки той, хто відчуває себе гідним бути зарахованим до числа вибраних ста сорока чотирьох тисяч. Не багато учасників відчують у своєму сумлінні таку гідність. Тому, потримавши деякий час хліб і вино, більшість із них віддають чашу іншому братові чи сестрі. Коли символ, перейшовши через всіх зібраних залишився недіткненим, то після двадцять четвертої години перестає бути символом Господнього тіла і залишається господареві будинку. Якщо хтось із Свідків Єгови відважиться спожити цей символ, то зачисляється до небесних істот, а згідно з Одкровенням св. Йоана, до числа «дівичів».

Свідки Єгови під час розмови постійно запитують, як може Бог перебувати в Церкві, коли вона як будинок створена людськими руками. Звичайно, в Діяннях апостолів читаємо, що Бог не перебуває в церквах створених людськими руками (див. Ді. 17, 24).

Християни знають, що місцем, де живе Бог, є небо. Про це говорить Святе Письмо:

«Бо знаємо, що коли земне наше житло, намет, розпадається, то маємо будівлю Божу, будинок нерукотворний, вічний на небі» (2 Кор. 5, 1).

«В домі Отця мого багато жител» (Йо. 14, 2).

«Так говорить Господь; “Небо – мій престол, а земля – мій підніжок”» (Іс. 66, 1).

Цими словами Свідки Єгови уподібнюються фарисеям. Разом з ними роблять закид самому Ісусу Христу, намагаючись цим заперечити Його науку:

«Сліпі!... І хто клянеться храмом, той клянеться ним і тим, хто живе в ньому» (Мт. 23, 19-21).

Фарисеї розуміли Христові слова, знаючи що в Єрусалимській святині живе Бог. Але ця святиня мала бути знищена, що і сталось. Так вирішив Господь, а Ісус Христос прорік (див. Лк. 21, 5-6). Також прорік, що на Петрі – Скелі – поставить свою Церкву, яку ніхто не знищить! (див. Мт. 16, 18).

Апостол Павло не суперечив науці Христа. Його слова (див. Ді. 17, 24) стосуються поганських храмів. Наука Церкви вчить, що Бог є на небі й на землі:

«Бо де двоє або троє зібрані в моє ім'я, там я серед них» (Мт. 18, 20).

В особливий спосіб Ісус перебуває в Церкві, коли сходить на престіл під видами хліба і вина. Не живе, а з любові своєї постійно сходить із неба (див. Йо. 6, 50), щоб лікувати і насичувати життям нас грішних.

Так Він перебуває з нами і перебуватиме до кінця світу:

«Тоді Павло підвівся серед Ареопагу і промовив: “Мужі-атеняни, зо всього бачу, що ви вельми побожні. Переходячи через ваше місто і приглядаючися до ваших святощів, я знайшов жертovníк, на якому було написано: Невідомому богові. Те, отже, чому ви, не відаючи його, поклоняєтеся, те я вам звіщаю. Бог, що створив світ і все, що в ньому, Він, буди Владикою Неба і землі, не живе у рукотворних храмах”» (Ді. 17, 22-24).

Християни не роблять жертovníка невідомому богові, оскільки знають Бога – Господа і Сотворителя. Знають, що правдивим Богом є єдиний Бог у Пресвятій Трійці.

На закінчення ще раз варто сказати, що Ісус Христос не є талісманом чи символом, а найбільш реальною особою, подібно й таїнство Євхаристії Він встановив не як символ, як стверджує «Вартова Башта», а як правдиву обіцянку своєї присутності:

«Не полишу вас сиротами; я прийду до вас» (Йо. 14, 18).

«Отож я з вами по всі дні аж до кінця віку» (Мт. 28, 20).

ТАЇНСТВО СВЯЩЕНСТВА

Уже в час, коли Ісус Христос жив на землі, – навчав і робив чуда, Йому казали: «Навіжений він і з глузду з'їхав. Навіщо його слухаєте?» (Йо. 10, 20). «Та деякі з них говорили: “Він Велзевулом, князем бісівським, виганяє бісів”» (Лк. 11, 15).

Сьогодні також можна почути відлуння цих слів у наклепах різних релігійних організацій, особливо в закидах Свідків Єгови щодо священників. З допомогою подібних закидів вони намагаються знищити саму природу священства.

«...Переслідували мене – переслідуватимуть і вас» (Йо. 15, 20).

Промовляючи цими словами до апостолів, Ісус приготував їх до місії.

Свідки Єгови кажуть, що священство засноване дияволом. Намісник Ісуса Христа на землі – папа римський є бестією з Одкровення св. Йоана. Хіба Ісус мав щось спільного із Велзевулом, хоч так і вважали маловіри? Ні! Так само і священники не від диявола, хоча Свідки Єгови роблять все можливе, щоб люди повірили в це.

Виповнюють Ісусові слова, сказані апостолам, що:

«Не є учень понад учителя» (Мт. 10, 24).

«Переслідували мене – переслідуватимуть і вас» (Йо. 15, 20).

«Вас ненавидітимуть усі за моє ім'я» (Мт. 10, 22).

Різні секти і єресь, хоча й різняться між собою в богословських питаннях, погоджуються в одному – ненависті до священників, місіонерів, монахів і монахинь. Стверджують, що католицькі священники є тими, про яких Ісус Христос сказав:

«Коли господаря назвали Велзевулом, то скільки більше – його домашніх» (Мт. 10, 25).

Домашніми Христа є священники Вселенської Церкви, ті, хто Його визнає. Хоча різні сектанти намагаються знищити цю правду, проте їм не вдається це зробити. Свою ненависть і богозневагу вони підкріплюють віршами Святого Письма, спрямовуючи католицьким священникам закиди, які Біблія адресує поганським священникам і їх обрядам.

Тому метою цього розділу є відкинути закиди проти священників. Хочемо також обговорити запитання про природу священства, його гідність і правдивість у світлі Святого Письма.

Перший закид Свідки Єгови беруть з вірша, у якому йдеться про те, що є один посередник між Богом і людьми – Ісус Христос. «Геть священників!» – кричать. Не треба нам інших посередників. Стараються переконати в цьому інших, забуваючи, що виступають проти Святого Письма. Священники є посередниками між Христом і людьми, вони чинять це посередництво з Божої волі:

«Ми ж ПОСЛИ ЗАМІСТЬ ХРИСТА, немов би сам Бог напоумлював через нас. Ми вас благаємо замість Христа: Примиріться з Богом!» (2 Кор. 5, 20).

«Взяв тоді Мойсей кров та й покropив на людей, і сказав: “Це кров союзу, що уклав Господь із вами, згідно з усіма цими словами”» (Вих. 24, 8).

Ісус Христос настановив священників, щоб вони були посередниками між людьми і Ним. У цьому вірші слово «посли» означає посередники.

Наступний вірш, який Свідки Єгови використовують, щоб підірвати суть священства говорить про те, що «набридли Богові цілопалення та кадження». Але ці слова стосуються старозавітніх цілопалень. Католики не роблять цілопалення з волів чи баранів, а при посередництві священників жертвують Божеественну Літургію, беручи в ній активну участь.

Правдиву відповідь про установлення священства Богом знаходимо в Святому Письмі. Тому священство ВІЧНЕ:

«Перший завіт мав також свої установи щодо служби і святині земну. Споруджено бо перший намет, де були світильник, стіл і хліби появлення: він зветься “Святе”. За другою ж завісою був намет, званий “Святеє Святих”, із золотим жертовником для палення пахучого кадила та кивотом завіту, цілковито покритий золотом: в ньому був золотий посуд з манною, розцвіле жезло Арона й таблиці завіту. А зверху над ним херувими слави, що крильми отінювали віко. Але про це не час тепер говорити докладно. І при такому влаштуванні всього

цього в перший намет УВІХОДЯТЬ ЗАВЖДИ СВЯЩЕНИКИ, виконуючи служби, в другий – раз на рік – лиш архиерей, і то не без крові, що її він приносить за свої і людські провини. Цим Святий Дух показує, що дорога у святиню ще не відкрита, доки стоїть перший намет. Це образ теперішнього часу, коли приносяться дари і жертви, які не можуть у сумлінні зробити досконалим того, хто служить. Це лиш тілесні установи щодо страв, напоїв та різних обмивань, установлені до часу їх виправлення. Христос же, з'явившись як архиерей майбутніх благ, через більший і досконаліший намет, що зроблений не людською рукою, – тобто не земної будови, – і не з кров'ю козлів та телят, але з власною кров'ю, – увійшов раз назавжди у святиню і знайшов вічне відкуплення... Коли Мойсей був проголосив усі заповіді за законом усьому народові, він узяв крові бичків та козлів з водою, червоної вовни та іссопу й покропив саму книгу та весь народ, кажучи: «Це кров завіту, що його Бог установив для вас». Так само й намет і весь служебний посуд покропив кров'ю. Зрештою, за законом, майже все очищується кров'ю, і без кровопролиття відпущення немає. Тож треба було, щоб тоді, як подобі речей небесних очищувались таким чином, то самі небесні речі – жертвами, багато ліпшими від отих. Христос бо ввійшов не в рукотворну святиню, яка була подобою правдивої, а в саме небо, щоб тепер з'явитися за нас перед обличчям Божим» (Євр. 9, 1-12. 19-24).

«Тож якби був на землі, Він не був би навіть священиком, бо є вже інші священики, які приносять дари за законом та служать образу й тіні небесної святини згідно зі словом, як про те повчив Господь Мойсея заздалегідь, коли той збирався будувати намет: «Гляди, – мовив, – зроби все за зразком, який тобі був показаний на горі»» (Євр. 8, 4-5).

Священство Мойсея було взірцем того, яке мало зродитись в Новому Завіті. Взірець нового священства, котре настановив Ісус, був вказаний Мойсееві на горі, і він настановив священиків згідно з цим взірцем:

«На столі ж покладатимеш хліб появлення перед моє лице, повсякчасно... Та гляди, щоб зробив їх за зразками, що показано тобі на горі» (Вих. 25, 30. 40).

Свідки Єгови вважають священство за непотрібне. Тоді Мойсей настановив би одного найвищого священика Арона. Він міг сам причинитись до посередництва між Богом і людьми без допомоги інших. Але Господь переказує Мойсееві настанови, відмінні від тих, які мають Свідки Єгови. Отже, Мойсей отримує наказ висвятити на священиків не тільки Арона, а також його синів:

«Арона ж і синів його приведеш до входу в намет зборів та й обмиєш їх водою. А взявши шати, надягнеш на Арона хитон і плащ, що до ефоду, ефод, нагрудник; та й опережиш його мережаним поясом ефоду. І покладеш йому на голову митру, а на митру вкладеш святу діядему. І візьмеш миро і зіллєш його на голову й помажеш його. Потім приведеш і синів його, і надягнеш на них хитони. І підпережеш їх поясами, Арона та синів його, і обгорнеш їм голови завоями, і буде їм священство установою вічною. Так настановиш у священики Арона і синів його... Я освячу намет зборів та жертвник, освячу також Арона й синів його, щоб були моїми священиками» (Вих. 29, 4-9. 44).

Арон був найвищим священиком, були священиками і його сини. Вони виконували свою службу при жертovníку цілопалення в наметі зборів. Натомість інші священики не могли ввійти за завісу, яка відділяла перший намет від другого, – «Святеє Святих» (Євр. 9, 1-7). «Святеє Святих» було символом неба, тому входив туди тільки архиерей для приношення жертви. За часів Мойсея цим архиєреєм був Арон. Після смерті Арона священики вибирали на його місце найбільш гідного з-поміж себе. Такий порядок і устрій мало священство у Старому Завіті. Воно було взірцем священства Нового Завіту. Господь сказав, що священство буде вічно:

«І підпережеш їх поясами Арона та синів його, і обгорнеш їм голови завоями, і буде їм священство установою вічною» (Вих. 29, 9).

Картаючи священиків, Бог не виступає проти суті священства. Але Господеві не були до вподоби жертви і цілопалення, які приносили старозавітні священики, оскільки бракувало в них любови. Вони спотворили сенс жертвоприношення, вважаючи, що кров або м'ясо

баранів можуть випросити прощення в Бога за гріхи. Тим відкидали потребу духовного вдосконалення. Пророки заперечували таке жертвоприношення, їх закиди були спрямовані до священиків Старого Завіту.

Апостол Павло пише:

«Бо неможливо, щоб кров волів та козлів усунула гріхи. Тому, входячи у світ, говорив: “Ти не хотів ні жертв, ані приносу, але приготував еси тіло мені. Ти не вподобав собі ні всепалень, ні жертви за гріхи. Тоді я сказав: Ось іду, бо у сувої книги написано про мене, щоб учинити твою волю, Боже”» (Євр. 10, 4-7).

Ісус Христос прийшов на землю, прийнявши людську природу, щоб принести своєму Небесному Отцеві найдосконалішу жертву – своє життя. Богочоловік приніс цю Жертву Тіла і Крови на хресному жертovníку:

«Бо коли кров волів і козлів та попіл із телиці, як покропить нечистих, освячує, даючи їм чистоту тіла, то скільки більше кров Христа, – який Духом вічним приніс себе самого Богові непорочним, – очистить наше сумління від мертвих діл, на служіння Богові живому!» (Євр. 9, 13-14).

Христос увійшов за заслону (до неба) і, будучи Архиєреєм, заступається за нас перед обличчям Божим (див. Євр. 9, 24).

Господь покликав священиків до служіння в першому наметі.

Цей намет є тут, на землі, а не на небі. Всюди, де відправляється Божественна Літургія, згадують безкровну Жертву Христа:

«Господь Ісус тієї ночі, якої був виданий, узяв хліб і, віддавши подяку, розламав і сказав: “Це моє тіло, воно за вас дається. Це робіть на мій спомин”. Так само й чашу по вечері, кажучи: “Ця чаша – Новий Завіт у моїй крові. Робіть це кожний раз, коли будете пити, на мій спомин”. Бо кожного разу, як їсте хліб цей і п’єте цю чашу, звіщаєте смерть Господню, аж доки Він не прийде» (1 Кор. 11, 23-26).

«Клявся Господь і каятись не буде: “Ти – Єрей повіки на зразок Мелхіседека”» (Пс. 109, 4).

Бачимо, що на Тайній Вечері Ісус Христос започаткував жертву Нового Завіту. Взявши хліб і чашу в свої руки, сказав апостолам: «Робіть це...» Це саме підтверджується в посланні до Євреїв (6, 18-20).

Отже, старозавітне жертвоприношення не було повністю знищене, а тільки змінене і доповнене. Старозавітній Мойсеевий обряд, під час якого Архиєрей брав з рук священиків у першому наметі криваву жертву і доносив її на жертovníк, що знаходився за заслоною, – в часи Ісуса Христа змінився на новий обряд.

Після смерті Господа Ісуса Христа на хресті, старозавітне жертвоприношення козлів і баранів втратило своє значення і перестало бути обов’язком (Євр. 7, 8-9).

Від того часу Христове священство приносить жертву Нового Завіту за обрядом Мелхіседека. Як виглядає цей обряд, подає Книга Буття:

«А Мелхіседек, цар Салему, виніс хліб і вино – він був священик Бога Всевишнього» (Бут. 14, 18).

Бачимо, що Мелхіседек, будучи священиком жертвував хліб і вино. Святе Письмо говорить, що Христос є Єреєм на зразок Мелхіседека:

«Ісус, ставши Архиєреєм повіки, на зразок Мелхіседека» (Єв. 6, 20).

«Бо Він прийняв таке свідоцтво: “Ти – священик повіки за чином Мелхіседека”» (Єв. 7, 17).

«Якби, отже, досконалість була через левітське священство, під яким народ одержав закон, то яка була б іще потреба з’являтися іншому священикові, за чином Мелхіседека, священикові, що не звався б за чином Арона? Бо як міняється священство, конче міняється і закон» (Євр. 7, 11-12).

Чи можуть Свідки Єгови стверджувати, що Христос, будучи єдиним посередником, жертвує Богові хліб і вино на небі? В який тоді спосіб Ісус є священиком за чином Мелхіседека, якщо, як знаємо, не може приносити в жертву Богові хліба і вина на небі?

Він робить це за допомогою служби священників своєї Церкви. Священик жертвує на престолі хліб і вино, які за його словом силою Святого Духа перемінюються в Тіло і Кров Христа Спасителя. Ісус підкреслює, що цей хліб «сходить з неба» (Йо. 6, 50).

Не «зійшов» – лише один раз, – а СХОДИТЬ кожного разу після слів, сказаних священником, у вигляді безкровної жертви. Ісус приносить цю безцінну жертву Богові, еднаючи нас в Господній Любові.

Отже, священство не є людською вигадкою, як це доводять Свідки Єгови. Воно має свою основу в Біблії. Господь покликає священників до виконання Його післанництва. Це післанництво переказав священникам Ісус Христос. Він заснував священство Нового Завіту для своєї Церкви, котра є паломницею на землі. Ісус призначив для нас священників, щоб вони здійснювали служіння до часу, поки ми є у цьому першому наметі – земному:

«Бо знаємо, що коли земне наше житло, намет розпадеться, то маємо будівлю Божу, будинок нерукотворний, вічний на небі» (2 Кор. 5, 1).

«Перший завіт мав також свої установи щодо служби і святині земну» (Євр. 9, 1).

Про друге священство із своїми приписами і земною святинею ап. Павло говорить детальніше у другому посланні до Коринтян:

«Ось чому, мавши ЦЕ СЛУЖІННЯ, як помилувані, ми не втрачаємо відваги. Відкинувши ложну соромливість, ми не поводимося лукаво, ані не викривлюємо слово Боже, але, проповідуючи явно правду, поручаємо самих себе кожному людському сумлінню перед Богом. А коли наша Євангелія закрита, то вона закрита для тих, які гинуть; у яких бог цього віку осліпив розум, отих невірних, щоб їм не сяяло світло Євангелії слави Христа, який є образ Божий. Бо ми не самих себе проповідуємо, але Христа Ісуса, Господа; самі ж ми – СЛУГИ ВАШІ РАДИ ІСУСА» (2 Кор. 4, 1-5).

Ісус настановив своє священство з ціллю навчати, уділяти Божу благодать через святі таїнства (видимі знакі Божої сили):

«Не смію бо говорити про те, чого Христос не сподіював через мене для послуху поган, словом і ділом, СИЛОЮ ЗНАКІВ І ЧУДЕС, силою Духа Божого; так що я розповсюдив Євангелію Христову від Єрусалиму й околиць аж до Ілїрику» (Рим. 15, 18-19).

Священики післані, щоб єднати людей з Богом:

«Бо то Бог у Христі примирив собі світ, не враховуючи людям їхніх переступів, поклавши в нас слово примирення» (2 Кор. 5, 19).

Одними із перших священників були апостоли: «А одинадцять учнів пішли в Галилею на гору, куди їм Ісус призначив. Побачивши Його, вони вклонилися Йому; а деякі сумнівалися. Ісус же приступив і промовив до них: «Дана мені всяка влада на небі й на землі. ІДІТЬ, ОТЖЕ, І ЗРОБІТЬ УЧНЯМИ ВСІ НАРОДИ: хрестячи їх в ім'я Отця і Сина і Святого Духа; навчаючи їх берегти все, що я вам заповідав. ОТОЖ Я З ВАМИ ПО ВСІ ДНІ АЖ ДО КІНЦЯ ВІКУ» (Мт. 28, 16-20).

«І ще раз Ісус їм каже: “Мир вам! Як мене послав Отець, так я посилаю вас”. Це промовивши, дихнув на них і каже їм: “Прийміть Духа Святого! Кому відпустите гріхи – відпустяться їм, кому ж затримаєте – затриматься»» (Йо. 20, 21-23).

Після смерті й вознесіння Ісуса Христа, апостоли продовжували справу, яку Він започаткував. Передусім проповідували Євангеліє, примирювали людей з Богом, насичуючи їх живим хлібом – Тілом Христовим, оздоровлювали, робили чуда, подібні до Христових чуд, про що говоритимемо далі.

Як поширювалась Церква, апостоли настановлювали священників і єпископів. Так передається ця влада з покоління в покоління і буде тривати ще довгі віки, аж до кінця світу.

Згідно із заповіддю: «Отож я з вами по всі дні аж до кінця віку», – Ісус завжди є з нами через служіння священників. Свою присутність підтверджує численними чудами.

Свідки Єгови категорично заперечують ці факти. Своєю поведінкою вони уподібнюються палестинським маловірам, які слухали апостолів і пророків, але не приймали Христа. Свідки Єгови стверджують, що чуда, які Ісус вчиняє через своїх священників, є богохульними і диявольськими. Вони переконують, що священнича місія припинилась на

апостолах. Після їх смерті все закінчилось. Вважають, що апостоли отримали Божу силу, оскільки ходили разом з Христом. інші не могли отримати цієї сили, адже не були з Ісусом і не були під час зіслання Святого Духа.

Подібне тлумачення перечить Святому Письму. Ісус Христос передав свою священничу владу апостолам перед вознесінням (див. Мт. 28, 18-20; Мр. 16, 15; Йо. 20, 21-23).

До наступних поколінь Христос, вказуючи на апостолів, сказав:

«Хто слухає вас, мене слухає; а хто гордує вами, мною гордує; а хто гордує мною, гордує тим, хто послав мене» (Лк. 10, 16).

Виконуючи наказ Христа, апостоли передають іншим отриману від Нього владу, наставляючи священників і єпископів:

«Вони настановили їм по церквах старших, а після молитви і посту, передали їх Господеві, в якого ті увірували» (Ді. 14, 23).

«З Мілету він послав у Ефес і прикликав пресвітерів Церкви. Коли ж вони прийшли до нього, він до них промовив: “Ви знаєте, як з першого дня, коли я вступив у Азію, увесь час поведився я з вами, служивши Господеві в повній покорі, в сльозах та у напастях, що їх я зазнав від підступів юдейських... І ось тепер я знаю, що ви не бачитимете вже більше обличчя мого, ви всі, між якими я пройшов, проповідуючи Царство... Зважайте на самих себе й на все стадо, над яким Дух Святий ПОСТАВИВ ВАС ЄПИСКОПАМИ, ЩОБ ПАСЛИ ЦЕРКВУ БОЖУ, що її Він придбав кров'ю власною”» (Ді. 20, 17-19; 25; 28).

Настановлені апостолами єпископи залишали після себе священників, переказуючи їм владу і силу, отриману від апостолів. Ось що доручає ап. Павло Титові:

«Тому я лишив тебе на Криті, щоб ти впорядкував до кінця те, що залишилось, і НАСТАНОВИВ ПО МІСТАХ ПРЕСВІТЕРІВ, як я був тобі заповідав: коли хтось бездоганний, чоловік однієї жінки, вірних дітей має, що не були обвинувачені в розпусті чи за неслухняність. Єпископ бо, як Божий управитель, мусить бути бездоганний: не зухвалий, не гнівливий, не п'яниця, не сварливий, не жадібний до нечесної наживи» (Тит. 1, 5-7).

У другому посланні до Коринтян, апостол Павло згадує про священничу ласку, яку уділив Тит церквам в Македонії:

«Повідомляємо вас, брати, про ту ласку, що її Бог дав Церквам македонським. Серед численних турбот, яких вони зазнали, їхня надмірна радість та їхня глибока бідність вилилась без краю на їхню багату щедрість; вони мірою сили, – я про це свідчу, – і понад силу, добровільно, вельми наполягаючи, просили нас, щоб ми дали їм ласку брати участь у службі на користь святих. Вони ж, понад надію нашу, самих себе віддали перше Господеві, а потім нам, з Божої волі. Ось чому ми благали Тита, щоб він, як був почав, так щоб скінчив між вами цю добродійну справу» (2 Кор. 8, 1-6).

«Бо виконання цього служіння не тільки задовольнить потреби святих, АЛЕ ВОНО СТАНЕ ЩЕ ОБИЛІШНИМ завдяки численним подякам Богові» (2 Кор. 9, 12).

Свідки Єгови стверджують, що Зіслання Святого Духа закінчилось на апостолах. Але Святе Письмо дещо інакше говорить про це:

«Наступного ж дня він увійшов у Кесарію. А Корнилій, скликавши рідню та близьких приятелів, чекав їх. І саме як Петро входив, Корнилій вийшов йому назустріч і, припавши йому до ніг, уклонився. Петро ж підвів його, кажучи: “Встань, бо я теж людина”. І, розмовляючи з ним, увійшов до середини, знайшов багато зібраних, і до них промовив: “Ви знаєте, що юдеєві не дозволено приставати до чужинця чи входити до нього. Та Бог мені об'явив, що не слід уважати ніяку людину за погану чи за нечисту. Тому я без вагання прибув на ваш поклик. Питаю, отже, з якої причини ви по мене посилали?” Корнилій відповів: “Ось уже четвертий день, як я о цій годині, о дев'ятій, молився у своїй хаті, аж ось передо мною став чоловік у сяючій одежі і мовив: Корнилію, твоя молитва вислухана і твої милостині згадані перед Богом. Пошли, отже, в Яффу і прилич Симона, що зветься Петром. Він перебуває в хаті Симона гарбаря, край моря. Я зараз же послав по тебе, і ти добре зробив, що прийшов. І це тепер ми всі перед Богом стоїмо, щоб слухати все, що Господь тобі наказав”.

Тоді Петро почав говорити, мовивши: “Я справді розумію, що Господь не дивиться на особу, а в кожному народі, хто Його боїться і чинить правду, той Йому приємний. Він послав своє слово синам Ізраїля, звіщаючи їм мир через Ісуса Христа, що є Господом усіх. Ви знаєте, що сталося по всій Юдеї, почавши з Галилеї, після хрещення, що проповідував Йоан: про Ісуса з Назарету, якого Бог помазав Святим Духом та силою і який прийшов, добро творячи та зціляючи всіх, що їх диявол поневолив, бо Бог був з Ним. І ми свідки всього того, що Він чинив у краю Юдейським та в Єрусалимі; Його вони, повісивши на дереві, убили. Того Бог на третій день воскресив і дав Йому з'явитись, не всьому народові, але вибраним Богом свідкам, нам, що з Ним їли й пили після того, як Він воскрес із мертвих. І Він нам повелів проповідувати народові і свідчити, що то Він призначений Богом суддя живих і мертвих. Йому свідчать усі пророки, що кожен, хто вірує в Нього, через Його ім'я одержує відпущення гріхів”.

Петро ще говорив слова ці, **ЯК СВЯТИЙ ДУХ ЗІЙШОВ** на всіх, хто слухав промову. Всі вірні обрізані, що прибули з Петром, дивувались, що дар Святого Духа вилився і на поган; бо чули як ті говорили мовами й величали Бога. Тоді Петро озвався: “Чи може хтось боронити води, щоб оці не христились, що, як і ми, **ОДЕРЖАЛИ СВЯТОГО ДУХА?**”» (Ді. 10, 24-47).

«Отут Петро й почав їм викладати за порядком усю справу: “...Ледве почав я говорити, як **ДУХ СВЯТИЙ ЗІЙШОВ НА НИХ, ЯК І НА НАС** на початку. І я згадав слово Господнє, як Він говорив: Йоан хрестив водою, ви ж будете охрещені Святим Духом. Коли, отже, Бог дав **ТАКИЙ САМИЙ ДАР ЇМ, ЯК І НАМ**, що увірили в Господа Ісуса Христа, то хто я такий, щоб міг був стати Богові на перешкоді?”» (Ді. 11, 4; 15-17).

У цих віршах апостол Павло наголошує, що на всіх зібраних людей, навіть і поган, зійшов Святий Дух. Зійшов на апостолів, які бачили Христа, і на тих, хто Його не бачив. Хотілось би запитати Свідків Єгови, на якій підставі вони вважають, що Святий Дух зійшов тільки на апостолів? Читаємо, що після Петрової проповіді «дар Святого Духа вилився і на поган» (Ді. 10, 45).

В інших віршах Святого Письма йдеться про те, що апостоли вдіяли Святого Духа через покладання рук:

«Довідавшись, що Самарія прийняла слово Боже, апостоли, які були в Єрусалимі, послали до них Петра і Йоана. Ці прийшли й помолилися за них, щоб вони прийняли Духа Святого, бо Він ще не зійшов був ні на кого з них, а лише були охрещені в ім'я Господа Ісуса. Тоді **ПОКЛАЛИ НА НИХ РУКИ, І ВОНИ ПРИЙНЯЛИ СВЯТОГО ДУХА**.

Якже побачив Симон, що через **НАКЛАДАННЯ АПОСТОЛЬСЬКИХ РУК ДАЄТЬСЯ ДУХ**, приніс їм гроші» (Ді. 8, 14-18).

Апостоли удіяли Святого Духа покладанням рук. Уділяючи людям Святого Духа, робили багатьох з них здатними творити чуда, які самі здійснювали з допомогою Христової сили. Перед своїм Вознесінням Ісус Христос заповів апостолам, що влада, яку Він їм дає, буде переходити з покоління в покоління. Наступники Христа будуть також творити чуда, як і апостоли, в Його ім'я:

«А ось чуда, що будуть супроводити тих, які увірують: Ім'ям моїм виганятимуть бісів, будуть говорити мовами новими; гадюк руками братимуть, і хоч би що смертоносне випили, не пошкодить їм; на хворих будуть руки класти, і добре їм стане» (Мр. 16, 17-18).

Ісус Христос чітко говорить, що не тільки апостолів будуть супроводжувати ці чудові знаки, але й тих, хто увірує в Христа. Згодом Христос каже, що ці чуда будуть більшими від тих, які Він сам творив:

«Істинно, істинно говорю вам: Хто в мене вірує, той так само діла робитиме, що їх я роблю. А **Й БІЛЬШІ ВІД НИХ РОБИТИМЕ**, – бо я вже йду до Отця мого. І все, що попросите в моє ім'я, те вчиню, щоб Отець у Сині прославився. Вчиню, коли будь-що проситимете в моє ім'я» (Йо. 14, 12-14).

Творитимуть чуда на знак, що Бог є з ними, що наука, яку проповідують, є правдивою Божою наукою та свідчитимуть так, як чуда Ісуса Христа свідчили про Його божественне

післанництво:

«Та в мене свідоцтво більше, ніж те Йоанове; діла оті, що їх Отець доручив мені для мого виконання, – ось ті саме діла, що їх я роблю, і свідчать за мене, що Отець мене послав» (Йо. 5, 36).

Не закінчилось все тільки обітницею. Біблія подає багато фактів про те, що люди, котрі не входили до апостольської спільноти, також робили багато великих чудес (див. Ді. 6, 8).

Святий Степан не був апостолом, але одним з тих, якого апостоли висвятили на диякона через покладання рук:

«Вподобалось це слово всій громаді й вибрали СТЕФАНА, мужа, повного віри і Святого Духа, Филипа, Прохора, Ніканора, Тимона, Пармена та Миколая, прозеліта з Антіохії, і поставили їх перед апостолами і, помолившись, ПОКЛАЛИ НА НИХ РУКИ... СТЕФАН же, повний благодаті й сили, творив чуда й великі знаки в народі» (Ді. 6, 5-8).

Через покладання рук надається влада, яку має від Бога той, хто їх покладає:

«А Ісус Навин наповнився духом мудрости, БО МОЙСЕЙ ПОКЛАВ БУВ НА НЬОГО СВОЇ РУКИ» (Втор. 34, 9).

У Новому Завіті це діється більш досконало:

«Як Павло поклав на них руки, зійшов на них Дух Святий, і вони почали говорити мовами й пророкувати. А було їх усього яких дванадцять чоловік» (Ді. 19, 6-7).

«З тієї причини пригадую тобі, ЩОБ ТИ ОЖИВИВ ДАР БОЖИЙ; ЯКИЙ У ТОБІ ЧЕРЕЗ ПОКЛАДАННЯ РУК МОЇХ» (2 Тим. 1, 6).

«РУК НАДТО ПОКВАПНО НЕ КЛАДИ НІ НА КОГО...» (1 Тим. 5, 22).

Апостольська влада переходить на тих, кого покликає Бог. Прикладом є покликання ап. Павла. Адже він не був з Ісусом безпосередньо і не слухав Його науки. Не було Павла і під час Зіслання Святого Духа. Ба, він навіть переслідував християн:

«Савло ж руйнував Церкву: вдираючись до хат, виволював чоловіків та жінок і передавав їх у в'язницю» (Ді. 8, 3).

Але ап. Павло увірував (навернувся) лише тоді, коли під час подорожі до Дамаску об'явився йому Ісус Христос. Але чи сама зустріч з Ісусом в дорозі зробила Савла здатним прозріти і чи тоді він отримав Святого Духа? Ні. Ісус хотів, щоб через покладання рук апостолами Дух Святий дав йому (Павлу) священичу владу.

«Якось одного разу, коли вони служили Господеві й постили, Дух Святий промовив: “Відлучіть мені Варнаву і Савла на діло, до якого я їх покликав”. Тоді вони, попустивши й помолившись, поклали на них руки й відпустили» (Ді. 13, 2-3).

Хоча ап. Павло не належав до дванадцятьох апостолів, але став апостолом, про що говорить Святе Письмо:

«Павло, слуга Божий, апостол же Ісуса Христа стосовно віри вибраних Божих і спізнання правди, щодо благочестя в надії вічного життя, обіцяного перед відвічними часами неоманливим Богом» (Тит. 1, 1-2).

Святий Павло, хоча й не був у числі дванадцятьох, як апостол покладав на інших свої руки, настановлюючи їх єпископами. Вони, мали таку ж саму священичу владу: навчали людей, проповідуючи Євангеліє, як і апостоли. Покликав їх до цього Святий Дух – тобто Господь Бог:

«Зважайте на самих себе й на все стадо, над яким ДУХ СВЯТИЙ ПОСТАВИВ ВАС ЄПІСКОПАМИ, щоб пасли Церкву Божу, що її Він придбав кров'ю власною» (Ді. 20, 28).

«Це наказуй і навчай. Ніхто твоїм молодим віком хай не гордує, але будь зразком для вірних у слові, поведінці, любові, вірі й чистоті. Заки я прийду, віддавайся читанню, умовлянню та навчанню. Не занедбуй у собі дару, що був даний тобі через пророцтво з НАКЛАДАННЯМ РУК ЗБОРУ ПРЕСВІТЕРІВ. Про це міркуй, будь увесь у цьому, щоб поступ твій усім був очевидний. Пильнуй себе самого та навчання; дотримуйся цього, бо, робивши це, спасеш себе самого й тих, що слухають тебе» (1 Тм. 4, 11-16).

Свідки Єгови не визнають безперервної діяльності апостолів, як і безперервності

священства. Вони вишукують найрізноманітніші способи вияснити апостольство св. Павла. Говорять, що він був обраний на місце Юди. Отже, більшість Свідків Єгови вважає, що саме тому св. Павло творив чуда, оскільки став дванадцятим апостолом.

Це нісенітниця! Але Свідки Єгови вважають, що лише вони правильно розуміють і інтерпретують Біблію. Так добре розуміють, що не знають про Матію, який був обраний на місце Юди:

«І ставши тими днями Петро серед братів, – зібралось їх разом яких 120, – промовив: “Мужі брати! Треба було, щоб збулось Писання, що Дух Святий прорік був устами Давида про Юду, який зробився проводирем тих, що схопили Ісуса. Він же був прилічений до нас і прийняв частку служіння цього... Треба, отже, щоб із цих мужів, що були в нашій товаристві за весь той час, коли Господь Ісус ЖИВ З НАМИ, ПОЧАВШИ ВІД ХРЕЩЕННЯ ЙОАНА АЖ ДО ДНЯ, КОЛИ ВІН ВІД НАС ВОЗНІСЬСЯ, – ЩОБ ОДИН З НИХ БУВ РАЗОМ З НАМИ СВІДКОМ ЙОГО ВОСКРЕСІННЯ. І поставили двох: Йосифа, що зветься Варсавою, на прізвище Юст, і Матію. І, помолившись, сказали: “Ти, Господи, всіх серцезнавче, вкажи, кого з цих двох Ти вибрав, ЩОБ УЗЯТИ МІСЦЕ ТІЄЇ СЛУЖБИ Й АПОСТОЛЬСТВА, що від нього Юда відпав, щоб відійти на своє місце. І кинули жереб, жереб же впав на МАТІЮ, І ЙОГО ЗАРАХОВАНО ДО ОДИНАДЦЯТЬОХ АПОСТОЛІВ» (Ді. 1, 15-17; 21-26).

Так що ап. Павло був не дванадцятим, але тринадцятим апостолом. Вибрали Матію через кілька днів після Вознесіння, перед Зісланням на апостолів Святого Духа. Апостол Павло був покликаний після каменування Степана. Це не єдиний доказ незнання Біблії Свідками Єгови, проте він не перешкоджає їм далі проповідувати свою науку.

Покликання до апостольської праці і вибір св. Павла не є доказом того, що він був зарахований до дванадцятьох апостолів. Святе Письмо пише про обрання Матію на місце дванадцятим апостола. Перед цим вибором апостоли молились, щоб Бог вказав їм обранця, і жереб випав на Матію. Попри те, що св. Павло не був зарахований до дванадцятьох, він був апостолом і творив великі чуда:

«Та якраз сталося, що батько Публія, хворий на гарячку й на червінку, лежав у ліжку. Павло ввійшов до нього, помолився і, поклавши на нього руки, оздоровив його. Коли ж це сталося теж інші на острові, які мали недуги, приходили й оздоровлялись» (Ді. 28, 8-9).

«Та й чуда неабиякі творив Бог руками Павла: досить було прикласти до недужих хустинку чи хвартух, які були діткнулись його тіла, і недуги їх покидали, і виходили злі духи» (Ді. 19, 11-12).

«У Лістрі сидів один чоловік, недужий на ноги, кульгавий від утроби матері своєї, який не ходив ніколи. Він слухав, як Павло говорив; глянувши на нього пильно і, побачивши, що він мав віру, щоб спастися, сказав голосом великим: “Устань на твої ноги просто!”» (Ді. 14, 8-10).

Великі чуда творили й інші:

«Ті, отже, що порозсипались, ходили по країні й звіщали слово (Боже). Так і Филип, прийшовши в місто Самарію, проповідував їм Христа. А народ однодушно уважав на те, що Филип говорив, слухаючи його й бачивши ті знаки, що він чинив, бо з багатьох виходили нечисті духи, що в них були, кричачи голосом великим, і сила паралітиків та кривих видужувала» (Ді. 8, 4-7).

Читаючи цей розділ від початку, дізнаємося, що цей Филип не був Филипом апостолом. Адже в цей час апостоли ще не покинули Єрусалим:

«Савло ж погоджувався з його вбивством. І настало того дня велике переслідування Церкви, що в Єрусалимі. Всі, КРІМ АПОСТОЛІВ, розсипались по селах Юдеї та Самарії» (Ді. 8, 1).

Филип, котрий проповідував Христа в Самарії, належав до тих, що були розпорошені внаслідок переслідування Церкви в Єрусалимі. Одні подались до Юдеї, інші разом із Филипом до Самарії. Але ті ж самі вірні говорять, що апостоли не покидали Єрусалим. Якщо б цей Филип належав до дванадцятьох, то Святе Письмо не подавало б, що апостоли не покинули Єрусалим.

Оздоровлював хворих також Варнава, котрий не належав до дванадцятьох апостолів:
«Затихла вся громада й почала слухати Варнаву та Павла, як вони розповідали про ті знаки та чуда, ЩО ЇХ БОГ УЧИНИВ БУВ ЧЕРЕЗ НИХ МІЖ ПОГАНАМИ» (Ді. 15, 12).

З поданих віршів бачимо, що чуда не скінчилися на дванадцятьох апостолах.

Якщо могли творити чуда й інші, окрім апостолів, то значить це могли робити також св. Миколай Чудотворець, Серафим Саровський, св. Франціск, о. Боско. Творили чуда люди, вибрані Богом, як, наприклад, в наш час отець Піо.

Інші закиди Свідки Єгови спрямовують на адресу провідників католицької Церкви. З особливою завзятістю атакують папу римського, відкидаючи його зверхність, не визнають першости св. Петра. Тому і в цій справі звертаємось до Святого Письма. Читаючи Євангеліє, дізнаємося про історію єрархії, почерговість настановлення Ісусом Христом церковної влади, як апостоли, отримавши її від Ісуса, переказували єпископам і священикам. Про це все говорять нам Святе Письмо.

Знаємо, що вірні Христовій Церкві є Його вівчарнею. Ісус Христос, як добрий пастир (див. Йо. 10, 11), котрий піклується своїм стадом, не залишив овець без пастиря на землі. Серед дванадцятьох апостолів вибрав одного – Симона Петра, якому довірив свою вівчарню. Обіцянку такого вибору Ісус дав йому ще перед смертю:

«Тож і я тобі заявляю, що ти – Петро (скеля), і що я на цій скелі збудую мою Церкву й що пекельні ворота її не подолають. Я дам тобі ключі Небесного Царства, й що ти на землі зв'яжеш, те буде зв'язане на небі; і те, що ти на землі розв'яжеш, те буде розв'язане й на небі» (Мт. 16, 18-19).

Після воскресіння Ісус здійснює цю обітницю, доручаючи пасти свої вівці:

«Коли ж поснідали, каже Ісус до Симона Петра: “Симоне Йонин! Чи любиш ти мене більш, ніж оці?” – “ Так, Господи, – відрікає той Йому, – ти знаєш, що люблю Тебе”. Тож мовить йому: “Паси мої ягнята!” І знову, вдруге каже до нього: “Симоне Йонин! Чи любиш мене?”

“Так, Господи, – відвічає Йому, – Ти знаєш, що люблю тебе”. І мовить йому: “Паси мої вівці!” І втретє йому каже: “Симоне Йонин! Чи любиш ти мене?” І засмутився Петро, що аж утретє його питає: “Чи любиш мене”, – то й каже Йому: “Господи Ти все знаєш, Ти знаєш, що Тебе люблю!” І каже йому Ісус: “Паси мої вівці!”» (Йо. 21, 15-17).

Ісус промовив ці слова в присутності апостолів. Не сказав: пасіть мої вівці, а чітко підкреслив «паси» мої вівці. Він звертається цими словами до Симона-Петра. Щодо інших апостолів, то вони також були пастирями Христового стада. Але бачимо, що Ісус вибирає одного, підкреслюючи бажання, щоб цей порядок, який Він настановив тут, на землі, ніхто не змінював.

Апостоли до цього часу мали над собою зверхника – Ісуса Христа. Його слухали і були Йому вірними. Перед Вознесінням, Ісус вибрав Петра, щоб він став видимим зверхником над іншими апостолами. Віддав йому ключі Небесного Царства – знак найвищої влади. Святе Письмо повчає, що Церковна єрархія бере початок від Христа. Він є її засновником. Проте Свідки Єгови кажуть, що ця єрархія походить від диявола.

Святий Петро правильно розумів Христові слова, які були адресовані йому: «Паси мої вівці!». Після Господнього Вознесіння перед апостолами виникли перші труднощі, пов'язані з виконанням їхніх обов'язків. Апостол Петро перед зібранням з поважністю засвідчив, що він є вибраний Богом для розв'язання церковних справ:

«От і зібралися апостоли та старші, щоб розглянути цю справу. По довгій суперечці встав Петро і до них промовив: “Мужі брати! Ви знаєте, що вже від давна Бог вибрав був мене між вами, щоб погани з уст моїх чули слово Євангелії й увірували”» (Ді. 15, 6-7).

Інші також проповідували Євангеліє серед поган, проповідував і ап. Павло. Ніхто з апостолів і учнів, хоча й мали різні погляди щодо обрізання, споживання їжі, не заперечували Петру в його привілеї першости. Вони свято шанували волю Ісуса Христа, котрий дав ап. Петру ключі свого Царства. Передаючи йому владу – передав Христос свою Церкву (див. Мт. 16, 18-19). Зробив ап. Петра видимим наступником на землі. Господь Бог

керував апостолами і справою спасіння, будучи у видимій постаті Ісуса Христа. Подібно керує Церквою Божою в особі папи сам Христос:

«Але будемо жити по правді та в любові, в усьому зростаючи в того, хто є головою – у Христа» (Еф. 4, 15).

«Бо чоловік голова жінки, як і Христос голова Церкви, свого тіла, якого Він Спаситель» (Еф. 5, 23).

Керує через видиму особу папи:

«І він сам настановив одних апостолами, інших – пророками, ще інших – євангелистами і ПАСТИРЯМИ, і вчителями» (Еф. 4, 11).

Вручити комусь ключі від будинку, міста чи царства – значить передати владу.

Свідки Єгови мають своє пояснення цих віршів. Вони вважають, що, у випадку ап. Петра, не мається на увазі надання влади. Йдеться лише про «ключ уміння». Вони вперто дотримуються навчання «Вартової Башти», хоча Христос чітко сказав: «Дам тобі ключі Небесного Царства», а не уміння.

Ключі Царства стосуються влади, та всього, що служить спасінню душ: управління Божою Церквою, керування нею через служіння.

Якщо вважати, що «Ключами Небесного Царства» є переказані Петрові уміння, то це логічна помилка, оскільки Ісус Христос не вважає умінням Небесне Царство.

Ісус неодноразово згадує про Небесне Царство й обіцяє дати його тим, хто визнає Його науку. Хіба Христос мав намір після свого відходу дати тільки уміння? Чому Небесне Царство, яке, згідно із Святим Письмом, є нагородою, повинно означати уміння? Чи тільки тому, що так хочуть Свідки Єгови?

Ісус Христос не міг думати про «ключ умінь», коли говорив: «Дам тобі ключі Небесного Царства». Він мав на увазі щось більше від уміння. Мужність, відвагу й уміння апостоли отримали під час Зіслання Святого Духа. Хіба Свідки Єгови вважають, що апостоли були здібнішими від Петра? Хіба Ісус Христос дав Петрові ключ уміння, щоб зрівняти його з іншими апостолами? Чому ці уміння мав отримати тільки Петро?

Всі апостоли мали рівні уміння, ключі Царства Ісус передав тільки Петрові. Апостоли інакше сприйняли ключі Царства, ніж Свідки Єгови. Поведінка Христових учнів, діяльність Петра, підтверджують повноту влади, яка вміщена в символічному окресленні ключів.

Під час першого публічного зібрання Петро промовляє від імени всіх апостолів. Ніхто із дванадцяти, тільки Петро (див. Ді. 2, 14), котрий зрікся Христа. Були серед них й ті, кому не бракувало амбіцій, і хотіли сидіти праворуч і ліворуч Ісуса в Його Царстві (див. Мт. 20, 22-24). Є серед апостолів найулюбленіший учень Христа, котрий був Йому вірний до самого кінця, стоячи під хрестом. Але всі вони є послухні Господній волі, визнаючи першість Петра.

«Тоді Петро виступив з одинадцятьма, підняв свій голос і так до них промовив: “Мужі юдейські та всі ви, мешканці Єрусалиму! Нехай це буде вам відомим, і вислухайте моє слово”» (Ді. 2, 14).

Ніхто, крім Петра, не вирішує важливих справ. У цих ситуаціях він виступає як настоятель:

«Увійшовши (в місто), зійшли на горницю, де вони перебували, а саме: Петро і Йоан, Яків і Андрій, Филип і Тома, Вартоломей і Матей, Яків Алфеїв і Симон Зилот та Юда, (син) Якова. Всі вони пильно й однодушно перебували на молитві разом з жінками і Марією, матір'ю Ісуса, та з Його братами. І СТАВШИ тими днями ПЕТРО серед братів, – зібралось їх разом яких 120, – промовив: “Мужі брати! Треба було, щоб збулося Писання, що Дух Святий прорік був устами Давида про Юду, який зробився проводирем тих, що схопили Ісуса”» (Ді. 1, 13-16).

Апостоли слухали уважно рішення ап. Петра (див. Ді. 1, 23-26).

Апостол Павло зауважив розбіжність у своєму навчанні й навчанні інших апостолів. Але в жодному разі не діяв на власний розсуд, а пішов до Петра, щоб він своїм авторитетом і владою вирішив ці суперечки (див. Ді. 15, 1-12).

Під час дискусій із Свідками Єгови неодноразово чуємо, що апостол Павло мав більшу владу, ніж Петро. Підставою для такого висновку їм служить вірш із послання до Галатів. Ап. Павло пише, що він вказав Петрові на його невластиву поведінку (див. Гал. 2, 11-21).

Проте це не є доказом посідання влади. Кожна людина має право вказати ближньому, навіть своєму настоятелю, на його недоліки. Ісус добре знав людську неміч і слабкість. Також знав, що Петро зречеться Його (див. Йо. 13, 38). Навіть більше, Ісус назвав Петра сатаною, (див. Мт. 16, 21-23). Але попри все дав йому владу – Ключі Царства Небесного.

Це є ще одним доказом, що Церквою керує Ісус Христос. Владу на землі Він передав людині, знаючи її недосконалість. Якщо брати до уваги міркування Свідків Єгови, що виявити недоліки ближнього – означає вищість, то як легко можна було б дійти таким чином до влади.

Про своє перебування в Петра апостол Павло пише:

«По трьох роках по тому пішов я у Єрусалим ВІДВІДАТИ КИФУ і перебув у нього п'ятнадцять день» (Гал. 1, 18).

Павло пише, що не йшлося йому про те, щоб бачити інших апостолів, але прийшов до Єрусалиму, щоб зустрітись з Петром. Він шанує його владу над Церквою.

Влада не закінчилася на Петрові. Святе Письмо чітко про це говорить. Коли Павло останній раз бачиться з призначеними старшими апостолами Церкви, доручає їм опіку і керівництво Церквою, тобто передає обов'язки апостолів (див. Ді. 20, 17-28), називає їх єпископами (див. Ді. 20, 28).

Згідно зі Святим Письмом, Церква буде існувати на землі аж до кінця світу. До неї ввійдуть всі народи, тому протягом століть треба, щоб вона мала своїх священників і пастирів, якими були після Вознесіння Ісуса Христа апостоли. Ними Христос керує, сповняючи свою владу. І це видно із Його слів:

«Ідіть, отже, і зробіть учнями всі народи: хрестячи їх в ім'я Отця і Сина і Святого Духа; навчаючи їх берегти все, що я вам заповідав. ОТОЖ Я З ВАМИ ПО ВСІ ДНІ АЖ ДО КІНЦЯ ВІКУ» (Мт. 28, 19-20).

Глибокий зміст мають Христові слова: «...я з вами до кінця віку». Вони означають, що апостольство не закінчилось зі смертю останнього апостола. Ісус продовжує своє діяння через тих, кому апостоли передали єпископство. І так буде «аж до кінця віку». Перші апостоли не могли жити до кінця віку, їх тлінні останки лежать в гробах.

Правда, Свідки Єгови по-іншому розуміють ці Господні слова.

Вони вчать, що не існує безсмертної душі, тому апостоли не можуть бути на небі. Воскресіння ще не було, – кажуть Свідки Єгови, – апостоли лежать в гробах, не знаючи, що довкола діється. Адже порошок, на який розпались їхні тіла, не має свідомости. Лише в час Армагедону Бог воскресить їх із мертвих, підніме з пороку, на який розпадаються людські тіла після смерті.

Постає питання, а як саме може Ісус перебувати зі своїми апостолами, коли ті лежать мертві й без свідомости?

Ісус Христос три дні був у гробі, тому не міг перебувати з апостолами, бо вони ще жили. Після цих трьох днів Воскрес і вознісся на небо. Отже, як може бути разом із ними в гробі? Як погодити твердження Свідків Єгови із словами Ісуса Христа «...я з вами... аж до кінця віку»? Якщо прийняти, що Ісус певним чином перебуває із останками апостолів, то, що буде пізніше, після кінця світу? Хіба апостоли не будуть в Його Царстві?

Христові слова мають одне значення: Ісус перебуває із своїми апостолами, з усіма їх наступниками – священниками і єпископами.

Вони продовжують місію апостолів, проповідуючи Євангеліє. Творять чуда, які нічим не відрізняються від тих, які робили перші апостоли згідно зі словами Христа:

«А ОСЬ ЧУДА, ЩО БУДУТЬ СУПРОВОДИТИ ТИХ, ЯКІ УВІРУЮТЬ: Ім'ям моїм виганятимуть бісів, будуть говорити мовами новими; гадюк руками братимуть, і хоч би що смертоносне випили, не пошкодить їм; на хворих будуть руки класти, і добре їм стане» (Мр.

16, 17-18).

Церква складається не тільки з людей, котрі жили разом із апостолами. Вона триватиме протягом усіх віків, тому апостоли мають бути аж до кінця віку.

Отже, ми мали змогу на підставі Святого Письма переконатись, що місія Церкви не закінчилась із смертю останнього апостола. Церква буде існувати до кінця віку. Подібно і першість святого Петра над апостолами не закінчилась, а буде також продовжуватись через вибір його наступника. Це не є вигадкою духовенства.

Свідки Єгови не тільки виступають проти єрархічного священства. Вони роблять багато закидів, спрямованих проти духовенства, аж до наклепів. Апостол Павло дає таку відповідь:

«Нехай, отже, кожний уважає нас як слуг Христових і завідувачів тайн Божих. Тим то вимагається від завідувачів, щоб кожен з них був вірний. Для мене то найменша річ, ЩОБ ВИ МЕНЕ СУДИЛИ ЧИ ЯКИЙСЬ СУД ЛЮДСЬКИЙ; ба й сам себе я не суджу. Бо я не почуваю себе винним ні в чому, але я тим не виправданий. Хто мене судить – це Господь. ТОЖ НЕ СУДІТЬ НІЧОГО ПЕРЕД ЧАСОМ, ПОКИ ГОСПОДЬ НЕ ПРИЙДЕ й не освітить те, що скрите в темряві, та виявить задуми сердець, і тоді кожному хвала буде від Бога» (1 Кор. 4, 1-5).

Цього тексту Свідки Єгови намагаються уникнути. Під час відвідин людей вони прагнуть вилити якнайбільше бруду і наклепів на священників. У результаті цього самі виступають правдивими наклепниками. Для своїх обмовлень використовують слова, які Ісус сказав про книжників. Кажуть, що священники у рясі – це фарисеї. Як завжди підкріплюють свою науку цитатою із Святого Письма:

«І Він говорив у своїм повчанні: «Остерігайтесь книжників, що люблять проходжуватися у довгих шатах, вітання на майданах, перші сидження у СИНАГОГАХ, перші місця на бенкетах, що з'їдають доми вдовині й довго моляться для виду. На них буде суворіший присуд» (Мр. 12, 38-40).

«Усі свої діла вони роблять на те, щоб бачили їх люди: поширюють свої філактери й побільшують свої китиці» (Мт. 23, 5).

Свідки Єгови вважають кожну зміну в моді за вигадку диявола. Чому ж тоді атакують священників, котрі не змінили одягу, залишаючи його таким, яким він був у давнину. Подібне вбрання носили апостоли і перші християни, навіть сам Ісус Христос:

«І посеред світильників – подібного до Сина Чоловічого, вдягненого в ШАТУ І ПІДПЕРЕЗАНОГО ПОПІД ГРУДИ ПОЯСОМ ЗОЛОТИМ» (Од. 1, 13).

Знаємо, що в деяких державах на Сході ще й до сьогодні мужчини ходять в довгих шатах на зразок туніки або ряс. Цей одяг побутує в Індії, Єгипті, Палестині. В цих державах є багато католиків. Є священники і місіонери, котрі носять довгі шати. Оскільки вони своїм одягом нічим не відрізняються від інших, тому ніхто їх не називає фарисеями. Вони проповідують таке ж Євангеліє, яке проповідують священники в тих державах, де носять короткий одяг європейського зразка. Отже, закид Свідків Єгови не має сенсу. Найважливішим є те, що він суперечить Святому Письму, тому є фальшивим. Свідки Єгови оперують віршами, вирваними із контексту, замовчують ті, які ніби пальцем вказують до кого Ісус Христос спрямовував ці закиди.

Двадцять третій розділ Євангелія від св. Матея Свідки Єгови цитують від четвертого вірша. Всі слова достосовують до католицьких священників, кажучи своїм наївним слухачам, що Господь Ісус Христос так говорив саме про них. Зате в декількох віршах Ісус назвав на ім'я тих, перед котрими перестерігає і котрих ганьбить словами:

«Тоді Ісус промовив до народу й до своїх учнів: “НА КАТЕДРІ МОЙСЕЯ РОЗСІЛИСЬ КНИЖНИКИ ТА ФАРИСЕЇ”» (Мт. 23, 1-2).

Ісус словесно вказує на адресатів, тобто духовних провідників юдеїв за часів Мойсея. Тоді ще зобов'язував Мойсеїв закон і тяжкі приписи Старого Закону, які книжники та фарисеї дуже ригористично викладали людям. Пізніше ап. Павло гостро виступив проти цього у своїх посланнях. Ісус ганьбить тих, хто визнає Бога Ягве, а чигає, щоб Його вбити.

Подібно роблять сьогодні Свідки Єгови, визнаючи ім'я Єгови, а не визнаючи Ісуса Христа за Бога. Вони розпинають Його своїми богохульствами і перекручуванням Євангелія. На них Ісус звертає увагу, повчаючи апостолів, щоб своїми вчинками і поведінкою не були схожими до тих, що сидять на катедрі Мойсея.

Ісус викриває тих лицемірів, котрі хочуть подобатись людям, шукаючи собі слави, прикрашають і видовжують свої шати. Тому, щоб ніхто не сумнівався, Ісус Христос вказує на їх характерні риси (див. Мт. 23, 5).

Свідки Єгови свідомо замовчують першу частину закиду в цьому вірші. Тому не звертають уваги на слово «філактери», а чіпляються до слова «китиці».

Ізраїльтяни, так само як і Свідки Єгови, буквально розуміли окремі приписи Мойсеевого П'ятикнижжя, котрі наказували, щоб кожний ізраїльтянин мав приписи права перед своїми очима.

Тому вони вміщували невеликі шматки пергаменту, на яких були виписані відповідні тексти із Святого Письма, в мініатюрні шкатулки (філактери) і носили їх прив'язаними до чола або рамен. Фарисеї збільшували свої шкатулки, щоб таким чином виглядати в людських очах більш побожними. Подібно і з одягом. На полах плащів, юдеї чіпляли багрянні китиці (див. Чис. 15, 37-41).

Щоб підкреслити свою побожність, фарисеї носили шати з довгими китицями. Це відрізняло їх від інших. Саме про них йдеться у двадцять третьому розділі Євангелія від св. Матея.

Католицькі священики не носять і не носили філактів. Не давали десятини з м'яти, кропу і кмину, про що читаємо в цьому розділі.

Не священики вбили пророків та мудреців (див. Мт. 23, 31-37). Ці закиди Ісус Христос спрямував до тих, хто сповняв священство на «катедрі Мойсея». Це були визнавці і проповідники імені Ягве.

Свідки Єгови прирівнюють католицьких священиків до вчених у письмі книжників. З цього випливає, що проповідувати Євангеліє повинні не вчені, а ті, хто не знає Святого Письма. А тим, що його знають, – горе.

З пояснення цього вірша Свідками Єгови випливає, що він є нелогічним, тому що горе тим, хто знає Святе Письмо. Насправді логіки тут не бракує, але треба добре розуміти вірш. Дійсно «горе» тим, хто знає Письмо, а не вірить йому і ним не живе.

На сторінках Святого Письма читаємо, що пророки передбачили прихід Месії, Спасителя світу. Він прийшов, але книжники не вірять йому і розпинають Його. Саме їх стосується слово «горе», а не католицьких священиків.

У цьому розділі Ісус Христос говорить, що посилає у світ пророків, мудреців і книжників, котрих будуть переслідувати:

«Тому то ПОСИЛАЮ ДО ВАС ПРОРОКІВ, МУДРЕЦІВ І КНИЖНИКІВ. Ви деяких з них уб'єте і розіпнете, а деяких бичуватимете в ваших синагогах і гонитимете з міста в місто» (Мт. 23, 34).

Знаючи фальшивість Свідків Єгови, можна сподіватись, що вони вкажуть на себе, бо вважають себе за пророків, котрих посилає Ісус Христос. Не можна ці слова спрямувати на Свідків Єгови. Вони не знають Святого Письма, окрім визначених для вивчення напам'ять віршів. Цікаво, що коли під час розмови забудуть якийсь вірш, то починають все від початку, щоб не згубити зміст.

Вищеподаний вірш пророкує, що розпинатимуть пророків, мудреців та книжників. Історія Свідків Єгови нічого не каже про те, що хоч один Свідок Єгови був розп'ятий. Ісус Христос не міг сказати «посилаю до вас» – маючи на увазі Свідків Єгови, оскільки їх не було ще дев'ятнадцять століть після Христа.

Зате Церква знає випадки мученицької смерті єпископів, священиків, монахів і монахинь, місіонерів, котрих розпинали. Це підтверджує не тільки історія Церкви, але й світська історія. Пророцтва Ісуса Христа про мучеництво сповняються на духовенстві.

Вони твердять, що священство не бере свого початку від Ісуса Христа, а від цісаря

Константина. Цікаво, як тоді Христос міг виступати проти священства, коли воно, згідно з наукою Свідків Єгови, було започатковане у IV ст. після Христа!

Висновок з цього можна зробити один.

Їхні закиди не обмежуються тільки рясами. Подають вони й інші біблійні цитати, і з їх допомогою вчать, що священники не дотримуються Христових слів. Знаємо, що в католицькій Церкві священника називають «отче», а папу римського «Святіший Отче».

Святим є тільки Господь Бог, а кожна людина є грішною – відповідають з обуренням Свідки Єгови. Свій закид підкріплюють словами Ісуса:

«Та й отця собі теж не йменуйте на землі: один бо у вас Отець – той, що на небі» (Мт. 23, 9).

Розуміючи буквально цей наказ, треба було б вважати, що апостоли також не дотримувались Христових слів, вважаючи себе за наших отців:

«Більшої радості не маю від тієї, як довідатися, що МОЇ ДІТИ живуть у правді» (3 Йо. 4).

«Вітає вас Церква, що у Вавилоні, вибрана з вами, і Марко, МІЙ СИН» (1 Пт. 5, 13).

Хоча апостоли вважали себе отцями, проте не перекручували науки Ісуса Христа. Правдиво передавали цю науку Господа іншим. Тому священники не роблять помилки, називаючи себе духовними отцями (батьками):

«Бо хоч би ви мали тисячі учителів у Христі, та БАТЬКІВ не багато; бо я вас породив через Євангелію в Христі Ісусі. Отож благаю вас: Будьте моїми послідовниками» (1 Кор. 4, 15-16).

Апостол Павло чітко пише, що він є нашим отцем (батьком).

У цьому розділі ми мали можливість переконатися, що закиди Свідків Єгови стосовно святих таїнств – безпідставні. Також безпідставними є закиди щодо таїнства священства.

Найкращим доказом правдивості священства є те, що католицькі священники відправляють Божественну Літургію на зразок Мелхиседека, тобто через жертву хліба і вина.

«Куди ввійшов за нас, як предтеча, Ісус, ставши архиєреєм повіки, на зразок Мелхиседека» (Євр. 6, 20).

Священники виконують різне служіння, як і апостоли, проповідуючи Євангеліє Ісуса Христа по всій землі. Як і апостоли, священники послуговуються знаками Божої сили – святими таїнствами.

Беручи приклад із Христа та апостолів, священники хрестять людей в ім'я Пресвятої Тройці, єпископи через покладання рук висвячують священників. Зате поданих Христом і апостолами повчань не виконують ті, хто вважає себе за правдивих їх учнів.

Ісус, будучи досконалим Богом, знав, що Його священників будуть переслідувати, тому сказав:

«Тоді видадуть вас на муки й уб'ють вас; вас будуть ненавидіти всі народи ІМЕНИ МОГО РАДИ. Багато тоді спокусяться і видаватимуть один одного й будуть ненавидіти один одного. Чимало лжепророків устане і зведуть багато людей» (Мт. 24, 9-11).

Цього вірша Свідки Єгови не можуть застосувати до себе як до «гонимих і переслідуваних». Адже не проповідують ім'я «Ісус», не навчають в Ім'я Ісуса Христа, тільки проповідують ім'я ЄГОВИ.

9. МАРІЯ – БОЖА МАТИ

«Я ПОКЛАДУ ВОРОЖНЕЧУ МІЖ ТОБОЮ І ЖІНКОЮ І МІЖ ТВОЇМ ПОТОМСТВОМ ТА ЇЇ ПОТОМСТВОМ. ВОНО РОЗЧАВИТЬ ТОБІ ГОЛОВУ...» (Бут. 3, 15).

«І МОВИЛА МАРІЯ... ОСЬ БО ВІДНИНІ УБЛАЖАТИМУТЬ МЕНЕ ВСІ РОДИ» (Лк. 1, 46-48).

«І ЗНАМЕННЯ ВЕЛИКЕ ВИДНО БУЛО НА НЕБІ – ЖІНКА, ОДЯГНЕНА В СОНЦЕ;

І МІСЯЦЬ ПІД СТОПАМИ ЇЇ» (Од. 12, 1).

Організація Свідків Єгови неприхильно ставиться до особи Марії – Божої Матері. Заперечує всі привілеї, якими Господь обдарував Діву Марію.

Свідки Єгови рішуче виступають проти Марії – Богородиці. Вони вважають, що цю ворожнечу Господь заповів вже на перших сторінках Святого Письма:

«Я покладу ворожнечу між тобою і жінкою і між твоїм потомством та її потомством. Воно розчавить тобі голову, а ти будеш намагатися ввіп'ястися йому в п'яту» (Бут. 3, 15).

Свідки Єгови стверджують, що Святе Письмо є нашим дороговказом, ясною зіркою, порадиником, проте на кожному кроці суперечать йому. Господні слова про Жінку – Єву (див. Бут. 3, 15) поєднують зі своєю організацією.

Пояснюють, що слово «Жінка» означає організація Свідків Єгови. Тому члени цієї організації є потомством жінки, натомість усі інші є потомством диявола.

Так можуть пояснювати лише ті, кому достатньо поживи, яку вони дістають з «Вартової Башти». Якщо хтось має розум вільний від будь-якого впливу, то для нього ці слова будуть не тільки недостатніми, а навіть дивними. Чому? Зараз дізнаємось.

Передовсім звернімо увагу на місце та час, а також на те, до кого були звернені ці слова і тоді зрозуміємо їх значення:

«Чоловік відповів: “Жінка, яку Ти дав мені, щоб була зо мною, дала мені плід з дерева, і я їв”. Тоді Господь Бог сказав до жінки: “Що ти це наробила?” Жінка відповіла: “Змія обманув мене, і я їла”. Отже, Господь Бог сказав до змія: “За те, що ти вчинив це, будь проклятий з-поміж усякої скотини та з-поміж усіх диких звірів. На череві твоїм будеш повзати і їстимеш землю по всі дні життя твого. Я покладу ворожнечу між тобою і жінкою і між твоїм потомством та її потомством. Воно розчавить тобі голову, а ти будеш намагатися ввіп'ястися йому в п'яту”. А жінці сказав: “Помножу вельми болі твої і твою вагітність, в болях будеш народжувати дітей. І тягти буде тебе до твого чоловіка, а він буде панувати над тобою”. Адамові ж сказав: “За те, що ти послушав голос твоєї жінки і їв з дерева, з якого я наказав тобі не їсти, проклята земля через тебе. В тяжкій труді живитимешся з неї по всі дні життя твого. Терня й будяки буде вона тобі родити, і їстимеш польові рослини. В поті лица твого їстимеш хліб твій, доки не вернешся в землю, що з неї тебе взято; бо ти є порошок і вернешся в порошок”» (Бут. 3, 12-19).

З цих слів розуміємо, що Господь розгнівався на людину, яку сотворив. Він заповідає їй кару за непослух і одночасно каже, що ще подасть руку примирення. Покличе Жінку, яка буде неприязнською всякого зла. Вона народить Спасителя людського роду.

Бог проклинає диявола, який був у вигляді змія. Диявол, що нав'язав приязнь першій жінці Єві, привів її до упадку через гріх непослуху. Саме тому Господь заповідає, що приязнь між дияволом і Євою розірветься через іншу Жінку. Приязнь буде заміненена неприязню між Жінкою і дияволом, такою, яка є між дияволом і Богом. Йдеться тут передовсім про відродження гідності жінки, яку втратила Єва. Це буде відродженням людського роду. Через Марію і її потомство, тобто Ісуса Христа та засновану Ним Церкву. Марія породила нас у важких духовних болях під хрестом. Тому вона є нашою Матір'ю, а ми в Ісусі Христі творимо її духовне потомство.

Коли б ми й погодилися з твердженням Свідків Єгови про те, що жінкою, яку згадує Книга Буття 3, 15, є їхня організація, то помітили б, що це твердження має багато недоречностей. Свідки Єгови повчають, що першим Свідком Єгови був Авель, котрого вбив Каїн. Згідно з цим поясненням треба визнати, що Христова Церква, за яку вони вважають свою організацію, започаткована у часи Авеля. Значить Ісус – Засновник Церкви з'явився пізніше, ніж Його Церква? Але як може організація існувати раніше від свого засновника?

Господь сказав у раю: «Я покладу ворожнечу між тобою і жінкою і між твоїм потомством та її потомством». Цією жінкою є Марія, її потомством є Ісус Христос і всі, хто належать до Його Церкви. Христос віддав нас під опіку своєї Матері – ми стали дітьми Марії (див. Йо. 19, 27). Ненависть диявола звернена до Жінки та її потомства, тобто до Марії й Ісуса з Його Церквою. Так само протягом століть, починаючи від апостолів, вчить

католицька Церква.

Доказом того, що організація Свідків Єгови не може бути «жінкою» (тобто Церквою), про яку заповідав Господь, є Христові слова: «...Збудую мою Церкву» (Мт. 16, 18), які були сказані пізніше. Не говорив «збудував», а тільки «збудую». Натомість Свідки Єгови вважають, що Церква вже існувала, а потомством є її засновник.

Інші закиди Свідків Єгови стосуються Божого материнства Марії. Не можуть примиритися з тим, що Марію називають Божою Матір'ю. Бог не має Батька, тому не може мати матері – стверджують Свідки Єгови. Тут варто пригадати, що для Бога все можливо, тому людина не може обмежувати Його діяльність. Нехай Святе Письмо відповість нам, чи Марія має право, щоб її називали Божою Матір'ю. Знаємо, що у Біблії слово Господь означає Бог.

«І Ной зробив усе так, як велів йому БОГ; саме так і зробив він. ГОСПОДЬ сказав до Ноя: «Увійди ти і вся твоя родина в ковчег, бо тебе одного з цього роду побачив я праведним передо мною» (Бут. 6, 22-7, 1).

Ще один приклад із Нового Завіту:

«Шостого місяця ангел Гавриїл був посланий Богом у місто в Галилеї, якому ім'я Назарет, до діви, зарученої чоловікові, на ім'я Йосиф, з Давидового дому; ім'я ж діви було Марія» (Лк. 1, 26-27).

«Щаслива та, що повірила, бо здійсниться сказане їй від Господа» (Лк. 1, 45).

Отже, слово «Господь» вживається у Святому Письмі на окреслення Бога. Нижче подаємо вірш, який розвіює закиди Свідків Єгови проти Божого материнства Марії. Також перекреслює твердження, що Святе Письмо не називає Марію Божою Матір'ю:

«І як почувла Єлисавета привіт Марії, здригнулася дитина в її лоні, і Єлисавета сповнилася Святим Духом, і викликувала голосом сильним: “Благословенна ти між жінками й благословен плід лона твого. І звідкіля мені це, що прийшла до мене МАТИ ГОСПОДА мого?”» (Лк. 1, 41-43).

Під час дискусії зі старшими збору на тему Божого імени, один із Свідків Єгови сказав, що там, де у Святому Письмі є слово «Господь», треба читати «Єгова», оскільки Святе Письмо має поганий переклад. Викинули з нього ім'я Єгова, замінюючи словом «Господь». Ми запитали, чи він не зречеться своїх слів? Відповів, що за слова, які він сказав, відповідає і ніколи їх не зречеться. Тоді попросили його, щоб прочитав вірш з Євангелія від св. Луки (див. 1, 43). Ось як він прочитав:

«І звідкіля мені це, що прийшла до мене мати Господа мого?»

Ми попросили, щоб, згідно зі своїм твердженням, слово «Господь» він замінив словом «Єгова». Коли він задумався, ми прочитали самі: «І звідкіля мені це, що прийшла до мене мати Бога мого?»

Ще раз хочемо наголосити, що ці слова Єлисавета промовила не сама від себе, а під натхненням Святого Духа. Сам Господь говорить устами Єлисавети, що Марія є Матір'ю Бога.

Цей пан схилив голову, не знаходячи жодної відповіді. Коли запитали його, чи тепер на підставі Святого Письма визнає Марію за Божу Матір – відповів: «Ні!» Запитуємо ще раз: чи відмовляється від своїх слів, що «Господь» треба читати як «Єгова»? Також відповів: «Ні!» Цим він підтвердив, що не Святе Письмо є підставою його віри, а брошури організації Свідків Єгови.

У розмовах зі Свідками Єгови неодноразово чули, що слово Господь (див. Лк. 1, 43) не стосується Бога, а тільки окреслює особу, подібно як ми це робимо в щоденній мові. Важко погодитись з тим, що «Господь» означає будь-яку людину. У такому випадку чому св. Єлисавета, котра була сповнена Святим Духом, почувала себе негідною прийняти Марію? Чи тільки тому, що Марія мала стати матір'ю пересічної людини? Натомість вона промовила: «І звідкіля мені це, що прийшла до мене мати Господа мого?»

Якщо б св. Єлисавета розуміла це так, як Свідки Єгови, то не могла б вважати ще ненароджену звичайну дитину за свого Господа, а себе негідною, щоб прийняти Його у своїй

хаті. Адже сама носила в своєму лоні св. Йоана Хрестителя. Як могла почувати себе негідною приймати матір звичайної людини, а не Бога.

Ось ще один приклад із дискусії на цю тему. Поставлений перед аргументами Святого Письма Свідок Єгови визнав, що Ісус є Богом. Ми запитали, чи Марія є Його Матір'ю? Виразно відповів: «Так!» Тоді кажемо: якщо Ісус є Богом, а Марія є Його Матір'ю, то це значить, що є Матір'ю Бога. Деякий час задумався і відповів: «Ні!» Запитали ще раз: «Хвилину тому ви сказали нам, що Ісус є Богом, Марія Його Матір'ю, то чи дійсно Марія є Матір'ю Бога, чи ні?» Знову почули у відповідь: «Ні!»

Дійсно, як можна погодитись з тим, що Марія є Матір'ю Бога, коли так не вважає «Вартова Башта». Те, що її так називає Святе Письмо, не має жодного значення для Свідків Єгови. Неодноразово доводилось помічати, що Свідки Єгови часто настоюють на тому, у що не вірять або чого не розуміють. Знають тільки те, чого їх навчать старші брати, з думками і словами котрих вони завжди погоджуються. Зважають на їх слова без огляду на те, чи оперті вони на Святе Письмо, чи ні. Це для Свідків Єгови маловажливе. Таким сліпим довір'ям вони обдаровують своїх учителів. Хто має природне право сказати до Ісуса: «Мій Сину?» Тільки Бог і Марія. Знаємо, що Ісус є Богом, тому Марія, будучи Його Матір'ю, незаперечно є Матір'ю Бога! Попри це, Свідки Єгови пояснюють, що Марія була тільки Господньою слугинею: «Ось я Господня слугиня...» (Лк. 1, 38).

Не можуть зрозуміти, що Марія через покору окреслює себе як сотворіння щодо Творця. Як мала інакше сказати, щоб виявити свій послух і покору? Може так: «Ось я Мати Бога?» Але ж ще не стала нею. Якщо би й була, то з покори не сказала б так про себе. Не звертаймо увагу на те, як говорить про себе Марія, а подивімося докладно на зміст слів, які промовив до неї Всемогутній Господь через свого посланця:

«Ввійшовши до неї ангел, сказав їй: “Радуйся, благодатна, Господь з тобою! Благословенна ти між жінками”» (Лк. 1, 28).

Це є звертанням Бога до Марії. Якщо сам Господь через Ангела Гавриїла так возвеличує Марію, то яке маємо право ми, грішні істоти, не визнати її гідності? Чи, не визнаючи привілеї Матері Божої, не виявляємо цим неприязнь, покладену між її потомством і потомством диявола?

Марія була свідомо своєї величності, вона покірно понизила себе перед ангелом, щоб засвідчити людям свою велич:

«І мовила Марія: “Величає душа моя Господа і дух мій радіє в Бозі, Спасі моїм, бо Він зглянувся на покору слугині своєї: ось БО ВІД НИНІ УБЛАЖАТИМУТЬ МЕНЕ ВСІ РОДИ”» (Лк. 1, 46-48).

Ці пророчі слова, сказані Марією перед св. Єлисаветою, швидко виповнились і виповнюються по всі дні. Від перших століть християнства аж до сьогодні називають Марію благословенною.

Коли розмовляли на цю тему із групою Свідків Єгови, то ось що почули у відповідь: «Благословенна не є жодним привілеєм чи прикметою». На підтвердження, що цей привілеї нічого не означає, подали вірш із Святого Письма:

«Як будеш уважно слухати голосу Господа, Бога твого, виконуючи старанно всі Його заповіді, що їх заповідаю тобі сьогодні, то Господь, Бог твій, поставить тебе високо над усіма народами землі, і всі ці благословення зійдуть на тебе та здійсняться на тобі, якщо слухатимешся голосу Господа, твого Бога.

Благословен будеш у місті й благословен на полі; благословен буде плід твого лона і плід твоєї землі і плід твоїх тварин, великорослого та дрібного скоту.

Благословен буде твій кошик і твоя діжа. Благословен будеш, увиходивши й благословен будеш, виходивши» (Втор. 28, 1-6).

Закінчили словами: «Значить, що кінь, корова, вівця та інші тварини також благословенні?» Уважно читаючи, бачимо, що цей вірш не говорить, що благословенним є кінь чи корова. Благословенним є «плід твого лона і плід твоєї землі», «і всі ці благословення зійдуть на тебе». На тебе, а не на корову чи коня. Але ці благословення зійдуть за умови,

«якщо слухатимешся голосу Господа, твого Бога».

Не знала «загублена вівця», що Святе Письмо часто застосовує цей вираз на означення Бога: «Благословен Бог...» (1 Пт. 1, 3).

Чи не бачимо тут великої неприязні змія до Марії? Господь обрав Марію, щоб стала Матір'ю Бога – свого Сина, назвав її благословенною між жінками. Проте Свідки Єгови прирівнюють прикмети Богородиці до отари, принижують її благословення. Але забувають, що Святе Письмо також і Бога називає благословенним:

«Ось дім ваш лишається вам (пустий). Кажу вам: Ви не побачите мене, аж поки не настане день, коли ви скажете: “Благословен той, що приходить в ім'я Господнє!”» (Лк. 13, 35).

«Благословен Бог і Отець Господа нашого Ісуса Христа, що у своїм великім милосерді відродив нас до живої надії через воскресіння Ісуса Христа з мертвих» (1 Пт. 1, 3).

«Благословен Бог і Отець Господа нашого Ісуса Христа, Отець усякого милосердя і Бог усякої втіхи» (2 Кор. 1, 3).

Цей благословенний Бог сам промовляє до Марії через ангела: «...Благословенна ти між жінками» (Лк. 1, 28).

Свідки Єгови ще запитують: чому Ісус Христос жодного разу не назвав Марію своєю Матір'ю, а тільки жінкою? Якщо навіть Ісус не називав Марію матір'ю, то чи заперечував цим, що не є її Сином? Коли б поставила це питання дитина, котра вчить катехизм, то можна її вважати за допитливу. Але коли про це запитує «дослідник Біблії», то засвідчує низький рівень своїх знань. Слово «жінка» східні народи і сьогодні вживають як властиву форму на окреслення особи матері. Цим висловлюють повагу до неї як до матері і жінки.

А Ісус підтверджує цим, що Його Мати є тією Жінкою, про яку заповідав Господь у раю (див. Бут. 3, 15).

Одним з найголовніших закидів Свідків Єгови до особи Марії є заперечення її дівицтва.

Принижують Пренепорочну Діву Марію, твердячи, що вона мала потомство від тілесного співжиття з Йосифом. Погляньте, як вони формулюють свої закиди, і на який вірш із Святого Письма посилаються:

«Та не спізнав її, аж поки породила сина...» (Мт. 1, 25).

Вираз «аж поки породила» означає для Свідків Єгови розмежування певного проміжку часу. Йосиф не спізнав Марії до часу, «аж» поки не народився Ісус Христос. Отже, після народження Христа Марія мала тілесний контакт з Йосифом.

Хіба слово «аж» має настільки важливе значення. Ні! Оскільки в іншому вірші це слово «аж» заперечує подібну думку. Ось як написано в другій Книзі Самуїла:

«І не було в Міхалі, дочки Саула, дітей аж по день її смерті» (2 Сам. 6, 23).

Чи тут слово «аж» поширюється на якийсь проміжок часу? Свідки Єгови не можуть стверджувати, що Міхалю народила дитину після своєї смерті.

Слова «аж поки породила» і «аж по день її смерті», не можуть мати такого пояснення, якого їм надають Свідки Єгови.

Про дівицтво Марії свідчить також Передання – усне християнське повчання. Після народження Ісуса Христа Марія не змінилася, залишаючись назавжди Дівою. Усній Традиції ми повинні вірити так само, як Святому Письму. Так повчають апостоли:

«Тож стійте, брати, і тримайтеся ПЕРЕДАНЬ, яких від нас навчилися чи то УСНО, а чи листовно» (2 Сол. 2, 15).

Євангелист Матей (див. 1, 25) наголошує на Божественности Христа, та що Ісус не має нічого спільного із земним отцем Йосифом. Євангелист Лука звертає увагу на страх Марії під час Благовіщення:

«А Марія сказала до ангела: “Як же воно станеться, коли я не знаю мужа?”» (Лк. 1, 34).

На цей час Марія вже була заручена зі своїм чоловіком:

«Шостого місяця ангел Гавриїл був посланий Богом у місто в Галилеї, якому ім'я

Назарет, до діви, зарученої чоловікові, на ім'я Йосиф, з Давидового дому; ім'я ж діви було Марія» (Лк. 1, 26-27).

Хоча Діва Марія була зарученою, проте склала перед Богом обіт чистоти. Свідки Єгови не перестають стверджувати, що Марія, окрім Ісуса, мала ще дітей із Йосифом:

«Хіба Він не син теслі? Хіба не Його мати зветься Марія, а Його брати: Яків, Йосиф, Симон та Юда? І Його сестри хіба не всі між нами? Звідки ж воно Йому це все?» (Мт. 13, 55-56).

Дійсно, у Святому Письмі згадується, що Ісус мав братів та сестер. Проте немає згадки, що Марія мала ще дітей, крім Ісуса! Не згадується, які це брати та сестри, рідні, чи, може, двоюрідні. Тому ми й запитали Свідків Єгови, чи ці згадані брати і сестри є дітьми Марії та Йосифа. Відповіли, що так! Коли запитали чи «брати» були апостолами, не одержали вичерпної відповіді. Одні кажуть, що апостолами були тільки Яків і Юда, інші натомість вважають, що було їх троє. У будь-якому випадку, більшість Свідків Єгови стверджують, що принаймні Яків був апостолом. Апостол Павло у посланні до Галатів пише:

«По трьох роках по тому пішов я у Єрусалим відвідати Кифу і перебув у нього п'ятнадцять день. А іншого з апостолів я не бачив, крім Якова, брата Господнього» (Гал. 1, 18-19).

Свідки Єгови на підставі цього вірша вважають, що Яків був братом Господнім – братом Христа. Але ап. Павло не згадує, який це був брат – рідний, двоюрідний чи може троюрідний? Проте, Свідки Єгови вперто твердять, що Яків був сином Марії і Йосифа. Тому всміхаються весело, вважаючи, що їм вдалося переконати католиків. Ще раз повторюють, що Христос мав братів, а Марія з Йосифом, відповідно, дітей.

Усмішка з обличчя Свідків Єгови зникає, коли читають фрагменти з Євангелія від Матея, Марка і Луки, де йдеться про вибір дванадцятьох апостолів. Саме на підставі цих фрагментів розвіюється твердження Свідків Єгови про те, що Марія з Йосифом, крім Ісуса, мали інших дітей, а Яків був братом Христа:

«Прикликавши своїх дванадцять учнів, Ісус дав їм владу над нечистими духами, щоб їх виганяли і лікували всяку хворобу й усяку неміч. Ось імена дванадцятьох апостолів: перший Симон, прозваний Петром, і Андрій, брат його; **ЯКІВ, СИН ЗАВЕДЕЯ**, та Йоан, брат його; **ФИЛИП** та **ВАРТОЛОМЕЙ**; **ТОМА** й **МАТЕЙ**, митар; **ЯКІВ, СИН АЛФЕЯ**, і Тадей; Симон Кананій та Юда Іскаріотський, що й зрадив Його» (Мт. 10, 1-4).

«І Він призначив дванадцятьох, щоб були при Ньому, та щоб їх посылати із проповіддю і дав їм владу виганяти бісів. Призначив Він дванадцятьох: Симона, якому дав ім'я Петро; **ЯКОВА, СИНА ЗАВЕДЕЯ**, та Йоана, брата Якова, й дав їм ім'я Воанергес, у перекладі – Сини грому; Андрія, Филипа, Вартоломея, Матея, Тому, **ЯКОВА, СИНА АЛФЕЯ**, Тадея, Симона Кананія, та Юду Іскаріота, що Його і зрадив» (Мр. 3, 14-19).

«А як настав день, покликав своїх учнів і вибрав з них дванадцятьох, яких назвав апостолами: Симона, якого назвав Петром, Андрія, його брата, Якова, Йоана, Филипа, Вартоломея, Матея, Тому, **ЯКОВА, СИНА АЛФЕЯ**, Симона на прізвище Зилота, **ЮДУ, СИНА ЯКОВА** та **ЮДУ Іскаріотського**, який став зрадником» (Лк. 6, 13-16).

Бачимо, що євангелист Матей згадує про двох апостолів на ім'я Яків. Один Яків – син Заवेдея, інший Яків – син Алфея. Тому й запитуємо Свідків Єгови, що сталося з апостолом Яковом – сином Йосифа, якщо ап. Павло в посланні до Галатів писав про рідного брата Ісуса Христа?

Те саме пише євангелист Марко. Святий Лука підтверджує це, навіть більше, пише, що апостол Юда, якого Свідки Єгови також вважають Ісусовим братом є сином Якова. Отже, не Йосифа і не Марії.

Ознайомившись із цими віршами, більшість Свідків Єгови відповідають, що особливо не зосереджували на них своєї уваги. І зобов'язуються натомість на наступний раз приготувати відповідь. У більшості випадках наступної дискусії немає, тому що вони намагаються її уникнути. Якщо навіть ця зустріч відбувається, то цієї теми навіть не згадують. У такому разі ми самі запитуємо, чи Алфей, Заведей і Йосиф є однією особою. На

це відповідають, що апостол Яків є сином Йосифа, який походить з Заведеевого роду. Ця відповідь є доказом того, що Святе Письмо знають так само «добре», як і походження Йосифа, котрий є з роду Давида.

В іншій розмові, один Свідок Єгови пояснив нам вірш (див. Гал. 1, 19) так: апостол Павло, крім Якова, зустрів Господнього брата, який не був апостолом. Як з цим погодитись, коли читаємо у Святому Письмі, що ап. Павло хотів зустрітись з Петром (див. Гал. 1, 18), але не зустрів нікого з апостолів, крім Якова, Господнього брата. Серед апостолів був ще один Яків, який не був братом Христа, але ап. Павло зустрів власне апостола Якова, котрий був братом Господнім.

Боже провидіння вчинило так, що євангелисти згадують імена батьків тих апостолів, котрих Свідки Єгови вважають дітьми Марії і Йосифа. Всемогутній Господь Бог знав, що знайдуться фальшиві пророки, які будуть заперечувати дівицтво Марії. Ці пророки повчають, що Діва Марія піддалась у всій повноті світському життю, яке має на собі пляму первородного гріха.

Чому Свідки Єгови не хочуть зрозуміти, хто це Господні брати!? Святе Письмо згадує про сестру Марії (див. Йо. 19. 25), але Свідки Єгови не задумуються над тим, чому немає згадки про щось більш важливе, як, наприклад, інших дітей Марії. У Святому Письмі маємо цю згадку на доказ того, що брати Господні були дітьми сестри Марії.

Протягом перших століть християнства було багато випадків, що подружжя жило в чистоті, добровільно на це погоджуючись. Прикладом може бути блаженна Кінга (Кунегунда 1234-1292), дочка короля Угорщини Бели IV. Вона вийшла заміж за короля Болеслава Встидливого, і разом з чоловіком прирікли перед Богом довічну чистоту. Жили згідно із порадою ап. Павла:

«Ось що, брати кажу: Час короткий. Тож нехай ті, що мають жінок, живуть, немов би й не мали» (1 Кор. 7, 29).

Це не єдиний приклад. Блаженна Кінга не є тут винятком. До життя в дівицтві та чистоті заохочував ап. Павло (див. 1 Кор. 7, 38. 8. 27):

«Тому той, хто віддає свою дівчину заміж, робить добре, а той, хто не віддає, робить ще краще.

Кажу ж нежонатим та вдовицям, що добре їм, коли зостануться, як я. А зв'язаний ти з жінкою? Не шукай розв'язатись. Розв'язаний від жінки? Не шукай жінки».

Сьомий розділ апостол Павло присвячує заохоті до життя в чистоті. Якщо одні змогли прожити в чистоті та дівицтві, то чому благословенна Богом Марія, будучи свідомою свого покликання, повинна була думати категоріями Єви або звичайної жінки? Ні, і доказом тут є Святе Письмо. Свідки Єгови не мають жодних конкретних аргументів з Біблії, щоб заперечити дівицтво Марії.

Не важко помітити недоречність пояснення цитати з Мт. 13, 55. Повіривши маловірам, згодимося, що Ісус є сином теслі, заперечимо зачаття від Святого Духа. Тоді Ісусові треба закинути, що Він є ворожбитом, чуда робить силою Велзевула, адже саме це закидали Йому маловіри.

Свідки Єгови повчають далі, що Ісус не був єдиною дитиною Марії, оскільки був Первородним. Якщо в Марії не було більше дітей, то Святе Письмо подало б, що Ісус – Єдинородний.

Але знаємо, що Біблія називає Ісуса Христа також Єдинородним:

«І Слово стало тілом, і оселилося між нами, і ми славу Його бачили – славу ЄДИНОРОДНОГО від ОТЦЯ, благодаттю та істиною сповненого» (Йо. 1, 14).

«Бог так полюбив світ, що Сина свого ЄДИНОРОДНОГО дав, щоб кожен, хто вірує в Нього, не загинув, а жив життям вічним» (Йо. 3, 16).

Згодом Святе Письмо Єдинородного Сина називає Первородним:

«Коли ж знову уводив ПЕРВОРОДНОГО у світ, то каже: “Нехай поклоняться Йому всі ангели Божі”» (Євр. 1, 6).

Тут виникає запитання, чи Господь мав більше синів, якщо Біблія називає Його Сина

Первородним? Ми знаємо, що Господь Бог має одного Єдинородного Сина. Сотворених є більше, це всі, хто слухає Божого слова і його береже – вони є Господніми синами. Єдинородним і Первородним є тільки Ісус Христос, про що говорить Святе Письмо. Отже, помиляються знову Свідки Єгови, проповідуючи, що Марія мала, крім Ісуса, інших дітей.

Святе Письмо вже вкотре це заперечує:

«Як же вмер Ірод, ангел Господній з'явився вві сні Йосифові в Єгипті і каже: “Встань, візьми дитячко та Його матір і повернись в Ізраїльську землю, бо вмерли ті, що чигали на життя дитятка”». Устав він, узяв дитячко та Його матір і прийшов в Ізраїльську землю» (Мт. 2, 19-21).

Історичні документи засвідчують, що Ірод умер на четвертий рік після народження Христа. Тут Святе Письмо не згадує про інших дітей Марії. Виразно підкреслює, що вона мала тільки одну дитину. Зосередьмо нашу увагу ще на одному вірші. Ангел Господній не каже: «Візьми діти та ІХНЮ МАТІР», але «візьми дитячко та Його матір».

Якщо б Йосифа та Марію єднало подружнє співжиття, то більш природним було б окреслення «візьми дружину свою», а не «Його матір». Ще один доказ, що Йосифа та Марію не єднало подружнє співжиття, як всупереч правді намагаються довести Свідки Єгови. Ми почули приблизно таке пояснення даного вірша: перебуваючи в Єгипті, Марія не могла мати більше дітей, з огляду на несприятливі умови.

З цієї відповіді випливає, що Марія не виконала Божого наказу (див. Бут. 1, 28), а протягом життя шукала тільки вигод. Але Богородиця вибрала собі вузький і тернистий шлях, не звертала уваги на розкоші та вигоди. Хіба Ісус народився у сприятливих умовах? Чи втеча до Єгипту була приємною для Марії? Найкраще сказав про «вигоди» Марії праведний старець Симеон (див. Лк. 2, 34-35).

Далі подаємо ще один вірш, який підтверджує, що Марія не мала більше дітей, крім Ісуса. У Святому Письмі читаємо:

«А при хресті Ісусовім стояли Його мати... Бачивши Ісус матір і біля неї учня, що стояв, – а його ж любив Він, – мовить до матері: “Жінко, ось син твій”. А тоді й до учня мовить: “Ось матір твоя”. І ВІД ТІЄЇ ХВИЛІ УЧЕНЬ УЗЯВ ЇЇ ДО СЕБЕ» (Йо. 19, 25-27).

Цими словами Ісус віддав свою Матір усім людям, в особі св. Йоана. Від тієї хвилини Марія є нашою Матір'ю, а ми разом із св. Йоаном є її дітьми. Саме св. Йоан опікувався Матір'ю після смерті Ісуса. Якби Марія, згідно з наукою Свідків Єгови, мала більше дітей, то, безперечно, вони би піклувалися про свою Матір, а св. Йоан не брав би її під свою опіку.

Свідки Єгови мають на це відповідь. Отож, проповідують, що Ісус Христос віддав свою Матір св. Йоанові тільки тому, що інші Його брати не розуміли Його науки і не вірили Йому, не були добрими братами.

Направду, таке пояснення є дивним. Чи тільки тому, що брати не розуміли Ісуса не могли опікуватися своєю Матір'ю? Але учні разом із апостолами також не розуміли Ісуса, хоча й були разом з Ним три роки.

Зрозуміли тільки тоді, коли Ісус після воскресіння просвітив їхній розум на Писання (див. Лк. 24, 19-21; Йо. 2, 22).

Незрозуміння в цьому випадку не означає злобу. Не прийшов ще час на зрозуміння. Доказом є також апостол Тома. Він протягом трирічної науки Христа не вірив, що Ісус воскресне. Навіть коли воскрес, і це підтверджували апостоли, Тома все ж таки не вірив (див. Йо. 20, 25).

Виходить, що Тома, коли б не повірив у воскресіння Христа, не цікавився б долею своєї Матері? Якби Ісусові брати були злими і не прийняли своєї матері, то Біблія згадує, що Христос мав також сестер:

«Хіба він не син теслі? Хіба не Його мати зветься Марія, а Його брати: Яків, Йосиф, Симон та Юда? І ЙОГО СЕСТРИ хіба не всі між ними? Звідки ж воно це все?» (Мт. 13, 55-56).

Святе Письмо не згадує про сестер, що вони були злими і не розуміли Ісуса. Було їх чимало, як подає євангелист, усі вони були серед нас. Будучи Христовими сестрами і

дочками Марії, вони прийняли б свою Матір, якщо не хотіли цього зробити брати. Маючи рідних дітей, Марія не мала би потреби бути під опікою св. Йоана.

Вислухавши ці детальні аргументи, Свідки Єгови запитують, чому ми так відстоюємо дівицтво Марії? Чи вважаємо, що співжиття в подружжі є зганьбленням або неморальністю в Божих очах?

Католики ж вважають, що образливо говорити людині, котра присвятила своє життя чистоті та гідно цього дотрималася, що вона має дітей. Або, навпаки, якщо хтось має дітей і виховує їх на Божу славу, сказати йому, що він їх не має. Це людині болять. Такі нісенітничі заперечують правду. Про те, що Марія, крім Ісуса, не мала більше дітей, свідчить не тільки Святе Письмо, але й Передання. У такому разі, чому Свідки Єгови всупереч правді закидають, що Марія мала потомство крім Ісуса?

Позиція Свідків Єгови суперечить Святому Письму, котре вивищує Марію серед усіх жінок. Доказом цього є Христові слова:

«Йоан одягнений був в одержу з верблюжого волосу й носив ремінний пояс на своїх бедрах, а їв сарану й мед дикий. І проповідував, кажучи: «Слідом за мною іде сильніший від мене, що Йому я недостойний, нахилившись, розв'язати ремінця Його сандалів. Я вас хрестив водою, а Він хреститиме Святим Духом» (Мр. 1, 6-8). «Тоді прибув Ісус із Галилеї на Йордан до Йоана, щоб хреститися від нього; але Йоан спротивлявся Йому кажучи: “Мені самому треба хреститися в Тебе, а Ти приходиш до мене?” Ісус у відповідь сказав до нього: “Залиши це тепер, так бо личить нам здійснити всяку правду...”» (Мт. 3, 13-15).

Промовляючи слова, «що між народженими від жінок не було більшого від Йоана Христителя», Ісус не мав на меті принизити себе перед ним, а вивищив свою Матір Марію серед жінок людського роду. Марія є незвичайною «благодатною» (див. Лк. 1, 28), як її Син є «благодаттю та істиною» сповнений (див. Йо. 1, 14). Це значить, що вона є Жінкою без гріха – Пренепорочна, котра була наділена привілеєм стати Матір'ю Божого Сина, Богочоловіка.

Слова Ісуса Христа підтверджують, що св. Єлисавета породила велику людину: «не було між людьми більшого від Йоана Христителя».

Свята Єлисавета була вшанована великою гідністю від Бога, народивши найвеличнішу людину після Ісуса-Чоловіка. Свята Єлисавета почувала себе негідною, коли її відвідала Марія, кажучи: «Звідкіля мені це...» У цих словах чуємо здивування, що Марія прийшла до неї. Свята Єлисавета промовила ці слова під натхненням Святого Духа, зрозумівши велич Марії. І це ще не все! Під натхненням Святого Духа вона першою серед людей називає Марію – Матір'ю Бога:

«І звідкіля мені це, що прийшла до мене МАТИ ГОСПОДА МОГО?» (Лк. 1, 43).

Свідки Єгови кажуть, що Ісус принижував свою матір перед людьми. І на доказ навіть подають вірш зі Святого Письма:

«Тоді Він відповів тому, що говорив до Нього: “Хто моя мати і хто брати мої!” Вказавши ж рукою на своїх учнів, мовив: “Ось моя мати і брати мої! Бо хто чинить волю мого Отця, що на небі, той мій брат, сестра і мати”» (Мт. 12, 48-50).

Не таким є сенс цих слів, як думають Свідки Єгови. Треба зважати на те, перед ким вони сказані й кому адресовані. Цей дванадцятий розділ Євангелія від св. Матея потрібно читати не від сорок восьмого вірша, а від двадцять другого. Лише тоді зрозуміємо, що Ісус сперечався з фарисеями, котрі заперечували Його післанництво як Месії.

«І здивувалися всі люди й говорили: “Чи не є часом цей син Давида?” А фарисеї, почувши це сказали: “Отой не інакше виганяє бісів, як тільки Велзевулом, князем бісівським”» (Мт. 12, 23-24).

«Тоді деякі з книжників та фарисеїв озвались до Нього: “Учителю, ми хочемо бачити якийсь знак від Тебе”» (Мт. 12, 38).

Ісус знав, що фарисеї очікують земного Месію. Вони розраховували на його геніяльність, на те, що він визволить їх з-під римського панування, як колись це зробив Мойсей, визволяючи ізраїльтян з єгипетської неволі. Тому не вірили в Ісуса-Месію. Не вірили тому, що Ісус не походив із вельмож, котрі мали великий вплив. Ісус навчав про

прихід Месії не від людського роду, а із неба: «Хто моя мати... Бо хто чинить волю мого Отця... той мій брат, сестра і мати».

Дуже виразно Ісус Христос підкреслює, що Він не походить як Мойсей, від звичайної земної матері. Його мати, Пренепорочна Діва Марія відрізняється від земних матерів своїм чистим безгріховним серцем (див. Лк. 1, 28), як і Христос «благодаттю та істиною» сповнений (див. Йо. 1, 14).

Напевно Ісус Христос мав можливість прийти у світ по-іншому. То чому народився саме від Марії? Будучи Всемогутнім Богом, вибрав найкращий шлях. З приходом на землю Ісуса збулися слова Господа. Замість Єви Бог покликав іншу жінку, і вона розчавила зі своїм потомством голову сатани (див. Бут. 3, 15). Господь прийшов через її посередництво. Тому ми називаємо Марію – Небесною Брамою. Марія є Посередником Божої благодати, яку ми отримуємо через її заступництво. Святе Письмо досить чітко показує це. Коли на весіллі в Кані Галилейській господарям забракло вина, Марія звернулася до Ісуса: «Вина в них нема» (Йо. 2, 3). Відповідаючи, Ісус каже своїй Матері, щоб не переймалась цим: «Що мені, жінко, – а й тобі? Та ж не прийшла година моя!» (Йо. 2, 4).

Але на прохання Матері Син приближає цю хвилину і робить чудо. Марія настановляє слуг: «Що лиш скаже вам, – робіть» (Йо. 2, 5). У цьому бачимо посередництво Марії, без якого не було б чуда. Марія й сьогодні не перестає бути посередницею, – доказом цього є неодноразові чуда.

Перше чудо в Кані Галилейській руйнує ще один закид Свідків Єгови, який вони спрямовують проти Марії. Закидають, що вона взагалі не розмовляла з Ісусом і не розуміла Його післанництва. Але приклад з Кани Галилейської свідчить, що Марія знала про Христову силу робити чуда. Тому й звертанулася до слуг, щоб слухалися Його вказівок. І знаємо, що Ісус перемінив воду у вино.

Марія є звичайною людиною, яка з Божої волі стала Матір'ю Бога. На цьому людський розум обмежується!

Свідки Єгови атакують також найбільшу після Божого Материнства гідність Марії – Непорочне Зачаття. Свій закид стараються підкріпити цитатами зі Святого Письма.

У брошурі Свідків Єгови «Переконуйтеся у всьому» (ч. 2, с. 118) читаємо: «Ісусова Мати Марія, не була “непорочною”, тобто вільною від гріха. Від нього був вільний тільки Ісус Христос».

Відкликаються при цьому на вірш із Псалма:

«Я ж у беззаконні народився, й у гріху зачала мене моя мати» (Пс. 50, 7).

Вже не вперше бачимо, що для Свідків Єгови достатньо вирвати із тексту вірш, щоб на цій основі доводити свою правдивість. Вони пояснюють, що Марія зачала Ісуса в беззаконні. Але поданий ними вірш аж ніяк не стосується Марії.

Не звертають уваги на те, кому адресовані ці слова. Для них достатньо й цього, бо так пише Біблія. Тому подаємо цілий початок із Псалма, щоб зрозуміти, кого він стосується:

«Провідникові хору. Псалом Давида, коли увійшов пророк Натан до нього, після того, як був він з Ветсавією. Помилуй м'я, Боже, з милости Твоєї, з великого милосердя Твого зітри мої провини. Обмий мене повнотою від вини моєї, очисти мене від гріха мого. Провини бо мої я знаю, і гріх мій завжди передо мною. Тобі, тобі єдиному згрішив я, і зло на очах твоїх учинив я, щоб Ти у вироку Твоїм був оправданий і правий, коли будеш судити. Я ж у беззаконні народився, й у гріху зачала мене моя мати» (Пс. 50, 1-7).

Одного разу ми довели Свідкам Єгови, що цей Псалом стосується матері Давида, а не Марії – Матері Ісуса. Проте вони відповіли, що оскільки Давид був зачатий у беззаконні, то Марія, будучи з Давидового роду, також перейняла гріховність. Але подивімся наскільки смішним є таке пояснення. Починаючи від Єви – ніхто не був позбавлений гріха. Так, що не тільки Давид перейняв його від своєї матері. Винятком тут є Марія із своїм Сином Ісусом Христом.

Ми не можемо порівнювати Марію з матір'ю Давида, як і не можемо порівнювати Ісуса Христа з Давидом. Після смерті тіло Давида розклалося, а тіло Ісуса залишилось

нетлінним. Приймаючи, що Марія є з Давидового роду й успадкувала первородний гріх по матері Давида, треба прийняти, що Ісус також обтяжив себе цим гріхом. Не міг успадкувати гріх від Отця, тому що Його батьком є Бог, але перейняв би його по матері, яка була з гріхом, – вважають Свідки Єгови.

Під час іншої дискусії ми почули ще дівнішу відповідь. Свідки Єгови боронять свою позицію про первородний гріх Марії. Проте нічого не говорять про гріх Ісуса, вважаючи, що гріх не переходить від матері, а від батька. Христос є без гріха тому, що не мав земного батька.

Таким поясненням заперечують самі собі. Гріх переходить від батька, а Марії закидають, що успадкувала його по матері Давида. У Псалмі 50, 7 читаємо, що в гріхах зачала мене МАТИ моя, а не БАТЬКО.

Важко зрозуміти, чому Свідки Єгови не думаючи виривають із тексту Святого Письма вірш, в якому йдеться зовсім про інше, ніж подає брошура. Вони не шукають правдивого пояснення, чому зміст брошури розходиться зі Святим Письмом. Свідки Єгови всякими методами боронять позицію «Вартової Башти».

Розмовляючи з однією пані, котра показувала нам вже згадану брошуру, ми дізналися, що вона як Свідок Єгови мала завдання від старших збору опрацювати реферат про Марію на підставі цієї брошури. Довірене їй завдання сумлінно виконала, чим і задовільнила себе саму та братів із збору. Ми ж запитали, чи вона звиряла цитати, подані в брошурі із Біблією. Відповіді не отримали. Уся брошура була розмальована червоним олівцем. Був також підкреслений згаданий вірш псалма (50, 7).

Коли на наше прохання вона прочитала цей псалом від самого початку, то почервонівши відповіла, що дійсно стосується він Давида і його матері. На запитання, чи опрацьовувала вона реферат на підставі Святого Письма, не почули відповіді. Але коли жінка почала глибше вникати в зміст брошур, порівнюючи їх із Біблією, зрозуміла, що Свідки Єгови сіють фальшиву науку. Сьогодні вона вже не заглядає до їхніх брошур.

Свідки Єгови доводять, що Марія була грішною людиною, покликуючись на вірш Проповідника:

«Нема на світі такого праведника, що чинить добро, ніколи не згрішивши» (Проп. 7, 20).

Відкинувши вже подані вірші про Марію, на підставі цієї цитати треба прийняти, що Ісус був грішний, оскільки немає на світі праведних, котрі б не грішили. Свідки Єгови вважають, що Христос є звичайною людиною, тому вимушені прийняти, що Він був грішником. Подібну думку читаємо в посланні до Галатів: «Проклят усякий, хто висить на дереві» (Втор. 21, 23; Гал. 3, 13). Якщо кожен, то і Христос.

Першою згрішила Єва, після її падіння згрішив Адам. Потім гріх перейшов на всіх людей, за винятком Марії – Божої Матері, бо Вона є благодатна – Непорочна.

На Марії сповнились Господні слова, сказані до змія в раю: «Я покладу ворожнечу між тобою і жінкою і між твоїм потомством та її потомством. Воно розчавить тобі голову, а ти будеш намагатися ввіп'ястися йому в п'яту». Бачимо, що на Матір свого Сина Бог вибрав Жінку, котрої не торкнувся гріх.

Адам і Єва були благодатними до часу, коли їх спокусив диавол. З хвилини падіння вони втратили благодать. Це було результатом гріха. До Марії Господь сказав через ангела, що вона є «БЛАГОДАТНА», без гріха, як перші люди, перед зіпсуттям, були безгрішними. Для кращого розуміння додаємо, що в Діяннях апостолів (див. 6, 8) читаємо: «Стефан же, повний благодаті й сили, творив чуда й великі знаки в народі».

Прочитавши цей вірш, Свідки Єгови закидають, що св. Стефан також міг бути непорочно зачатий, тому що Святе Письмо говорить, що він, як і Марія, був благодатний. Але це не так! Велика різниця між благодаттю Марії і благодаттю Стефана. Нехай цю різницю вкаже нам Святе Письмо.

У Євангелії від Йоана читаємо:

«Свідчить про Нього Йоан, і проголошує, промовляючи: “Ось той, про кого я говорив:

Той, що йде за мною, існував передо мною, був раніше за мене”. ВІД ЙОГО ПОВНОТИ ПРИЙНЯЛИ ВСІ МИ – БЛАГОДАТЬ ЗА БЛАГОДАТЬ. Закон бо був даний від Мойсея, БЛАГОДАТЬ ЖЕ Й ІСТИНА ПРИЙШЛА ЧЕРЕЗ ІСУСА ХРИСТА» (Йо. 1, 15-17).

Отже, св. Степан повноту благодати отримав від благодати Ісуса. Про це читаємо у Святому Письмі.

Після свого народження Марія була обдарована Божою благодаттю. Святий Стефан не народився повний благодати, як Марія. Він був, як кожна людина, обтяжений первородним гріхом. Тому без гріха після Ісуса була тільки НЕПОРОЧНА Марія, Його мати!

Католицька Церква має рацію, стверджуючи, що Марія «НЕПОРОЧНО ЗАЧАТА». Бо, як бачимо, догма Церкви про Непорочне Зачаття Марії має свої корені в Біблії. Діва Марія була без гріховної плями.

Вирок Адамові і його потомству, обтяженому гріхами, «перетворитися в землю» – не торкається Марії, Божої Матері. Тому її тіло не могло піддатися процесові розкладу.

Проводячи свою агітаційну роботу, Свідки Єгови окрім журналів і брошур, розповсюджують різноманітні листівки. Одна з них, зміст якої подаємо нижче, написана з метою висміяти релігійні звичаї і молитви, але насправді компрометує лише свого автора:

«Ангельське вітання: Радуйся благодатна, Господь з тобою. Благословенна ти між жінками. Ти бо знайшла ласку в Бога. Ось ти зачнеш в лоні й вродиш сина й даси йому ім'я Ісус. Дух Святий зійде на тебе й сила Всевишнього тебе отінить. Марія сказала: “Ось я Господня слугиня: нехай зо мною станеться по твоєму слову”. Задумайтесь! Чи ти просиш Бога, щоб бути матір'ю Божого Сина? Чи ти повторюєш ці слова, які промовляла Марія до Ангела? Подивись на цю безглуздість. Сміх та й годі! Може справді попроси Бога, щоб ти була Його Матір'ю. Жінка, стоячи на колінах промовляє: ось я Господня слугиня, нехай зо мною станеться по твоєму слову. Такі ж самі слова повторює молода дівчина: Господи, нехай і мені буде так само. Чоловік, ніби проявляючи заздрість, говорить: Господи, нехай зо мною станеться по твоєму слову. Всі хочуть бути матір'ю Божого Сина. Люди!!!

Задумайтесь хоча на хвилину. Господу Богу не треба більше матерів, щоб народжувати Ісусів, оскільки вже має одну...»

Автор цієї листівки не знає, що християнин, молячись «Богородице Діво», не робить це зі своєї наївності. Автор також не зауважив, що зайшов задалеко, адже він не висміює релігійні практики, а саму молитву. Християни добре розуміють значення слів молитви. Ось, що пише далі автор листівки:

«Не ображайся друже, а уважно читай. Молитовні тексти до Богородиці переповнені хто-зна чим. Вежа Давида. Вежо із слонової кістки, молись за нас. Подумай, чи вежа може молитись? Ні, навіть якщо б вона була золотою. Але читай далі. Будиночку золотий, кивоте Завіту – молись за нас. Кивот це квадратна скринька виготовлена із дерева. Його виготовив і вкрив золотом Мойсей. У Кивоті переховувались таблиці Божих заповідей. Сьогодні цього кивоту немає, то чому ви молитесь до нього? Хіба скринька може молитися?

Рання зірко, молись за нас? Хіба зірка молиться? Бачив текст молитви, який мала в молитовнику монахиня. Прочитав такі слова: «Сінечко, на якому лежав Спаситель, молись за нас». Подивіться! Сіно з'їв осел, а вони моляться до нього. Це є католицька молитва, на яку щодня скликають дзвони Ченстохови. Так, дзвони дзвонять, а нерозумні зі всієї сили тягнуть «Богородице Діво». Що ж ви думаєте? Думаєте, що оповідаєте Богові цю історію, щоб Він її не забув?!»

Цікаво, чому автор не вказав молитовник і сторінки, де була вміщена молитва про сіно. Кожний молитовний текст перевіряє церковна влада, але чому ж ця влада затверджувала молитви із подібними словами: «сінечко, на якому лежав Спаситель, молись за нас»? Не затверджувала, тому що її просто не існує. Зате треба якось висміяти християн, монахинь, тому й вигадують різні нісенітниці. Відповіддю на другу частину листівки можуть бути слова її автора: «Молитовні тексти до Богородиці...» Самі слова говорять, що це молитва до Богородиці, тобто Марії, а не до предметів.

Свідки Єгови мали б рацію, коли б католики дійсно молились до предметів. Проте

католики не настільки наївні, як автор листівки і ті, що йому вірять, бо знають до кого спрямовують свої молитви.

«Кивоте Завіту». Кивотом Завіту була позолочена дерев'яна скринька, де зберігались таблиці Божих заповідей, посуд з манною і жезл Арона (див. Євр. 9, 3-4).

Марія – Непорочна – це особа, в котрій Бог знайшов собі помешкання, оскільки носила Його в Дівичому лоні.

У Старому Завіті Божий Кивот вважали за найбільшу святість (див. 1 Хр. 15, 2). У Новому Завіті Кивотом Завіту є Марія. Старозавітний Кивот був символом Марії, жезл Арона – символом священства, манна – символом Євхаристії. Марія-Кивот Нового Завіту носила в своєму лоні Дателя заповідей, Первосвященника і Хліб, котрий зійшов з неба. Тому символ Кивоту здійснився саме в особі Марії.

«Ранішня зірка». Цими словами називаємо Марію. Ранішня зірка проголошує закінчення ночі і благовістить прихід дня. Ранішня зірка вказує прихід сонця, так і Марія принесла Світло Світу – Ісуса Христа (див. Йо. 8, 12).

«Небесна брамо». Цей заклик стосується Богородиці тому, що через неї прийшов до нас із неба Спаситель. Марія відкрила нам небо.

Погодьмося з тим, що справді знайшлась наївна людина, як і автор листівки, зробила браму, прикрасила її, помалювала на синьо і до неї молилась. Але що збудує і до чого буде молитись при закликах, таких як Столиця мудрости, Причина нашої радості, Зцілення немічних, Прибіжище для грішних тощо?

Шкода, що автор листівки використав тільки окремі епітети. Залишив без уваги: Мати, Невіста, Цариця. Всі ці слова прослави стосуються Особи Марії – Божої Матері. Молитовні тексти закінчуються словами: «Агнче Божий, котрий згладжує гріхи світу, спаси нас». Невже й тут автор листівки вважає, що якщо католики моляться до скриньки, брами чи зірок, рівно ж моляться до якогось агнця-барана?

Божим Агнцем Ісуса Христа називав вже Йоан Хреститель, промовляючи: «Тож наступного дня бачить він Ісуса, що йде до нього, та й каже: “Ось Агнець Божий, який світу гріх забирає”» (Йо. 1, 29).

Йоан Хреститель говорив про Ісуса, а не про барана. Вжито це в алегоричному значенні, подібно як: Ранішня Зірка, Брама Небесна, Кивот Завіту – до Особи Марії.

Так само діти використовують різні слова, звертаючись до своєї матері: мамо, матінко, квіточко. Слухаючи це, матір чи батько не гніваються на своїх дітей. Навпаки! Тішаться, знаючи, що ці слова виходять з їхніх сердець.

Прикро є для матері, коли діти називають її: мачухо, стара, чи взагалі не признаються до неї як Свідки Єгови до Марії – Матері Спасителя людського роду. Говорять про Божу Матір різні нісенітниці, не зупиняючись у своїх стараннях, відвертають дітей від Небесної Матері. Для цього використовують різні можливості, відкликуються на пророцтва Єремії. Повчають, що культ матері з дитиною був прийнятий і практикувався в поганському Вавілоні, де поклонялися Семіраміс і її синові Німроду:

«Діти збирають дрова, а батьки запалюють вогонь; жінки ж місять тісто ...щоб мене ображати» (Єр. 7, 18).

Немає католиків, які б жертвували Пресвятій Діві «печиво». Католики прославляють Марію як Царицю неба, бо її Син – Ісус Христос є Царем неба і землі. Марія є рівно ж Царицею усього світу.

Хвала, яку складають Марії, не є поганським звичаєм. Доказом цього є факт, згаданий в брошурі Свідків Єгови «Переконуйтеся у всьому», її автор пише, що «католицька енциклопедія» (т. 4, с. 563 англ. м.) згадує про певну секту відокремлених християн (IV ст.), котра була забороненою через жертвоприношення печива Марії.

Про цю секту написав св. Єпіфаній (404 р.). Її членів називали колиридіянами. Церква виступала проти діяльності цієї секти. Згадана енциклопедія чітко доводить, що це не католики жертвували печиво, а певна християнська секта. Католицька Церква забороняла цей поганський культ. Отже, не могла впровадити те, що сама заборонила. У Католицькій

Церкві прославляють Марію від самого початку християнства. Не використовують жодних поганських практик. Християнський культ Марії випливає з любови й пошани, якими обдаровують Божого Сина і Його Матір. Найважливішим є те, що цей культ бере свої початки зі Святого Письма. Про це ми неодноразово згадували в цьому розділі.

10. ОБРАЗИ

«ВІН – ОБРАЗ НЕВИДИМОГО БОГА...» (Кол. 1, 15). «А ФИЛИП ЙОМУ: “ГОСПОДИ, ПОКАЖИ НАМ ОТЦЯ; І ВИСТАЧИТЬ ДЛЯ НАС”... КАЖЕ ІСУС ДО НЬОГО: “...ХТО МЕНЕ БАЧИВ, ТОЙ БАЧИВ ОТЦЯ”» (Йо. 14, 8-9).

Святе Письмо Старого Завіту неодноразово засуджує ізраїльтян за зречення віри в єдиного правдивого Бога і прийняття віри поган, які, як знаємо з історії, визнавали політеїзм, тобто віру в багатьох богів.

Віровідступництво ізраїльтян, відречення від єдиного Бога й визнання поганських божків пророки назвали ідолопоклонством. Свідки Єгови ідолопоклонниками називають католиків тому, що ми поклоняємося образам та іконам Ісуса Христа, Його Пресвятої Матері та святих.

Перш ніж почнемо пояснювати тему цього розділу, зауважимо, що ізраїльтяни, котрих ганьбили пророки, не були католиками. Що більше, не вшановували образів Ісуса Христа і не поклонялися їм. Тому слова пророка в жодному разі не можна спрямовувати на католиків, а на поганських божків і тих, хто їх визнавав.

Поганські божки не були людьми, лише істотами, які жили нібито в гірській частині Греції – на Олімпі. Юдеї, перейнявши частково ідолопоклоніння від греків, ототожнювали поганських божків з людьми. Думали, що вони так само, як люди, їдять, п'ють, одружуються, народжують дітей і завдяки чудодійному нектару зберігають вічну молодість і безсмертя. Вони, подібно до людей, грішили, але їм приписували мудрість і надлюдську силу. Були серед них пожадливі, хитрі та підступні. Поганські божки мали незаконних жінок, були розпусними, брехливими. Тому й не дивно, що поганський світ все це перейняв. Погани вважали похвальним чинити розпусту на честь богині Венери. Семітські племена, замість Венери, як у греків, мали богиню Астарту. Погани не боялися говорити неправду, оскільки це подобалося божкові Гермесу. Пияцтво, обжерливість, гучні поганські видовища здійснювались на честь божка Бахуса.

Якщо ізраїльтянин зрікався своєї віри і приставав до божків, то засвідчував цим підкорення їхнім законам. Одним словом творив культ гріха, який уособлювали поганські божки.

Поганських божків Святе Письмо називає ідолами. Вже сама назва «ідол» вказує на те, що існування їх є нереальним. Створений на людську подобу ідол справді не є реальністю, як того хотілось би поганам.

Фантазія греків створила Зевса, бога вогню і грому, якому дали жезл, вважаючи його найвищим володарем, що панує на Олімпі. Всі божки різнилися між собою. Єднало їх тільки те, що вони були людською фантазією. Окрім зовнішньої форми люди наділили їх духовними прикметами. Але довго ці божки не проіснували, вони згинули від теплих променів Божої благодати. Прихід Спасителя на землю відкрив людям очі на правду. Ісус Христос – Богочоловік – переміг поганських ідолів. Там, де розливається Боже світло в особі Христа, – там гинуть ідоли. Ісус є сонцем, промінням Божого світла, яке гріє і освітлює кожную людську душу:

«І ще промовляв до них Ісус, і так їм казав: “Я – Світло світу...”» (Йо. 8, 12).

«Він – відблиск Його слави, образ Його істоти, – підтримуючи все своїм могутнім словом, здійснив очищення гріхів і возсів праворуч величі на вишині» (Євр. 1, 3).

«Він – образ невидимого Бога...» (Кол. 1, 15).

Свідки Єгови відкидають біблійні тексти, які виразно говорять, що Господь Бог сам дав людям свій образ в Особі Ісуса Христа (див. Йо. 5, 23). Вперто дотримуються заборони із Книги Виходу (Вих. 20, 3-5). Ця заборона була чинною тільки до приходу Христа, коли Він об'явив себе людям. Заборона виготовлення різьбленого образу припиняється в момент, коли Бог дає нам свій образ в Особі Сина. Святе Письмо говорить про це: «Він – образ невидимого Бога» (Кол. 1, 15). Оскільки Старий Завіт є частиною Святого Письма і введенням до Нового Завіту, то треба його читати, поєднуючи з Новим Завітом.

Новий Завіт характерний тим, що це – доповнення до Старого Завіту. Але це доповнення – Христове Євангеліє – оновлена і вдосконалена наука. Саме її потрібно проповідувати і дотримуватись людям:

«Так перша заповідь скасована через її неміч і безкорисність – закон бо не зробив нічого досконалим, – уведено ж кращу надію, яка зближає нас до Бога» (Євр. 7, 18-19).

«Сказавши вище: “Ні жертв, ані приношень, ні всепалень, ані жертви за гріхи ти не схотів і не вподобав собі”, дарма що вони приносяться за законом, тоді сказав: “Ось я іду вчинити Твою волю”. Касує, отже, перше, щоб установити друге» (Євр. 10, 8-9).

Що ж роблять тим часом Свідки Єгови? Відкидають нову науку Ісуса Христа і ставлять на підсвічнику старий Закон. Про це апостол Павло говорить:

«А коли каже “новий”, то об'являє перший старим. А що передавнене й застаріле – те близько зникнення» (Євр. 8, 13).

«Закон бо, мавши лиш тінь майбутніх благ, а не самий образ речей, ніколи не може тими самими жертвами, які приносяться щороку, повсякчасно зробити досконалими тих, які приступають до Бога» (Євр. 10, 1).

Подумай, читачу, чи варто дотримуватись Старого Закону, який ап. Павло називає тінню. Навіть ця тінь вказувала на Ісуса Христа:

«Потім Ісус до них промовив: “Це власне ті слова, що я, будучи ще з вами, сказав вам: Треба, щоб сповнилось усе написане про мене в законі Мойсея, в пророків та у псалмах”» (Лк. 24, 44).

Свідки Єгови проповідують, що католики прославляють ідолів. Проте кожний Свідок Єгови знає, що в жодній Церкві чи будинку католика немає вирізьблених поганських божків: Зевса, Діяни, Бахуса чи інших. Є тільки образи Ісуса Христа, Матері Божої і святих. Хіба можна прирівнювати одних до других? Хіба можна прирівняти створеного людською фантазією божка до Ісуса Христа, якого Святе Письмо називає Всемогутнім Богом? (див. Од. 1, 7-8). Стоячи на колінах перед образом чи фігурою, християни не поклоняються паперові чи гіпсу, а тому, кого вони уявляють.

Пресвята Діва Марія – Божа Матір – також не є результатом людської фантазії, а реальною особою, яку прославила Пресвята Тройця. Тому прирівнювати її до поганських богинь – це богохульство. Богохульством також є прирівнювати Христа до ідола, що ревно роблять Свідки Єгови.

Прослава була принесена Марії на землю з неба, її послав Бог через ангела Гавриїла (див. Лк. 1, 26-28). Прославою на землі було для Марії привітання св. Єлисавети. Вона привітала її як Божу Матір (див. Лк. 1, 41-43). Свята Єлизавета прославила Марію так само, як Божий Ангел. Ми також повинні величати Богородицю як і св. Єлисавету, котра була натхнена Святим Духом. Покірна і скромна, Марія прийняла привітання св. Єлисавети, додаючи, що сама досвідчила наповнення Божою радістю:

«І мовила Марія: “Величає душа моя Господа і дух мій радіє в Бозі, Спасі моїм, бо Він зглянувся на покору слугині своєї; ось бо віднині ублажатимуть мене всі роди”» (Лк. 1, 46-48).

Церква проповідує, що Господь вчинив для Марії багато великих діл та прославляє її за прикладом св. Єлисавети, згідно з наукою Святого Письма. Свідки Єгови називають прославу Богородиці – ідолопоклонством. Цим словом Свідки Єгови користуються аж занадто часто. Мабуть, вони думають, що коли будуть боротись з образами Ісуса Христа, Марії і святих – переможуть ідолопоклоніння. Варто їх запитати, чи вони розуміють, що

означає це слово – ідолопоклонство? Ідолопоклонство стосувалося поганських богів, яких насправді не було. Ще на хвилину подумаймо над значенням цього слова. Свідки Єгови вчать, що ідолопоклонство є вшануванням образів та ікон. Святе Письмо, окрім значення прослави поганських божків, надає цьому слову дещо іншого відтінку:

«...Чому ж ти не послухав Господнього голосу й кинувся на здобич, і зробив зло в очах Господніх?» Саул відповів Самуїлові: «Я послухав Господнього голосу і двигнувся у похід, в який Господь мене був вислав, і привів амалекитянського царя Агага та винищив амалекитян. Народ же взяв із здобичі овець і худоби, що було найкраще, а що мало бути знищене як прокляте, щоб принести його в жертву Господеві, Богові твоєму, в Гілгалі». Самуїл промовив: «Хіба ж Господеві так до вподоби всепалення й жертви, як послух Господньому слову? Послух ліпший від жертви, слухняність від баранячого жиру. Бунт – це гріх чарівництва, сваволя – це злочин ідолопоклонства. За те, що ти відкинув Господнє слово, Він тебе відкинув від царства» (1 Сам. 15, 19-23).

Бачимо, що автор, натхненний Богом, слово «ідолопоклонство» розумів інакше, ніж Свідки Єгови. Непослух і сваволя – це злочин ідолопоклонства.

Апостол Павло чітко говорить, що не вшанування образів є ідолопоклонством:

«Бо знайте, що жадний розпусник чи нечистий, чи захланний, що є ідолослужитель – не матимуть спадщини у Христовім і Божім царстві» (Еф. 5, 5).

Апостол надає дещо глибшого значення слову «ідолопоклонство».

Вже неодноразово згадувана брошура «Переконуйтеся у всьому» (ч. 1, с. 20) пише, що: «Практикування ідолопоклонства спричинило покарання від Бога. Лев. 26, 1. 27. 28. 30... Це довело до повного відкинення і занепаду ізраїльського народу».

Доведення в брошурі суперечать науці Святого Письма. Ізраїльтяни поклонялись ідолам ще за часів Мойсея, але не мали картин із зображенням Ісуса Христа. Вони виготовили золотого бичка і йому поклонялись, вважаючи своїм богом. Гоніння за матеріальними благами, пожадання, ненависть – це є божки, яким поклонялись ізраїльтяни протягом століть. За поклоніння поганському Ваалові отримували в нагороду високі посади серед поган і матеріальні винагороди. Тому відречення від Бога заради дочасних благ і є ідолопоклонством, на чому неодноразово наголошує апостол Павло. Відречення від правдивого Бога спричинило вавилонську неволю, пізніше римську. Не йшлося про поклоніння образам Ісуса, а поганським божкам.

Ізраїльтяни були відкинуті Богом і за те, що не визнали Його в Особі Ісуса Христа. Навпаки, вони поклонялись чужим богам, переступаючи Божий Закон. Ісус прийшов до них, але вони Його не прийняли. Не визнали Христа за Бога, а вбили, прибивши до хреста:

«Прийшло до своїх, – а свої Його не прийняли» (Йо. 1, 11).

«Їхні отці, з них і Христос тілом, який над усім – Бог, благословенний повіки. Амінь» (Рим. 9, 5).

«Які і Господа Ісуса вбили, і пророків, і нас переслідували, чим вони й Богові не подобалися, і усім людям супротивні» (1 Сол. 2, 15).

За це також були відкинуті Богом, а про відкинення за вшанування образів нічого не згадується. Марними є старання Свідків Єгови переконати в цьому католиків. Для підтвердження своєї науки вони використовують слова ап. Павла:

«Бувши, отже, з Божого роду, ми не повинні думати, що божество подібне до золота чи срібла, чи каміння, твору мистецтва і людської вигадки» (Ді. 17, 29).

На підставі цього вірша нас переконують, що йдеться тут про образи і фігурки Ісуса Христа й Діви Марії, які вшановують в Католицькій Церкві. Але значення цих слів інше. Хто знає хоча б поверхово історію стародавніх народів, той без труднощів зрозуміє, що ап. Павло поборює тут поганські божища. Апостол говорить, що Бог не схожий на вирізьбленого Зевса, який чужоложить, говорить неправду і чинить ще багато інших гріхів.

Бог існує вічно, Сам по собі. Натомість поганський бог, незалежно від назви, чи це Зевс, Марс чи інший, є плодом людської фантазії. Його існування є дочасним, а слава його скороминуча. На відміну від поганських божків, Бог є досконалим.

Пророки знали, що визнання ідолів є відреченням від правдивого Бога і Його Законів. Пророки боролися проти статуй фальшивих богів, прагнули повернути людські душі та серця до правдивої істоти єдиного Бога. Оскільки Бог – невидимий, то існувала заборона: «Не робитимеш собі ніякого тесаного кумира». Ця заборона була чинною до приходу Ісуса Христа на землю.

Щоб люди краще пізнали Божі плани, Господь зійшов на землю в Особі Свого Сина, Ісуса Христа. Він – образ невидимого Бога.

«А Филипп Йому: “Господи, покажи нам Отця, і вистачить для нас”. “Скільки часу я з вами, – каже Ісус до нього, – а ти мене не знаєш, Филиппе? Хто мене бачив, той бачив Отця. Як же ти говориш: Покажи нам Отця?”» (Йо. 14, 8-9).

У живому образі Бога, в Ісусі Христі, за словами Святого Письма: «Живе вся повнота Божества» (Кол. 2, 9).

Багатий юнак приклонив свої коліна перед Ісусом Христом. Знаємо зі Святого Письма, що Христос не зганьбив його за це, називаючи ідолопоклонником. Не сказав Ісус, щоб юнак кланявся тільки Господу Богу, а з лагідністю вислухав його і відповів на запитання.

«Коли Він вирушив у дорогу, прибіг один, упав перед ним навколішки й почав Його питати: “Учителю благий, що мені робити, щоб успадкувати життя вічне?”» (Мр. 10, 17).

Можна навести й інші цитати зі Святого Письма:

«Один же з них, побачивши, що видужав, повернувся, славлячи великим голосом Бога. І припав лицем до ніг Ісуса, почав Йому дякувати. Він був самарянин» (Лк. 17, 15-16).

«Тоді той і сказав: “Вірую, Господи!” – і поклонився йому» (Йо. 9, 38).

На якій підставі Свідки Єгови називають католиків ідолопоклонниками? Може, через те, що ті стоять навколішки перед образом Господа Ісуса Христа? Але ж Ісус не зганьбив за ідолопоклонство того, хто приклонив перед Ним свої коліна.

Може, ще раз, але в інший спосіб спробуємо з’ясувати, чому католики вшановують ікони та фігурки Ісуса Христа, Діви Марії та святих. Насамперед треба наголосити, що християни не вшановують матеріалу, з якого виготовлена фігурка, чи на якому намальовано ікону, але особу, котру дана ікона або фігурка представляють.

Свідки Єгови переконують католиків, що вони віддають перевагу не Христові, а іконі.

Католики знають, що ікона чи образ є подобою Ісуса Христа. Назва «образ» говорить сама за себе, що він когось зображає. Але Свідки Єгови не хочуть зрозуміти таких простих речей. Не можуть вийти із поганського способу мислення. «Елементи цього світу» не дозволяють їм побачити духовних речей, які передають образи та ікони.

Смішно слухати, коли Свідки Єгови говорять, що одна ікона не подібна на іншу. Лиця Ісуса Христа і Божої Матері на іконах різні.

Отже, в католицькій вірі матерія займає другорядне значення. На першому місці є дух і його властивості. Вшановуючи ікону, не віддаємо переваги рисам обличчя, а величаємо Ісуса Христа.

Так само величаємо Його Матір – Діву Марію і святих, без огляду на те, як їх намалював художник. Віддаємо шану всій повноті Божественности, котра є в Ісусі Христі (див. Кол. 2, 8-9).

Звичним є те, що образи різняться між собою. Фотограф, роблячи нам фотографії одним фотоапаратом, часом отримує різні зображення цієї ж самої особи. інколи так виходить, що фотографії різняться між собою. Достатньо змінити кут падіння світла, і обличчя вже змінене.

«Вартова Башта» показує незнання цього. У номері «Хрещення згідно Божої волі» (с. 10) в розділі «Не будеш поклонятися різьбленому образу» читаємо: «Якщо образ дійсно представляє християнину “святого”, до якого він молиться, тоді для молитви може бути використаний будь-який образ. Одначе, знаємо, що одні образи вшановують більше, ніж інші. До окремих образів приходять молитися більші групи людей. Нерідко певні прохання спрямовують до відповідних образів... Якщо б християни у властивий спосіб вшановували

образи, то не робили б між ними різниці. Напевно образам Ісуса Христа варто віддати більшу пошану. А в дійсності все навпаки. Є образи, яким приписують силу робити чуда».

Нехай на ці закиди відповість Святе Письмо:

«Та й чуда неабиякі творив Бог руками Павла; досить було прикласти до недужих хустинку чи хвартух, які були диткнулись його тіла, і недуги їх покидали, і виходили злі духи» (Ді. 19, 11-12).

Цікаво, чи тепер Свідки Єгови знову будуть твердити, що хустини і фартухи ап. Павла хворі вважали за Бога? Цей вірш показує, що Господь робив чуда Павловими руками, а не Павло. Для цього служили не тільки руки, але й хустини і фартухи.

Далі у Святому Письмі читаємо, що оздоровлювала хворих навіть тінь ап. Петра:

«Так, що й на вулиці виносили недужих і клали на постелях і на ліжках, щоб, як ітиме Петро, бодай тінь його на кого-небудь з них упала. Сила людей збиралася навіть з довколишніх міст Єрусалиму, несучи хворих та тих, що їх мучили нечисті духи, і вони всі видужували» (Ді. 5, 15-16).

Тоді чому дивує Свідків Єгови те, що Бог може використати образ для здійснення чуда. У Старому Завіті для цього Господь скористався кістками померлого Єлисея:

«Помер Єлисей і поховали його. Другого року моавські ватаги вчинили наскок на землю. Одного разу якось ховали люди одного чоловіка, та як побачили ватагу, вкинули того чоловіка в гріб Єлисея й утекли. Той торкнувся об кістці Єлисея, ожив і знявся на ноги» (2 Цар. 13, 20-21).

Так само Бог, згідно із своєю волею, робить чуда через посередництво образів та реліквій святих. Немає нічого дивного, коли до цих образів приходять люди, щоб вимолити Божу благодать.

Свідків Єгови дивує те, що паломники сходяться чомусь до одного місця, вважаючи його святим. На їхню думку, всі місця на землі є однаково освячені Сотворителем – Богом Єговою. Повчають, що немає місць менше або більше святих. Саме вирізнення християнами святих місць Свідки Єгови називають ідолопоклонством.

Господь вже Мойсеєві сказав, що є на землі місця, які в особливий спосіб ним освячені: «І з'явився йому ангел Господній у вогняному полумені посеред куща. Глянув він, аж ось вогнем палає куш, а не згоряє. І каже Мойсей сам до себе: “Підійду лишень ближче та подивлюсь на це велике диво, чому то не згоряє куш?” Побачив Господь, що він наближався подивитись, та й кликнув до нього з-посеред куща: “Мойсею, Мойсею!” І відповів той: “Я тут!” І сказав: “Не наближайся сюди! Скинь взуття з твоїх ніг: місце бо, що на ньому стоїш – земля свята”» (Вих. 3, 2-5).

Згідно з наукою Свідків Єгови, Мойсея теж можна вважати ідолопоклонником, оскільки він послухав Господа і скинув взуття. Важко уявити, щоб Мойсей на зразок Свідків Єгови відповів: «Ні, Боже Єгово! Немає місць менше або більше святих. Всі є однаковими! Чому треба роззуватися?»

Католики здійснюють прощі до тих місць, які особливо освячені Богом. Це місця об'явлень, де діялись чуда.

Під час дискусії один Свідок Єгови сказав, що Господні слова «свята земля» потрібно застосовувати виключно до ізраїльської землі, яка є святою. Ми запитали, чи він задумувався над сказаним? Виходить, що Мойсей мав би ходити без взуття. Навіть не тільки Мойсей, але й усі ізраїльтяни повинні ходити босими аж по сьогоднішній день.

Під час дискусій Свідки Єгови кажуть, що Ісус Христос мав тільки одну матір, а тим часом католики вшановують більше Божих Матерів. Як зрозуміти, що є Матір Божа Коденська, Почаївська, Фатімська та інші?

Свідки Єгови не хочуть прийняти, що ці назви походять від місцевостей, в яких є ікони чи образи. Хоча й різні ікони та різні назви місцевостей, але особа одна й та ж – Діва Марія.

У Старому Завіті був культ Кивоту Завіту. Його вважали за святиню для ізраїльського народу, використовували також для релігійних процесій:

«Потім Давид з Ізраїлем пішов у Ваалу, у Кіріят-Сарім, що в Юдеї, щоб узяти звідтіль ковчег Бога, Господа, що поживає на херувимах, що зветься цим іменем. І повезли Божий ковчег на новому возі з дому Авінадава, а Узза та Ахіо супроводжували віз; Давид і весь Ізраїль веселились перед Богом щосили під співи, граючи на цитрах, гарфах, бубнах, цимбалах та сурмлячи» (1 Хр. 13, 6-8).

«Давид сказав: “Ніхто не повинен носити Божий кивот, окрім левітів, бо їх вибрав Господь на те, щоб носити Господній кивот і служити Йому довіку» (1 Хр. 15, 2).

Кивот був вміщений у святині на видному місці, яке називалось Святее Святих (див. Євр. 9, 3-4). Згідно зі Святим Письмом Кивот був місцем особливого перебування Бога. Старий Закон Мойсея був тінню, прообразом тих справ, які сповнились в Новім Законі Христа (Євр. 10, 1).

У новій Церкві, заснованій Христом, Кивотом Завіту є Марія, про що ми вже говорили в попередньому розділі. Діва Марія є святістю для християн, як Кивот Завіту був святістю для ізраїльтян.

Образи пригадують нам найважливіші моменти з життя Ісуса. Коли ми дивимось на них, вони спонукають нас роздумувати над ціллю життя. Перед очима постає любов Спасителя, жертва, яку Він приніс задля нашого спасіння. Подібно й образи Марії представляють її чесноти, які ми повинні наслідувати: дівицтво, чистоту, покору. Цей образ не є для нас мертвим символом, а відкритою книгою, дивлячись на яку, пригадуємо, що маємо – так само, як Діва з Назарету – зберегти чистоту думок, намірів та вчинків.

Образ Диви з Дитиною відображає перші етапи материнства Марії. Вони були багатими на великі, незвичайні для Богородиці й світу події. Марія першою показала світові Спасителя. Щоб врятувати Ісуса, вона вимушена була переховуватися у Єгипті. У своїх обіймах несла Спасителя до поган на кілька десятків років швидше, ніж апостоли понесли туди Його Євангеліє (див. Мт. 2, 13-15). Так, як прислужувала Ісусові, годуючи Його, виховуючи і охороняючи від ворогів, так само Марія прислужує Його містичному Тілу – Церкві (див. 1 Кор. 12, 27). Вона насичує її Божим словом за допомогою своїх образів та ікон. Тайну образу може відчитати кожна людина, навіть неосвічена. Вона написана однією мовою, яку розуміє людина будь-якої нації. Образ чи ікона є тією універсальною мовою, яка не потребує перекладача, – Божим «есперанто».

11. АПОКРИФИ

Щоб добре зрозуміти Божі справи і Його діло спасіння людства слід детально ознайомитися з усіма частинами Святого Письма. З Божою поміччю треба уважно підходити до різних біблійних джерел. Зіставляючи ці тексти, переконуємось у їх правдивості.

Не можна сказати, що Свідки Єгови приділяють цьому достатньої уваги. Окремі вірші пояснюють так, як їм хочеться, без глибокого розуміння їх змісту. Тому й не замислюються, яке значення може мати їхня інтерпретація Святого Письма.

У деяких натхненних книгах Господь чітко подає свої правди. Заперечити це або подати «своє» тлумачення нелегко. Тому ці біблійні тексти, які важко перевернути, Свідки Єгови називають апокрифами.

Апокриф – це біблійний текст, щодо якого немає певності, чи був написаний з Божого натхнення. Власне, тому не включено цих текстів до Канону Святого Письма.

Канон Святого Письма складається з книг Старого і Нового Завіту. У 1546 році Тридентський Собор не додав до Канону жодних нових книг, а лише проголосив канонічними ті, які Христова Церква вважала від перших віків за натхненні.

Канон Старого Завіту містить сорок сім книг. Ними є: Буття, Вихід, Левіт, Числа, Второзаконня, Ісуса Навина, Суддів, Рути, 1 Самуїла, 2 Самуїла, 1 Царів, 2 Царів, 1 Хронік, 2 Хронік, Езри, Неємії, Товита, Юдити, Естери, 1 Макавеїв, 2 Макавеїв, книга Йова, Псалмів,

Приповідок, Проповідника, Пісні Пісень, Мудрости, Сираха, Ісаї, Єремії, Плач Єремії, Варуха, Лист Єремії, Єзекиїла, Даниїла, Осії, Йоїла, Амоса, Авдія, Йони, Міхея, Наума, Авакума, Софонії, Аггея, Захарії і Малахії.

З Канону Католицької Церкви Свідки Єгови відкинули сім книг та чотири фрагменти. Вони вважають, що це є людські перекази, тому й зараховують їх до апокрифів. Це книги: Товита, Юдити, Мудрости, Сираха, Варуха, дві Макавеїв, додаток до книги Естери і три додатки до книги Даниїла: Пісню про трьох юнаків, Оповідання про Сусанну і старців та про Бела і Дракона.

На якій підставі Свідки Єгови вважають ці книги апокрифами?

«Вартова Башта» (1962 р., без номера й дати видання) під назвою «Хрещення згідно з Божою волею», містить підрозділ «Апокрифи – від Бога чи від людей» (с. 13). У цьому розділі читаємо: «Можна подати декілька аргументів проти зарахування апокрифів до канону Біблії. Ось для прикладу подамо, що велика Синагога палестинських жидів, історик Йосиф Флавій, Філон (оборонець юдаїзму з першого століття) не визнавали інспірованого характеру апокрифічних книг».

Шкода, але «Вартова Башта» знову пише неправду! Історик Йосиф Флавій визнав одну з відкинутих Свідками Єгови книг за натхненну. Нею є 1 книга Макавеїв. Коли він писав про історію жидів, то використовував її, як святу книгу. Про це маємо згадку в його праці «Контра Апіонем» (1, 1). Підтвердження цього читаємо в «Антіквітатес Юдаїке» (10, 4). У цих працях історик Флавій пише, що не користувався іншими книгами, як тільки натхненими.

Септуагінта, тобто грецький переклад Старого Завіту з гебрейської мови, який було зроблено в Олександрії, також вміщує девтероканонічні книги. Це показує, що їх використовували на зібраннях та в синагогах і вважали за натхненні.

У першому томі «Біблійної Енциклопедії», за редакцією о. Євгенія Домбровського (с. 648) читаємо: «Твердження, що палестинські жида не визнавали девтероканонічних книг, суперечить історичній правді. Згадується, що Йосиф Флавій використовував тільки натхненні книги. Якщо навіть прийняти, що ці книги не входили до жидівського біблійного канону, то все одно, хоч деякі жидівські середовища вважали їх за святі й натхненні Богом».

Отже, «Вартова Башта» навмисне перекидає правду.

Свідки Єгови більше притримуються тверджень великої Синагоги палестинських жидів, ніж Церкви. Якщо так, то спробуємо застосувати науку Синагоги до особи Ісуса Христа. Прочитаємо, яке свідчення про Ісуса Христа подає жидівська Синагога: «Так батьки його казали, бо юдеїв страхалися: юдеї бо вже були домовилися, ЩОБ ВИКЛЮЧИТИ КОЖНОГО З СИНАГОГИ, ХТО ХРИСТОМ ЙОГО НАЗИВАТИМЕ» (Йо. 9, 22).

«А, однак, чимало й увірувало в Нього, навіть із знатних, лише з огляду на фарисеїв не признавалися, щоб їх не вилучили з синагоги» (Йо. 12, 42).

Визнавців Христа виганяли з Синагоги так само, як вилучали біблійні тексти. Ось що говорять про Ісуса ті, хто мають великий авторитет у Свідків Єгови:

«Вийшов тоді до них Пилат і промовив: “Яке оскарження принесли ви на цього чоловіка?” А ті йому кричать у відповідь: “Якби не був з Нього злочинець, не передавали б ми Його тобі!” (Йо. 18, 29-30). «Якже настав ранок, УСІ ПЕРВОСВЯЩЕНИКИ І СТАРШІ НАРОДУ СКЛИКАЛИ РАДУ НА ІСУСА, ЩОБ ЙОГО ВБИТИ. І зв’язавши його, повели та й передали правителеві Пилатові» (Мт. 21, 1-2).

Що ж Ісус відповів про них Пилатові:

«І відрік Ісус: “Не мав би ти надо мною ніякої влади, якби тобі не було дано згори. ЧЕРЕЗ ТЕ НА ОТОМУ, ХТО МЕНЕ ТОБІ ВИДАВ, більший гріх”» (Йо. 19, 11).

Бачимо, що Ісус називає членів великої Синагоги, які видали Його на смерть, ще більшими грішниками, ніж Пилат. Нехай кожен подумає, чи варто вірити в науку тих, хто видав Ісуса Христа в руки неправедних. Якщо Свідки Єгови, згідно з вченням Синагоги, не визнають книгу Мудрости, Макавеїв та інші натхненні Богом, то повинні також не визнавати Ісуса Христа як Божого Сина (див. Мр. 14, 61-64). Не можуть визнати Його й Царем (див.

Мт. 27, 41-42). У такому разі вони мусять, як і Синагога, визнавати Ісуса богохульником, перевертнем і злочинцем. «Красномовність» Синагоги найкраще висвітлює Євангеліст Матей:

«І ось великий зчинився землетрус, – ангел бо Господній зійшов із неба, приступив, відкотив камінь і сів на ньому. Вигляд його був, неначе блискавиця, а одежа, як сніг, біла. Зо страху перед ним сторожа затремтіла й стала, наче змертвіла. Тоді ангел заговорив до жінок, кажучи: “Не бійтесь: знаю бо, що ви шукаєте Ісуса розіп’ятого. Нема Його тут, бо Він воскрес, як ото сам прорік. Ходіть, гляньте на місце, де Він лежав”... Коли ті йшли, деякі з сторожі прийшли до міста й оповіли первосвященникам про все, що сталося. Вони, зібравшись із старшими та скликавши раду, дали воякам досить грошей і звеліли: “Скажіть, що Його учні прийшли вночі й викрали Його, коли ми спали. А як почує це правитель, ми умовимо його й він не буде вас турбувати”. Вони ж, узявши гроші, зробили так, як їх навчили. І рознеслася про це чутка між юдеями – аж по цей день» (Мт. 28, 2-6. 11-15).

Без сумніву, легше настоювати на неканонічності невинних для себе книг, аніж підкуповувати сторожу, яка мала неправдиво засвідчити викрадення Христового тіла, що Синагога і зробила. Саме з ними товаришують Свідки Єгови, відкидаючи Христа.

Головні оборонці юдаїзму видали своє свідцтво про апостолів та Христову Церкву, думку яких розділяють Свідки Єгови:

«Через п’ять днів прибув первосвященик Ананія з кількома старшими та захисником, якимсь Тертулом, й обвинувачували Павла перед правителем. Коли його покликали, Тертул почав його винуватити, кажучи: “Великий мир, що ми завдяки тобі зазнаємо, та поліпшення, зроблені передбачливістю твоєю для народу цього, – ми їх у всьому наскрізь приймаємо, вельможний Феліксе, з усякою подякою. Та щоб тобі занадто не надокучати, благаю тебе вислухати нас коротко у твоїй ласкавості. Ми переконалися, що чоловік цей – зараза, що між усіма юдеями всього світу збиває колотнечі, і що він провідник секти назореїв. Він навіть пробував і храм опоганити, та ми його схопили і хотіли судити за нашим законом, але тисяцький Лісій надійшов і вирвав його силоміць з наших рук, звелівши його винуватцям з’явитися у тебе. Від нього можеш сам, як схочеш, дізнатися про все, в чому ми його винусмо”. Юдеї ж те ствердили, кажучи, що воно так справді є» (Ді. 24, 1-9).

«Було ж їх більше сорока тих, що таку вчинили змову. Вони прийшли до первосвящеників та до старших, і казали: “Ми поклялися клятвою нічого не споживати, поки не вб’ємо Павла. Ви ж тепер разом з радою переконайте тисяцького, щоб він вивів його до вас, ніби ви хочете розвідатись докладніше про його справу, а ми тоді, як він наблизиться, готові його вбити”» (Ді. 23, 13-15).

Таку позицію юдеїв можна зрозуміти. Вони не ховаючись заперечували Його Божественну науку, воскресіння. Свідки Єгови так само, як юдеї, стоячи на варті Старого Закону, заперечують сьогодні Христову науку. Вона є для них забобоном. Єпископів та священиків називають зрадниками та підбурювачами. Це важко зрозуміти, адже, заперечуючи науку Ісуса Христа, вони називають себе Його учнями. Перекручують Його Євангеліє, відкидають натхненні Богом книги, приймаючи їх усупереч правді за апокрифи. Свідки Єгови виступають проти Ісуса Христа, підступно прикриваючися Його Євангелієм, наче маскою.

У цьому ж номері «Вартової Башти» (с. 12) читаємо: «Ми дуже мало знаємо, хто є автором апокрифів. Джерела, з яких черпаємо інформацію, походять з II – I сторіччя перед Христом».

Який висновок можна зробити зі слів найавторитетнішого часопису Свідків Єгови? Важливо, що про книги, які Свідки Єгови називають сьогодні апокрифами, знали вже за двісті років перед народженням Ісуса Христа. Цими книгами також користувались перші християни.

Про Боже натхнення книг Святого Письма свідчать пророцтва, які збулись. У Книзі Второзаконня читаємо:

«А пророк, який насмілювався б вістити в моєму імені щось, чого Я йому не заповідав,

або промовляти в ім'я інших богів, – такому пророкові смерть. А коли скажеш у своєму серці: Якже пізнати нам слово, що його Господь не говорив? Коли пророк промовив у ім'я Господнє, а його слово не збулось і не справдилося – то це слово не від Господа; самовільно відважився пророк говорити: ти його не бійся» (Втор. 18, 20-22).

Цим віршем Святе Письмо повчає нас, як маємо розуміти пророцтва. Нездійснені пророцтва є тільки від фальшивого пророка. Такі пророцтва є людською вигадкою. Щодо здійснених пророцтв, то вони є натхнені Святим Духом.

Тепер візьмемо одну з книг, яку Свідки Єгови вважають апокрифом. Переконаємося, чи здійснились описані в ній пророцтва. Нехай це буде книга Мудрости, яка має наступне пророцтво:

«Засядьмо на праведника, бо Він нам не вигідний і противиться нашим учинкам; Він закидає нам гріхи проти закону, винуватим нас у вадах нашого виховання; гадає, нібито Він знає Бога, Сином Господнім себе самого називає. Він – утілений докір думкам нашим, нам тяжко і глянути на нього. Життя ж його не таке, як в інших, і поведінка його дивацька. Для нього ми – та підроблена монета, він уникає доріг наших, як нечести, щасливу називає кончину справедливих і вихваляється, що Бог Йому за батька. Гляньмо, чи слова його правдиві, та провірмо, що з ним буде на кінець. Якщо праведник справді є Син Божий, то захистить його і вирве його з рук противників. Випробуймо його зневагою й мукою, щоб ми пізнали Його лагідність, і випробуймо Його терпеливість. Засудімо Його на смерть ганебну, бо, за Його словами, допомога Йому прийде» (Муд. 2, 12-22).

Згідно зі згадкою у «Вартовій Башті», це пророцтво було відоме людям ще за двісті років перед народженням Ісуса Христа. Воно стосується Його особи, розповідає про переслідування Спасителя, жорстоку смерть і воскресіння, та про вічну славу. Хіба могла передбачити це людина без Божого натхнення?

Пророцтво про Ісуса Христа здійснилося, засвідчуючи нам про натхненного Богом пророка. Господь промовляє до людей, передбачаючи все, що має статися з Його Сином. Ісус боровся з неправдою, говорив про гріхи. Його терпеливість була випробувана муками, а пізніше ганебною та жорстокою смертю.

Описуючи смерть Ісуса Христа, євангелист каже:

«Ті ж, що проходили повз Нього, лихословили Його і похитували своїми головами, кажучи: “Ти, що руйнуєш храм і за три дні відбудовуєш знову, спаси Себе Самого; якщо Ти Син Божий, зійди но з хреста!” Так само й первосвященики насміхалися з книжниками та старшими, говоривши: “Інших спасав, – себе спасти не може! Він цар Ізраїля: нехай тепер зійде з хреста, і ми увіруємо в Нього. Він покладався на Бога, нехай же Бог визволить Його нині, якщо він Його любить. Сам бо казав: Я – Син Божий”» (Мт. 27, 39-43).

Тепер звірмо слова Євангелія зі словами книги Мудрости, яка була написана, коли Ісуса Христа ще не було і ніхто з людей не знав про Його життя та смерть:

«...і вихваляється, що Бог Йому за батька. Гляньмо, чи слова Його правдиві, та провірмо, що з ним буде на кінець. Якщо праведник справді є Син Божий, то захистить Його і вирве Його з рук противників» (Муд. 2, 16-18).

Хіба може звичайна людина без Божого натхнення передбачити муки, страждання і смерть Божого Сина ще за двісті років перед Його народженням? Отже, людина, що написала книгу Мудрости, була натхненною Богом.

Ці аргументи не задовільняють Свідків Єгови. Вони кажуть, що книгу Мудрости не можна зарахувати до Канону тільки тому, що її автор невідомий. Досить смішним і наївним є цей закид. Як можна визнавати книгу Суддів і Йова натхненими, якщо їхні автори також незнані? Невже в пророцтвах Ісаї важливішим є ім'я автора, аніж саме пророцтво. Якщо б пророцтво не збулося, то марно було б згадувати ім'я Ісаї. Саме тому його слова визнано пророчими, що вони збулись, а не тому, що це написав Ісаї чи Єремія.

Пророк Єремія своєю пророчою думкою сягнув далекого майбутнього. Він також пророкував ближчі від нього часи, що й здійснилося ще за його життя. І це не все! Він написав славнозвісний Плач, де плакав над долею Ізраїля. Передбачив знищення Єрусалиму

й переселення ізраїльтян до Вавилону. Не дивно, що ім'я пророка залишилося в людській пам'яті.

Автор книги Мудрости жив і писав до народження Ісуса Христа. Для Бога не важливе ім'я пророка, якого Він вибрав як знаряддя для переказу тих подій, що трапляться з Його Сином між людьми на землі.

Святий Йоан Хреститель, про якого Ісус сказав, що він є більший від пророка (див. Мт. 11, 9), говорить:

«...Не Христос я, лише послано мене поперед Нього... Йому треба рости, мені ж – маліти» (Йо. 3, 28-30).

Здійснились пророцтва – прийшов на землю Спаситель. Підходив до кінця час пророків, щоб дати місце Ісусові. Христос Бог уже без пророків, сам ніс до людей свою науку.

Свідки Єгови не хочуть визнавати одинадцять книг ще й тому, що католицький переклад Біблії не здійснений із оригінальних мов – гебрійської, арамейської та грецької. Вже згадуваний нами номер «Вартової Башти» пише, що католики здійснили переклад із Септуагінти (грецький переклад). Цей закид взагалі не варто брати до уваги, бо, як знаємо, Септуагінта є саме гебрійським текстом, перекладеним на грецьку мову. Він був призначений для жидів, котрі жили в еміграції і датуються III – II сторіччям перед народженням Ісуса Христа. Живучи в розсіянні, ізраїльтяни забули гебрійську мову, тому й з'явився грецький переклад. Крім того, сучасні видання Святого Письма є саме перекладами з оригінальних мов – гебрійської, арамейської та грецької.

Євангелист Марко хоча й був євреєм, але не писав гебрійською мовою, а грецькою. Цей факт не заперечує канонічності його праці. Подібно є й з іншими текстами Святого Письма. Натхнення Божим Духом не залежить від того, якою мовою написані Святі книги.

Звернемо нашу увагу на те, чому Свідки Єгови заперечують Боже натхнення книги Макавеїв. Зацитуємо поданий у «Вартовій Башті» аргумент. Отже, у цьому номері часопису (с. 13) читаємо: «Серед апокрифів треба поставити на перше місце першу книгу Макавеїв. Її автор, час і місце написання невідомі. Зміст книги відображає історію ізраїльського народу. Вона переповнена патріотизмом, висвітлюючи сорокалітній період, починаючи від 175 р. перед народженням Христа. Ця книга заслуговує на увагу, бо має простий, стислий, поміркований та об'єктивний стиль. Розповідає нам про релігійну ревність Маттатія і його чотирьох синів, засновників та родоначальників Макавеїв. Це добре викладена історична дійсність. Проте нас турбує питання, чи цей текст походить від Бога, чи від людей? Зважливо перевіривши, можна сказати, що – від людей. Засвідчує це Жидівська Енциклопедія, подаючи, що цей текст є історією, що подана з людського погляду».

Чи згадувана Жидівська Енциклопедія може написати щось інше про Євангеліє Ісуса Христа. Якщо Свідки Єгови піднімають авторитет Енциклопедії так високо, то повинні цілий Новий Завіт визнати великим «апокрифом». Це не є нашою примхою, а логічним висновком, адже жида не визнають жодну з книг Нового Завіту за натхненні Богом. Вони не включають їх до свого Канону. Жида називають Новий Завіт «людською історією».

Ось що пишуть далі редактори «Вартової Башти» про Святі книги. У підпункті «Стороннє свідчення проти апокрифів» читаємо: «Найважливішим стороннім свідченням є той факт, що жодний християнський письменник не цитував апокрифів, хоч і використовував для своєї праці Септуагінту, в якій були вміщені апокрифи. Варто додати, що християнські письменники не цитували також канонічних книг Естери, Проповідника та інших, але все-таки факт, що в своїх працях не використовували жодного з сорока апокрифів показує, що робили це безумовно з певною ціллю».

Так, саме так! «Вартова Башта» мусить визнати, що невикористання християнськими письменниками текстів, які Свідки Єгови вважають апокрифами, зовсім не може бути доказом їх неканонічності. «Вартова Башта» тільки домислюється, що даний факт спеціально запланований. Дивлячись на Святі книги очима редакторів часописів та брошур, треба визнати такі книги як Естери, Проповідника, Пісня Пісень апокрифами. Для Свідків

Єгови переконливим є те, що ці книги не використовували християнські письменники перших століть.

Щоб аргументи були більш переконливими, Свідки Єгови цитують Христові слова, які Він нібито сказав про апокрифи:

«Заповідь Божу занедбавши, притримуєтеся ви передання людського...» (Мр. 7, 8).

Що ж, прочитаємо цей вірш до кінця і побачимо, про які передання говорив Христос: «“Заповідь Божу занедбавши, притримуєтеся ви передання людського: Обмиваєте глеки та кухлі й ще багато в тому роді”. І сказав їм: “Красенько відкидаєте заповідь Божу, щоб зберегти ваше передання. Мойсей бо наказав: Шануй батька твого й матір твою, і – хто проклинає батька або матір – смерть такому! А ви твердите: Коли хтось батькові скаже чи матері – корван, мовляв, священний дар є те, чим я мав би тобі допомагати, – тим то й не даєте більше змоги зробити щось для батька чи матері. Тож ви якраз касуєте слово Боже тим вашим переданням, яке ви самі собі передали, – та й чимало іншого такого чините!”» (Мр. 7, 8-13).

Тепер залишилось лише перевірити, чи в книгах, які Католицька Церква вважає натхненними, а Свідки Єгови – апокрифами, йдеться про обмивання глеків. Потрібно також звернути увагу, чи написано в цих книгах про обов’язок шанувати батьків і опікуватися ними. Добре було б, щоб Свідки Єгови прочитали ці книги, щоб переконатися, що жодна з них не згадує про обмивання глеків, як і не згадує про Корбан. Отже, Ісус не мав на увазі цих книг, перестерігаючи людей перед людськими переданнями.

Людські передання вміщують Талмуд і Мішна, які часто цитують Свідки Єгови. «Вартова Башта» у статті «Щасливий, хто чуває» (с. 3) подає цитату з «жидівської Мішни». В іншому номері «Вартової Башти» є згадка про Єрусалимський Талмуд і Вавилонський Талмуд.

Підраховуючи закиди проти книг Макавеїв, «Вартова Башта» пише: «Бракує в ній пророцтв про Месію та чуда. Немає також пророцтв про надію воскресіння». Виходить, що автор цих слів сліпо критикує книги Макавеїв, або навмисне сіє неправду. У книгах Макавеїв йдеться про чуда. Так само віра визнаців Старого Закону спиралась на віру в воскресіння. Макавеї бажали вибрати краще боротьбу і смерть, аніж приєднатись до поган: «Заговорили царські посіпаки й мовили до Маттатії: “...Тож приступи першим та виконай царський наказ, як то зробили всі народи, мужі юдейські й ті, що zostалися в Єрусалімі, то й станете, сам ти й твої сини, царськими друзями. Ти й твої сини будете обсіпані сріблом і золотом та силою дарунків”. Відповів Маттатія й голосно промовив: “Навіть якби всі народи в державі царській послушалися царя й всі до одного відступили від своєї батьківської віри і прийняли його накази, я з моїми синами і братами буду пильнувати Союз батьків наших. Хай Бог боронить, щоб ми покинули Закон і установи! Слів царських ми слухати не будемо, щоб відступити від нашої віри, чи то направо, чи наліво”» (1 Мак. 2, 17-22). «Бо ліпше нам у бою вмерти, ніж споглядати на злидні нашого народу й нашої святині. Яка б не була воля неба, нехай вона станеться» (1 Мак. 3, 59-60).

Нелогічними є закиди Свідків Єгови проти 1 книги Макавеїв, ніби вона не має «елементів про надію воскресіння». Якщо для них це настільки суттєво, то вони повинні багато натхнених книг вважати апокрифами, бо не в усіх згадані «елементи про надію воскресіння».

Мало цього! Свідки Єгови є непослідовними, бо 2 книга Макавеїв чітко пише про воскресіння, а все ж її вважають апокрифом:

«Він зібрав, з кожного поголовно, зо 2000 драхм сріблом, і послав їх у Єрусалім, щоб принести жертву за гріх; тим вельми гарним та благородним вчинком він виявив, що мав на думці воскресіння, бо якби він не надіявся, що поляглі встануть (з мертвих), зайвим і смішним було б молитися за мертвих» (2 Мак. 12, 43-44).

Отже, відкинення 1 книги Макавеїв з числа Святих книг не було наслідком відсутності в ній згадки про воскресіння. 2 книга Макавеїв згадує про це, але Свідки Єгови її так само вважають апокрифом.

2 книга Макавеїв не влаштовує Свідків Єгови через відсутність в ній «пророчих елементів і чудес». Проте в інших текстах (Додаток до книги Даниїла) не до вподоби їм присутність цих елементів, про що будемо говорити згодом.

Замислімося на хвилинку: чи дійсно 1 книга Макавеїв не згадує про чуда? Ось, що в ній читаємо:

«Серон, вождь сирійського війська, почувши, що Юда зібрав велику ватагу вірних йому й готових воювати, сказав: “Зроблю собі ім’я й прославлюся у царстві. Тож піду проти Юди і проти його прибічників, що зневажають царський наказ”. І приєднався до нього великий загін нечестивих, і двигнувся з ним, щоб помститись на синах Ізраїля. Коли він підійшов був аж до виходу Беторону, вийшов йому навпроти Юда з маленьким військом. Коли юдеї побачили табір, що насувався їм назустріч, сказали до Юди: “І як нам, яких так мало, воювати проти такої безлічі страшної? Нам, що охляли, нічого не ївши сьогодні?” Юда ж відрік: “Легко й малому війську захопити в руки велике; для неба все одно врятувати багатьма чи кількома, бо перемога на війні не в безмежнім війську, а в силі, що походить з неба. Вони йдуть на нас, повні зухвальства й беззаконня, щоб вигубити нас разом із жінками нашими й дітьми та щоб з нас здерти здобич, а ми воюємо за життя наше й за наші установи. Сам Бог їх знищить перед нами, тож ви їх не бійтесь”. Ледве скінчив він говорити, то кинувся на них зненацька, і Серон із військом були розбиті. Юдеї гналися за ними від Беторону вділ аж до рівнини, і полягло з них близько 800 чоловік, а решта втекла у край Філістимлянський. Тоді поширився страх перед Юдою та його братами, і жах охопив довколишні народи. Слава про нього дійшла аж до царя, народи ж тільки й говорили про битви Юди» (1 Мак. 3, 13-26).

В іншому місці читаємо, що десять тисяч війська здобуло перемогу над шістдесятип’ятитисячною армією недруга (див. 1 Мак. 4, 28-35). Якщо вважати, що перемога Ісуса Навина була чудом, то чому б не визнати перемоги Макавеїв такими, що мають ознаки чуда? Закид Свідків Єгови знову виявився недоречним.

Послання до Євреїв також відгукується на подібні історичні події з життя ізраїльського народу:

«І що ще скажу? Часу не вистане мені, коли заходжуся розповідати про Гедеона, про Варака, про Самсона, про Єфту, про Давида й Самуїла та пророків, що вірою підбили царства, чинили справедливість, обітниць осягнули, загородили паші левам, силу вогню гасили, вістря меча уникали, ставали сильні, будучи недолугі, на війні проявили мужність, наскоки чужинців відбивали» (Євр. 11, 32-34).

Ось що пише «Вартова Башта» щодо додатку до книги Даниїла: «Одним із останніх апокрифів є історія про Бела й дракона... Цар Астіях наказав Даниїлові поклонитись драконові, якого вважали живим Богом. Але Даниїл убив дракона “без меча й без палиці”, нагодувавши його кормом із смоли, ситі й волосу. Почувши про смерть свого бога, вавилоняни вкинули Даниїла в яму для левів. Тим часом ангел взяв Авакума, щоб приніс сніданок Даниїлові. Після семи днів він був звільнений, а тих, хто хотів його погубити, цар звелів укинути в яму, де їх відразу ж пожерли леви. Хіба можна визнати це оповідання Божим словом?»

Через відсутність елементів чудес 1 книгу Макавеїв Свідки Єгови визнають апокрифом. Додаток до книги Даниїла зараховують до апокрифів тому, що в ньому, якраз, є елементи чуда. «Хіба можна визнати це оповідання Божим словом?» – запитує «Вартова Башта».

Такі «оповідання» містяться в перших розділах Євангелія:

«Тоді диявол бере Його у святе місто, ставить на наріжник храму» (Мт. 4, 5).

«І повелів, щоб колісниця стала, і вони обидва – Филипп та скопець – зійшли у воду і він охрестив його. А коли вони вийшли з води, Дух Господній пірвав Филиппа, і скопець не бачив його більше» (Ді. 8, 38-39).

Бачимо, що «оповідання» про чудесне перенесення вибраних Богом людей до віддалених місцевостей, Господь визнає за своє слово.

Історія про Бела і дракона не є гарною казочкою для слухняних діточок. Чудесне врятування Даниїла – це біблійна правда, яка ввійшла до Канону. Доказом цього є послання ап. Павла до Євреїв:

«І що ще скажу? ... про ... пророків, що вірою підбили царства, чинили справедливість, обітниць досягнули, загородили пащі левам» (Єв. 11, 32-33).

Свідки Єгови достосовують поданий вірш про того, хто «загородив пащі левам», до особи Самсона. Але знаємо, що це неправда. Самсон роздер лева на шматки (див. Суд. 14, 5-6, мов козеня, а Даниїл загородив пащі левів, хоча вони були голодними (див. Дан. 14, 30-32. 38-40).

Апостол Павло згадує Самсона, але крім нього говорить також про пророків і тих, котрі силою своєї віри творили чуда. Самсон не був пророком, а ним був Даниїл і саме про нього ап. Павло пише, що він – той пророк, котрий закрит левові пащу.

Хіба на підставі цього факту можна вірити «Вартовій Башті» та її твердженням? Якщо ап. Павло використовував тексти, які Свідки Єгови вважають апокрифами, то чи ми повинні прилучати його до числа нехристиянських письменників?

Отже, на підставі доказів Святого Письма ми мали можливість вже вкотре переконатись, що наука Свідків Єгови не має жодних підтверджень у Біблії. Нехтування Святими книгами – це нехтування правдою. Вважаючи натхненні Богом книги апокрифами, вони виступають проти Святого Письма. Чому вони так роблять? Відповідь очевидна: книги, які Свідки Єгови вважають апокрифами, невідгідні для секти. Наприклад, як може влаштовувати Свідків Єгови книга Мудрости, коли в ній йдеться, що «Бог же створив безсмертною людину» (див. Муд. 2, 23), а вони проповідують, що про безсмертність людини Святе Письмо нічого не згадує. Щоб проповідувати таку науку сектантам нічого не залишається, як тільки назвати натхненну Богом книгу апокрифом.

Додаток до книги Даниїла засвідчує, що є різниця між вшануванням поганських божків і вшануванням католиками образів Ісуса Христа, Богородиці та святих. Тому й вирішили викинути з Канону цей натхненний текст, щоб хизуватися, нібито в Католицькій Церкві поклоняються ідолам. І кричать щосили, що пророки запекло боролись з ідолопоклонниками.

Другу книгу Макавеїв вони викинули з Канону через те, що вона згадує про молитви за померлих:

«Він зібрав, з кожного поголовно, зо 2000 драгм сріблом, і послав їх у Єрусалим, щоб принести жертву за гріх; тим вельми гарним та благородним вчинком він виявив, що мав на думці воскресіння, – бо якби він не надіявся, що поляглі встануть (з мертвих), зайвим і смішним було б молитися за мертвих. При цьому мав він на увазі прекрасну нагороду для тих, що благочестиво вмирають, – що за свята і благочестива думка! – Тому він і приніс жертву переблагання за мертвих, щоб вони звільнилися від гріха» (2 Мак. 11, 43-46).

Цей вірш є ще одним доказом про існування безсмертної душі та життя після смерті.

На завершення зачитуємо уривок із статті у «Вартовій Башті» про історію натхнених книг, які Свідки Єгови вважають апокрифами: «Одначе апокрифи не могли залишитись в англомовній протестантській Біблії. Голосисті протестанти енергійно виступали проти включення цих книг до Канону, їх навіть звинувачували в “переслідуванні апокрифів”. Шотландські протестанти стосовно цього також були ревними. Вони відважилися поставити ультиматум Великобританському Біблійному Товариству: “Або відкинете апокрифи, або ми відмовимо вам у фінансовій допомозі”».

Отже, «Вартова Башта» визнала зайвими ці книги не тому, що вони не натхненні, але тому, що ті, кого ці тексти не влаштовували, погрожували відмовити у фінансовій підтримці. «Вартова Башта» наголосила, що гроші викинули правду з Біблії.

Варто зазначити, що поки не було книгодруку, не було й радикальних реформаторів Біблії. Переписуванням Святих книг займалась переважно Католицька Церква. Цю кропітку працю виконували, як правило, монахи, присвячуючи цьому все своє життя. Хто хотів чути Боже Слово, мав таку можливість у Церкві. Коли у 1440 році Й. Гутенберг винайшов друк,

з'явилась можливість широкого розповсюдження Святого Письма. Протягом 70-х років, до перекладу Лютера (1522), тобто в 1450-1520 роках, було сімнадцять видань Біблії німецькою мовою, одинадцять італійською, десять французькою, два чеською, два іспанською, по одному російською і фламандською мовами. Вже навіть не згадуємо про сто п'ятдесят шість видань латинською мовою (Густав Армфлед «Моя дорога до Католицької Церкви»).

«Вартова Башта» вже цитованого номера подає таке тлумачення (с. 12): «Перше значення слова “апокрифи” виникає з того, що вжив його Ісус: “немає нічого скритого, що не було б виявленим, як і немає нічого таємного, про що не дізнались би”. З бігом часу до цих слів дописано “текстів або тверджень” автентичність яких непевна».

Якщо говорити про апокрифи, то вже давно треба визнати, що наука Свідків Єгови і «Вартова Башта» є одним великим апокрифом. Адже немає більш таємного часопису чи тексту від «Вартової Башти». Уся вона є анонімною.

Те, що література Свідків Єгови є великим апокрифом, свідчить хоча б той факт, що жодне видане ними «пророцтво» не здійснилось. Про таких «пророків» Святе Письмо говорить:

«А пророк, який насмілювався б вістити в Моєму імені щось, чого Я йому не заповідав, або промовляти в ім'я інших богів, – такому пророкові смерть. А коли скажеш у своєму серці: Якже пізнати нам слово, що його Господь не говорив? Коли пророк промовив в ім'я Господнє, а його слово не збулось і не справдилося – то це слово не від Господа; самовільно відважився пророк говорити: ти його не бійся» (Втор. 18, 20-22).

Цей вірш застерігає не слухати фальшивих, зведених гординою пророків. Отже, ці книги, які Свідки Єгови вважають апокрифами, треба визнати натхненними Богом. Пророцтва в них здійснилися.

Кожна людина, котра уважно слухає Боже Слово і живе згідно зі Святим Письмом, має визнати брошури та часописи Свідків Єгови одним великим апокрифом.

12. ХРИСТИЯНСЬКИЙ ПІСТ

«ЧИ Ж МОЖЕТЕ ПРИМУСИТИ ПОСТИТИ ВЕСІЛЬНИХ ГОСТЕЙ, ПОКИ МОЛОДИЙ З НИМИ? ПРИЙДУТЬ ДНІ, КОЛИ ВІЗЬМУТЬ ВІД НИХ МОЛОДОГО, ТОДІ БУДУТЬ ПОСТИТИ В ТІ ДНІ» (Лк. 5, 34-35).

Свідки Єгови заперечують не тільки Божі правди Церкви, але також християнські практики побожності, ведучи запеклу боротьбу з ними. До цих вправ належить християнський піст.

Свідки Єгови повчають, що Ісус Христос відкинув практикування посту. Він заборонив Його такими словами: «Не те, що до уст входить, осквернює людину, а те, що з уст виходить» (Мт. 15, 11).

Звичайно, для них достатньо цього вирваного з тексту вірша. Не хочуть вони вникнути в зміст і переконатись, чи сказані Ісусом слова стосуються посту. Свідків Єгови задовольняє те, якого значення Христовим словам надали біблійні дослідники – редактори «Вартової Башти». Щоб зрозуміти значення цього тексту, треба прочитати його від початку, а не тільки один вірш:

«Тоді приступили до Ісуса фарисеї та книжники з Єрусалиму й кажуть: “Чому Твої учні порушують передання старших: НЕ МИЮТЬ РУК, КОЛИ СПОЖИВАЮТЬ СТРАВУ? А Він у відповідь сказав їм: ...Слухайте й розумійте! Не те, що до уст входить, осквернює людину, а те, що з уст виходить, те осквернює людину”. Тоді приступили учні й кажуть Йому: “Чи знаєш, що фарисеї взяли Тобі за зле, як почули, що Ти так говориш?”» (Мт. 15, 1-3. 10-12).

Отже, аж ніяк не можна відносити цих слів до посту, який практикує Церква. Християнський піст не полягає в тому, щоб мити руки перед їжею. Утримуючись від

споживання м'яса в п'ятницю, католики не мають на увазі, що саме в цей день м'ясо є «нечисте». У цей день слід вшановувати Ісуса Христа, Його страждання і муки, скласти пошту за гріхи і виховувати волю.

Відмовивши собі в споживанні найулюбленіших страв заради любови до Бога, можна також відректись від інших пожадань. Якщо Свідки Єгови ототожнюють християнський піст з обрядом миття рук у Старому Законі, то тим показують своє нерозуміння посту. Але їхні закиди на цьому не закінчуються. Вони кажуть, що Ісус Христос і Його учні не постили, тому не їй потрібно практикувати піст. Щоб переконати в цьому, подають вірш зі Святого Письма:

«Їжте все, що на торговиці продається...» (1 Кор. 10, 25).

Справді, християни читали цей вірш. Зате вони знали, що апостол Павло навчав вірних, що немає чистих або нечистих страв. Будь-який вид м'яса можна споживати, навчає ап. Павло. Свідки Єгови на перекір його науці не їдять страв з вмістом крові. Отже, треба правильно розуміти слова апостола. У Діяннях читаємо:

«Другого ж дня, як ті були в дорозі й наближалися до міста, Петро зійшов на кривлю помолитись коло шостої години. Він зголоднів і захотілося йому їсти. І от, як йому готували, найшов захват на нього: бачить він небо відкрите, а з нього сходять якась річ, неначе скатерка велика, прив'язана чотирма кінцями, і спускається на землю. Були ж у ній всякі чотириногі, плазуни земні й небесні птиці. І пролунав до нього голос: “Устань, Петре, заколи і їж!” Петро ж відповів: “Ніколи, Господи, бо я ніколи не їв нічого поганою й нечистого”. І знову, вдруге, залунав голос до нього: “Що Бог очистив, ти не погань”» (Ді. 10, 9-15).

Апостол Павло повчає, що всі страви, які продають на торговиці, можна споживати, і це не буде запереченням посту. Мало того, у Святому Письмі сказано, що апостол Павло також практикував піст, у чому переконуємося згодом. Ісус Христос сам розв'язав питання про піст, відповідаючи на запитання:

«Тоді приступили до Нього учні Йоана й кажуть: “Чому ми й фарисеї постимо (багато), а Твої учні не постять?” Ісус відповів їм: “Чи ж личить весільним гостям сумувати, поки молодий з ними? Надійдуть дні, коли від них заберуть молодого, і ТОДІ БУДУТЬ ПОСТИТИ”» (Мт. 9, 14-15).

Ісус чітко сказав, що Його учні не постять до часу, поки Він є з ними, а коли Він відійде, тоді будуть постити. Посту Ісус не заперечив, а навпаки – підтвердив, що в Його Церкві постити будуть.

Свідки Єгови це пояснюють тим, що нібито Ісус мав на увазі чисто символічне значення посту, тобто самозречення. Таке пояснення безпідставне, адже учні Йоана запитували Ісуса дослівно про піст. Вони мали на увазі не «символічний» піст, оскільки всі добре знали, що життя Ісуса Христа було насиченим самозреченням, жертвою. Таке саме життя вели і Його учні. Вони разом з Ісусом важко працювали, залишивши свої хати, улюблену працю, пішли за Христом, прислужуючи Йому. З них насміхались мудреці та фарисеї.

Перші християни також практикували піст, але не «символічно»:

«У праці та втомі, в недосипаннях часто, у голоді та спразі часто в постах, у холоді й наготі!» (2 Кор. 11, 27).

«Якось одного разу, коли вони служили Господеві й ПОСТИЛИ, Дух Святий промовив: “Відлучіть мені Варнаву і Савла на діло, до якого Я їх покликав”. Тоді вони, ПОПОСТИВШИ й помолившись, поклали на них руки і відпустили» (Ді. 13, 2-3).

«Вони настановили їм по церквах старших, а після молитви і ПОСТУ, передали їх Господеві, в якого ті увірували» (Ді. 14, 23).

Ми також повинні брати приклад з перших християн і дотримуватися посту. Піст виховує людську волю. Коли людина відмовляє собі в якійсь смачній страві, тоді може відмовитись від інших приємностей, що вимагає більшої наполегливості і самозречення. Тому символічний піст мусить бути разом із дослівним розумінням цього слова. Перш ніж проповідувати свою науку Ісус пішов у пустелю і постив там сорок днів:

«ВІН ПОСТИВ СОРОК ДЕНЬ І СОРОК НОЧЕЙ І НАРЕШТІ ЗГОЛОДНІВ, тоді підійшов до Нього спокусник і сказав: “Коли Ти Син Божий, звели, щоб це каміння та й стало хлібом”» (Мт. 4, 2-3).

Тут Свідки Єгови не можуть сказати, що піст – «символічний». Слова диявола, який спокушував Ісуса замінити каміння на хліб, вказують на дослівне розуміння посту. Про це свідчить і те, що Ісус у пості терпів голод. Великим є для Господа Бога, коли хтось відрікається від споживання їжі. Цьому старався протидіяти диявол, коли спокушав Ісуса Христа припинити піст. Так само сьогодні Свідки Єгови спокушають християн.

Диявол добре знає, що постом людина може його відігнати від себе:

«Ісус же, бачивши, що збігається народ, погрозив нечистому духові, кажучи: “Німий та глухий душе! Наказую тобі: Вийди з нього й не входи більше в нього”. І, закричавши та сильно його стрясши, вийшов з нього. І наче змертвів той, тож многі казали: “Вмер він”. Але Ісус, узявши його за руку, підвів його, і той устав. Коли ж увійшов у дім, то учні Його питали Його на самоті: “Чому ми не могли його вигнати?” Він відповів їм: “Цей рід нічим не можна вигнати, тільки молитвою та ПОСТОМ”» (Мр. 9, 25-29).

Під час дискусій Свідки Єгови пояснюють, що диявола можна прогнати символічним постом, тобто самозреченням. Ми не заперечуємо символічного значення посту, він відіграє важливу роль, однак цього замало. Апостоли не були скупими на самозречення, проте не могли прогнати диявола.

Святе Письмо повчає практикувати піст згідно з наукою Ісуса Христа. Коли хтось, на зразок Свідків Єгови, висміює піст, то висміює Христову науку.

13. ДРУГИЙ ПРИХІД ІСУСА ХРИСТА

«ОЦЕЙ ІСУС, ЯКИЙ ВІД ВАС БУВ ВЗАТИЙ НА НЕБО, ТАК САМО ПРИЙДЕ, ЯК ЙОГО ВИ БАЧИЛИ ВІДХОДЯЧОГО НА НЕБО» (Ді. 1, 11).

Святе Письмо в багатьох розділах говорить про другий прихід Ісуса Христа. На це очікували вже перші християни. Святий Йоан закінчує книгу Одкровенень закликом, який відображає тугу за приходом Ісуса:

«Говорить, хто свідчить це: Так, приходжу скоро. Амінь, прийди, Господи Ісусе!» (Од. 22, 20).

Учні Ісуса Христа не раз запитували, коли Він прийде вдруге:

«І коли Він сів на горі Оливній, Його учні приступили до Нього насамоті й запитували: “Скажи нам, коли це буде і який буде знак Твого приходу й кінця світу?”» (Мт. 24, 3).

У відповідь учні почули про події, які передуватимуть Його приходу:

«А про той день і годину НІХТО НЕ ЗНАЄ, АНІ АНГЕЛИ НЕБЕСНІ, – лише один Отець» (Мт. 24,36).

Ісус Христос навіть звернув увагу апостолам, коли ті хотіли дізнатись про останній день:

«Він відповів їм: “Не ваша справа знати час і пору, що їх Отець призначив у своїй владі...”» (Ді. 1, 7).

Цих слів було достатньо апостолам. Вони ніколи не вираховували дати другого приходу Христа Спасителя. Сьогодні не бракує пророків, які всупереч Ісусовим словам, що «ніхто не знає про той день і годину», подають все нові й нові дати.

Основним завданням засновників організації Дослідників Святого Письма було переконати світ у тому, що Ісус Христос прийшов вдруге, але невидимо. Згідно з їх словами, Він перебуває на землі від 1874 р. Що ж змусило засновників стверджувати це? Напевно, те, що багато визначених термінів не збулось, тому й вирішили, всупереч Біблії, оголосити, що Ісус прийшов, але невидимо.

Така концепція вигідна, адже ніхто не в змозі цього перевірити. А те, що вони суперечать Святому Письму, то про це не журиться.

Брошура Свідків Єгови «Підготовлені до проповідництва» (ч. 4, с. 44-47) описує, чому саме засновники організації вдалися до такого кроку. Деякі уривки зі згаданої брошури зачитуємо дослівно, а тоді порівнюємо їх з іншими уривками з брошур, які були написані на кілька десятиків років раніше першими засновниками організації. Ось що пишуть Свідки Єгови: «У вирі великих промислових, суспільних, економічних та релігійних змін вже давніше можна було почути голоси малих релігійних груп. Вони намагались відчитати знаки часу і подати інформацію про другий прихід Ісуса Христа».

У Сполучених Штатах Америки і в Європі різні групи адвентистів серйозно займалися проповідуванням видимого приходу Ісуса Христа в 1873 або 1874 рр. Проте, сам засновник цього руху Вільгельм Міллер визнав помилковою визначену дату... Були ще й інші рухи. Вони проповідували близький, але невидимий прихід Спасителя. Однією із них була група «Second adventista» («Прихильники другого адвенту»), котра розпалася, коли у 1873 р. Ісус не прийшов. Керівником цієї групи був Н. Г. Борбоур... Вони друкували місячник «The Herald of the Morning» («Благовісник ранку»). Один із членів групи мав переклад Біблії Diaglott і помітив, що в Євангелії від Матея (24, 27. 37. 39) слово, яке у Біблії King James перекладається як «прихід», тут було перекладено на «присутність». Для членів групи це було приводом, щоб доводити невидимий прихід Христа. При цьому, вони обов'язково додавали, що цей прихід відбувся в 1874 р... Невдовзі з'явилася інша група, яка доводила невидиму присутність Ісуса Христа. Це були члени групи дослідників Біблії з Пітсбурга, штат Пенсильванія (США). Президентом руху дослідників Біблії був Ч. Т. Расселл.

Далі автор згаданої книжки цитує слова Расселла: «Ми глибоко засмутилися помилкою «Second Adventista», котрі очікували на видимий прихід Христа і навчали, що весь світ, крім адвентистів, згорить у 1873 або в 1874 рр. Подібне визначення дат і проповідування такої версії вилило бруд на нас і всіх, хто з нетерпінням очікує і проповідує Небесне Царство» (с. 46).

Із цієї промови випливає, що Ч. Расселл сильно переймався визначенням дати другого приходу Христа. Він також вважав, що зганьбили і його організацію. Але далі автор книжки пише, що Борбоур і Расселл видали спільну працю, в якій підтверджують прихід Христа у 1874 р. Ось про що йдеться у цій книжці:

«Згадана 194-х сторінкова публікація написана спільно Борбоуром і Расселлем має назву “Три світи, або план спасіння”... У цій книжці чітко викладені їхні думки, що друга присутність Ісуса Христа почалась невидимо у 1874 р.» (с. 46-47).

Сьогоднішніх керівників організації Свідків Єгови цей рік приходу Христа не зовсім влаштовує. Вони цю дату замінили на 1914 р., посилаючись знову ж таки на Святе Письмо. Ось цитата з книжки «Від втраченого раю до знайденого раю»: «Звичайно, ми б хотіли бачити, коли закінчилися “визначені дні народів”. Найперше мусимо дізнатись, як довго ці часи тривали. Біблія вчить, що “визначені дні народів” становлять “сім часів”. Після закінчення цих “семи часів” могло початись Боже Царство. – Книга Даниїла 4, 20».

Як довго тривали ці «сім часів»? Свідки Єгови визначають це на підставі книги Одкровення (12, 6. 14). У чотирнадцятому вірші йдеться про час, часи і півчасу. Шостий вірш замість трьох і півчасу вираховує 1260 днів. «Сім часів» охоплюють два рази по 1260 днів, тобто 2520 днів. Чи «сім часів» можна прирівняти до 2520 діб? Ні. В Бога кожен день рахується за рік. Згідно з Божим правилом, вміщеним у книзі Чисел (14, 34), «один рік за один день» буде рахуватись. Отже, 2520 днів є 2520 років. Тому «сім часів» триває 2520 років.

«Визначені дні народів» почались у 607 р. перед народженням Ісуса Христа. Від 2520 віднімаємо 607 і отримаємо 1914 р. після народження Христа. У Біблії цей рік є роком «визначених днів народів». Це була дата, коли Ісус Христос, маючи на це право, отримав Небесне Царство. Значить, у 1914 р. щось закінчилось і щось почалось. Що? Закінчилось

2520 років, тобто сім «визначених днів народів», а почалось Боже Царство на небі, де Ісус є Царем. У 1914 р. невидимо прийшов Христос. До загалу вищезгаданих дат варто також додати ось цей вірш із Святого Письма:

«Одне нехай не буде заховане від вас, о любі: що ОДИН ДЕНЬ ПЕРЕД ГОСПОДОМ, ЯК ТИСЯЧА ЛІТ, і тисяча літ, як один день» (2 Пт. 3, 8).

Якщо приймати ці слова дослівно, як це роблять Свідки Єгови, то треба прийняти, що тисяча літ – це один день. Виникає запитання, чому Свідки Єгови вибрали вірші, де йдеться про один день як рік? Адже в зацитованому вірші Святе Письмо подає, що в Бога один день означає не тільки один рік, але також тисячі років. Виходячи з цього, можна 2520 днів прийняти за 2520 тисяч років.

Цим віршем ап. Павло хоче довести нам, що Господь Бог не має жодних мірок для часу. Бог – це безкінечність і саме так треба розуміти слова апостола. Уся теорія Свідків Єгови марна!

Проте з брошури невідомо, звідки засновники теорії взяли 607 р. перед народженням Ісуса Христа. Того року мали початись «часи поган»; до нього Свідки Єгови додали 2520, після чого одержали 1914.

Ось про що написано в цій самій брошурі: «Земний Божий люд, тобто земне царство закінчилось, коли поганський цар знищив Єрусалим. Цим поганським царем був Навуходоносор, цар Вавилону. Він скинув із “престолу Єгови” Седекія, останнього ізраїльського царя і знищив місто. Відтоді ніхто не сидів на “престолі Єгови”, щоб бути Його представником на землі. Престол спорожнів. Коли в 607 р. перед народженням Христа вавилонський цар скинув Седекія, Єгова перестав володіти царством на землі. Того ж року закінчилось земне Боже царство. 607 р. став початком для “визначених днів народів”» (с. 171-172).

Автор брошури не подає, на чому ґрунтує свої думки, адже історичні факти це заперечують. Історія вчить, що у 608-597 рр. на юдейському престолі сидів передостанній цар Йоаким. Натомість, царя Седекія Навуходоносор усунув з престолу в 586 р. перед Христом. («Підручна Біблійна Енциклопедія» спільне опрацювання за редакцією о. д-ра Євгенія Домбровського. Т. II, с. 130).

Свідки Єгови вибрали для своїх підрахунків 607 р. тому, що саме цей рік їм підходив. Від 2520 відняли 607 і в результаті вийшло 1914.

Повернімося, однак, до обліку «часів». У книзі Одкровення св. Йоанна (12, 14) йдеться про «час, часи і півчас». «Часи» стали для Свідків Єгови ключем для обчислення року другого приходу Христа. «Час» ототожнили з цифрою «1», «часи» – з цифрою «2» і «півчас» – з «0,5». Разом вийшло 3,5 часу. У цьому випадку можна погодитись, що «час» відповідає 1, а півчасу – 0,5. Тоді чому вислів «часи» повинен становити «2»? Ми з успіхом можемо до вислову «часи» підібрати довільне число, щоб в результаті час, часи і півчасу дали нам 1260 днів. Наприклад, якщо прийняти за 1 час 40 днів, тоді буде 1 час, 30 часів і 0,5 часа, тобто 40+1200+20 днів, разом 1260 днів, про які згадує св. Йоан у книзі Одкровення. Отже, не обов'язково приймати 1260 днів за 3,5 часу, як це роблять Свідки Єгови.

Сім часів з пророцтва Даниїла (4, 16-20), на яке відкликаються Свідки Єгови, не мають нічого спільного з Жінкою з книги Одкровення (12, 6. 14). Вірш із книги Даниїла (4, 6-20) стосується пояснення сну царя Навуходоносора.

Керівники організації Свідків Єгови замінили першу визначену дату другого приходу Христа з 1874 р. на 1914 р. У цьому році розпочалась Перша світова війна і разом з нею пригноблення народів (листівка Свідків Єгови «Знак присутності Христа», с. 3, 4). Зі Святого Письма знаємо, що другому приході Христа передуватиме гноблення на землі.

У вищезгаданій брошурі можна помітити ще декілька абсурдів. У ній читаємо, що: «У 1914 р. щось закінчилось і щось почалось. Але що? Закінчилось 2520 р., тобто сім “визначених Днів народів”, а почалось БОЖЕ ЦАРСТВО на небі, де Ісус Христос є Царем. У 1914 р. НАСТАВ другий прихід Ісуса Христа до царства, НЕПОМІТНИЙ ДЛЯ ЛЮДЕЙ».

Те, що прихід був невидимим, твердження нелогічне. Якщо це був другий прихід

Ісуса до Царства на небі (наголошуємо, на НЕБІ), то чи взагалі його міг хтось помітити. Чи може людина побачила Царство на небі?

Ще одна безглуздість полягає в тому, що прихід Христа відбувся в Небесному Царстві, а не на землі.

Біблія вчить нас, що Господь Ісус Христос після Воскресіння вознісся на небо (див. Ді. 1, 9). У наступних віршах читаємо, що прийде вдруге, але з неба на землю (див. Ді. 1, 11).

За короткий час після воскресіння Ісус вознісся на небо. Прийде вдруге на нашу грішну землю видимо. А яким чином, перебуваючи на небі, ще раз прийшов до Царства на небі, – знають тільки... Свідки Єгови.

«У тридцять три роки Бог воскресив Ісуса Христа до життя на небі і промовив до Нього: “Сідай праворуч мене, доки не покладу твоїх ворогів підніжком під твої ноги?” (Євр. 1, 13). Ісус, отже, сидить праворуч Отця, очікуючи на обіцяне йому Богом Небесне Царство», – таке читаємо в книжці Свідків Єгови «Від втраченого раю до знайденого раю» (с. 172).

Що ж... Ті, хто не знають Святого Письма, можуть подумати, що Ісус Христос мав «сидіти і очікувати» дев'ятнадцять століть аж до часу, поки Свідки Єгови визначать Йому 1914 р. для посідання Небесного Царства.

Проте вже ап. Петро говорить, що Ісус від віків є на небі і Йому коряться ангели, всі власті й сили:

«Який, ЗІЙШОВШИ ЗНОВУ НА НЕБО, Є ПО ПРАВИЦІ БОЖІЙ, і Йому ПІДКОРЕНІ ангели, власті й сили» (1 Пт. 3, 22).

Ще перед віками Ісусові були підкорені ангели, власті й сили, а не в 1914 році, як вчать Свідки Єгови. Навіть якщо вважати тлумачення брошури правильним, то виходить, що **ДРУГОГО ПРИХОДУ ІСУСА ХРИСТА ще НЕ БУЛО**. Святе Письмо подає, що на землю має Він прийти з силою та маєстатом. Такого приходу ще не було. До неба другий раз не прийшов у 1914 р., оскільки є там від віків. До Царства Небесного – як пояснюють Свідки Єгови – другий раз прийти не міг, якщо від 1914 р. почав панувати.

Якщо би шойно почав, то не другий раз. Якби починав другий раз, то мав би закінчити «попереднє царювання». Святе Письмо не згадує, щоб Ісус починав царювати два рази. Тому й не було другого приходу, тим більше в Небесному Царстві.

Біблія чітко повчає, що другий прихід стосується приходу Ісуса Христа на землю:

«...Мужі галилейські! Чого стоїте, дивлячись на небо? Оцей Ісус, який від вас був взятий на небо, так само прийде, як Його ви бачили відходячого на небо» (Ді. 1, 11).

Тепер покажемо суперечність у науці Свідків Єгови на основі їхніх публікацій. У листівці «Знак присутності Христа» читаємо: «Всі речі, якщо вони мають риси присутності Христа, повинні здійснитись протягом рівного проміжку часу. Крім цього, необхідно також виключати будь-які сумніви щодо здійснення Христових слів. Але чи ми знаємо про це все? Так. А відколи? Від 1914 р. Навіть біблійна хронологія подає час другої присутності Христа, як час, коли Він мав скористатись правом Царя. Цей час – 1914 р. Про це неодноразово згадувала “Вартова Башта” від 1874 р., тобто за 35 років перед 1914 р.» (с. 3-4).

Повірно на деякий час словам листівки. Зазначену дату «за 35 років перед 1914 роком» перевіряємо на підставі книжки «Арфа Божа», виданої не за 35 років перед 1914 р., а за 15 років після 1914 р. Д. Ратерфорд:

«Останню частину часу кінця Ісус називає жнивом. Саме жнива є закінченням світу. Він сказав, що прийде в цьому часі. Від 1874 р. відраховується час присутності Христа» (с. 242).

З цього випливає, що Ратерфорд є неправдомовцем, бо вказує не на 1914, а на 1874 р., як початок невидимої присутності Христа. І це він написав через 15 років після 1914 р.

Листівка повчає, що вже в 1879 р. «Вартова Башта» проповідувала прихід Христа у 1914 р. Отже, Чарльз Расселл був також неправдомовцем. Адже ще довго після 1879 р. він переконував, що Христос присутній від 1874 р. Доказом цього є часопис «Вартова Башта і Вісник присутності Христа». «Арфа Божа» на с. 246 пише: «В 1879 р. (Расселл) почав видавати часопис «Вартова Башта і Вісник присутності Христа», який до сьогодні виходить

як двотижневик. Це єдиний часопис, який звіщає другу присутність Христа».

Можемо сміливо стверджувати, що Ратерфорд взагалі не читав «Вартової Башти», яка протягом 35 років проповідувала другий прихід Христа у 1914 р. Проте сам Ратерфорд 15 років після 1914 р., в 1929 р. вчив, що Ісус Христос прийшов удруге в 1874 р.

Отже, можна без сумніву стверджувати, що Расселл і Ратерфорд проповідували неправду.

Важко сказати, коли ця дата була змінена. Але залишається фактом, що сьогодні більшість Свідків Єгови взагалі не знають про існування книжки «Арфа Божа». Нагадуємо, що «Арфа Божа», як і інші публікації, видані першозасновниками організації, було вилучено з бібліотек Свідків Єгови, як «невластиву їжу на визначений час».

Заторкнувши під час розмови цю тему, ми отримали відповідь: «Чим ближче до світла, тим краще зрозуміння».

Наприклад, перше світло подає, що друга присутність Христа буде в XX ст. Ближче світло вчить, що другий прихід буде в першій половині XX ст. А ще одне стверджує – у 20-х рр. XX ст. І, нарешті, остаточна ясність – 1914 р.

Свідки Єгови бачать це світло по-іншому, у півсутінках вони бачать меблі, коли більше розвиднілось – шафу, а при повній ясності з'ясовують, що це... кіт. Отже, таке «світло» не може будь-що доводити.

Подібне «світло» просвічувало засновників теорії про другу присутність Христа. Однак Святий Дух, який є правдивим світочем, не може заперечити сам собі. Він не може спочатку сказати, що Ісус прийшов у 1874 р., а потім, що у 1914 р.

Вийшовши з цифрового лабіринту, згадаймо Христові слова:

«А про той день і годину ніхто не знає, ані ангели небесні, – лише один Отець» (Мт. 24, 36).

Виходить, що Свідки Єгови знають більше від самого Ісуса Христа. Скориставшись нагодою, ми запитали: звідки вони взяли теорію про другий прихід Христа? «Злодій приходить завжди несподівано і ніхто його не може підгледіти. Так само прийшов Ісус Христос», – це відповідь Свідків Єгови. Навіть скористалися цитатою зі Святого Письма, щоб їхня відповідь виглядала авторитетно:

«Чувайте отже, бо не знаєте, якого дня Господь ваш прийде. Знайте те, що коли б господар відав, у яку сторожу прийде злодій, пильнував би він і не дав би підкопати свого дому. Тому й ви будьте готові, бо Син Чоловічий прийде тієї години, що про неї ви й не думаєте» (Мт. 24, 42-44).

Дивно розуміють цей уривок Свідки Єгови. Ми взагалі не дізнаємось із нього, що Ісус прийде несподівано. Проте св. Матей наголошує, що Він прийде неначе злодій, тобто ніхто не знатиме ні дня, ні години. Злодій намагається так прийти, щоб його ніхто не помітив, хоч не завжди це вдається. Але Ісус Христос прийде видимо, про що нас запевняє св. Йоан:

«ОТ, ПРИХОДИТЬ ІЗ ХМАРАМИ І ПОБАЧИТЬ ЙОГО КОЖНЕ ОКО, І ТІ, ЩО ЙОГО ПРОКОЛОЛИ...» (Од. 1, 7).

Свідки Єгови погоджуються з цим віршем. Кажуть, що Ісуса побачить кожен, але духовно. Як ми не старались, проте не отримали відповіді, хто підкинув їм таку теорію.

Погодьмося з тим, що Ісус прийде «духом» і побачить Його тільки «духовне око». Тоді принаймні дві заповіді Ісуса Христа не здійсняться: що Він духовно залишився з нами до свого другого приходу і кінця світу:

«...Отож Я з вами по всі дні аж до кінця віку» (Мт. 28, 20).

Важко вірити людям, які проповідують, що Ісус Христос прийшов до нас невидимо в XIX чи XX ст. Якщо так, то треба було би відкинути слова Ісуса: «Отож Я з вами по всі дні аж до кінця віку».

Хіба не є актуальним запевнення Христове:

«Бо де двоє або троє зібрані в моє ім'я, там я серед них» (Мт. 18, 20).

Бачимо, що Ісус Христос духовно завжди перебуває з тими, хто збирається в Його ім'я, не від XX ст.

Знову ж таки неправдивою виявилась і наука про НЕВИДИМИЙ ДЛЯ ЛЮДСЬКОГО ОКА ДРУГИЙ ПРИХІД ІСУСА ХРИСТА. Святе Письмо не згадує про дату приходу (1874 чи 1914 рр.), а лише наголошує, що Ісус прийде вдруге ВИДИМО. Проте день приходу знає тільки Отець Небесний. Нехай скаже нам про видимий прихід Ісуса Христа сама Біблія:

«Як блискавка, що на сході блисне й вмість аж на самім заході сяє, так буде й прихід Чоловічого Сина... Тоді на небі з'явиться знак Сина Чоловічого, і тоді заридують всі племена землі й ПОБАЧАТЬ ЧОЛОВІЧОГО СИНА, ЩО НАДХОДИТИМЕ на небесних хмарах з потугою та славою великою» (Мт. 24, 27-30).

«Тоді Ісус сказав до нього: “Ти мовив. Тільки ж кажу вам: ВІДНИНІ ВИ ПОБАЧИТЕ ЧОЛОВІЧОГО СИНА, який сидітиме праворуч Всемогутнього й ІТИМЕ на небесних хмарах”» (Мт. 26, 64).

«І сказали: Мужі галилейські! Чого стоїте, дивлячись на небо? Оцей Ісус, який від вас був взятий на небо, так само прийде, як Його ви бачили відходячого на небо» (Ді. 1, 11).

Якщо ми приймемо теорію Свідків Єгови, тоді повинні визнати, що Святе Письмо містить недоречності:

«Про день же той чи годину – НІХТО НЕ ЗНАЄ: ні ангели на небі, АНІ СИН, – ТІЛЬКИ ОТЕЦЬ» (Мр. 13, 32).

Виходить, що день другого приходу Христа Спасителя, крім Бога Отця знають тільки Свідки Єгови. Тепер, дорогий читачу, сам зроби висновок, чи справді наука Свідків Єгови має біблійну основу. Щоб тобі було простіше, подаємо ще декілька фактів, які для Свідків Єгови є правдивим доказом другої присутності Христа (звісно, невидимої).

Цьому присвячена стаття в книжці «Арфа Божа»: «У 1874 р., коли прийшов наш Господь, почала існувати перша робітничая організація. Від цього часу значно поширилось світло науки в ділянці винаходів, які важко перелічити. Проте назвемо ТІЛЬКИ НАЙВАЖЛИВІШІ, які винайшли після 1874 р., НА ДОКАЗ ПРИСУТНОСТІ НАШОГО ГОСПОДА. НАЙВАЖЛИВІШИМИ ВИНАХОДАМИ є: лічильні машини, літаки, алюміній, антисептична хірургія, штучні фарби, автомобілі, КОЛЮЧИЙ ДРІТ, велосипед, целюлоїд, кореспондентські школи, ЦЕНТРИФУГИ для виготовлення сметани, парові плуги, Божий План Століть, електроводи, динаміт, газолінові двигуни, молотарки, денний газ, індукційні двигуни, лінотипи, верстати для виготовлення сірників, ПЕРЕСУВНІ КАРТИНКИ, Панамський канал, пастеризація, залізно-дорожні сигнали, МАШИНИ ДЛЯ ПОШИТТЯ ЧЕРЕВИК, бездимний порох, багатоповерхові будівлі, метро, фонограф, телефон, друкарські машинки, пілососи тощо» (с. 243).

Чому Ратерфорд згадує такі винаходи як: колючий дріт, центрифуги, машини для пошиття черевик? Відповідь на це знаходимо на с. 240: «По чому будемо знати, що час вже надійшов? Єгова відповідає: “Багато буде досліджувати, і побільшає знання” (Дан. 12, 4)».

Свідки Єгови вчать сьогодні, що Ісус Христос прийшов у 1914 р. Значить, пророк Даниїл неправдиво пророкував про «дослідження та побільшення знань», з чого Свідки Єгови визначили 1874 р. датою приходу Спасителя.

Доказом для Свідків Єгови, який підтверджує їхні слова про другий прихід Христа в 1914 р., є брошура «Знак присутності Христа». У розділі «Епідемії і голод» (с. 4) читаємо: «Чи від 1914 р. ми почали переживати збільшення захворювань? Так “Іспанка”, котра... протягом декількох місяців забрала двадцять мільйонів людей, а двісті мільйонів сьогодні лежать хворими на цю епідемію. Постійно зростають такі хвороби як рак, шум серця, хвороби печінки, нирок, психічні розлади, також захворювання нервової системи. Війни? Справді. Землетруси й епідемії? Також. Ще варто сказати про недостатність продовольства? Так... Китайці пережили найстрашніший голод, коли денно вмирало по 15000 людей. Голодними на той час було 30 мільйонів людей. В Індії 32 мільйонам осіб загрожувала голодна смерть... Від 1921 до 1923 р. в одній із сусідніх держав люди вимирали, як мухи, а 35 мільйонів терпіли голод...»

Той, хто знає Святе Письмо, не може погодитись, що згадані трагедії почнуться з приходом на землю Ісуса Христа. Ці події мають випередити Його прихід.

Війни, хвороби і голод – все це має відбуватися перед приходом Ісуса. А Свідки Єгови пишуть, що це відбувалось після 1914 р. проголошеного ними невидимого приходу Ісуса Христа. Навіть Святе Письмо стверджує, що ці події ПОПЕРЕДЯТЬ Його прихід (див. Мт. 24, 29-30). Також Святе Письмо попереджає, що диявол в останні дні заволодіє світом. Він бачитиме свій кінець, тому буде намагатись звести якнайбільше людей:

«...Горе вам, земле і море, бо спустився до вас диявол із лютістю великою, знаючи, що короткий час має» (Од. 12, 12).

Отже, тепер можна довільно, так як Свідки Єгови, змінювати дату другого приходу Христа. Адже з'явилися досконаліші винаходи. Не можна порівнювати пересувні картинки з телебаченням, а колючого дроту з супутником.

Людина, котра мислить тверезо, сама зробить висновок із цього розділу і, взагалі, – висновок із усієї науки Свідків Єгови.

14. ІСТОРІЯ СВІДКІВ ЄГОВИ

Засновником Міжнародного Товариства Дослідників Святого Письма – сьогоднішньої організації Свідків Єгови вважають Чарльза Тейза Расселла. Він народився 16 листопада 1852 року в Пітсбурзі (Пенсильванія), що у Сполучених Штатах Америки. Батьки Йосиф Расселл і Марія Бірнег були ірландського походження. Вони сповідували пресвітеріанізм (одна із протестантських Церков). Коли Чарльзу виповнилося дев'ять років, померла його мати. Після закінчення школи він працював продавцем у батьковому магазині. Ще до вісімнадцяти років юний Чарльз тричі змінював своє віровизнання. Спочатку перейшов до конгрегаціоналістів (інша протестантська Церква). Пізніше вступає до Християнського Товариства Молодих Людей, де був одним з найактивніших. Правда і там довго не затримується. Його привабила і зацікавила ідея другого приходу Ісуса Христа. Про це Чарльз дізнався, слухаючи проповіді в адвентистів. З 1829 р. свої ідеї проповідував адвентист Вільгельм Міллер. Згідно з його підрахунками, 22 жовтня 1844 року на землю мав вдруге прийти Ісус Христос, даючи початок «тисячолітньому Царству».

Але визначена дата виявилася звичайним днем. Розчаровані послідовники залишили Міллера, крім невеликої групи, до якої пізніше приєднався Расселл.

Ідея тисячолітнього царювання справила на буйну уяву молодого Чарльза яскраве враження. Він з великим ентузіазмом почав читати пророцтва Даниїла та книгу Одкровення. З часом Расселл визнав, що Міллер мав рацію, правда дещо помилився в підрахунках. Він стверджував, що Ісус Христос справді має прийти, але у 1874 р., а не у 1844, як це передбачав Міллер.

Так само, без жодних змін пройшов 1874 р. Щоб врятувати свій авторитет і віщування фальшивих пророків, Расселл заявляє, що Ісус Христос сам помилився, подаючи знаки другого приходу. Тому й проповідує прихід Христа, який мав би бути невидимим для людського ока. Так Расселл знаходить підтримку і авторитет серед наївних. Правда це не є оригінальною концепцією Расселла. Він узяв її в адвентистського місіонера І. Б. Патона. Расселл стає також приятелем і співпрацівником Н. Х. Борбоура. До своєї спілки залучають Патона. Расселл допомагає редагувати часопис «Проповідник ранку». У цьому ж часописі з'являються статті Расселла. У 1878 р. він стає пастором адвентистів. Його проповіді і статті друкувались щотижня в американських і канадських часописах. З часом, у 1879 р., побачив світ перший номер часопису «Вартова Башта і проповідник присутности Христа». Цей часопис є офіційним органом секти.

Згодом Расселл знайомиться з молодою особою, котра уважно прислуховується до його проповідей. Це знайомство у 1879 р. завершується шлюбом. Марія Францишка Аклей стає дружиною Чарльза Расселла. Вона часто виступає під час зібрань, допомагає чоловікові вести велике листування. Дуже уважно збирає адреси зацікавлених жінок.

Незгоди і суперечки в подружньому житті Расселлів призводять до трагедії. У 1897 р. на обличчі пані Расселл з'явилось запалення шкіри. Тому вона не могла більше брати участь у зібраннях. Расселл використовує це проти неї. Атмосфера їхнього сімейного життя з кожним днем погіршувалась. Хворобу своєї дружини Чарльз пояснював тим, що це Бог так карає її. У 1903 р. дійшло до сепарації, а в 1906 р. до офіційного розлучення. Марія Францишка залишилася без засобів до існування. Хоча у них і не було дітей, вона все ж таки клопочеться про аліменти. Очевидно Чарльз відмовився платити, пояснюючи це своїм слабким фінансовим становищем. Ця справа дійшла навіть до суду, який визнав, що пастор Расселл володіє чвертю мільйона доларів. Вирок суду зобов'язав його виплачувати аліменти.

Недовго тривала співпраця між Борбоуром, Расселлем і Патонам. Чарльз відійшов від них у 1879 р. і створив нову релігію, назвавшись Божим післанцем. Він став стверджувати, що Бог покликав його до правдивого вияснення Святого Письма. Для своєї нової релігії він переймає від адвентистів вчення про смертність людської душі і про неіснування пекла.

Расселл не обмежувався місієюною працею тільки в Сполучених Штатах. Свою науку він проповідував у Японії, Китаї, Індії, Палестині, Австрії та Польщі.

Він був також плідним письменником. Написав семитомні студії Святого Письма. Сьомий том було дописано після його смерті, де Расселла представлено «сьомим ангелом» із книги Одкровення. Расселл залишив після себе велику спадщину статей, брошур і книг, їх зміст випромінює глибоку неприязнь до інших віросповідань, а особливо до Католицької Церкви. Расселл не журився натхненням Біблійних книг і викреслив зі Святого Письма рядки, які йому не підходили.

У часописі «Вартова Башта» (без номера), Расселл вміщує статтю «Неправдиві рядки Нового Завіту». Він зокрема пише: «Цих слів, які є в нашому звичайному перекладі, немає у найстаріших рукописах Святого Письма. Тому важко стверджувати, чи взагалі вони є частиною Божого Слова. Нехай кожний дослідник уважно читає Біблію з олівцем в руці, викреслюючи ці слова. Перечитавши ще раз, можна помітити покращення. У додатку, який вміщено нижче, подаємо ті рядки, які вдалось до сьогодні відкрити... На це є добрі докази, щоб ви сміливо викреслювали непотрібні рядки зі своєї Біблії».

Про ці «добрі докази» Ч. Расселл чомусь ніде не згадує. Але неважко зрозуміти, що викреслювати він казав невігідні для нього рядки. Для досягнення успіху в запланованій справі Расселл не боїться навіть шахрайства. Він, прикриваючись «Синайським Кодексом», відкритим Тішендорфом, каже викреслювати багато рядків з Біблії. Ось деякі з них: Мр. 16, 9-20; Лк. 23, 34; Йо. 21, 25; 1 Пт. 2, 5; 2 Пт. 1, 16; Од. 5, 3-13; Од. 20, 5.

Коли б Тішендорф жив, то, напевно, викликав би Расселла на дуель, що свого часу було модно. А найкраще через суд оскаржив би його за неправдомовство. Тішендорф взагалі не піддавав ці рядки сумніву. Не тільки він, але жоден бібліст не сумнівався в їх правдивості. А що вже говорити про викреслення зі Святого Письма. Повернемося до тих віршів зі Святого Письма, які Расселл наказав викреслювати.

Пастор Расселл, не розумів, як Ісус Христос міг молитися на хресті за своїх вбивць:

«Ісус же сказав: “Отче, відпусти їм, не знають бо, що роблять”» (Лк. 23, 34).

Хто читає Святе Письмо, той зауважив, що в ньому пропущено багато подій з життя Ісуса Христа, Пресвятої Богородиці, апостолів. Тому неважко зрозуміти св. Йоана, котрий писав:

«Є багато ще й іншого, що сподіюся Ісус, – та якби оте все поодиноці записати, то, гадаю, і самий світ не змістив би написаних книг» (Йо. 21, 25).

Багато з того, що зробив Ісус Христос, а що не було записано, перейшло до Передання – усної науки Церкви. Расселл був запеклим ворогом церковного Передання. Ось ще один вірш, який, за порадою Расселла, підлягає вилученню:

«Та ніхто не міг – на небі, ні на землі, ні під землею – розкрити книгу, ні глянути в неї» (Од. 5, 3).

Святий Йоан описує пророчу картину. Божої книги на Його престолі ніхто не може відкрити, окрім Ісуса Христа. Цей текст не до вподоби Расселлу, адже він був переконаний,

що єдиний, хто розуміє Божу таємницю. Перед ним Бог не має жодних таємниць. Представляючи себе «сьомим ангелом», він претендує на вищість щодо апостолів: Йоана, Петра і Павла. Тому «сьомий ангел» викреслює невинуваті йому вірші.

Тепер ми вже побачили «добрі докази», на підставі яких він каже редагувати текст Святого Письма. Протягом багатьох століть ніхто не дозволив собі змінювати змісту Святого Письма, як Старого так і Нового Завітів. Однак Расселл знайшов у собі відвагу на такий крок.

Свідки Єгови не люблять, коли їм згадують про діяльність засновника їхньої організації. Ще за життя Расселл був у великій пошані та славі, а сьогодні про нього цілковито забули. Єдине, що можна почути, що Расселл був тільки людиною. Чому Свідки Єгови не хочуть згадувати про Расселла? Напевно, через його приватне життя, а також великі помилки, які він допустив у науці. Тепер панує думка, що буде добре, коли про Чарльза Расселла згадуватиметься якнайменше.

Упродовж своєї «наукової» діяльності Расселл вишукував попередників, які також проповідували «правду». Цими проповідниками були: Арій, який заперечував Божественність Ісуса Христа; П'єр Вальдо, противник сповіді та молитви за душі померлих; Йоан Вікліф, неприхильник Божественної Літургії – безкровної Жертви. Расселл також поділяв думку Лютера: «Нехай Бог наповнить вас ненавистю до папи!» Себе ж Расселл вважав останнім «мужем провидіння», якому немає рівного. Тільки він правильно навчав правдивої віри. У листопаді 1916 року Расселл, незважаючи на погіршення стану здоров'я, виїхав у місійну подорож по Сполучених Штатах. У дорозі йому стало погано, і попри всі старання лікарів у містечку Пампа (штат Техас) 31 жовтня 1916 року Расселл помер.

Останнім його бажанням було, щоб після смерті його одягнули в римську тогу. Важко зрозуміти, чому Расселл забажав цього. Адже він, а також Свідки Єгови, вважають ці довгі шати фарисейським одягом.

Ще за життя Расселл вчив, що він не помре як звичайні люди, а переведе своїх співвизнавців живими до «обіцяної землі» (нового світу). Але не судилося цьому статись. Він помер, як кожна людина.

Після смерті Расселла його наступник Ратерфорд писав: «Велич св. Павла є безмірною. Ним Бог скористався, щоб навчити людей правди про спасіння. Після св. Павла було багато реформаторів. Коли буде докладно написана історія Церкви, то найближче біля св. Павла в славетній галереї проповідників Євангелія буде ім'я Чарльза Тейза Расселла».

Через місяць після смерті Расселла, офіційний орган секти писав: «Расселл багато зробив для справи Божого Царства, більш за всіх у світі» (Д. Ф. Ратерфорд «Передмова до проповідей Расселла»).

Як багато змінилось за такий короткий проміжок часу. Чомусь сьогодні Свідки Єгови не згадують «першого проповідника після ап. Павла». Навіть більше, вони соромляться згадувати ім'я Расселла. Якщо під час розмови хтось згадає про нього, то стараються уникнути цієї теми. Сьогодні практично ніхто не читає його книжок. Свідки Єгови знають Расселла тільки за прізвищем.

Після смерті Расселла керівником секти стає Франклін Ратерфорд. Він мав юридичну освіту, тому здебільшого його знають як суддю Ратерфорда. Із сектою познайомився випадково. Одна жінка принесла до його офісу пакунок книжок і брошур організації. Зміст цих публікацій сподобався Ратерфорду, тому незабаром він приєднався до секти. Така людина була їм потрібна, адже в секті було мало членів із вищою освітою. Дещо пізніше Ратерфорда обрали адвокатом секти. Його завданням було захищати в суді членів організації. З цим завданням він справлявся досить вміло, тому швидко зробив кар'єру. Після смерті Расселла Ратерфорда було обрано на посаду керівника секти.

Оскільки глава Сполучених Штатів має титул президента, то чому не можна надати цього титула найвищому в єрархії секти? Отже, Ратерфорд стає «президентом» своєї організації.

Під час Першої світової війни американська влада засуджує Ратерфорда на двадцять

років ув'язнення. Йому інкримінують шпигунство на користь Німеччини («Золоте століття», 1920 р., с. 166). Але «президент» не провів довго у в'язниці. Через рік його звільнили за амністією, яка була проголошена з нагоди припинення військових дій. В'язничні мури він залишає як «мученик» за віру.

Ореол слави «президента» росте. Що ж перешкоджає йому нажитися на цьому? Але як це зробити, щоб не викликати підозри серед визнавців? Тут Ратерфорд використовує «пророцтво». Оскільки Расселл пророкував прихід Ісуса Христа у 1874 р., то чому ж Ратерфорду не можна призначити іншої дати.

Ратерфорд все зважає і проголошує, що в 1925 р. настане кінець старого світу і початок «Нового світу». До цього вже тепер треба готуватись. На початку видимого «тисячолітнього Царства» воскреснуть Пророки і Патріярхи Старого Заповіту. Правда, тут виникає одна трудність. Де будуть жити воскреслі Пророки? Треба швидко вирішити це питання. Непогано було б вибудувати комфортабельну віллу для прийому таких гостей. Тому невдовзі, в найкращій із околиць Сан Дієго (Каліфорнія) виростає вілла для Пророків.

До того, як воскреснуть Пророки, хтось повинен жити в цьому будинку, щоб пізніше могли їх прийняти. Але немає відповідної людини, якій можна доручити це завдання. Єдиною кандидатурою є пан «президент». Отже, він переходить жити у віллу, використовує для своїх потреб все, що там є, і роз'їжджає двома автомобілями, які були також призначені для Пророків.

Щоб уникнути правових непорозумінь, нотаріальним актом Ратерфорд стає власником вілли, сплачуючи при цьому «дослідникам» аж... 10 доларів.

Це було занадто велике шахрайство. Тому преса підняла шум, а «президента» звинуватили у злочинстві. Визнавці покидають лави організації, вимагаючи повернення внесків. З часом ця історія затихає, друкарні продовжують друкувати брошури, які успішно продаються, долари прибувають, а вілла чекає на Патріярхів і Пророків. Пан «президент» очікує, чи не видно в даліні Мойсея, Давида чи Якова.

Якщо вілла залишиться, то хто знає, чи серед воскреслих пророків, які схочуть там жити, не з'явиться сам «президент» – «пророк» Ратерфорд і «сьомий ангел» Расселл. До сьогодні ще жоден із пророків не з'явився з претензіями на віллу. А тих, хто тепер там проживає, запевняємо, не буде потреби залишати будинку для пророків. Дім Царів (Beth Savim) в Сан Дієго, де 8 січня 1942 року помер Ратерфорд, було продано в 1946 р. Коли в 1925 р. пророки не воскресли, 5 травня 1930 року в часописі «San Diego Sum» з'явилась фотографія Ратерфорда на фоні вілли «пророків» у Сан Дієго. Внизу на фотографії намальовано Давида, а збоку вміщено статтю «Житловий будинок у Сан Дієго з усіма найсучаснішими вигодами очікує повернення пророків».

Ось так суддя Ратерфорд став власником сучасної вілли. Резиденцію збудували згідно з новим плануванням. Кімнати були чудово омешльовані. Напевно, це зробили для доброго відпочинку «пророка» Ратерфорда. Біля будинку насадили сад. Розмістилися там також гараж з двома автомобілями: Лінкольн і Форд.

Численні зловживання Будинку Царів викрив у 1929 р. віце-президент О. Р. Мойле. За це Ратерфорд екскомунікував його та облив брудом. Цю справу розглядав суд, який виніс прихильний для Мойле вирок: 25 000 доларів відшкодування (Ф. Хросновський «Свідки Єгови», с. 80). Журналісти почали висміювати в пресі організацію. З контрматеріалами виступили Свідки Єгови, представляючи справу вілли у вигідних кольорах, тим самим переконуючи більшість визнавців.

Переломним для організації став 1931 р. Тоді «дослідники» взяли назву «Свідки Єгови», і усунули всі попередні назви, яких за такий короткий час було чимало: «Товариство Сіонської Башти» (1884), «Товариство Трибуни Народів» (1909), «Міжнародне Товариство Дослідників Святого Письма» (1913).

Нова назва – влучна для організації. Вони вважають себе Божими свідками. Забули, напевно, що Святе Письмо говорить:

«Коли хто думає, що він є щось, будши нічим, – обманює себе самого» (Гал. 6, 3).

Суддя Ратерфорд був кращим письменником, ніж його попередник Расселл. Він розгорнув небувало велику пропаганду своєї секти. За два роки перед смертю стверджував, що протягом останніх двадцяти років написав дев'яносто дев'ять книжок і брошур. Його письменницька діяльність затьмарила славу Чарльза Расселла так, що з часом про нього зовсім забули. Першою солідною книжкою Ратерфорда була «Арфа Божа», яку Свідки Єгови вже вилучили з обігу. Окрім влучного пера мав ораторський талант. Свої проповіді записав на 100 000 платівок.

Ратерфорд намагався приховати перед світом деталі свого приватного життя, уникав публічних виступів. В останні роки життя його можна було побачити тільки на щорічних з'їздах секти. Але під час цих зібрань до нього було дуже важко доступитися. Його дружина не брала активної участі в діяльності секти. Син дещо цікавився, хоча завжди був у тіні.

Під час перебування в Нью Джерсі, трибуну, з якої Ратерфорд виголошував промову, за його наказом охороняли кулеметники. Він пояснив це як заходи безпеки «перед римо-католицькою єрархією». Іншим разом у Детройті він наказав розмістити варту на даху приміщення, де відбувалось зібрання. Завданням варті було стежити за літаками, які пролітали. Ратерфорд вважав, що його опоненти скинуть бомбу (Ф. Хросновський «Свідки Єгови», с. 79).

Наука Свідків Єгови вчила, що у 1925 р. помре останній із членів секти, який належатиме до 144 000 вибраних. Правда, Ратерфорд у 1925 р. перевіряє цифри, і офіційно оголошує, що до згаданого числа бракує 50 000 членів. Вони є на землі і, очевидно, вже в лавах Свідків Єгови. Деякі з них переконані, що входять до цього грона вибраних. Серед тих, хто бере участь в «пам'ятній вечері», яка символізує Тайну Вечерю, небагато наважуються споживати хліб і вино. Адже хто споживає хліб і вино під час «пам'ятної вечері», відчуває себе гідним належати до вибраного грона. Наприклад, у 1951 р. на 624 000 Свідків Єгови тільки 22 000 споживали хліб і вино. Щороку кількість вибраних зростає.

Сьогодні можна почути: що цей, або інший Свідок Єгови належить до вибраних. Щоправда, існує занепокоєння, чи не переросте ця кількість число 144 000. Може наступний президент Фредерік В. Франз перевірить обрахунки своїх попередників. Можливо, вони допустилися якоїсь математичної помилки? Виразовував Расселл, перевіряв Ратерфорд і Кнорр, тоді чому б не переконатися у цих підрахунках Франзу.

Ратерфорд помер 8 січня 1942 року на своїй віллі в Сан Дієго, так і не дочекавшись пророків. Сектанти виконали останнє його бажання, поховали недалеко від «Дому Царів». За декілька місяців його тлінні останки перенесли на цвинтар Свідків Єгови, що знаходиться у Россвіллі.

Після смерті Ратерфорда керівником організації 13 січня 1942 року було одностайно обрано Натана Гомера Кнорра. Новий президент народився в 1905 р. у штаті Пенсильванія. Коли йому виповнилося шістнадцять років, вступив до організації. Через два роки отримав номінацію на проповідника. Швидко просунувся в кар'єрі, віддаючи все для секти. Важко сказати, чи пан Кнорр щось писав, адже після смерті Ратерфорда всі публікації почали виходити анонімно. Проте достовірно відомо, що за його часів Свідки Єгови також «прорахувались». Вони запевняли, що у 1975 р. настане Армагедон – тобто буде остання боротьба Бога з цим світом. Бог переможе в цій боротьбі всі панівні класи світу, – так вчили Свідки Єгови. Вони також переконували, що в боротьбі загинуть всі, окрім Свідків Єгови.

Вже давно минув 1975 р., а пророкованого сектантами Армагедону не було. Про це писали у брошурі Свідків Єгови «Пробудись» у першому номері (без зазначення року видання). Ця брошура вийшла у світ в 1968 або 1969 році. У підрахунках зазначалося (с. 13), що до 1975 р. залишилося шість років. Далі пише (с. 14), що у 1975 р. закінчується шість тисяч років існування людства, тому Армагедон припадає на 1975 р. Для більшого переконання подавали навіть докази зі Святого Письма про прихід Армагедону.

Сьогодні вже минає двадцять років після 1975 р. Вісімнадцятого кінця світу згідно з наукою Свідків Єгови як не було, так і немає. Подібно як 1874, 1914 або 1925 р., так само й 1975 р. були лише «промиванням мізків».

Свідки Єгови наважуються казати, що не пророкували Армагедону в 1975 р. Натомість, щоб зробити висновок із фальшивих пророкувань, далі брешуть. Довести їм це неважко, достатньо лише зацитувати згадану брошуру «Пробудись». Пан Кнорр помер 8 червня 1977 року. Наступним президентом було обрано Фредеріка Віллі Франза.

Франз помер 24 грудня 1992 року. Його наступником став Мільтон Геншель.

ВІРА НЕНАВИСТИ

Найголовнішим завданням керівників організації Свідків Єгови є виробити у своїх визнавців неприязнь до інших віровизнань. Великою перешкодою та барикадою при будівництві «нового світу» в очах Свідків Єгови є Католицька Церква. Тому нерідко вони висміюють її обряди та духовенство. Застосовують для цього найрізноманітніші методи.

Понад усе Свідки Єгови люблять плітки. Достатньо, щоб хтось сказав будь-що про священика, монахиню чи монаха, як Свідки Єгови відразу приймають цю плітку за правду. А коли хтось вміло зверне увагу сектантові, тоді це вважають за наклеп та переслідування їхньої організації.

Під час однієї розмови ми почули, що в монастирі монахиня народила сина, що священик приводив до своєї квартири жінок, а інший приходив додому п'яний у товаристві дівчат. Ще інший священик обклеїв стіни в своїй кімнаті фотографіями з порнографічного журналу.

Хоча живемо в районі, де мали б відбуватися ці події, проте чуємо про них лише від Свідків Єгови. Подібні вигадки навіть немає сенсу спростовувати, оскільки це безпідставні плітки. Якщо ж навіть хтось із священиків щось подібне вчинить, то це ще не є підставою стверджувати, що наука Церкви погана. Хіба можна однією міркою міряти всіх священиків? Коли кравець зіпсує тканину, то це не означає, що треба зачинити всі майстерні. Якщо так, тоді всі повинні ходити без одягу. Якщо пекар зіпсує тісто, то треба зачинити всі пекарні? Нехай тоді люди гинуть від голоду, бо один чи другий пекар не вміє пекти хліб.

Серед дванадцяти апостолів, яких вибрав Ісус Христос, знайшовся один зрадник, інший зрікся Ісуса, декількох апостолів Ісус застав сплячими в найкритичніший для Нього час. Чи в цьому випадку Ісус мав зректися свого післанництва та встановлення священства?

Знаємо, що всі апостоли, за винятком Юди, стали святими. Попри свої недосконалості та падіння, вони проповідували правдиву науку. Правда, Свідки Єгови твердо переконані, що вони безгрішні, хоча дійсність зовсім інша. Ось що ми почули від людини, котра десять років була ревним проповідником науки Свідків Єгови: «Свідки Єгови переконані і часто це повторюють, що кожний Свідок Єгови, хоч би й вийшов із лав організації, ніколи вже не повернеться до Католицької Церкви. Радше за все залишиться атеїстом. Вони переконані, що накинута ними ненависть до Католицької Церкви, священиків і папи не дозволить колишнім членам повернутися в лоно Церкви».

Її сестра сказала дещо інше: «Нас запросив до себе “старший брат”. Я прийшла з сестрою пунктуально. Мене вразила гостинність брата, тому нічого поганого я не запідозрила. Коли сестра почала грати на піаніно, “брат” запросив мене до іншої кімнати. Я пішла за ним. У спальні він схопив мене і примусив “поцілувати”. Потім розказував, що зі своєю дружиною не може жити з певних причин, і пообіцяв одружитись у “новому світі” тільки зі мною».

Пізніше все це стало відомо, а «кришталевий критикант» католицьких священиків пояснював перед цілим збором, що хотів тільки випробувати, чи ця «сестра» сильна духом. Його, звичайно, виправдали, а вирок звучав так: «Що ж, усі ми слабкі».

У своїй брошурі «Переконуйтеся у всьому» (ч. 2, с. 173) Свідки Єгови пишуть, що християни, так само, як Свідки Єгови, не зобов'язані дотримуватися жодної із десяти Божих Заповідей.

Отже, заповідей не треба. Вони мають повну досконалість і не грішать. Тоді цілком закономірно, що коли Свідок Єгови переступає дев'яту заповідь, то цілком не грішить, а тільки випробовує, чи його «партнерка» сильна духом.

Під час розмови зі Свідками Єгови, можна почути, як вони прирівнюють Католицьку

Церкву і папу римського до апокаліптичного звіра. Про це неодноразово пишуть у своїх брошурах.

Свідки Єгови вірять у силу впоєної ненависті, тому сміливо поширюють нісенітницю про священників. При цьому забувають, що до тих, хто поширює плітки та обмовства, Святе Письмо говорить:

«Не судіте, щоб вас не судили; бо яким судом судите, таким і вас будуть судити, і якою мірою міряєте, такою і вам відміряють. Чого ти дивишся на скалку в оці брата твого? Колоди ж у власній оці ти не добачаєш? Або як можеш своєму братові сказати: Дай, хай вийму скалку в тебе з ока, а он же колода в твоїй оці? Лицеміре! Вийми спершу зі свого ока колоду, і тоді побачиш, як вийняти з ока брата твого скалку» (Мт. 7, 1-5).

«Ось чому немає тобі оправдання, хто б ти не був, о чоловіче, що судиш; бо в чому судиш іншого, ти сам себе засуджуєш: чиниш бо те саме, що судиш; ми ж знаємо, що суд Божий відбувається по правді на тих, що так чинять. Чи думаєш про те, о чоловіче, – який судиш тих, що так чинять, а сам так робиш, – що ти суду Божого уникнеш?» (Рим. 2, 1-3).

«Один лише законодавець і суддя, який може спасти і погубити. Ти ж хто такий, що судиш ближнього?» (Як. 4, 12).

«Хто каже, що він у світлі, а ненавидить брата свого, той у темряві й досі» (1 Йо. 2, 9).

«Кожен, хто ненавидить брата свого, – душоубець, а ви знаєте, що ніякий душоубець не має в собі життя вічного, що в ньому перебувало б» (1 Йо. 3, 15).

«Коли хтось каже: “Я люблю Бога”, а ненавидить брата свого, той не правдомовець. Бо хто не любить брата свого, якого бачить, той не може любити Бога, якого він не бачить» (1 Йо. 4, 20).

Хіба правдивий ісповідник Христової науки відрізняється тим, що сіє ненависть, коли Ісус вчить любити навіть своїх ворогів? Ісус Христос молився за своїх убивць:

«...Отче, відпусти їм, не знають бо, що роблять» (Лк. 23, 34).

Ненависть Свідків Єгови до Католицької Церкви є безмежною. Прослідкуймо як свідомо вони збаламучують людей. Коли християни збираються за спільним столом під час Свят-Вечора, чи разом снідають у день Христового Воскресіння – відразу ж потрапляють під обстріл Свідків Єгови. Ділячись посвяченою просфорою чи яйцем, примирюються посварені родичі, сусіди, прощають один одному провини в ім'я народженого чи воскреслого Ісуса. Натомість, Свідки Єгови вчать, що все посвячене є «ідолоською нечистотою» (див. Ді. 15, 20).

Вони вважають, що таке споживання їжі є спільністю з дияволом. Треба житися зі столу Єгови, а цією поживою є «пожива на слухний час». Про це також вчить «Вартова Башта» та численні брошури. Себе прирівнюють до Лазаря із притчі Ісуса, а католиків до багача, на столі якого було багато страв.

Коли Свідків Єгови запитати про їх історію, то можна помітити, що вони не зовсім охоче торкаються цієї теми. Стараються запоморочити голову чимось іншим, щоб тільки не зачіпати їх історії. Правда, дуже охоче люблять говорити про історію Католицької Церкви, гортаючи всі чорні сторінки. Не шкодують вони чорнила, щоб притемнити білі сторінки історії. Щодо історії організації Свідків Єгови, ми почули таку відповідь: «Першим Свідком Єгови був Авель. Братовбивча кров та мучеництво за віру зродили першого Свідка Єгови».

Цими словами вони хочуть приховати своє «расселлівське» походження. Знаємо, що назва «Свідки Єгови» виникла у 1931 році. Тоді варто запитати, як Авель міг бути Свідком Єгови, або дослідником Біблії, коли Святого Письма ще не було? Недоречно називати Авеля мучеником за віру, оскільки він був жертвою заздрощів свого брата, про що, зрештою, говорить Святе Письмо:

«А не як Каїн, який був від лукавого й убив брата свого. Та й за що він забив його? Бо лихі були його вчинки, а брата його – справедливий» (1 Йо. 3, 12).

Під час дискусій із Свідками Єгови про їхню історію кажемо, що знаємо історію Авеля, патріархів і пророків. Знаємо також історію Ісуса Христа і апостолів, як і історію Католицької Церкви. Лише просимо висвітлити історію Свідків Єгови від апостольських

часів, адже від часів Расселла вона нам відома.

На це запитання ще ніхто зі Свідків Єгови не відповів. Найчастіше кажуть, що Свідками Єгови після апостолів були ті християни, котрих переслідувала Католицька Церква в перші століття. Пізніше Свідками Єгови були такі реформатори як: Вальдо (у 1176 р. заснував свою секту), Гус (1369-1415), а також Лютер (1483-1546). Саме вони проповідували правдиву науку.

Ми запитали одного зі співрозмовників, чому він не є визнаєм лютеранства, оскільки згідно з його словами ця наука правдива? Чому всі ці реформатори проповідували іншу науку, створюючи при цьому різні віровизнання? Відповів нам, що кожен реформатор проповідував правду, властиву своєму часові. Хіба це можна прийняти за історію Божої Церкви? Хіба ми не бачимо великих столітніх пусток у проповідуванні Христового Євангелія, коли залишаємо осторонь Католицьку Церкву?

Ісус запевняв нас, що в історії Його Церкви не буде жодних перерв:

«...Збудую мою Церкву й що ПЕКЕЛЬНІ ВОРОТА ЇЇ НЕ ПОДОЛАЮТЬ» (Мт. 16, 18).

«...Отож я з вами по всі дні аж до кінця віку» (Мт. 28, 20).

Ми неодноразово повторюємо Свідкам Єгови, що їхня історія починається від часів Расселла, а протягом дев'ятнадцяти століть про «дослідників», або «Свідків Єгови», ніхто й не чув. Сектанти відповідають, що назву «Свідки» часто згадує Святе Письмо. «Свідками були пророки, Ісус Христос, апостоли і євангелисти. А де написано, що треба бути католиком», – запитують з усмішкою Свідки Єгови. Святе Письмо жодного разу не згадує цього слова.

Якщо Свідки Єгови настільки переконані у правдивості своєї назви, тоді чому «сьомий ангел» – Расселл не знайшов цієї назви в Біблії і помер, не знаючи, що є Свідком Єгови. Лише Ратерфорд через п'ятнадцять років після його смерті усвідомив, що ця назва є більш властивою для його визнаєв, ніж назва, яку їм дав його попередник. Ісус Христос є важливішим від Свідка, Він є Богом – Сотворителем всього видимого і невидимого.

Апостоли та Євангелисти були Божими свідками, оскільки, перебуваючи з Богом – Ісусом Христом, бачачи Його чуда, які Він чинив, мали моральне право свідчити про Нього. Вони на власні очі бачили Його силу і Божественність, були свідками смерті, воскресіння і вознесіння Ісуса Христа.

Про що можуть сьогодні свідчити Свідки Єгови, що вони бачили? Якщо ж нічого не бачили, тоді вони є фальшивими свідками. Подібно є в суді, коли свідок, який нічого не бачив, вважає себе свідком, а насправді фальшивить. Про таких Святе Письмо говорить:

«Господь же відказав мені: “Неправду ті пророки пророкують моїм ім'ям. Не посилав я їх і не повелівав їм, і не говорив до них. Оманливі видіння, марні віщування та пусті мрії серця свого – ось що вони вам пророкують. Тим то так говорить Господь: Пророки, що пророкують моїм ім'ям, – я не посилав їх! – і що говорять: Ні меч, ні голод не спаде на цю землю, – від меча та голоду погинуть вони, оті пророки!”» (Єр. 14, 14-15).

Ці слова зрозумів Ратерфорд і сказав у своєму серці: «Я є Свідком Єгови». Відтоді визнаєві цієї секти повторюють: «Ми є Свідками Єгови». Самовільне присвоєння титулу не дає права ним користуватися.

«Злий дух озвався до них, кажучи: Ісуса я знаю і Павла знаю; ви ж хто такі?» (Ді. 19, 15).

Грецьке слово «католикос» означає «соборний», «вселенський». Патріярхи і пророки не були католиками, оскільки випереджали Ісуса, пророкували про Нього і очікували Його приходу.

Постання вселенської віри, тобто католицької, бере свій початок від приходу Ісуса Христа. Він заснував Церкву і наказав проповідувати Його Євангеліє по всьому світу, серед юдеїв і поган. Апостоли і євангелисти сумлінно виконали це завдання.

Протягом двохтисячолітньої історії Католицької Церкви були люди, які засновували різні спільноти і секти. Серед них такі як Арій, П'єр Вальдо, Йоан Вікліф, Мартин Лютер, а дещо пізніше – Чарльз Расселл. Цими прізвищами не закінчується список реформаторів. Ісус

сказав: «Мене переслідували і вас переслідуватимуть». Ці слова Ісуса актуальні протягом усіх століть і будуть такими аж до кінця віку.

Для кожної людини її біографія є історією, і немає людини без історії. Так само кожне об'єднання, кожна організація мають свою історію. А що тоді говорити про Церкву, якою вважають себе Свідки Єгови, якщо їхня віра заснована на ідеях реформаторів, які виступали проти Католицької Церкви.

Звичайно, не може мати історії те, що не існувало в часі. Тому не дивно, що Свідки Єгови не мають історії в тому часі, в якому вони ще не існували.

Знаємо, коли народився засновник цієї організації Чарльз Расселл: у 1852 р., а в 1879 р. він заснував свою організацію, і від цього часу починається історія «Дослідників Біблії» – сьогоднішніх «Свідків Єгови».

Бачимо, що засновником організації Свідків Єгови є не Єдинородний Божий Син, а людина – Чарльз Тейза Расселл.

Ісус Христос заснував свою Церкву тут, на землі. Він запевнив нас, що Церква буде існувати протягом всіх століть: «...Пекельні ворота її не подолають» (Мт. 16, 18).

Христова Церква завжди є під Його опікою, і буде аж до кінця світу (див. Мт. 28, 20). Доказом цього є те, що Церква існує від початку, аж до сьогоднішнього дня.

Католицька Церква може сміливо свідчити на підставі історичних фактів про свого засновника Ісуса Христа. Цю історію можна перевірити в енциклопедіях. Ісус Христос вибрав серед апостолів голову своєї Церкви на землі – ап. Петра (див. Йо. 21, 15-17).

Після св. Петра керували Церквою в I ст.: св. Ліній, св. Клет, св. Климентій і св. Еварист (97-105). У II ст. було дев'ять пап, а під кінець цього ж століття папою був св. Віктор (189-199). П'ятнадцять пап було в III ст., і закінчує це століття св. Маркелій (296-304). У IV ст. було десять пап і під кінець цього століття Апостольською Столицею керував св. Анастазій (399-401). Визнавці Католицької Церкви можуть сміливо говорити про правдивість існування своєї Церкви, засновником якої є Ісус Христос.

Свідки Єгови знають, що Расселл був «дослідником» Святого Письма, після нього Ратерфорд, Кнорр, а сьогодні Франз. Вони знають про це і можуть розповісти цю історію. Якщо так, тоді дев'ятнадцять століть Божа Церква (якою вважають себе Свідки Єгови) не мала своєї історії?

Історія реформаторів досить коротка, щоб заповнити нею простір у дев'ятнадцять сторіч!

Свідки Єгови вчать, що Головою Церкви є Ісус Христос, отже не треба на землі жодного папи. Тоді чому вони вважають земними керівниками своєї організації Расселла, Ратерфорда, Кнорра і Франза? Для чого вони їм потрібні?

Смішним є закид сектантів, що Католицька Церква починається від часів Константина Великого (IV ст.), тобто від 325 р.

Дійсно, це смішно, хоча б тому, що всі знають (і Свідки Єгови також), що головою Католицької Церкви НА ЗЕМЛІ є папа. До 325 р. на Апостольському Престолі було їх 33, а в 325 р. папою був св. Сильвестр I (314-335).

Виходить, що історія Церкви почалась від Константина Великого. Що ж тоді робили папи, які були до цього?

15. ЗАКІНЧЕННЯ

«РАДІЙТЕ ЗО МНОЮ, БО Я ЗНАЙШОВ ОВЕЧКУ, ЩО БУЛА ЗАГУБИЛАСЬ» (Лк. 15, 6).

У цій праці ми тільки частково подали розбіжність між наукою Свідків Єгови і Святим Письмом. Звернули увагу тільки на деякі найбільш важливі речі, хоч про фальшиву науку Свідків Єгови можна написати томи.

«Пророцтва» цієї секти не збувались одне за одним. Останній «післанець Бога» і водночас «сьомий ангел» – Чарльз Расселл вдавався до різних махінацій і обманів. Він намагався утвердити в вірі своїх прибічників, а також знайти нових прихильників. Для цього проповідував, що видиме царство на землі вже недалеко, доказом чого є велика кількість пшениці, яку він має, і урожайність, яка є фантастичною. Людині вже не треба буде працювати в поті чола, щоб заробити на хліб. Знаходились наївні, які приставали до Расселла з метою купити цю «чудову» пшеницю. Він її нікому не жалів, відпускаючи по шістдесят доларів за один центнер. У той час центнер такого ж зерна коштував один долар. Преса Нью-Йорка, а найбільше «Brooklyn Daily Eagle» почали безжалісно шматувати «добре ім'я Расселла». Щоб покласти цьому край, Расселл відкрив судову справу і забажав сто тисяч доларів за образи від своїх «очорнювачів». Правда, цей процес він програв. Знеславив Расселла канадський священник Й. Й. Росе. Він публічно звинуватив Расселла у неправдомовстві, бо той стверджував, що володіє грецькою мовою. Для «сьомого ангела» це був сильний удар, адже без знання грецької мови не можна говорити про глибокі дослідження Біблії. Ця справа знову ж спричинила судовий процес. Суддя доручив експертам встановити рівень знань Чарльза Расселла з грецької мови. З'ясувалося, що він не знав навіть алфавіту (о. Павло Сібек «Парижські вечори», с. 368).

Майже нічим не відрізнявся від свого попередника Расселла «наступний ангел» – Й. Ратерфорд. Початок видимого Царства на землі він призначив на 1925 р. Отже, в 1925 р. мав воскреснути Авраам, і від цього часу люди вже не мали вмирати. Для цього виготовили спеціальні фотографії до рухомих картинок, їх показували замість фільмів у великих містах.

Один із «дослідників» приблизно так описує зміст фільму: Ратерфорд у колі своїх товаришів вирушає в подорож. По дорозі заїжджає до своїх приятелів і просить, щоб вони дозволили своєму синові поїхати з ним через Царську Долину. Батьки погоджуються, й вони виїжджають. Ратерфорд проходить долину пішки, милуючись її плодами. Але тут дія змінюється, і видно, як падає автобус з високої гори. Усі пасажири гинуть. У цьому автобусі перебували батьки хлопчика. Ратерфорд втішає його, пише листа і наказує прочитати його тоді, коли почує, що воскрес Авраам. Це буде у 1925 р. Наступна картинка показує дію, де хлопець читає пресу. На першій сторінці газети видніється напис: «У Палестині воскрес Авраам». Хлопець дивиться на календар, який вказує на 1925 р. Потім швидко читає лист Ратерфорда, в якому написано, щоб він подзвонив до Авраама і просив його воскресити своїх батьків. Щаслива дитина виконує рекомендацію Ратерфорда (о. д-р. Уфнярський, «Міжнародне Товариство Дослідників Біблії», с. 44).

Хіба подані факти не говорять самі за себе? Щоб зробити з цього висновок, не треба бути генієм. Для виявлення фальші достатньо поверхово ознайомитися з наукою Свідків Єгови. Вникнувши в деталі, можна зауважити іронію в цій науці і насмішку з науки Ісуса Христа. Спираючись на авторитет Святого Письма, водночас йому суперечать. Якщо в науці секти є стільки недоречностей, тоді чому організація Свідків Єгови згуртовує щораз ширші кола?

Причиною є те, що католики не працюють над поглибленням своєї віри. Люди переважно не знають Святого Письма.

Боляче писати про це, але більшість християн-католиків не живуть вірою, часто не знають основ своєї віри. Не поглиблюючи своєї віри, не розуміють, що втрачають, коли переходять до секти. Християнин починає сумніватися у своїй вірі, коли Свідок Єгови прочитає йому декілька вирваних з контексту віршів зі Святого Письма. А коли почує ще одну-дві нісенітницю про священників, тоді віра пропадає хтозна-куди. Далі робота за «їжею на властивий час», якою є «Вартова Башта». На жаль, так воно і є. Наприклад, одна ревна католичка часто ходила до церкви. Ніколи не пропускала прощі до Ченстохови. Завжди брала участь у всіх парафіяльних заходах, її вважали зразком для інших. Проте, після декількох розмов зі Свідками Єгови вона залишила Церкву і сьогодні ще активніше від них виступає проти християнських практик та обрядів. Критикує те, що було для неї святим.

Ось ще один приклад нерозважливості людини. Під час однієї з дискусій, де

найбільше було Свідків Єгови, була також сімдесятичотирирічна бабуса. Вона дуже нас зацікавила, і ми вирішили порозмовляти з нею. Дізналися, що бабуса тільки три роки тому пізнала «правду» Свідків Єгови. Сімдесят років ходила до храму, вірувала в те, про що навчала Церква. Спочатку Свідки Єгови заманили її доньку, а вона прочитала своїй матері декілька рядків зі Святого Письма, зазначених червоним олівцем, і цього було достатньо, щоб заманити бабусю. Після розмови, яка тривала три години, одна особа, котра є Свідком Єгови, запитала нас: «А скільки років ви вже після символу?» Тобто, скільки минуло часу, як ми охрестились, ставши Свідками Єгови. Довго проходила жвава дискусія, а ця особа так і не зорієнтувалася, що ми відстоюємо католицьку віру. Тим самим засвідчила свою безглуздість.

Подібних прикладів можна було б навести багато. Ще один доказ легковажності одного віруючого. З його слів ми дізнались, що він був католиком. Познайомився з Свідками Єгови і зацікавився їх наукою. Протягом багатьох місяців вивчав Святе Письмо під керівництвом Свідків Єгови, читав їхні численні брошури і публікації. За цей час сектанти встигли закорінити в ньому ненависть до Католицької Церкви... Щоправда «символу» не прийняв, бо зустрівся ще з «баптистами». Щиро прийняв їх науку, і найближчим часом мав їхати в Познань, щоб «охреститися».

На запитання, чи «баптисти» визнають Пресвяту Тройцю, почули: «Ще добре не знаю, але думаю, що визнають». Друге запитання було щодо віри в позагробне життя. На нього наш співрозмовник відповів: «А це я вже запитаю в старших братів». Ми були шоковані такою постановою. Як можна приймати хрещення і не знати у що віруєш? «Брати мені скажуть, і я буду знати», – такою була відповідь.

І це можна назвати пізнанням і розумінням віри?! Чого «брати» навчать, в те й буду вірити, без огляду на те, чи має це вчення коріння у Святому Письмі, чи ні.

Свідки Єгови найбільше приваблюють своєю зовнішньою постановою і прикладом. На перший погляд це схоже на загадку. Дійсно, як може людина так швидко змінитися? Людина, яка ще донедавна була схильною до різних зловживань, швидко змінює свою поставу. І це відбувається після того, як особа вступає до організації Свідків Єгови. Відповісти на це запитання неважко.

Згідно з їхньою наукою, нагородою за добру поведінку буде «рай на землі», який відрізняється від сьогоденного життя на землі, де не буде страждань і хворіб. Ріки плитимуть молоком і медом, а лев товаришуватиме з ягням. Вони пояснюють своїм визнавцям, що коли хто з них буде ревно служити Богу Єгови, той отримає в «раю» непогані посади. І вірять наївні у ці сектантські обіцянки. Праці небагато, а нагорода майже казкова.

Подібно до Свідків Єгови, обіцяв колись диявол Ісусові Христові: «...Оце все дам тобі, як упадеш ниць і мені поклонишся» (Мт. 4, 8-9). Одного разу Свідок Єгови сказав: «Всі ми бігаємо, але не всі дочекаємося нагороди». Ми спитали його, чи справді, ходячи від будинку до будинку, він думає тільки про вічну нагороду? Свідок відповів: «Можна подумати, що ви не мрієте про це?» Ми сказали, що про нашу нагороду думає Господь, котрий нас сотворив. Натомість нашим обов'язком є про це завжди пам'ятати, намагатися захищати від навали фальшу та омани Його славу і правдивість Його науки.

Бачимо, як матеріально розуміють Свідки Єгови свою віру. Думають тільки про нагороду. І ця думка є рушієм, який скеровує їх від будинку до будинку.

Свідки Єгови записують кожну годину «проповідання» і звітують про це перед старшими братами. Намагаються, щоб тих годин було якнайбільше. Тільки тоді краща посада в «новому світі» гарантована.

Таку звітність керівництву можна розцінити лише як бажання досягнути славу чи отримати посаду. Проте для Господа не є кінцевою кількість проповіданих годин. Святе Письмо не згадує, щоб Ісус Христос перевіряв, скільки годин працювали апостоли. Ісус виразно сказав, що господар винограднику нагородить всіх порівну (див. Мт. 20, 1-12). Він добре знає, хто і скільки виділив для Нього часу.

До Свідків Єгови притягує також те, що члени цієї організації мають повне право проповідувати науку, яку їх вчить керівництво організації. Тому й не дивно, що Свідки

Єгови відразу ж дають всім можливість «проповідувати». Отже, тепер кожний Свідок Єгови, незалежно від того, чи вміє читати, чи ні, дає «повне свідоцтво Богові Єгови». Для цього не обов'язково знати Біблію в цілому, її можна пояснювати, як це вигідно особі. Про це ми неодноразово мали можливість переконатися під час дискусій. Важливим є тільки те, щоб майстерно обливати брудом Католицьку Церкву, тільки тоді тебе вважатимуть зразковим піонером-проповідником.

У Католицькій Церкві до проповідування Божого Слова допускають спеціально приготованих людей. Спираючись на Святе Письмо, Католицька Церква не зобов'язує жінок до проповідництва.

До рядів секти приваблює й те, що чужоложство не вважається великим гріхом. У Свідків Єгови можна одружуватись і розлучатись, про що, зрештою, свідчить історія засновника секти. У Католицькій Церкві розлучень немає.

Якщо поганий вчинок Свідка Єгови залишається в таємниці, значить цей Свідок Єгови і надалі є зразковим. Якщо його дії стануть відомими, тоді – не чекай помилювання. Такого Свідка відразу ж виключають з Організації. Адже ця Організація повинна бути в людських очах чистою, як кришталь, незалежно від того, якою є в очах Єгови. Про таких Ісус Христос говорить: «Горе вам, книжники й фарисеї, лицеміри, що очищаєте зверху чашу і миску, а всередині вони повні здиства та нездержливости. Сліпий фарисею! Очистиш спершу середину чаші й миски, щоб і назовні були чисті. Горе вам, книжники й фарисеї, лицеміри, що схожі на гроби побілені, які зверху гарними здаються, а всередині повні кісток мертвих і всякої нечисти. Отак і ви: назовні здаєтесь людям справедливі, а всередині ви сповнені лицемірства й беззаконня» (Мт. 23, 25-28).

Справді, будучи слабкою, людина схильна до різних грішних вчинків, тому Католицька Церква накладає на своїх визнаючих різні обов'язки: свята сповідь, покута за гріхи, прощення своїм ближнім і любов до ворогів. Католики не відкидають, як Свідки Єгови, Десять Божих заповідей. Саме відсутність Десяти Божих заповідей вигідна багатьом людям.

Людська натура вимагає пізнання Бога, прагне до Нього належати. Важко є тій людині, котра не поглиблює своїх знань Святого Письма і не скріплює своєї віри на його основі. Тому й не дивно, що такі люди приймають науку будь-якого віровизнання. Вони хочуть належати до Бога і водночас не мати жодних пов'язаних з цим обов'язків.

Якби християни знали Святе Письмо, не поширювалась би «віра» Свідків Єгови. Люди, котрі знають Біблію, легко відрізняють кукіль від пшениці. Для них замало вирваних з контексту двох чи трьох рядків.

Коли священик дискутуватиме зі Свідками Єгови, то замало є показати їм їхню неосвіченість і незнання. Вони вважають, що, не маючи конкретної відповіді, священик збиває їх з пантелику. Після такої розмови зі священиком вони переконані, що мають право до проповідування Євангелія, адже апостоли також були неосвіченими. Натомість священик належить до числа католиків, про яких Святе Письмо говорить: «Горе вам, книжники...»

Під час дискусій треба доводити слушність Христової Церкви, її науки, яка має силу і всемогутність Святого Письма.

Треба постійно викривати вірним підступність секти Свідків Єгови. Сьогодні є люди, котрі поки що належать до Католицької Церкви, а завтра через слабку віру поповнять ряди Свідків Єгови. Серед них є багато й таких, котрим не треба було кілька років пізнавати «правду», щоб її зрозуміти. Вони швидко побачили неправду і фальш, але за цей час Свідки Єгови встигли зробити свою роботу. Вселили в них ненависть до Католицької Церкви, забаламутили людський розум через подання фальшивої науки. Вирвали з людських сердець любов і прив'язаність до Пресвятої Богородиці. Такі люди стоять сьогодні на роздоріжжі, вони безпорадні.

Багато Божих дітей готові повернутися до Христової Церкви, але потребують руки допомоги, а також святої постави як від вірних, так і від духовенства. Не відвертаймося від них, адже це наші брати, які ще донедавна належали до Церкви.

Переважна більшість Свідків Єгови тільки недавно відірвалася від Церкви. Тільки віднедавна існує їхня організація. Наші батьки про неї нічого не знали і не чули.

Це відбувається завдяки пасивності католиків, для яких байдужою є доля їх братів, а також власна вічність.

Ісус Христос досвідчив тут на землі, що більшою силою палала ненависть Його ворогів, аніж любов Його приятелів. Коли Ісус приготував себе на Оливній горі, щоб спасти світ, Юда зраджував свого Учителя. Не спали Анна і Каяфа. Не спали члени найвищої ради і фарисеї, які палали бажанням вбити Ісуса. А апостолів, які мали молитись і чувати, Ісус Христос застас сплячими.

Хто ж сьогодні виявляє більшу активність: приятелі чи вороги Христа?

Сьогодні бачимо багатьох людей, які називають себе християнами, але виступають проти науки Ісуса Христа. Але більшу шкоду завдають ті християни Католицької Церкви, які стоять осторонь.

Сплять католики, котрі вважають, що немає потреби бити на сполох, адже пекельні брами не переможуть Церкви. Господь Бог порадить собі з різними сектами, а їх існування є Божим провидінням. Ми також не маємо страху, і думаємо, що човен Петра не потоне в розбурханому морі. Правда, хвилі не одного можуть забрати з цього човна.

Сплять католики, котрі часто ходять до церкви, приймають Пресвяту Євхаристію і це вважають достатнім, щоб називатися практикуючим християнином. Проте, вони не намагаються перемогти в собі егоїзм, лінивість, пасивність і самолюбство. Не роблять зусиль до внутрішнього життя, щоб збудувати Боже Царство найперше в собі!

Сплять католики, котрі думають про власне освячення, а працю над поширенням Божого Царства довіряють тільки Божому Провидінню. Натомість свою вину вони оправдовують браком часу, який використовують для здобування матеріальних благ. Вони взагалі не хочуть чути про працю над Божим Царством. Захищають себе як ті, хто був запрошений на гостину:

«Тоді всі вони однаково почали відмовлятися. Перший йому сказав: Поле купив я, мушу піти на нього подивитись; вибач мені, прошу тебе. Другий сказав: П'ять пар волів купив я і йду їх спробувати; прошу тебе, вибач мені. А інший мовив: Я одружився і тому не можу прийти» (Лк. 14, 18-20).

Людина завжди вишукує якусь причину. Сплять також ті католики, котрі побиваються над віровідступництвом, згіршенням, але нічого не роблять, щоб цього не було.

Сплять католики, котрі присвячують свій вільний час на ігри та розваги, фільми, спорт і телебачення. Натомість, замало мають часу, щоб почитати Святе Письмо.

Сповняються Христові слова:

«...Царство Небесне подібне до чоловіка, що був посіяв добре зерно на своїм полі. Та коли люди спали, прийшов його ворог і посіяв кукіль поміж пшеницю та й пішов... Прийшли слуги господаря і кажуть до нього: Пане, хіба не добре зерно ти посіяв на твоїм полі? Звідки ж узявся кукіль? Він і відповів їм: Ворог-чоловік зробив це...» (Мт. 13, 24-28).

Поки католики сплять, сектанти сіють кукіль поміж зерна. Християни до кінця не усвідомлюють собі, що своєю пасивністю дозволяють переслідувати Христову віру. Вони вважають, що Боже Царство є для того, щоб його час від часу пересіювати, а не для того, щоб поширювати по цілому світу.

Їх можна прирівняти до наївних дів з Євангелія, котрі заснули і не мали оліиви для світичів, тому не могли зустріти молодого (див. Мт. 25, 1-13).

Адже Ісус Христос каже:

«Знаю твої діла, що ні зимний ти, ні гарячий. Якби ти зимний був або гарячий! Тому, що літеплий ти, але ні гарячий, ні зимний, то вивергну тебе з уст моїх. Бо кажеш: “Багатий я, і розбагатів, і ні в чому потреби не маю”, а НЕ ЗНАЄШ, ЩО ТИ – ЗЛОЩАСНИЙ І МІЗЕРНИЙ, І БІДНИЙ, І СЛІПНИЙ, І ГОЛИЙ. Раджу тобі купити від мене золото очищене огнем, щоб ти збагатів, і одягу білу, щоб зодягнувся, і не видно було сором наготи твоєї, і МАСТЮ ОЧНОЮ ПОМАЖ СВОЇ ОЧІ, ЩОБ БАЧИТИ МІГ» (Од. 3, 15-18).

Не одна заблукана овечка очікує допомоги. Вже давно повернулась би до свого Небесного Отця, як блудний син. Нераз відчуває спрагу Божої любови в рядах Свідків Єгови і хоче повернутися. Їй потрібно тільки подати руку. У Свідків Єгови замість любови вони стикаються з штивністю та наказами, які є щоденною їжею для жертви, яка потрапила в павутиння ненависти.

Цей холодний клубок можна зігріти лише героїчною любов'ю до Бога і до бідних заблуканих наших братів. Треба вийти назустріч тим, хто ще не впевнився у вірі, хто дійсно шукає Правди.

А для тих, хто керується любов'ю до заблуканих наших братів, хто прагне подати руку порятунку тим, хто стоїть над прірвою, хочемо попросити Божого благословення!

Дорогий читачу

Люблячий Ісус сказав до сестри Фаустини ось ці слова:

«Відповіси за велику кількість душ, якщо...» (Щоденник сестри Фаустини, с. 23).

Може, Ти також, дорогий читачу, будеш звітуватися перед Господом за певну кількість людей, якщо Ти маєш у своїй сім'ї, в своєму середовищі Свідків Єгови. Будеш відповідати, якщо не подаси їм руки допомоги і не даси прочитати цю книжку. Нехай вона не лежить спокійно в Твоїй домашній бібліотеці.

Свідки Єгови відкинули всі святі Таїнства, Божі заповіді, кинули під ноги Господній хрест, ведуть боротьбу з Марією – Божою Матір'ю, заручившись з дияволом, який чигає на неї (див. Бут. 3, 15). Подібно до фарисеїв, відкинули Божественність Ісуса Христа і Особу Святого Духа.

Роби діла милосердя для тих, хто відійшов від Христової Церкви. Не шкодуй дати цю книжку, щоб він прочитав її. Нехай тебе не лякають труднощі та брак бажаного результату. Не лякайся тих труднощів, які зустрінеш на своєму шляху.

Сміливо сій зерно слова, вміщеного в цій книжці, а зростання й урожай залиши Господеві та Пречистій Діві Марії. Засіяне зерно підживлюй молитвою, постом, покутою і Євхаристією. Побачиш, як на Твоїх очах сповняться слова Святого Письма про повернення «блудного сина» до доброго Батька (див. Лк. 15, 11-32).